

Camporeali Interamnensis, Petro Laurentio Landucci de Piscia, nullius dioecesis, provinciae Florentinae, Ansaldo de Ansaldo Florentinae, auditori, Iosepho Ansolini Lauretanae, Carolo Augustino Fabroni Pistoriensis, libellorum supplicum nobis porrectorum secretario, Iulio Ricci Romano, vestiario et elemosynario secreto, Thomae Emmanuelli de Zarate Calaguritanae, Ioanni Carolo de Falliafer de Barriere Petrocoriensis, Marcello Malpighi Bononiensis, medico secreto, ac Iosepho Lotario comiti de Kinigsegh Viennensis, cubiculariis intimis seu secretis; necnon Urbano Roccio Romano, florario maiori, et Theodosio Collesio Pistoriensis, fratri militi magnae crucis hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani, ac comiti Alexandro Capisucchio Romano, itidem cubiculariis secretis; ac Augustino Sebastiani Cameriniensis, Iulio Caesari Bernardini Tudertinae, et Ioanni Baptistae Capilupi Matheranensis, cappellanis secretis; necnon Ioanni Francisco Agliaudi Taurinensis, Iosepho Marabini Imolensis, et Carolo Nicolao Antolini Lauretanensis respective civitatum vel dioecesium clericis seu presbyteris vel laicis, cubiculi nostri adiutoribus, famillaribus continuis commensalibus nostris, salutem et apostolicam benedictionem.

(Reliqua vide in constitutionibus praedecessorum Pontificum).

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxvii novembris mdcxci, pontificatus nostri anno i.

Dat. die 27 novembris 1691, pontif. anno i.

XVI.

Confirmantur constitutiones fratrum B. Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum¹.

¹ Extant quaedam decreta capituli generalis in Innocentii XI constit. edit. mdcclxxxvii, die 15 maii, pontif. xi; et aliud decretum in huius Pontificis constit. edit. mdcxliii, die 24 octobris, pontif. ii.

**Innocentius Papa XII,
ad perpetuam rei memoriam.**

Ex iniuncto nobis divinitus apostolicae servitutis munere¹, illa quae pro feliciter gubernandis et salubriter dirigendis religiosorum virorum vota sua Altissimo in sanctitate et iustitia assidue reddere satagentium ac propriae alienaeque non spirituali tantum sed etiam corporali saluti studiosam charitatem iugiter incumbendum Ordinibus in Ecclesia Dei pie sancteque institutis provide prudenterque disposita atque ordinata esse noscuntur, ut firma semper atque illibata persistant, apostolici muniminis praesidio, cum id a nobis petitur, libenter roboramus, sicut ad omnipotentis Dei gloriam, religionis et piorum operum incrementum et felicem progressum, ac animarum salutem in Domino expedire arbitramur.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecit dilectus filius Martinus Salvator Gialaberti, vicarius et in Romanam Curiam procurator generalis Ordinis fratrum Beatae Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum, in sacra theologia magister, quod, cum alias ad praescriptum cuiusdam ordinationis in postremo capitulo generali dicti Ordinis editae pro felici prosperoque ipsius Ordinis regimine et gubernio nova constitutionum eiusdem Ordinis coordinatio seu compilatio facta fuerit, subinde constitutiones huiusmodi sic coordinatae seu compilatae ad felicis recordationis Alexandrum Papam VIII praedecessorem nostrum transmissa fuerint, ut suo et huius Sanctae Sedis patrocinio munirentur; ipse Alexander praedecessor easdem constitutiones sibi exhibitas nonnullis ex venerabilibus fratribus nostris tunc suis S. R. E. cardinalibus, quorum pietas, prudentia, rerum usus, et sacrorum canonum peritia

¹ Edit. Main. legit *muneri* (R. T.).

Exordium.

Iosue capituli facta fuit praedicta compilatio, ad Alexandrum VIII transmissa, et a nonnullis cardinalibus ad examen revocata.

sibi longe perspecta erat, discutiendas commisit, qui, mandatis eiusdem Alexandri praedecessoris morem gerentes, illas mature diligenterque examinarunt, et nonnullis adiectis, aliisque, ubi opus fuit, correctis et emendatis, constitutiones ipsas in unum volumen redigi curarunt, tenoris, qui sequitur, videlicet:

Ubi, a quibus et qua auctoritate constituta fuerint ista compilatio.

« Noverint universi, quod, cum die xv novembris anno Domini mdcclxxxvii essent legitime vocati et congregati in hoc Curiae Matritensis coenobio regalis ac militaris Ordinis B. Virginis Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum religiosi viri ex praedicto Ordine destinati ad novam exequendam coordinationem, compilationem texturamque constitutionum eiusdem Ordinis stabilitam in septimo decreto eius generalis capituli in conventu et civitate Optensi regni Castellae proxime celebrati die i iunii anno superiori mdcclxxxvi, in quo videlicet sancitum fuit, ad praefatam novam perfectionemque constitutionum compilationem quaedam specialis institueretur congregatio religiosorum ex primis et praecipuis eiusdem Ordinis, quos in hunc modum ad praedictam congregationem nominatim assumpsit, nimirum pro Aragoniae Galliaeque provinciis R. P. M. fratrem Iosephum Linas totius dicti Ordinis generalem magistrum, dominum Varoniarum de Algar et Escalles, et supremi senatus fidei censorem, pro Castellae provincia R. P. M. fratrem Iosephum Gonzalez tunc temporis provincialem eiusdem, a consiliis supremi inquisitionis senatus regisque Immaculae Conceptionis consensibus et academiae Salamantinae vespertinum moderatorem, pro Valentina provincia R. P. M. fratrem Damianum Stephanum definitorem generalem eiusdem, pro Vandalica R. P. M. fratrem Marcum de Ostos ex-

¹ Edit. Main. legit *supremis* (R. T.).

Bull. Rom. — Vol. XX.

30

provincialem et definitorem generalem eiusdem provinciae, concionatorem regium, ac praefati summi fidei coetus censorem, pro Novae Hispaniae provinciae R. P. M. fratrem Michaëlem Mayers exprovincialem et definitorem generalem Castellanae provinciae, exvicarium generalem eiusdem Novae Hispaniae provinciarum, regiumque concionatorem, pro Peruanis provinciis et Italicis¹ R. P. M. fratrem Ferdinandum de Caubayal et Ribera, exvicarium generalem earundem provinciarum, concionatorem regium, ac in Urbe generalem procuratorem; in quorum insuper locum, cum a praefato capitulo concessa fuisset facultas praedicto reverendissimo generali, ut, quolibet deficiente, alios per se solum et pro libito substitueret, et ipse, virtute facultatis huiusmodi, pro praedictis R. P. M. fratre Iosepho Gonzalez et R. P. M. fratre Ferdinando de Carbayal legitime postmodum impeditis, ob assumptionem primi ad episcopatum Mirobrigensem, et secundi ad archiepiscopatum insularum S. Dominici, alios instituisset viros, pro primo scilicet R. P. M. fratrem Petrum Garzia provincialem provinciae Castellae et eius fortasse loco, si munere vel alias impediretur, uti revera impeditus fuit, R. P. M. fratrem Hieronymum de Mendoza definitorem generalem eiusdem provinciae regiumque concionatorem, et pro secundo R. P. M. fratrem Iacobum Brisegno provincialem Chilensem, qui tunc aderat in regali conventu Matritensi; eum in hoc, inquam, omnes praedicti vere essent legitime congregati, ut praemissum est, in formam definitorii generalis, et praedictae plenitudinis potestatis utentes, ad praefatam constitutionum texturam sibi a capitulo generali concessam, denuo roboratam et confirmatam a sanctissimo domino nostro Inno-

¹ Vel *Italiae* legendum vel *Italicis* (R. T.).

centio XI in eiusdem Bullâ quae incipit *Militantis Ecclesiae*, sub datis Romae apud S. Mariam Maiorem sub annulo Piscatoris die xv maii anno Domini mdcclxxxvii et sui pontificatus xi; cumque tam praedictus magister Ordinis, quam tota praefata congregatio in eiusdem secretarium me infra subscriptum fratrem Michaëlem de Ulete praesentatum de numero ex dictâ Castellae provinciâ legitime constituissent, initium dederunt praedictae congregationis actibus et sessionibus cum eâ solemnitate et invocatione Spiritus Sancti quae in nostri Ordinis generalibus definitoriis de more praemittuntur. Et in illis quidem rebus omnibus serio consulto et mature discussis, praedictam constitutionum compilationem ordinarunt in hanc quae sequitur formam:

Incipiunt constitutiones fratrum sacri et regalis Ordinis Beatissimae Mariae Virginis de Mercede Redemptionis Captivorum.

PROCEMIUM.

Cum vera religio sine legibus non subsistat, vix sacra nostra redemptorum familia extitit divinitus revelata ab Immaculatâ et Beatissimâ Virgine Mariâ illius dignanter in sui honorem caelitus institutrice et fundatrice piissimâ, cum gloriosus parens noster S. Petrus Nolascus, quem ex praedictâ ipsius revelatione et praecepto eius structorem, fundatorem et patriarcham instituerat, de illius statutis coepit sedulo cogitare. Quae, ut tam congrue, quam rei gravitas postulabat, conderentur, unâ cum inclyto Iacobo I Aragoniae rege, quem non secus eadem revelatio effectorem et patronum eius constituit, elaboranda commisit illius saeculi in ecclesiasticis iuribus sapientiori viro tunc utriusque a sacris confessionibus, sancto scilicet Raymundo de Pegnasfort, cui, ut in ore trium staret hoc verbum, utque opem

pro constructione tanti operis ferret, praefata revelatio utique innotuerat. Is autem manum adamussim imponens operi ex illorum auctoritate certas vivendi leges vitae contemplativae nostro Ordini et instituto accominodas efformavit, quas, a singulari in altissimo redemptionis famulatu parentis nostri peritiâ in formam constitutionum concinne ordinatas, ipse, ut primus Ordinis magister, fundator et legislator, a suae institutionis initio universis eius fratribus praesentibus et futuris observandas proposuit, ac postea earum confirmationem sub regulâ sancti Augustini a Gregorio Summo Pontifice obtinuit anno Domini mcccxxx, pontificatus sui iii, et a nostrâ fundatione xii.

Haec quidem fuit prima nostri Ordinis legislatio, quae in substantialibus non est hactenus innovata, nam illae primitivae constitutiones quoad substantialia statuta revera sunt istae, quas usque modo Ordo noster professus est; in accidentalibus tamen varia additamenta (rerum et temporum varietate sic exigente) pro meliori eius regimine receperunt sanctae Sedis Apostolicae confirmatione munita, primo scilicet per Gregorium X, anno Domini mclxxxiii et sui pontificatus ii, deinde per Ioannem XXII anno Domini mcccxxvii et sui pontificatus xi, per Martinum V anno Domini mcdxix et sui pontificatus ii, et anno Domini mcdxx et sui pontificatus iii, per Calistum III anno Domini mcdlvii et sui pontificatus iii, per Paulum II anno Domini mcdlxix et sui pontificatus vi, per Iulium III anno Domini mdlvi et sui pontificatus iii, per Gregorium XIII anno Domini mdlxxvi et sui pontificatus iv, per Sixtum V anno Domini mdlxxxix et sui pontificatus anno iv, per Clementem VIII anno Domini mdxciv et sui pontificatus iii, et anno Domini mdc et

sui pontificatus ix, et anno Domini mdciv et sui pontificatus xiii, per Paulum V anno Domini mdcvii et sui pontificatus iii, et anno Domini mdcxiv et sui pontificatus x, et anno Domini mdcxvi et sui pontificatus xii, per Gregorium XV anno Domini mdcxxi et sui pontificatus i, et anno Domini mdcxxii et sui pontificatus ii, per Urbanum VIII anno Domini mdcxxvii et sui pontificatus v, et anno Domini mdcxxviii et sui pontificatus vi, per Alexandrum VII anno Domini mdclxii et sui pontificatus viii, ac denique per SS. dominum nostrum Innocentium XI, qui simul cum robore suae apostolicae confirmationis plenam nobis facultatem largitus est ad exequenda nostri Ordinis antiqua desideria eliminandi ab antea constitutionum volumine omnes redundantiae, diminutionis, omissionis, confusionis, incongruaeque distributionis defectus ex inconcinnâ dictorum statutorum adiectione intertextos, et ad auferendum, addendum, variandum et exprimendum omne quod ad id et ad maiorem nostri instituti observantiam promovendam visum fuerit nobis expedire. (Ita suum diploma pontificium, quod incipit *Militantis Ecclesiae* sub datis Romae apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xv maii anno Domini mdclxxxvii et sui pontificatus xi).

Hac ergo apostolicâ auctoritate suffulti, nostrasque sacras constitutiones ab omni naevo vindicare cupientes, post accuratam ac debitam rei tanti ponderis discussionem, unanimi consensu primo decrevimus, quod, ut in posterum omnis ambigendi locus erga antea statuta de medio tollatur, solum ex eis vim constitutionis habeant in futurum quae in octo sequentibus distinctionibus continentur; ad has enim integrum nostrarum constitutionum corpus iuxta

propriam suarum partium descriptionem reducimus, ut sub unâ regulâ et professione viventes uniformi observantiâ regulari Deo famulemur. Faxit Deus ut omnis eis labor impensus disciplinae, severitati et in maiori Ordinis bono proficiat.

DISTINCTIO PRIMA.

De cultu Dei et divinis laudibus.

Licet omnis religio se totam in Dei cultum exhibeat, inde tamen sacratius in eius honorem erigitur unde divinis laudibus mancipatur. Noster autem Ordo non tantum ex debito religionis hunc Dei cultum a limine assumpsit, sed ea maxime quod redemptionis institutum elicit. Cum enim Moyses iussu Dei liberasset populum et in alteram Rubri crepidinem sustulisset, hanc Domini dignationem eius laude conclusit, dum illud canticum extulit: *Cantemus Domino, gloriose enim magnificatus est*. Hinc nos igitur digne novo debito in Dei laudibus occupamus, et chori profitemur officium, et redemptionis misericordiam, quam misit Dominus populo suo, perpetuâ gratiarum actione decantemus, faciem eius psalmis et hymnis praecupantes, ut quod dignatione incepit, miseratione promoveat.

I. Audito primo signo, pro singulis horis quibus septies die noctuque ad Dominum convenimus, praeparantes¹ se fratres, et ante finem secundi omnes ad chorum accedant, quasi in odorem Domini humiliter et devote currentes, ubi, secundum horae qualitatem aut festi, divinum officium reverenter compleant, quod fratribus clericis, sacris nondum initiatis, si forsâ choro aliquando non interfuerint, privatim persolvere praecipimus.

II. Quotidie missa conventualis in universis Ordinis domibus iuxta ritum fe-

¹ Aptius lege praeparant (R. T.).

Capit. I.
in divino off.
ficio.

stivitatis decantetur, cui omnes adesse teneantur; qui ultro clericorum aut laicorum frater ei non adstiterit, privatam inviolabiliter audiat.

III. In missa conventuali praeter communia et particularia suffragia, quando ritus permiserit, dicatur oratio pro SS. D. N. Papa, pro felici statu Ecclesiae, pro rege, et pro captivis christianis; quam in privatis pariter dicendam iniungimus.

IV. Universim nostri Ordinis sacerdotes modeste et graviter sacrum celebrent, atque ita suis manibus Verbum Vitae contrectent, ut sacramenti altitudo, religionis pietas, et eorum fides elucescat.

V. Id tempus sacris peragendis sacerdotes immoretur, quo nec audientibus prolixitate taedium ingerat, nec devotioni celeritate teporem inducat: solemnibus videlicet moram solemnitati congruam, privatis vero dimidiam horam ad minus impendat.

VI. Ante celebrationem sacerdos aliquandiu ad tanti sacramenti celsitudinem traducat animum, propriamque vilitatem tota humilitate perpendat, sicque et non aliter audeat de pane illo edere et de calice bibere; quo sumpto, simile sibi vacans per spatium temporis tanto mysterio consentaneum, debitas Auctori gratias reddat.

VII. Tam chori quam altaris officium, nedum in essentialibus, verum in caeremoniis ac ritibus, iuxta romanas regulas omnimode celebretur; ubi autem illae nihil praescripserint, rubricae nostri ritualis observentur.

CAPUT II.
De tempore
et qualitate horae
et singulae
persolvendae
ant. I. Ne autem horarum tempora et modus incerta pro libito maneant, firmiter statuimus ut matutinae in toto nostro Ordine perpetuo et inviolabiliter media nocte dicantur. Quocirca severissime magistri generalis, provincialis et prae-

latorum localium conscientias oneramus, si eas ad aliud tempus transferant vel transferri permittant, nisi propter casum ita inevitabilem, ut plus cogere quam indulgere videatur: qui si forte accidit, a die Pentecostes inclusive usque ad festum sancti Augustini dicantur post completorium; reliquis vero temporibus, eodem simili casu occurrente, nonnisi hora noctis matutinas cantari vel recitari iuxta festi diversitatem strictissime praecipimus. Quod si praelatus contrarium fecerit, suspensionem ab officio per sex menses incurrat; provincialis autem aut visitator, qui eam non exequatur, voce activa privetur in proximo provinciali capitulo.

II. Prima non longe a solis ortu dicatur, neque completorium ab eiusdem occasu; Tertia, hora quasi decima, quam missa conventualis, et hanc Sexta subsequatur; Nonam post prandium expleri praecipimus, nisi diebus a romano rituali praescriptis et temporibus nostri Adventus et Quadragesimae, quibus (exceptis dominicis) Nonam dictam reficimur; Vesperas denique extra Quadragesimam hora secunda vel tertia post meridiem, iuxta diversitatem temporis, certa omnino statione praefigimus. Illas autem horarum metas sic esse immobiles desideramus, ut eas praelatus minime praetermittat.

III. Ex horis huiusmodi Primam, Tertiam, Vesperas et Completorium quotidie modulabimur, reliquas autem recitari concedimus, exceptis matutinis in nocte Natalis Domini, in tribus Tenebrarum diebus maioris hebdomadae, et festis Resurrectionis, Pentecostes, Revelationis dominae nostrae beatissimae Virginis Mariae de Mercede, et sancti patris nostri Petri Nolasco, in quibus solemnitatibus Matutinas integre cantari praecipimus; in ceteris vero utriusque

classis ad minus incipiantur cum cantu usque ad primum hymnum inclusive, et deinceps cantetur *Te Deum* cum Laudibus usque ad finem, demptis psalmis et antiphonis earum. Kalendam quoque singulis diebus decantari statuimus. Si quam autem horam extra praedictas decantari sit in usu, consuetudinem non destituimus, sed laudamus, et progredi suademus in melius.

IV. Modus recitandi et modulandi horas canonicas sit iugiter devotus et gravis cum pausa et silentio solemnitati consonis, ita versuum medietatem et finem intercidentibus, ut nulla vocis protractio taedio mentem afficiat, sed uniformitas desinentiae et devotionem augeat et perfectum¹; vox pariter sit unisona: hanc autem omnes ea mentis attentione pro viribus semper eliciant, qua divini officii pensum Deo gratius et fructuosius sibi reddant.

CAPUT III.
De oratione
mental.

I. Cum oratio mentalis sit totius vitae spiritualis fundamentum et comes individua, qua duce de virtute in virtutem gradimur donec perfectionis verticem conscendamus, universis nostri Ordinis fratribus stricte praecipimus ut bis ad minus in die mentaliter orent dimidiam saltem horam pro qualibet vice, mane videlicet et vespere, illud propheticum praeseferentes: *Anima mea desideravit te in nocte, sed et spiritu meo in praecordiis meis de mane vigilabo ad te.*

II. In hoc ergo almo et fructuoso exercitio per tritam sanctorum viam fratres incedant habitam ratione uniuscuiusque status et indigentiae, sed semper prae oculis habentes frequentiore causam, cur multi in hoc itinere parum nilve proficiunt, esse indebitum modum eius praeparationem, inchoationem, exercitationem et conclusionem conficiendi. Quod orationis dispendium a nostris

¹ Potius lege *perfectum* (R. T.).

fratribus relegare cupientes, quaedam monita pro dictis eius partibus debite exercendis ab illis indeficienter observanda levi saltem manu attingere necessarium iudicamus⁴.

III. Quocirca praeparationis utriusque discrimen animadvertentes, non minori studio remotam quam proximam intendant. Quoad primam⁵ enim (quae utpote praevia dispositio ad fructum ex oratione percipiendum praemitti debet), prava opera, vana colloquia, mundanas cogitationes, inordinatos affectus, et cetera alia quae distractionibus fomentum praebent, frequenti divinae praesentiae exercitio a se omnimode avertant. Quoad secundam⁶ autem, accedente orationis tempore, conscientiae statum agnoscant, bonum spirituale, quo magis indigeant, praevideant, considerationes et affectus⁴ ad illud assequendum efficaciores praeveniant, materiam iis magis idoneam⁵ aliquo lectionis genere praeparant, totamque illius seriem ad id ipsum provide pro viribus referant, sicque et non aliter ad orationis locum reverenter accedant.

IV. Orationem inchoaturi signo crucis Deum praesentem fide viva concipiant circa se existentem vel intra se manentem per existentiam, praesentiam et potentiam, et cordis sui intimos recessus⁶ penetrantem, opus quod faciunt agnoscentem et ad ipsum adiuvantem; tunc Deum praesentem adorent, actum contritionis eliciant, et gratiam bene orandi ab eo postulent; ac demum ad purificationem intentionis cum debita resignatione transeant, qua, se totos Dei

⁴ Edit. Main. legit *indicamus* (R. T.).

⁵ Edit. Main. legit *primum* (R. T.).

⁶ Edit. Main. legit *secundum* (R. T.).

⁴ Ed. Main. legit *effectus pro affectus* (R. T.).

⁵ Edit. Main. legit *idoneum* (R. T.).

⁶ Edit. Main. legit *excessus* (R. T.).

voluntati committentes, nihil amplius quam eius divinum beneplacitum uberiorioremque animae profectum in huiusmodi exercitio intendere protestentur.

v. In exercitatione semper intellectus voluntati facem praeferat, ut in meditatione exardescat ignis. Unde a materiae praeparatae considerationibus incipientes, omnes illius causas, effectus et circumstantias, modo discurrendo, modo ponderando, percurrant, usquedum ad aliquem devotum affectum excitentur; tunc enim ita sinent voluntatem opus suum exequi, ut, quanto tempore affectus afficit animum, tanto in eo perseverent, minime interim solliciti, quod meditandum supersit; extinctâ tamen affectione vel tepescente, ad aliam vel alias affectus excitantes, vel discursivas, vel ponderativas considerationes redeant. In quibus actibus aures veluti circulo versentur, ita ut omnia dirigantur ad opus, et usui virtutum inserviant.

vi. Iam orationi finem imposituri tribus actibus eam concludant: primus sit gratiarum actio, quae ex his, quae meditati fuerint, quodammodo oriatur, et maxime de omnibus quae in ipso rationis decursu a divinâ benignitate susceperint, quibus tandem pro beneficiis generalibus creationis, redemptionis ac reliquis omnibus tam universali Ecclesiae quam sibi praestitis grates superaddant; secundus sit oblatio, qua aeterno Patri merita Christi et omnium sanctorum, seque ipsos cum illis, atque omnia sua opera cum perfectâ resignatione in omne Dei beneplacitum offerant; tertius denique sit petitio eorum, quae ad aeternam salutem pro se sunt necessaria, deinde pro universali statu totius Ecclesiae, pro supremo illius pastore et domino, universisque praelatis, pro regibus et principibus, pro praelatis et redemptoribus nostri Ordinis,

eiusque benefactoribus, conservatione et augmento, et specialissime pro fidelibus captivis, qui in Saracenorum potestate detinentur vel sunt in periculo abiurandae Fidei, et pro fratrum captivorumque animabus in purgatorio detentis, adhibitis etiam B. Virginis, angelorum et sanctorum intercessionibus.

vii. Hanc autem orandi formam sic mane et vespere implebimus: Primo enim ante Primam, cum iam fratres in choro convenerint, ibi ante omnia flexis genibus Spiritus Sancti gratiam suppliciter exorent, dicentes antiphonam: *Veni, sancte Spiritus, etc. Sub tuum praesidium confugimus, etc. †. Emitte spiritum tuum, etc. Ora pro nobis sancta Dei Genitrix, etc. Salvos fac servos tuos, etc. Domine exaudi, etc. Dominus vobiscum, etc.* Oremus: *Deus, qui corda fidelium, etc. Deus virtutum, cuius est totum quod est optimum, insere pectoribus amorem tui nominis, et praesta in nobis religionis augmentum, ut quae sunt bona nutrias, ac pietatis studio, quae sunt nutrita, custodias. Defende, quaesumus, Domine, B. Maria semper Virgine intercedente, istam ab omni adversitate familiam, et toto corde tibi prostratam, ab hostium propitius tuere clementer insidiis. Per Christum Dominum nostrum. Amen.* His dictis, adminus per dimidiam horam in oratione permaneant, quam similiter habeant post completorium et eadem deprecatione praeveniant. In fine vero, facto signo a praelato, cantor incipiat antiphonam *Conceptio tua*, cum versu et oratione consuetis, prout in rituali.

viii. Praefatis ergo temporibus teneantur omnes fratres, nullo excepto nec etiam magistro generali, ad orationem mentalem convenire, nisi propter grave impedimentum et rationabilem causam, qua raro indulgendum appareat;

qui autem interesse, alibi, quotidie, etiam iter agentes, bis in die mentaliter orent; et hanc institutionem observent pro temporis opportunitate et loco, secum illud Davidicum conferentes: *In omni loco dominationis eius, benedic, anima mea, Domino.*

CAPUT IV.
De inclinationibus.

i. Inclinationes dicimus ea sensibilia signa, quibus Deum, vel eius sanctos, aut sancta, seu etiam homines propter Deum reveremur et colimus. Quinque in Ordine nostro secundum rerum et honoris diversitatem exponimus, quas capitis, ad genua, profundam, genuflexionem, et prostrationem appellamus. Inclinationem capitis sacris praecipue nominibus Iesu domini nostri et beatissimae Virginis Mariae cum magnâ cordis humilitate debemus impendere; tum etiam nominibus sanctorum, de quibus in die proprio aut sit memoria aut officium, capitis inclinationem reddimus; idem facimus et in hymno *Gloria in excelsis Deo* ad eos versus *Adoramus te, Gratias agimus tibi, et Suscipe deprecationem nostram*; in symbolo ad verba *Simul adoratur*; ad *Humiliate capita vestra* et orationem sequentem; ad benedictionem sacerdotis in fine missae, et cum pacem, incensum et aquam benedictam suscipimus; praelatis item transeuntibus, vel cum ad eos accedimus aut recedimus, capita reverenter subiicimus; tandem cum in refectorio aliqua nobis per hebdomadam obedientia subiungitur, caput licet opertum similiter inclinamus.

ii. Corpus usque ad genua dimittimus, quoties chorum ingredimur vel egredimur, conversi ad fratres vultu, quasi per salutationis officium; ad omnes horas officii parvi beatissimae Virginis Mariae, cum eius orationem angelicam praemittimus pro singulis, et

† Forsan deest non poterunt (R. T.).

ad eas orationes quibus finiuntur vel sit commemoratio in missâ aut officio, necnon etiam quoties occurrerit *Gloria Patri* similiter inclinabimur (in officio autem maiori excipitur primum *Gloria Patri*, in quo pro singulis horis profundâ utimur inclinatione), in postremis hymnorum versibus, et ad illos *Sit nomen Domini benedictum, et Benedicamus Patrem et Filium, etc.*, simulque ad eam praefationis clausulam *Beatae Mariae, et te in veneratione, etc.*, necnon in Primâ cum dicimus *Sancta Maria et omnes sancti, etc.*, hac ipsâ corporis deflexione curvabimur, quam etiam cum sedemus sine erectione committimus.

iii. Profunde quidem inclinamur ad orationes dominicam et angelicam et Credo, quas singulis respective horis praemittimus in silentio, et quibus officium et completorium tempore paschali diebusque dominicis concludimus; eâdem inclinatione devolvimur ad primum *Gloria Patri* in officio maiori, ut praediximus, et omnes eius horarum orationes, et primam dumtaxat in vespers, et officio missae ad collectam pro Ecclesiâ, et quam praelatus indixerit pro necessitate communi, ad omnes preces et confessionem, dum eas non genuflexi recitamus, et in refectorio ad orationem *Retribuere, etc.*

iv. Genuflexionem autem uno vel bino genu in sequentibus exercemus: primo ad ingressum vel regressum a choro, cum sanctissimum sacramentum adoramus, ad preces et orationes missae et officii tempore Adventus et Quadragesimae, Quatuor Temporibus et Vigiliis, usque ad *Benedicamus Domino*, praeterquam in diebus quos excipit caeremoniale nostrum, ad preces et orationes officii defunctorum, ad versus *Tantum ergo, O salutaris hostia*, si sacramentum sine velamine pateat, vel pro-

cessionaliter deferatur, in hymno *Vexilla regis*, ad versus *O crux*, ad illos etiam *Ave, maris stella; Veni, creator Spiritus; Veni, sancte Spiritus*; in psalmo invitatorii ad verba *Et procidamus ante Deum*, in hymno *Te Deum* ad versus *Te ergo quaesumus*, in verbis etiam *In nomine Iesu omne genu*, etc., nisi haec sint in introitu missae, ad illa insuper *Christus factus est pro nobis*, etc. et in toto psalmo *Miserere* et oratione *Respice quaesumus* qua concluditur in triduo maioris hebdomadae, in processibus litaniarum ab initio earum usque ad verba *S. Maria*; si autem non fiat processio, in tota litania genuflectimus, ut in sabbato sancto et vigilia Pentecostes.

v. Genuflectione item utimur in psalmis poenitentialibus et precibus gradualium, in fine lectionum ad *Tu autem Domine*, in antiphonis B. Mariae quibus hora vel officium concluditur, nisi paschali tempore et diebus dominicis, in kalenda Nativitatis Domini ad ea verba *In Bethlehem Iuda etc.* usque ad *Secundum carnem* inclusive.

vi. Cum prope altare sacramenti gradum facimus, si lateat, uno genu; utroque vero, si pateat, humiliter genuflectimus. Crux etiam, quae per medios fratrum choros transierit, genuflectione adoratur, sicut et feria quinta post inclusum in urna Sacramentum usque ad mane sabbati sancti eundem ei reddimus honorem.

vii. Genuflectimus insuper ad haec omnia evangeliorum verba: *Et procidentes adoraverunt eum; Verbum caro factum est; Et procidens adoravit eum; Iesus autem exclamans, etc.; Iesus autem, emissâ voce, etc.; Et haec dicens expiravit; Et inclinato capite, etc.*; et in adoratione crucis feria sexta maioris hebdomadae ad ea verba: *Venite, adoremus*, ad illa etiam symboli *Et incar-*

natus est; ad *Flectamus genua*, et ad versus *Adiuva nos*; in missâ, dicto *Sanctus*, usque ad elevatum et depositum calicem, praeterquam in feriis Adventus, Quadragesimae, Quatuor Temporum, vigiliis, et missâ defunctorum, in quibus genuflectionem trahimus usque ad verba *Pax Domini* inclusive, a quibus tamen excipimus vigiliis Nativitatis, Ascensionis et Pentecostes, et serias temporum eiusdem Paschae.

viii. Cum subditus aliquid recipit a praelato, genuflectens, osculatur manum eius, vel scapularium, dicens: *Benedictus Deus in donis suis*; item quando benedictionem ab eo suscipit ad iter agendum, vel ad illum ex eo revertitur; suscipiens habitum, etiam genua flectit coram praelato, toto tempore quo ei sermonem instituit, quod et servat ad trinam repetitionem versus: *Suscipe me, Domine, etc.*, et ad lectionem professionis; sic etiam sistitur, excommunicatus¹ coram absolvente se, et qui in pane et aquâ in medio refectorii abstinere praecipitur. Culparum confessionem in capitulo hac humiliatione incipimus dicentes: *Pater, veniam peto*. Generalis autem et provincialis in primo accessu ad domos benedictionem itinerantium ita pariter humiliati² suscipiunt, sicut et reliqui fratres, sic etiam cereos et ramos die Purificationis et Palmarum, cumque cinere aspergimur, et tandem ad versus *Clementissime Deus* in sepulturâ fratrum.

ix. Demum fratres nostri prostratione succumbunt, cum aliquid canendo aut legendo in choro erraverint, et tamdiu ita permaneant, donec ad surgendum a praelato signum accipiant, qui tamen si eis aliquam obedientiam aut officium iniun-

¹ Pessime edit. Main. legit etc. *Communicatus* pro *excommunicatus* (n. r.).

² Male edit. Main. habet *humilitati* (n. r.).

xerit, prostratione suscipiant; in refectorio si in ministerio fratrum offenderint, labem prostratione vindicent, quam omnes servitores cum lectore iterum in fine faciant pro universis defectibus ministrando aut legendo commissis; si quis alium scandalizaverit, tanto temporis spatio ante ipsum prostratus occumbat, usque dum suscitetur ab ipso; suscipiens professionem aut habitum, postquam eo indutus fuerit, similiter procidat, donec orationes super eum dicendae finiantur; post electionem magistri generalis aut provincialis, dum super utrumque in ecclesiâ orationes et benedictiones effundimus, ipsi eas prostrati suscipiunt; quibus etiam ad domos nostras primo accedentibus, in eorum benedictione itinerantium universi, fratres prostrentur¹ ad psalmum *Ad te levavi* et reliquas orationes; tandem et ad confessionem, dum in capitulis absolvimur, et ad psalmum *Miserere* in fine sepulturae fratrum.

CAPIT. V.
De officiis quibus beatissimam Virginem Mariam prosequimur.

i. Etsi totos ad pedes beatissimae Virginis Mariae matris et fundatricis nostrae nos devotio provolvit, nihil tamen aequum aut dignum eius erga nostrum Ordinem beneficiis reputamus. Ceterum ei rependere quantum pro nostro modulo possumus desiderantes, primo constituimus ut diebus ferialibus, vigiliis et festis simplicibus, quibus etiam Ecclesiae officium parvum Beatae Mariae recitandum instituitur, illud iuxta Romanorum ritum ab omnibus in choro speciali devotione compleatur; reliquis autem diebus per annum, praeter triduum maioris hebdomadae, similiter in choro ante vel post horas canonicas recitari constituimus a fratribus clericis et novitiis cum assistentiâ sui magistri; quibus etsi totam communitatem non iubeamus adiungi, monemus tamen universos in Domino, ut vel se illis immisceant, aut

¹ Edit. Main. legit *prostrentur* (n. r.).

saltem privatim hoc pensum singulis diebus Dominae nostrae persolvatur.

ii. Sabbato autem cuiuslibet hebdomadae (exceptis festis duplicibus primae ac secundae classis) secundum antiquam Ordinis consuetudinem post Primam inviolabiliter missa de Beata Virgine, iuxta romanum ritum, in omnibus conventibus solemniter celebretur, ad quam stricte vocamus universos fratres, cuiuscumque sint qualitatis, ne magistro quidem generali excepto. Eodem die pariter omnes fratres post completorium ad ecclesiam processionaliter accedant cruce cum acolytis praeunte et sequente sacerdote cum pluviali albo, ibique antiphonam *Salve Regina* coram beatâ Maria Virgine concinant; qua finitâ, incipiant cantores antiphonam *Conceptio tua*, et eam continuante choro, eodem ordine procedatur ad specialem cappellam eiusdem Beatae Mariae, ibique cum versu et oratione iuxta antiquam Ordinis constitutionem concludatur. Quod si ad processionem istam locus apte non suppetat, inibi consistentes fratres eandem antiphonam prosequantur et finiant.

iii. Singulis mensibus opportuniori dominicâ fiat in omnibus conventibus Ordinis processio scapularii ad vesperam, in qua imago beatae Mariae Virginis deferatur in memoriam Revelationis eiusdem qua Ordinem nostrum instituit; quibus diebus, si habeatur concio, omnes indulgentiae scapulario et huic diei concessae fideliter exponantur.

iv. Ad festum praeterea beatae Mariae Virginis de Mercede sub primam augusti dominicam constitutum¹, praeter solemnitatem ritualet, habeatur insuper concio et processio et quaecumque alia solemnitas iuxta facultatem conventus.

v. Adhuc ad eiusdem honorem statuimus ut, iuxta pristinam Ordinis con-

¹ Edit. Main. legit *constitutam* (n. r.).

stitutionem, nulla construat ecclesia, quae, si fieri possit, eius Nomini non consecratur, et in ipsa pro titolare habeatur; alioquin autem cappellam saltem specialem sub eius titulo et nomine strictè praecipimus erigendam.

vi. Et sicut fratres ipsam beatissimam Virginem alte suis cordibus debere esse infixam, eique dicatum totum Ordinem et ab ipsa suum in honorem erectum; instituimus et ordinamus ut sigilla maiora, tam Ordinis quam provinciarum, beatæ Virginis Mariae imaginem pro stemmate contineant secundum festiuitates illius, itaut quam provincia iam habeat, vel posthac, virtute praesentis constitutionis infra latius ordinandae, denuo suscipiat, illam quoque et¹ propriam sibi patronam revereatur et celebret. Quod si dicta festiuitas² provinciarum et sigillorum numero non sufficiant, aliquis de Sanctis nostri Ordinis sub eodem cultu et celebritate assumatur.

vii. Denique statuimus ut universi fratres imaginem beatæ Virginis Mariae semper in cellis habeant, quam ad ingressum et egressum ore, corde et inclinatione salutent. Quod similiter faciunt, ubicumque per claustra et conventum illis occurrat; sic enim servulos et filios decet, quinimo iure cogimur tam egregiae Dominae et Matris piissimae umbram colere, cuius dignanter umbraculo refovemur.

1. Ne autem fratres laicos, dum eos vitae activae subiicimus, a contemplativae quoque profectibus repellamus, ipsos eisdem temporibus, quibus ante Primam et post completorium ad mentalem orationem communiter convenimus, invio-

¹ Syntaxin emendare vel complere, lectori scio dimittimus (R. T.).

² Forsan legendum ut pro et (R. T.).

³ Forsan dictae festiuitates (R. T.).

labiliter quoque ad eam accedere constituiamus.

ii. Ceterum ut, fructus horarum canonicarum, quas sacris initiati et clerici Deo diebus singulis impendimus, non sit omnino alienus a laicis, pro suo modulo ab ipsis pariter implendos¹ salubriter ordinamus. Matutinas igitur incipiant dicendo *Pater noster, Ave Maria et Credo*, deinde *Domine, labia mea, etc.*; *Deus in adiutorium, etc.*; *Gloria Patri, etc.*, et pro nocturnis et laudibus quindecim orationes dominicas, et totidem recitent salutationes angelicas; et tandem pro conclusione dicant *Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison, Pater noster*, in cuius fine adiciant *Per Dominum nostrum, etc.*; *Benedicamus Domino, etc.* Reliquas autem horas inchoent per *Pater noster, Ave Maria* (supradicto² in Primâ *Credo*) et *Deus in adiutorium, etc.*; et uti supra finiant. Pro singulis vero, decies orationem dominicam et toties salutationem angelicam devotâ meditatione persolvant. In fine completorii, praeter propriam terminationem illius, totum suum officium concludant dicentes *Pater noster, Ave Maria et Credo* ad similitudinem clericorum.

iii. Haec quidem omnia officio tantum maiori congruere intelligimus. Ut autem et minori seu parvo Beatæ Mariae laicorum etiam oratio respondeat, eisdem districte praecipimus ut singulis diebus rosarium Beatæ Mariae recitent, quinque nempe decadas salutationum angelicarum, quas incipiant ab oratione dominicâ. Totum autem illud ita ritualiter inchoabunt et finient sicuti matutinas maiores, ut³ aliquam officii formam ritumque contineant.

iv. Denique nostri Ordinis utriusque

¹ Potius lege implendas (R. T.).

² Potius lege superaddito (R. T.).

³ Edit. Main. legit et pro ut (R. T.).

sexus tertiarios, si claustraliter vivant, ad haec omnia esse penitus obligatos similiter constituimus.

CAPUT VII.
De frequentia sacramentorum.

i. Qui vitam spiritualem eligimus et in perfectionis monte sacra esurire paschata profitemur, ad eam praecipue convenit aspirare pinguedinem et spiritualem alimoniam, quam¹ mentes nostras sacramenta reficiunt. Quocirca universis nostri Ordinis presbyteris hortamur ut singulis diebus sacrum celebrent, nisi aegra valetudo aut urgentissima vel praelato nota causa praepediat; qui autem celebrationem crebro praetermittere inventus fuerit, praevis monitione, poenâ reclusionis integrum mensem a praelato puniatur.

ii. Fratres vero non presbyteri tam clerici quam laici et nostri Ordinis tertiarii utriusque sexus claustraliter viventes, praemissâ humiliter sacramentali confessione atque aliis pietatis exercitiis (per quae communem ad minus disciplinam in novitiis intelligimus et privatam laicis), ad sacram Eucharistiam communiter accedant singulis diebus dominicis, proxime non occurrente ante vel post illas aliquâ ex superscriptis solemnitatibus in quibus sacram etiam communionem illis omnibus sumere praecipimus, festis scilicet Domini nostri Iesu Christi et Beatissimae Matris eius fundatricis nostrae, etiamsi non sint de praeepto, utroque festo S. Michaëlis Archangeli, S. Ioannis Baptistae, Ss. Apostolorum et Evangelistarum, S. Ioseph atque parentis nostri divi Petri Nolasco, et reliquorum Sanctorum Ordinis, eiusque festiuitatibus, die insuper Omnium Sanctorum tam Ecclesiae quam Ordinis, ac denique diebus omnibus, quibus absolutionem habemus ad populum. Huiusmodi autem communionem omnes non presbyteri cum novitiis et laicis in conventibus nostris communiter suscipiant.

¹ Potius lege qua (R. T.).

i. Quoniam domus Domini domus orationis vocatur, eamque idcirco deceat sanctitudo, enixe super hoc ministerii eius invigilare praecipimus, ne colloquia habeantur in illâ, praesertim temporibus celebrationis officiorum; visitationes vero feminarum, et alloquia politica, quantumvis necessaria et honesta, etiam ad vesperam, prohibemus in ecclesiâ, nisi cum expressâ licentiâ praelati. Quando autem cum facultate praedictâ ita fieri decenter expediat, totis tamen viribus interdiciamus ne in locis confessionibus designatis huiusmodi misceantur alloquia, ne tam sancta sed illa etiam decentibus¹ erubescant.

ii. Denunciamus autem universis fratribus, quod, iuxta decretum sanctissimi domini nostri Innocentii XI, nunquam in ecclesiâ aut eius cappellis, sacristiâ vel claustris cibum aut potum saecularibus quovis urgente praetextu aut personae celsitudine deferant, nec quomodo libet deferri permittant.

iii. Quia vero sacramentum poenitentiae et suscipientibus ad veniam et illud recusantibus ad aedificationem et exemplum interdum profiteri agnoscimus, nolumus ut loca pro eo designata sint in ecclesiae latibulis, sed palam ubi peccatores provocent et alliciant. Quocirca nostri Ordinis confessoribus strictissime prohibemus, ne quaslibet, praesertim feminas, ad hoc sacramentum per angulos ecclesiae aut devia loca suscipiant.

iv. Quantum ad ecclesiae cultum, sit maxime sacrista sollicitus ut debito ornatu et honestate perfulgeat; eam et cappellas frequenter everri faciat. Altaria singulis diebus mudentur a pulvere. Ornamenta omnia non incompressa², sed quasi Deo sacra pie et devote contrectet; linea non minus sordere patiat, sed

¹ Omnia corrigere desperamus (R. T.).

² Potius lege incompressa (R. T.).

CAPUT VIII.
De ecclesiâ
nisi quae sancti-
tate et cultu.

crebris iuxta usum lotionibus niteant, et corporalia permaxime; universa quidem si sint lacera resarcienda curet, neque omnino disrupti permittat.

v. Quocirca universis commendatoribus praecipimus sub poenâ privationis vocis activae et passivae, ut in fine triennii ornamenta sacristiae novo semper augmento ampliata dimittant: incrementum vero sub fide depositariorum capitulo provinciali cum reliquis rationibus conventus exhibeant: lucernam ante Venerabile Sacramentum sic sacrista perenniter ardere satagat, ut, si eius extinguatur incuriâ, gravis culpae poenam incurrat.

vi. Renovatio Sacramenti verno tempore per omnes hebdomadas privatim aut solemniter celebretur iuxta consuetudines conventuum; hiemali vero ultra duas hebdomadas protrahi non liceat.

vii. Oleum sanctum singulis annis suo quoque tempore renovetur, et vas, in quo reponitur, decenti sit materiâ et arte dolatum; ea vero omnia in quibus venerabile Christi corpus asservatur, qua parte saltem aut concavitate tangitur, sint argentea, et deaurata intrinsecus, sicut et de calicibus ordinat rituale; sacraria autem ubi ponitur Sacramentum corporalibus et arâ consecratâ rite et decenter esse instructa praecipimus.

viii. Quae omnia ut observatione vigeant, universis commendatoribus iniungimus, ut, praeter communes visitationes praelatorum superiorum, ipsi ter in anno visitent solemniter sacraria et universa vasa sacramentalia, eorumque loca, atque sanctorum reliquias, eaque omnia recenseant, qua munditiâ, qua reverentiâ, et qua huiusmodi nostrorum statutorum obtemperacione consistant, quae ornamenta sint lacera, quae deficient, et ea refici vel innovari faciant. Has autem visitationes perpetuò fieri constituimus

sub primâ die mensis ianuarii, maii et septembris, nullâ Ecclesiae vel Ordinis solemnitate impeditâ.

ix. Iuxta pristinam Ordinis consuetudinem et statuta, plura cymbala in ecclesiis nostris possumus constituere, ut sit discrimen aliquod inter primum et secundum signum quibus ad chorum vel ecclesiam ducimur.

i. Dum frater infirmus iam mortis discrimen contrahit, provideat illi commendator, ut de sacramentis nondum susceptis, iuxta inferius cap. xiii, dist. i ordinanda, et de duobus fratribus spiritu et doctrinâ praeditis, qui ei perpetuò adhaereant et adiuvent usque ad obitum; qui, si diuturnâ mortis instantiâ vexentur, poterunt alternare laborem.

ii. Postremum aegroto agonem ineunte, per totum conventum pulsetur crepitaculum, et omnes fratres ad eius cellam conveniant, ubi, commendatione animae cum devotione peractâ, cantetur totius symbolum fidei, quousque animam exhalaverit.

iii. Cum iam autem fuerit vitâ defunctus, cantetur responsorium *Subvenite sancti Dei*, et statim postea induatur regularibus indumentis, sicut alii fratres, nisi prius opus sit eum¹ lavacro tergere. Et sic habitu et pallio iam induto, manus coaptentur ante pectus albâ vittâ² devinctae, et cruce affixâ pollicibus. Deinde ducendus est opportuno tempore ad capitulum vel sacristiam, aut alium commodum et assuetum locum, ubi strato super terram panno decente³ aptabitur, hinc inde usque ad horam sepulturae ardentibus cereis, et vase cum aquâ benedictâ ad pedes apposito. Ilinc autem, et ubicumque post obitum, quousque se-

¹ Forsan *toties* (R. T.).

² Edit. Main. legit *cum pro eum* (R. T.).

³ Edit. Main. legit *victâ pro vittâ* (R. T.).

⁴ Aptius *decenter* (R. T.).

CAPUT IX.
De obitu et
sepultura tra-
ctum.

peliat, extiterit, semper ei fratres clerici seu presbyteri a praelato designati adhereant, et psalterium cum devotione recitent, ac debitum reddant pietatis officium.

iv. Accedente tempore quo deferendus sit ad ecclesiam ut eo praesente missa celebretur, vel ad locum ubi sit sepulturae tradendus, omnes fratres sine exceptione conveniant, ibique suffragia a rituali nostro praefixa persolvant.

v. Diligentissime etiam ei pro viribus curent praelati Ordinis, ut, ubicumque frater noster extra claustra obire contigerit, si possibile sit, ad aliquam nostri Ordinis ecclesiam deferatur, ubi praedictam ei reddamus pietatem, ut quos dilectio copulavit in vitâ, etiam in morte non separet; alioquin autem, si difficile appareat, in parochiâ seu viciniore monasterio quasi sub deposito sepe-liatur.

vi. Si vero (quod Deus avertat) frater alicuius proprietarius decesserit, vel alteri crimini obnoxius, cui sacri canones ecclesiasticam denegent sepulturam, is humetur in agro, formâ et casibus inferius dist. v, cap. viii ordinandis.

vii. Commendatoribus denique praecipimus sub poenâ privationis vocis activae et passivae, ut pro defunctis fratribus librum habeant in suis conventibus, in quo omnium illorum nomina, annus pariter, mensis et dies obitus diligentissime notentur, insuper et sub quo generali, provinciali et commendatore decesserint, et, si fieri possit, qua die professi fuerint. Quod si vitae laudabilis extiterint, aut aliunde quoque viri eminentes et posteritati commendabiles, omnia ibi fideliter conscribant, ut facile de hoc plene possint historiae nostrae et patrum exempla reduci. Hunc autem librum visitationi absque ullo penitus diffugio subiicimus.

1. Quamprimum decesserint fratres nostri, etiamsi sint novitii, commendator eius domus, ubi quisque obierit, provincialem aut vicarium provincialem et omnes commendatores provinciae, sub poenâ suspensionis ab officio per sex menses, de illius obitu admoneat, quem nihilominus provincialis aut vicarius provincialis confestim ut admonitus universis suae ditionis conventibus renuntiet, ne defectu notitiae ulla sit mora in suffragiis.

ii. Pro quolibet fratre defuncto, domus illa¹, cui conventualis erat designatus, sine intermissione aliquâ per tres dies missa defunctorum iuxta rituale romanum solemniter celebretur, quae singulis diebus cum responsorio in ecclesiâ concludatur; iis etiam distribuatur integrum officium defunctorum sub ritu duplici sicut in die depositionis defuncti, cui cantus adhibeatur prout fuerit in conventibus assuetum; per novem item dies a decessu continuos, finito prandio, et pulsatis interea cymbalis, responsorium decantetur a fratribus.

iii. Quod attinet ad singulos fratres domus ubi decesserint, tres missas pro conventuali presbyteris constituimus; clericis vero et novitiis non impeditis psalterium integrum in choro vel oratorio novitiatus cum assistentiâ sui magistri; impediti vero extra chorum, id compleant; quod quidem commutari stricte prohibemus; conversis autem ac tertiariis utriusque sexus integrum rosarium B. Mariae praescribimus: quibus ulterius addimus, ut, per tres dies a decessu eiusque notitiâ, indulgentias a Paulo V regularibus suas ecclesias visitantibus in eis devote orantibus concessas lucrari et pro dictis fratribus applicare contendant.

iv. Haec eadem suffragia per totum

¹ Potius in domo illâ (R. T.).

CAPUT X.
De suffragiis
mortuorum.

Ordinem pro magistris generalibus qui in officio vel eo functo decesserint pariter, et pro socio et secretario generali in munere obeuntibus, etiamque pro defunctoribus aut rectoribus generalibus morte in viâ ad capitulum generale praevenientis¹ fieri constituimus.

v. Ad haec ipsa quaelibet provincia tenebitur pro iis qui sunt aut fuerint provinciales, atque pro actuali visitatore in illis respective domibus suae visitationi concreditus. Ceterum pro fratribus non conventualibus, etiam novitiis, singulae domus provinciae teneantur ad unam missam solemnem et vigiliam defunctorum cum responsorio ad finem. Singulos autem eorundem domorum presbyteros ad unam missam privatam adstringimus, clericos vero ad septem psalmos poenitentiales, conversosque et tertiarios ad tertiam partem rosarii, et utriusque² praeterea praedictam ecclesiae nostrae visitationem, ut superius iniungimus. Fratribus item ex Ordine nostro ad episcopalem, archiepiscopalem, aut aliam quamlibet dignitatem evectis eadem adhibeantur suffragia, quae vi constitutionis in Ordine decedentibus persolventur³.

vi. Singulis mensibus, primâ scilicet die illorum, festo novem lectionum non impeditâ, fiat officium pro defunctis, cum vesperis, nocturno et laudibus, iuxta rituale romanum, pro quibus ulterius missam et anniversarium superaddimus de cetero perpetuò et solemniter per totum Ordinem celebranda.

vii. Insuper primâ die similiter non impeditâ, quae Sanctorum nostri⁴ Iestum subsequitur, fiat in toto Ordine sollemnis

commemoratio omnium defunctorum fratrum, sororum et benefactorum illius, ad instar illius solemnitatis, qua omnium fidelium defunctorum memoria secundâ novembris ab universâ Ecclesiâ recolitur, quae quidem suffragia, missas, atque omnia pietatis officia, quae Domino hac die totus Ordo dicaverit, pro defunctis praefatis perpetuò esse applicata constituimus.

viii. Similiter sancimus, ut, quamprimum sanctissimi domini nostri Papae obitus innotuerit, vel catholicorum regum nostri sacri Ordinis patronorum, fiant pro illis solemnes exequiae cum missâ et officio duplici defunctorum, ita ut omnia totius Ordinis bona opera et sacrificia, quae in praedicto exequiarum die ab universis fratribus peragantur, pro ipsis etiam perpetuo censeantur applicata: quam pariter pietatem et gratitudinis officium erga eminentissimum cardinalem nostri Ordinis protectorem eadem firmitate stabilimus.

ix. Singulis quoque annis, iuxta pristinam Ordinis consuetudinem, die xxiii iulii, incliti Aragoniae regis Iacobi primi patroni et fundatoris nostri piissimi memoriam funeris solemniter celebrabimus: cui eiusque successoribus defunctis cuncta huius diei bona opera per ordinem adhibemus.

x. Ulterius singulis annis, praeter suffragia praedicta, quatuor anniversaria sollemnia cum missâ et officio duplici in nostro Ordine fiant: primum tertîa die post Purificationem B. Mariae pro animabus parentum nostrorum; secundum primâ die post octavam Ss. Apostolorum Petri et Pauli pro sepultis in ecclesiis et coemeteriis nostris; tertium primâ die post octavam sancti patris nostri Augustini pro familiaribus et benefactoribus nostris; et quartum primâ die post festum S. Dionysii pro animabus fide-

¹ Pessime edit. Main. legit *pervenit* (R. T.).

² Videtur legendum *utrisque* (R. T.).

³ Videtur legendum *persolverentur* (R. T.).

⁴ Potius lege *Omnium Sanctorum Ordinis nostri* (R. T.).

litum captivorum in captivitate fideliter obeuntium.

xi. Qualibet feriâ secundâ (extra tempus paschale) cantetur post Primam missa quotidiana defunctorum; eâque finita, fiat processio, in qua cantentur sex responsoria pro ipsis secundum antiquam Ordinis consuetudinem: quod si praedictam missam ritus festi sollemnis primae vel secundae classis impediât, in feriâ tertiam vel quartam, et non longius, transferatur.

xii. Ut autem nostris defunctis fratribus perpetuò censum aliquem rependamus, firmâ pietate decernimus, ut singulis annis in omnibus conventibus Ordinis pro ipsorum animabus certus missarum numerus ex privatis applicetur: nimirum, in maioribus conventibus centum, in mediis quinquaginta, et viginti in infimis; clerici autem et conversi fratres fructum communionum et bonorum operum Adventus et Quadragesimae ipsis piâ largitione dispertiant: illi praetexta semel in mense una¹ vigiliam defunctorum, isti vero tertiam rosarii partem recitent. Quae omnia sic inviolabiliter omnes respective impleant, ut nullo unquam diffugio vel indulgentiâ praetereant.

xiii. Tam communiter quam privatim conventus aut fratres nostri nullum missarum numerum accipiant, nisi quam commode vel licite adimplere valeant; neque insuper conventus nostri propter eleemosynam de praesenti se adstringant in perpetuum ad aliquem numerum missarum tam solennium quam privatarum, nisi interveniat licentia provincialis in scriptis, et annualis census pro illis sic² iuxta consuetudinem aequalis, et quantum fieri possit nullâ fraude vel eventu fallibilis; commendator autem,

¹ Intelligat lector sciens (R. T.).

² Potius lege *sit* (R. T.).

qui secus fecerit, privationis officii poenae subiaceat, etiam poenis contentis in constitutione xlv Urbani VIII de celebratione missarum.

xiv. Diligenter omnes praelati seu commendatores invigilent, ut omnium defunctorum fratrum nomina publicis schedulis seu tabellis in choro vel sacristiâ sint inscripta, cum annotatione diei, mensis et anni et conventus ubi decesserint, quae quidem tabellae per singula triennia renoveantur, quas visitatorum iudicio subiicimus, ut per eas suffragiorum pro fratribus celebratio qualiter sit impleta non lateat.

DISTINCTIO SECUNDA.

De redemptione captivorum.

lis genus electum et regale sacerdotium instruximus, quae ad sacrificandum Deo hostiam laudis religionis iure postulatur. Est autem reliquum, ut huic Ordinis tabernaculo, ad exemplar quod in monte revelationis monstratum est confirmato, legis tabulas omni studio curâque dolatas reponamus. Et cum principalius institutum principale locum sibi vindicet, rectâ ideo intentionis serie primas de redemptione leges incidemus.

i. Redemptionis institutum in Ordine est quaedam cura et tutoris officium universis eius fratribus a beatissimâ Mariâ commissum his verbis: *Quibus praecipua sit cura captivos ab infidelium tyrannide liberandi*. Unde caelestium et potestate collatâ a purissimâ fundatrice nostrâ hanc redemptionis curam totus Ordo prosequitur.

ii. Et licet singuli fratres ex instituti visceribus et almae Virginis praecepto ad illius actus voto strictissimo teneantur, non eis tamen incumbunt nisi iuxta nutum et dispositionem praelatorum, quibus ad redemptionem inest tota Ordinis potestas et regimen. Commendator

Capit. I.
De potestate
magistri generalis
super exercitio
redemptionis.

namque in suo conventu, provincialis in sua provincia, et magister generalis in toto Ordine, suam quisque respective facultatem possidet super regimine huiusmodi, ita tamen ut magister praecipuam et supremam potestatem obtineat, cui totus subditur Ordo in redemptionibus exequendis.

III. Hinc ergo nostra Discalceata familia, in iis quae ad redemptionem captivorum attinent, virtute concordiae quibusdam inter utramque familiam capitulis stabilitae, per Gregorium XI confirmatae, et per Urbanum VIII et Innocentium X declaratae, magistri generalis directioni et iurisdictioni subiicitur.

IV. Unde firmiter statuimus, ut ad solum magistrum generalem pertineat redemptiones ubique faciendas instruere, et tempus earum in capitulis provincialibus designatum, prout magis expedient, prorogare aut contrahere, et pariter ad quod regnum, civitatem vel oppidum mittendae sint constituere.

V. Muneris est eiusdem, quotiescunque redemptor aut redemptores a definitorio capituli provincialis designati quavis causa vel ratione defecerint, eos per se solum extra capitulum noviter instituere. Ilac eadem facultate gaudeat erga procuratores generales redemptionis tam pro toto Ordine quam provinciis in capitulis provincialibus electos, si eos extra capitulum deesse contigerit.

VI. Eidem tamen strictissime praecipimus, sub poenâ excommunicationis maioris latae sententiae, ut nullâ ratione vel praetextu transferre liceat eleemosynas unius provinciae in aliam, sive ad redimendum captivos illius aut uberiores in eâ redemptionem agendam, sive ad repignorandum aut debita in aliquâ redemptione contracta solvendum.

VII. Super hoc autem declaramus captivorum eleemosynas in provinciis In-

diarum collectas debere semper iuxta antiquam Ordinis constitutionem bullis apostolicis confirmatam Castellae Vandaliaeque provinciis applicari, ut una cum earum eleemosynis nomine sui et provinciarum Indiarum in Castellae et Vandaliae redemptionibus impendantur. Unde, sub praeepto et excommunicatione praefatis, dicto magistro similiter prohibemus, ne illas in redemptiones aliarum provinciarum quolibet ex praemissis aliove quocumque fine distrahat.

I. Ex merito instituti non tantum nos per omnia in captivos effundimur usque ad eorum aerumnas et captivitatem sustinendam, sed et eleemosynas pro ipsis emendicare prostemur, facti pro pauperibus indigentes, ut ait Apostolus. Hinc ergo universis fratribus declaramus huiusmodi laboribus ex eodem instituto et voto ipsos fore semper et ubique subiectos.

II. Sed ut praedictae eleemosynae, et bona omnia ad redemptionem quomodocumque spectantia, nullâ ratione iacturam subeant, in qualibet provincia sit procurator generalis a definitorio intra provinciale capitulum eligendus, cuius sit pro viribus causas bonorum redemptionis in quolibet senatu vel tribunali peragere.

III. In quolibet item conventu alium specialem procuratorem conventus instituat, ad quem pertineat universa pro suo conventu redemptionis bona praefixa diligenter comparare, atque redditus annuos, legata, cessiones, res perditas, vulgo *monstrencos*, exigere, litesque de illis modeste et viriliter prosecui, ac cetera omnia persolvere circa praedicta bona, quae iure ad suum conventum pertineant.

IV. Procuratoribus autem generalibus et particularibus strictissime praecipimus, sub poenâ privationis suorum of-

Capit. II.
De fratribus
bonorum red-
emptionis ex-
actoribus et col-
lectoribus eleemo-
synarum.

ficiorum et vocis activae et passivae, ut, quandocumque in conventibus, ubi resident computa fiant, ipsi quoque compareant coram commendatore ac depositariis, quibus et de censibus comparatis, de statu litium, de perceptione legatorum et quorumcumque bonorum ad redemptionem et suum munus pertinentium rationem reddant. Similiter et universis commendatoribus ac depositariis super eisdem poenis praecipimus ut nullatenus suorum conventuum computa aggrediantur, nec rationem dati et accepti suscipiant, nisi peracta prius, quae ad redemptionem pertineant.

V. Ceterum, ut eleemosynae captivorum uberius in dies accrescant, eadem distinctione universis conventuum praedicatoribus iniungimus, ut in omnibus oppidis, ecclesiis, in territorio et ditione sui conventus inclusis, praedicent redemptionem semel ad minus in anno, et tempore cuiusque loci fructibus opportuno. Postquam autem concionem habuerint, horâ competentem, cum loci ministris et aliis viris probatae auctoritatis (quos potius comitate quam iure privilegiorum cogi optamus), locum omnem circumeant et hostialim eleemosynas exigant pro captivis, et si aliqua de venturis fructibus offerantur, in libro ad hoc destinato memoriâ tradant, congruenti ab ipsis tempore exigenda.

VI. Inter haec omnia diligenter caveant, ne aliquando se muneri praedicandi committant, nisi indulgentiarum bullis regumque privilegiis instructi, nec non licentiâ praelati Ordinis sigillo muniti, ac etiam Dioecesani, quibus adiungent specialem procuracionem ad colligenda si qua invenerint bona: reliqua instrumenta, quae videantur opportuna, deferant, ne ab ecclesiarum rectoribus vel quovis alio praedicare et eleemosynas colligere impediatur.

Bull. Rom. — Vol. XX

32

VII. Concionatores miseras, cruciatus, aerumnas fidelium captivorum apud barbaros, et praecipue abiurandae fidei discrimina, prudenter, flebiliter et devote populis exponant. Id tamen omnino caveant, ne quemquam verbo laedant, vel alienae, professionis fratribus detrahant, aut scandali apicem, sub poenâ gravis culpa, quomodolibet inferant, quo pacis vincula rumpant. Indulgentias Romanorum Pontificum Ordini non concessas publicare non audeant, sub poenâ excommunicationis maioris et gravissimae culpa, praeter alias a iure praefixas; veritatem in omnibus diligant et mendacium penitus abhorreant.

VIII. Quapropter praelati huiusmodi praedicationis et collectionis munera nonnisi fratribus Deum timentibus et virtute praeditis imponant, qui omnia praedicta, ut desideramus, exerceant, et in exigendis eleemosynis, verbis, gestis et moribus se pios, sobrios et honestos exhibeant. Quibus insuper, sub formali obedientiâ et poenâ privationis muneris praedicandi et vocis activae et passivae, praecipimus ut nihil bonorum redemptionis, directe neque indirecte, colore, titulo vel praetextu aliquo tam vero quam falso, sibi quomodolibet applicent aut in alium finem etiamsi honestum et pium distrahant, nisi quae pro conductione necessaria visa fuerint.

IX. Ut ergo istud praedicationis munus ferventius exerceatur et nullâ negligentia tepescat, universis praedicatoribus redemptionis per totum Ordinem declaramus sibi non fore computandos ad gradum praesentaturae de pulpito obtinendum annos singulos, quibus, ut pie dicitur, non praedicaverint, aut collectam eleemosynarum quovis modo non fecerint.

X. Ditiones et territoria ad collectam eleemosynarum et exactionem omnium

generale a conventuali discretum, cui bonorum redemptionis in capitulo provinciali cuiuslibet provinciae designata nullus procurator, praedicator aut frater confundat vel praetereat, sed unusquisque in suis finibus laboret, ut collectiones cum distinctione et sine invidiae fomite fiant, ne meritum unius operarii ex aliena messe ditiescat.

xi. Sollicite studeant procuratores ut in singulis urbibus et earum parochiis, in villis, oppidis et castris totius ditionis suae constituentur syndici, vel quos fratres redemptionis appellamus, qui diebus festis petant eleemosynas, et eas fideliter custodiant; ad hoc autem eos sufficienti iuris auctoritate instruant per instrumentum publicum, et in eorum absentia omnia redemptionis bona, cum opus fuerit, exigere et praevenire valeant. In omnibus ecclesiis, diversoriis et locis publicis capsulas, vulgo *cepos*, affixas semper esse sollicitent, quibus fideles pietatis suae largitiones inferant.

xii. Caveant praelati ne huiusmodi eleemosynarum collectionem personis saecularibus sub quavis conventionem committant, sed nostris dumtaxat fratribus, praefatis moribus et honestate conspicuis.

i. Non satis adhuc prudenter redemptionis eleemosynas huic sacculo aeternitatis intulimus, si eum a tunc negligentiae vel quavis humani cordis erugine non defendimus. Hoc igitur studio universis commendatoribus indispensabiliter, et sub poenis inferius infligendis statuimus, ut in quolibet conventu arcam specialem et diversam a deposito conventus destinata habeant, cui omnia redemptionis bona fideliter iniiciantur et secure consignata permaneant.

ii. Sed ut de cunctis et singulis discreta ratio habeatur tres libros omnino diversos a praedictis commendatoribus confici et in eadem arca servari

praecipimus. Primus sit ubi expresse annotentur patronatus, possessiones, census, aliaque iura perpetua ad redemptionem pertinentia, cum relatione instrumentorum et nominibus eorum a quibus exigenda sunt; et temporis tractu mutantur. Secundus contineat pia legata, donationes, cessiones, credita pecuniarum, proventus fructuum ex procuratione et quaestura procedentium cum eleemosynis ubilibet minutatim collectis et quaecumque alia bona adventitia. Tertius sit quasi maior et index universalis aliorum, in quem referenda est omnis quomodolibet ratio dati et accepti, idest omnis pecuniae quocumque titulo adeptae et pariter quomodocumque consumptae.

iii. Et non solum in praedicto deposito huiusmodi libros consignari praecipimus, sed etiam privilegia omnia apostolica et regia, cum universis pariter scripturis et instrumentis ad bona redemptionis et eorum accuratam administrationem et collectam pertinentibus, pro quibus, si ad lites aliquas extrahantur, substituantur schedula nomine procuratoris extrahentis et loci vel tribunalis cui praesentari contigerit inscripta.

iv. Huiusmodi depositum tribus sit clavibus obsecratum, quarum unam habeat commendator, secundam procurator redemptionis et tertiam dignior depositarius. Illud utique nullatenus recludatur vel reseratum maneat, nisi semper iis tribus clavigeris una concurrentibus, et pariter attestantibus quidquid dati vel accepti praescribitur, reponitur aut extrahitur. Si quis autem contrarium fecerit, poenam privationis officiorum et utriusque vocis incurrat.

v. Similiter constituimus ut in quolibet conventu praecipuo et capite cuiuscumque provinciae aliud sit depositum

inferantur omnes pecuniae redemptionis totius provinciae et fideliter custodiantur. In illo pariter contineatur liber, in quo singulae pecuniarum missiones specialiter et distincte pro singulis conventibus memorentur, ut de eo quod quisque miserit et in redemptione laboraverit ratio habeatur in promptu; circa clausuram vero et reserationem ipsius servantur eadem quae de reliquis superius ordinavimus, sub eisdem poenis privationis officiorum et vocis activae et passivae, itaut omnia redemptionis deposita tribus semper clavibus sint inviolabiliter obfirmata.

vi. In regionibus Peruanis apud Indias pecuniarum collectae depositi generalis cuiuslibet provinciae ad generale depositum provinciae Limensis deferantur, ut inde sub classe regiae ad depositum generale conventus Hispalensis pro Castellae et Vandaliae provinciis secure mittantur. In Nova vero Hispania thesaurum depositi generalis provinciae Lautemalae ad depositum generale provinciae et conventus Messicani confluere providemus, ut inde utriusque depositi pecuniae ad praefatum Hispalense depositum adportentur; ad quod etiam, utpote transvectioni commodius, quae in provincia Insularum S. Dominici colliguntur, recto tramite deducantur.

vii. Quocirca universis Indiarum vicariis generalibus et provincialibus iniungimus in id solertissime incumbere, ut praedicta redemptionis bona et suarum provinciarum collectae navibus bene instructis et validis ad praefatam Hispalim civitatem deveniant, et eiusdem urbis commendatori et procuratori generali redemptionis ac depositario digniori tradantur, qui profecto adhibito aut authentico testimonio ea cuncta suscipient, generalique deposito inferent, ut

1 An recte, iudicet lector sciens (N. T.).

suo tempore usibus redemptionis dumtaxat integre deserviant.

viii. Ulterius ipsi commendatori et praedictis aliis duobus clavigeris eiusdem conventus enixe praecipimus, ut, post susceptam praefatam pecuniam, confestim sub testimonialibus litteris rem totam Ordinis magistro denuncient, et summas omnes allatae pecuniae fidelissime referant, necnon provincialibus Castellae et Vandaliae, ut eorum nemi nem thesauri fundum lateat, ex eoque redemptio suo tempore decernatur.

ix. Rursus etiam praesenti constitutione universis per totum Ordinem fratribus, cuiuslibet qualitatis aut conditionis extiterint, et tam praelatis quam subditis, distincte praecipimus sub poena excommunicationis maioris et privationis vocis activae et passivae in perpetuum, ut, si aliquid quomodocumque susceperint pro redemptione captivorum, intra terminum viginti quatuor horarum ad depositum deferant, et tribus eius clavigeris manifestent et tradant, qui pariter sub eisdem poenis confestim et sine mora, quae praefatum terminum excedat, huiusmodi deposito simul inferent, et in libro ibidem incluso debita ratione conscribant.

x. Sub ipsis quoque poenis et ulterius virtute formalis obedientiae et privationis officiorum atque inhabilitatis ad illa in perpetuum, universis etiam et eisdem ut superius fratribus praecipimus, ut praedicta redemptionis bona, undecumque obtenta et ubilibet custodita, in toto vel in parte, nulla ratione vel praetextu vero vel falso ad alia etiam indigentiae aut cuiuscumque pietatis impendia transferant seu transferri permittant, nisi ad usus ipsius effectivae redemptionis. Nec insuper, sub eisdem poenis, praetextu qualiscumque securitatis, a pignore interveniente, pecunias extrahant vel mu-

tent, neque cum bonis conventualibus permisceant, sed discretim cum fidelitate reponantur, et sint semper in proprio deposito, ut iam statutum est. Neque demum fructus redemptionis pie a fidelibus erogati cum fructibus conventibus¹ confundantur, sed seorsim pariter et cum distinctione servantur.

xi. De ipsis adhuc fructibus prohibemus, ne possint a conventualibus emi vel pretio quomodolibet comparari, nisi prius iuxta aequalitatem taxentur, et pecunia inde proveniens illico et sine mora solvatur et proprio inferatur deposito. Quod si quis commendator secus egerit, vel quicumque alius tam praelatus quam visitor aut claviger depositi redemptionis quomodocumque fieri permiserit aut simulaverit, vel etiam quicumque frater haec sciens non denunciaverit, eisdem poenis superius in hac constitutione positae subiacebit; et quasi reus et fractor praedicti formalis praecepti puniatur.

xii. Si vero frater aliquis, quacumque conditione, dignitate, officio vel qualitate munitus, bona redemptionis quoad aliquid defraudasse convictus fuerit, non solum voce activâ et passivâ omnique officio et dignitate perpetuo maneat privatus, sed illum neque provincialis neque magister Ordinis valeat ad praedicta vel aliquod eorum restituere, neque a reatu vel poenis eripere, nisi definitorium generale dumtaxat unanime et conforme, ac nemine discrepante, fraude tamen solutâ et restitutis ablatis.

xiii. Quae omnia in hac constitutione praemissa sic ab omnibus praelatis per totum Ordinem observari praecipimus, ut, si aliquo modo contrarium fecerint, vel facientes, permittentes, scientesve et non denuntiantes in suâ noxâ vel culpâ

¹ Vel conventuum vel conventualibus lege (R. T.).

toleraverint, et eos praefatis poenis emendare noluerint, ipsos praelatos eisdem praecepto et poenis innodatos esse decernimus.

xiv. Provincialibus vero sollicitè super hoc invigilare praecipimus, atque ita diligenter cunctorum fratrum bona redemptionis tractantium fidem, zelum et munera perscrutari et sic acriter censurae huius labis intendere, ut ne apicem quidem de illâ convictis ignoscant; quinimo eos, sive commendatores, sive subditos, quos negligentes et huic nostrae tam salubri constitutioni adversantes invenerint, de facto privatione suorum officiorum atque utriusque vocis afficiant, aliisque poenis pro criminis magnitudine plectant.

xv. Insuper commendatoribus eodem zelo subiungimus ne animalia, quae ministerio redemptionis inserviunt, aliquâ conventus operâ quavis ratione distrahant, neque vendantur, neque permittantur, nisi prius licentiâ in scriptis a provinciali obtentâ.

xvi. Tandem vero ut apud iudicium capituli provincialis non lateat qua fidelitate bona redemptionis tractentur, qua securitate servantur praedicta, et quo fervore conventus omnes ac eorum super hoc ministri et collectores in aggregandis, excolendis et custodiendis eleemosynis elaborent, sub formali obedientiâ praecipimus commendatoribus universis ut deferant ad capitulum vel mittant unâ cum rationibus conventus aliam specialem et separatam authentice et a depositariis subscriptam quae sit transumptum ad litteram omnium contentorum in libro redemptionis quem maiorem diximus, a principio triennii usque ad finem, tam circa datum quam acceptum, cuiuscumque sit generis; commendatores autem domorum ubi extant deposita generalia, praeter specialem ra-

tionem praedictam, sub eodem teneantur praecepto deferre ad ipsum capitulum aliam similem ad litteram ab eis pariter authentice deductam ex eodem libro maiori depositi generalis; ut, collatâ istâ in definitorio cum reliquis particularibus, et perspectis omnibus eorum rationibus et computis, appareat qualiter inter se cohaereant et vel fides ac sollicitudo omnium redemptioni ministrantium cum laude probetur vel negligentia seu labes cum securitate puniatur.

CAPIT. IV.
De modo, oportunitate et conditionibus quibus est exequenda redemptio.

i. Etsi dilectio nesciat habere modum, eius tamen operi modum et formam imponimus, ne pereat aliquando dum imprudenter assumitur; sic enim quandoque potest iacturam pati redemptio, si ea per media bella, pyratas atque infida maria improvide Ordo suscipiat. Hinc ergo magister Ordinis primum cavere debet ut illa ab eiusmodi timoribus omnino tuta procedat ac securâ, et ulterius ut infidelium regio sen tractus sit profecto salubris et nullâ contagione laborans, ne, dum captivos resolvere pergimus, a morte vel furibus praecludatur charitatis intentio.

ii. His itaque bene matureque prospectis, quoniam etiam aliunde nolumus redemptiones aggredi sine sufficiente collectâ, idcirco praecipimus ne capitulum aut magister eas pro libito decernant, nisi cum facultates suppetant ad congruentem numerum, ne dum exiguos crebro peragimus sumptus et expensae saepius iteratae potius captivis noceant quam proficiant.

iii. Per hoc tamen non intendimus casum illum excludere quo ad qualemcumque redemptionem aliquando properare compellimur, dum novâ insolitâ et speciali acerbitate infidelium plures certo scimus in ingentibus versari periculis valdeque indigere redemptione et solatio. Quod quia non semel contigit,

huic etiam necessitati desiderantes occurrere, magistro generali consulimus, ut, re mature inspectâ, eligat ubique quod sibi melius expedire videatur.

iv. Quandocumque autem firma decreto statuta fuerit redemptio, statim procuratores generales illius in regiis curiis residentes omnia instrumenta regalia quibus opus fuerit ad redemptionem instruendam rite sibi expediant et commeatum, vulgo *salvocondotto* nuncupatum, ab infidelium principe, in cuius ditione agenda est redemptio, confestim et diligenter obtinendum curent; quae omnia debitâ formâ suo tempore tradantur redemptoribus.

v. Sex ante mensibus, quam profiscatur redemptio, fiat eius prima publicatio per procuratores generales appensis publicis tabellis impressis in omnibus civitatibus et oppidis praecipuis regnorum unde eadem sit mittenda redemptio.

vi. Subinde constituimus ut duobus mensibus ante redemptionis egressum in omnibus conventibus provinciae aut provinciarum a quibus expeditur fiat indeficienter a fratribus solemnibus publicatio cum processione per civitatem aut locum, habitâ prius concione ad populum, in qua, sicut et in schedulis per loca publica affixis, publicentur indulgentiae nostris confratribus concessae ad dictam processionem et publicationem personaliter adsistentibus, pieque etiam referantur captivorum labores et aerumnae. Haec autem omnia ut mature tempore praedicto a commendatoribus compleantur, eos ita opportune de exitu redemptionis provinciales admoneant, ut publicatio fiat veluti praedicatur.

vii. Commendatoribus vero praecipimus, ut, tempore huius publicationis, et per totum diem aut dies, si opus fuerit, fratres aliquos designent, qui eleemo-

synas pro tam egregio charitatis opere a fidelibus instanter et opportune deposcant.

viii. Infra tempus autem sex mensium praelatae publicationis enixe provincialibus constituimus in id solertissime incumbere, ut omnes eleemosynae, tam in depositis particularibus conventuum, quam apud locorum syndicos, vel ubique dispersae, inferantur depositis generalibus provinciarum, ne mora in illis colligendis serum et importunum reddat redemptionis egressum.

ix. Ceterum, ut opus, quod a charitate procedit, ab ipsa etiam quae non aemulatur summo pietatis foedere et sine contentione fiat, firmiter stabilimus; ut in Hispania redemptores¹ provinciarum Aragoniae et Valentiae, dum ad redemptionem profisciscuntur, ab ipso initio executionis muneris usque ad finem nullam alteram² alteri superioritate praecellat; sed fraternae societatis vinculo quavis³ charitatis ministri nullam sibi quisque maiorem potestatem arrogare praesumat⁴, quin potius cuncta redemptionis opera fraternam aequalitatem perficiant.

x. Redemptionem, quae in provinciis Castellae et Vandaliae simul hactenus fieri consueverunt, unionem aut consuetudinem non frangimus, imo de cetero eodem semper vinculo peragi constituimus, itaut eadem fraternam aequalitatem et potestatem, quam in praefatis redemptionibus ordinavimus, ipsi quoque redemptores Castellae et Vandaliae in omnibus suis actibus utantur, in iis videlicet quae ad redemptionem attinent.

i. Fratres itaque, qui a definitorio provinciali intra capitulum, vel extra illud a magistro generali pro redemptione

agenda designantur, semper eligantur vita, aetate, scientia, moribus et discretionem praediti, et quos non lateat cautela et zelus secundum scientiam, ne vel ab infidelibus possint quoad aliquid fraude vel dolo decipi, aut ab ipsis etiam captivis figmento periculi atque aerumnarum, nec alioquin quavis arte deludi.

ii. Ex duobus redemptoribus cuiuslibet provinciae unus saltem eligatur semper gradu magisterii, vel praesentaturae de numero in sacra theologia insignitus, qui, vel eius socius (si fieri possit) iam de munere sit expertus, et redemptionis opus aliquando peregerit.

iii. Fratres autem huiusmodi non per interpositas personas, nisi cum necessitas urgeat, statim¹ constituemus, sed per seipsos ab initio in finem redemptionem exerceant, quibus enixe subiungimus, ut pro viribus captivorum saluti provideant, debitaque illis officia charitatis impendant, non cessantes cum Apostolo nocte et die unumquemque monere cum lacrymis, et cum publice non liceat, ne redemptio patiatur iniuriam, eos cum eodem apostolo docere per domos et loca devia, ac nihil subtrahere utilium quominus annuntient eis in Deum poenitentiam et fidem in Dominum nostrum Iesum Christum, et qualiter illam cunctis laboribus, pressuris et vinculis praeferre debeant, et plusquam vitam diligere.

iv. In hoc redemptionis commercio sic fide redemptores se gerant in emptionibus et pactionibus cum fidelibus, ut illis nullam doli suspensionem ingerant, sed christianae religiosaeque fidelitatis testimonium habere bonum ab iis qui foris sunt totam sinceritatem contendant. Eam autem misericordiam cum captivis exerceant, qua non omnes seu quoscunque liberare constituent, sed

¹ Videtur legendum ut statim (R. T.).

postquam caute et prudenter redemerint necessarios, de cetero consulant charitatis ordinem, et, quantum fieri possit, eos eligant, quos plus fidei discrimen ac pressurae vexaverint; pueros et adolescentes feminas propter fragilitatem aetatis et sexus in libertatem quam citius vindicare festinent, itaut semper maior fidei praeponatur utilitas; in reliquis regula et ordo aequitatis servetur.

v. Unde redemptoribus Castellae et Vandaliae provinciarum omnino praecipimus, ut, quia eleemosynae, quas offerunt, ex maiori parte sunt ex provinciis Indiarum, omnes earum indigenas quantum eis liceat redimere studeant. Quam regulam universis in genere redemptoribus ex debito aequitatis praescribimus, quod, redemptis prius illis qui in fidei discrimine versantur, eorum postea regnorum captivos impensis nitantur eripere, unde eleemosynae provenerunt.

vi. Quapropter etiam cavere debent ne pecunias, quas pro redemptione alicuius determinatae personae acceperint a parentibus, consanguineis vel amicis, in alterius libertatem expendant; quod si captivum illum, pro quo specialiter fuerant consignatae, quacumque causa redimere non possint, eos integras omnino servent, ut suis largitoribus cum fidelitate reddantur.

vii. Ipsi ulterius praecipimus, sub poenam privationis vocis activae et passivae in perpetuum, ne, titulo augendae redemptionis, eleemosynas, alioque quocumque salubriter atque honestissime excogitabili, eas per huiusmodi commercium ulli lucro vel augmento subiiciant, neque ab alio id quovis modo fieri permittant; sed totum redemptionis thesaurum pure et in propria specie pecuniae secum ad infideles deferant, nullasque merces ex ea comparent, etiamsi apud illos carius venditae ingens redemptioni et captivis

lucrum importent. Eisdem insuper prohibemus ne personas saeculares, titulo servitutis, necessitudinis aut alio quolibet, ultro secum transfretare sustineant.

viii. Verum si redemptoribus ad infidelium oras sit omnino interclusus aditus, tunc ipsis, ne se et captivorum bona in iacturam temere proiciant, per interpositas personas redemptionem exercere liceat.

ix. Ut redemptores maiori fide, charitate et commodo omne suae villicationis munus adimpleant, sub dictis poenis illis praecipimus, ut singuli singulos libros habeant pro sua quisque provincia vel regno, in quibus omnia, pro captivorum redemptione tam ab Ordine quam aliunde a saecularibus per modum eleemosynae, subsidii et adiutorii suscepta, fideliter, praescribant, dato prius tradentibus testimonio acceptae pecuniae. Quaecumque necessario expendunt, etiam in eosdem libros referant, ut, quandocumque opus fuerit, rationem dati et accepti reddere ubique valeant.

x. Insuper in praedictis libris memoratos esse volumus et statuimus omnes captivos, relatis propriis nominibus, eorum aetate, patria, tempore servitutis et redemptionis pretio; ad finem autem superaddi sancimus publicum instrumentum omnium eorum quae in tota redemptione sunt gesta et fuerint notatu digniora. Quibus ita peractis, fratres remeatum instruant, et cum captivis revertantur ad propria, recepto prius a singulis iuramento fidelitatis, quod pacifice sibi eos ducentibus obedient, et quod voluerint sequantur per duos menses ex quo fidelium oris, ad quas diriguntur, appulerint. Ceterum interea omnia in via necessaria ministrentur eis pia largitione et consilio.

xi. Iniungimus vero ipsis redempto-

¹ Edit. Main. legit *redemptiones* (R. T.).

² Cohaeenter lege *alter* (R. T.).

³ Nempe *quatenus* vel *veluti* (R. T.).

⁴ Legere *praesumant* (R. T.).

ribus, sub poenâ praedictâ, ne superfluos sumptus, tam in se ipsis quam in aliis, et tam euntes quam redeuntes, de bonis redemptionis faciant, sed se gerant in omnibus sobrie, parce et humiliter, ut decet ministros Christi et dispensatores bonorum indigentium.

xii. In redemptionis munere exercendo caveant omnino ne instructiones regias, et quas magister generalis illis prudenter ingerat, aliquatenus praeterant, sed eis sollicitè incumbant.

xiii. Peractis itaque redemptionibus, ipsis redemptoribus praecipimus ut in duobus immediate capitulis districtam sui muneris rationem reddant, ita nimirum, ut, si capitulum prius occurrens fuerit provinciale, illi et generali immediate postea gerendo semel et iterum rationem exhibeant, attamen si generale capitulum prius habeatur, huic eos primo subiicimus, et deinde specialiter provinciali proxime celebrando, ut iis a quibus est accepta pecunia iure reddatur ratio de expensis illius.

xiv. Quare definitoribus utriusque capituli, et illis omnibus, ad quos huiusmodi iudicium attineat, sub interminatione ultionis aeternae, praecipimus, ne illud leviter, sed toto acuitatis pondere assumant, libros eorum exactissime evolvant, foliorum notas et quantitates singulatim relegant, et iterum ad summas novo examine ducant, universam rationem dati et accepti, et qualiter sibi cohaereat, diligentissime discutiant, neque aliquid sine censurâ praeterant, aut sumptus quoslibet et impendia, nisi iusta et rationabilia, minime vero superflua admittant. Si autem eos quoad aliquid negligentes, aut noxam contraxisse fortasse reperiant, illos poenis nostrae constitutionis et severâ ultione sine moderamine plectant. Interim tamen, donec primam rationem primo capitulo

exhibeant, ut praedicatur, ad nullum promoveantur officium.

1. Cum nostri voti excellentia et dignitas, ut impleatur opportune et utiliter, non parvam prudentiam exigat, illud specialiter ordinare duximus, quo sit videlicet tempore et casibus exequendum; si enim aliquando contigerit, ut finito iam thesauro et totâ redemptionis stipe consumptâ, parumve sufficiente, captivus aut captivi aliqui emergant, cuiuscumque sexus, aetatis aut conditionis extiterint, de quo vel quibus prudenter et rationabiliter timeatur abnegatio fidei, tunc (exigente iam nostri Ordinis voto et vicibus instituti quo nos beatissima Virgo Maria Christi exemplo configuravit) unus frater pro illo seu illis alacriter se devoveat, et vinculo charitatis tradat, maneatque pro pignore detentus in potestate infidelium, signatis pretio et termino solutionis eius.

ii. In hoc autem charitatis facinore caveant prudentissime redemptores, ne aliquando leviter eo zelo aut aemulatione ducantur, quae non est secundum scientiam, ut ait Apostolus; cum enim non ad voti litteram, quae aliquando occidit, sed ad eius spiritum oporteat intendere, non ultro se debent pro quolibet captivo, aut quavis causâ tradere, nec pro alienae redemptionis debitis, aut pro aetate, sexu, vel qualitate personae pactionem et pignus statuere, sed pro solo fidei discrimine et redemptione animae, quae est totus finis et scopus charitatis huiusmodi, quia, etsi pie quoque corpora exuimus¹, ea² per hoc tendimus ne ferrum pertranseat animam, et vincula corporis fiant pariter mentis laqueus ad captivitatem aeternam.

iii. Quando autem aliquis de redemptoribus sic vadimonium, pignus et sui

¹ Forsan eruiamus (A. T.).

² Forsan eò (A. T.).

CAPUT VI.
De opportu-
nitate et forma
a redemptori-
bus servanda
in executione
quarti voti.

traditionem instituit, diligenter studeat ne unquam pacto seu conditione se obliget infidelibus ut ad ipsos deferatur captivus de sectâ et natione suâ apud christianos detentus.

iv. Sic ergo redemptione peractâ, licet unus redemptor maneat, non ideo moram alter faciat, sed quamprimum ad regressum se expediens, eam festinanter, non dolens sed gaudens de remansione socii, ad propria reducat, quibusdam prius eleemosynis captivis remanentibus plusque moerore et egestate laborantibus iuxta uniuscuiusque indigentiam distributis.

v. Redemptorem vero relictum apud barbaros nolumus esse desidem, sed operosum quasi apem in salute captivorum procurandâ et cunctis eorum necessitatibus sublevandis. Attendens enim ad petram unde fuit excisus, ob oculos semper habeat non se tantum mansisse obsidem propter redemptionem periclitantis, sed id saepius divinâ dispensatione contingere, ut captivis ex commercio infidelium non raro languentibus morum et fidei sit magister et medicus, ut cum Tobia tribuat illis monita salutis ad vitam, cum Ioseph autem erudiat ipsos vitae puritate et exemplo, et denique, secum Ezechielem conferens, quod perierit requirat, quod abiectum est reducat, quod confractum est alliget, quod infirmum consolidet, quod pingue et forte custodiat.

1. Cum iam tempus accesserit quod dimittenda est redemptio, omnes fratres cum palleis infra caputium congregentur, qui hinc inde per choros ordinati ducant praelatum cum redemptoribus ad ecclesiam, usque ad gradus supremi altaris, ubi in cornu evangelii parata erit sedes, quam occupans praelatus, et fratribus per choros adstantibus, vel sedentibus redemptoribus ante praelatum

genuflexis, vel, si alioquin expedit, prope illum sedentibus, brevem sermonem, ut pondere gravem, et charitate fluentem, redemptionisque muneri peropportuno instituat, in quo scilicet voti et promissae fidei sapienter reddat memores, et quemadmodum salutem animarum supra se ipsos diligere oporteat, non timentes pericula vel pressuras, non formidantes sanguinem aut mortem acerbissimam, sed ad haec omnia perferenda debere esse paratos in obsequium fidei et suae professionis ac etiam charitatis intuitu.

ii. His et aliis prudenter redemptoribus admonitis, priusquam benedictionem itinerantium praelatus tribuat, procedat ad faciendam pro eis deprecationem, ut illis Deus propitius adsit in executione sui muneris, supernaque ipsos virtute accingat, ad quod surgentibus fratribus chori stans praelatus inchoet antiphonam *Introibo in domum*, chorus autem addat psalmum:

Credidi propter quod locutus sum: ego autem humiliatus sum nimis.

Ego dixi in excessu meo: omnis homo mendax.

Quid retribuam Domino, pro omnibus, quae retribuit mihi: calicem salutaris accipiam et nomen Domini invocabo.

Vota mea Domino reddam coram omni populo eius: pretiosa in conspectu Domini mors Sanctorum eius.

O Domine, quia ego servus tuus: ego servus tuus et filius ancillae tuae.

Dirupisti vincula mea, tibi sacrificabo hostiam laudis, et nomen Domini invocabo.

Vota mea Domino reddam in conspectu omnis populi eius, in atriis domus Domini, in medio tui Ierusalem. *Gloria Patri, etc.*

Deinde repetatur antiphona *Introibo in domum tuam in holocaustis, reddam tibi vota mea quae distinxerunt labia mea*. Qua recitatâ, dicatur *Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison. Pater noster, etc.*

CAPUT VII.
De formâ di-
mittendi redem-
ptionem, et de-
precatione pro
illa.

- ✠. Et ne nos inducas in tentationem,
 ✠. Sed libera nos a malo.
 ✠. Beatus, qui intelligit super egenum et pauperem,
 ✠. In die mala liberabit eum Dominus.
 ✠. Immola Deo sacrificium laudis,
 ✠. Et redde Altissimo vota tua.
 ✠. Propter miseriam inopum et gemitum pauperum,
 ✠. Nunc exurgam dicit Dominus.
 ✠. Respice de caelo, et vide, et visita vineam istam,
 ✠. Quam plantavit dextera tua.
 ✠. Domine exaudi orationem meam,
 ✠. Et clamor meus ad te veniat.
 ✠. Dominus vobiscum.
 ✠. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Vota, quaesumus, Domine, supplicantis populi caelesti pietate proseguere, ut et quae agenda sunt videant, et ad implenda, quae viderint, conualescant.

Deus, qui per unigenitum tuum aeternitatis nobis aditum devicta morte reserasti, vota nostra, quae praeveniundo aspiras, etiam adiuvando proseguere.

Deus qui nos a saeculi vanitate conversos ad aeternae vocationis accendis amorem, pectoribus nostris purificandis illabere, et gratiam nobis, qua in te perseveremus infunde, ut protectionis tuae muniti praesidiis, quae te donante promisimus, impleamus, et nostrae professionis executores effecti, ad ea, quae credentibus in te dignatus es promittere, pertingamus.

Deus, omnium sanctorum splendor mirabilis, qui Ordinem nostrum per beatissimam Virginem Mariam divinitus instituere dignatus es, quique sanctis tuis Petro Nolasco patri nostro, Raymundo Nonnato, ac beatis Petro Paschasio et Armengauda inviolabilem in redimendis captivis dedisti charitatis effectum, praesta quaesumus, ut gressus nostri in eorum semitis perficiantur, et eiusdem charitatis donum, quod in illis continuo veneramur obsequio, nobis quoque spiritali largitate donetur. *Per Christum Dominum nostrum. Amen.*

Peractis huiusmodi precibus ulterius

ad benedictionem itinerantium progrediendo incipiat ipse praelatus antiphonam: *In viam pacis*, et chorus persequitur cum cantico *Benedictus*; quo terminato per *Gloria Patri*, repetitur antiphona: *In viam pacis et prosperitatis dirigat vos omnipotens et misericors Dominus, et angelus Raphaël comitetur vobiscum in viâ, ut cum pace, salute et gaudio revertamini ad propria*

Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison, Pater noster, etc.

- ✠. Et ne nos inducas in tentationem,
 ✠. Sed libera nos a malo.
 ✠. Salvos fac servos tuos,
 ✠. Deus meus sperantes in te
 ✠. Mitte eis Domine auxilium de Sancto,
 ✠. Et de Sion tuere nos.
 ✠. Esto eis, Domine, turris fortitudinis
 ✠. A facie inimici.
 ✠. Nihil proficiat inimicus in eis,
 ✠. Et filius iniquitatis non opponat nocere eis.
 ✠. Benedictus Dominus die quotidie,
 ✠. Prosperum iter¹ faciat eis Deus salutarium nostrorum.
 ✠. Vias tuas, Domine, demonstra eis,
 ✠. Et semitas tuas edoce eos.
 ✠. Utinam dirigantur viae eorum,
 ✠. Ad custodiendas iustificationes tuas.
 ✠. Erunt prava in directa,
 ✠. Et aspera in vias planas.
 ✠. Domine exaudi orationem meam,
 ✠. Et clamor meus ad te veniat.
 ✠. Dominus vobiscum.
 ✠. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, qui Abraham puerum tuum de Ur Chaldeorum eductum per omnes suae peregrinationis vias illaesum custodisti, quaesumus, ut hos famulos custodire digneris: esto eis, Domine, in procinctu suffragium, in viâ solatium, in aestu umbraculum, in pluvîa et frigore tegumentum, in lassitudine vehiculum, in adversitate praesidium, in lubrico baculus, in naufragio portus, ut,

¹ Edit. Main. legit *inter* (R. T.).

te duce, quo tendunt prospere perveniant, et demum incolumes ad propria redeant.

Adesto, quaesumus, Domine, supplicationibus nostris, et viam famulorum tuorum in salutis tuae prosperitate dispone, ut inter omnes viae et vitae huius varietates tuo semper protegantur auxilio.

Deus, qui transtulisti patres nostros per mare rubrum et transvexisti eos per aquam nimiam laudem tui nominis decantantes; te suppliciter deprecamur ut in viâ et navi famulos tuos, repulsis adversitatibus, cursu tranquillo vel portu semper optabili tuearis. *Per Christum Dominum nostrum. Amen.*

III. Finitis orationibus, redemptores surgant dicentes: *Procedamus in pace*, et chorus respondeat: *In nomine Domini, Amen.* Praelatus autem addat eis: *Et sit Deus in itinere vestro, et angelus eius comitetur vobiscum.* Quo dicto, suscipiat eos praelatus profunde parum inclinos ad amplexum et osculum pacis, illis vale dicens; quod et similiter faciant omnes fratres: et postea deducant eos ad ianuam conventus vel ecclesiae unde viam incipiant.

IV. Sic itaque redemptoribus et toto redemptionis commeatu dimissis, singulis diebus sine intermissione usque ad regressum, in omnibus provinciae aut provinciarum conventibus cuius vel quarum nomine sit redemptio, instituenda et facienda est post missam conventualem huiusmodi deprecatio:

Antiphona *Aspice Domine*; deinde dicatur, psalmus xcvi:

Qui regis Israël intende; qui deducis velut ovem Ioseph.

Qui sedes super Cherubim, manifestare coram Ephraim, Benjamin et Manasse.

Excita potentiam tuam et veni, ut salvos facias nos.

Deus converte nos et ostende faciem tuam, et salvi erimus.

Domine Deus virtutum, quousque irasceris super orationem servi tui.

Cibabis nos pane lacrymarum, et potum dabis nobis in lacrymis in mensurâ.

Posuisti nos in contradictionem vicinis nostris, et inimici nostri subsannaverunt nos.

Deus virtutum converte nos, et ostende faciem tuam, et salvi erimus.

Vineam de Ægypto transtulisti, eiecisti gentes et plantasti eam.

Dux itineris fuisti in conspectu eius; plantasti radices eius, et implevit terram.

Operuit montes umbra eius, et arbusta eius cedros Dei.

Extendit palmites suos usque ad mare, et usque ad flumen propagines eius.

Ut quid destruxisti maceriam eius? Et vindemiant eam omnes, qui praetergrediuntur viam?

Exterminavit eam aper de silvâ, et singularis feras depastus est eam.

Deus virtutum, convertere, respice de caelo, et vide et visita vineam istam.

Et perfice eam, quam plantavit dextera tua, et super filium hominis quem confirmasti tibi.

Incensa igni et suffossa, ab increpatione vultus tui peribunt.

Fiat manus tua super virum dexteræ tuæ, et super filium hominis, quem confirmasti tibi.

Et non discedimus a te: vivificabis nos et nomen tuum invocabimus.

Domine Deus virtutum, converte nos, et ostende faciem tuam et salvi erimus. *Gloria Patri, etc.*

Quo finito repetitur antiphona:

Aspice Domine de Sede Sancta tuâ, et cogita de nobis: inclina, Deus meus, aurem tuam, et audi; aperi oculos tuos, et vide tribulationem nostram; qui regis Israël intende, qui deducis velut ovem Ioseph. *Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison. Pater noster.*

- ✠. Et ne nos inducas in tentationem,
 ✠. Sed libera nos a malo.
 ✠. Oremus pro fratribus nostris absentibus,
 ✠. Salvos fac servos tuos, Deus meus, sperantes in te.

- ✠. Misit Moyses servum suum,
 ✠. Aaron quem elegit ipsum.
 ✠. Ut audiret gemitus compeditorum,
 ✠. Ut solveret filios interemptorum.
 ✠. Pro afflictis et captivis:
 ✠. Libera eos, Deus Israël, ex omnibus tribulationibus suis.
 ✠. Egressus in salutem populi,
 ✠. In salutem cum Christo tuo.
 ✠. Ora pro nobis, Sancta Dei Genitrix,
 ✠. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.
 ✠. Domine, exaudi orationem meam,
 ✠. Et clamor meus ad te veniat.
 ✠. Dominus vobiscum.
 ✠. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, qui filios Israël per maris medium sicco vestigio ire fecisti, quique tribus Magis iter ad te stellâ duce pandisti, tribue famulis tuis, quaesumus, iter prosperum, tempusque tranquillum, ut, angelo tuo sancto comitante, ad eum quo pergunt locum, ac demum ad aeternae salutis portum pervenire feliciter valeant.

Adesto, Domine, supplicationibus nostris, et exaudi clementer, et¹ famulis tuis, quos dono gratiae constituisti tui operis ministros, da fiduciam tui operis exequendi, et in eorum ministerio, quod tuae pietatis est operari.

Deus, qui beatum Petrum apostolum a vinculis absolutum illaesum abire fecisti: famulorum tuorum in captivitate positorum vincula absolve, eosque ipsius meritis illaesos abire concede.

Da fidelibus tuis, quaesumus, Domine, in tuâ fide et servitute constantiam, ut in charitate tuâ firmati, nullis tentationibus ab eius integritate vellantur.

Protege, Domine, famulos tuos subsidiis pacis, et beatissimae Mariae semper Virginis patrocinii confidentes, a cunctis hostibus et periculis redde securos. *Per Christum Dominum nostrum. Amen.*

CAPUT VIII.
 De regressu
 redemptionis et

I. Redemptores itaque, absolutâ iam redemptione, ut praemittitur, et relictis

¹ Edit. Main. legit ut (n. 7.).

infidelium oris, ita suaviter, prudenter et misericorditer cum captivis toto profectionis tempore se gerant, ut potius cum Christo dilectionis vinculis captivam ducere captivitatem, quam liberam censeantur. Ipsi autem in regionibus fidelium constitutis, ubicumque conventus Ordinis occurrat, si iuxta urbis vel loci praestantiam possit redemptio suscipi solemniter et cum processione et concione ad populum, nullo modo praetermittatur. Forma autem erit haec:

II. Conveniant fratres cum cappis ad ecclesiam, ibique processionaliter ordinati, et cruce cum acolythis praecedente, et sequente sacerdote cum pluviali albo et cruce parvâ in manibus, accedant ad ianuam ecclesiae; ubi, simul omnibus consistentibus, redemptores ingradientur, et genuflexi ante sacerdotem adorent crucem de manu eius, et aquâ benedictâ aspergantur; et postea incipiat antiphonam: *Vivit Dominus*; cantores autem intonent psalmum cxxv, quem alternando chorus prosequatur.

In convertendo Dominus captivitatem Sion, facti sumus sicut consolati.

Tunc repletum est gaudio os nostrum, et lingua nostra exultatione.

Tunc dicent inter gentes: magnificavit Dominus facere cum eis.

Magnificavit Dominus facere nobiscum: facti sumus laetantes.

Converte, Domine, captivitatem nostram, sicut torrens in austro.

Qui seminant in lacrymis, in exultatione metent.

Euntes ibant et flebant, mittentes semina sua.

Venientes autem venient cum exultatione, portantes manipulos suos. *Gloria Patri, etc.*

Hoc finito repetatur antiphona:

Vivit Dominus quoniam custodivit vos angelus eius et hinc euntes, et ibi commorantes, et inde huc revertentes, et revocavit vos nobis gaudentes in victoriâ suâ, et in evasione et liberatione vestrâ.

quemadmodum
 est ab Ordine
 suscipienda.

Deinde dicitur *Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison. Pater noster.*

- ✠. Et ne nos inducas in tentationem.
 ✠. Sed libera nos a malo.
 ✠. Salvos fac servos tuos,
 ✠. Deus meus, sperantes in te.
 ✠. Deduxit eos Dominus in viam rectam,
 ✠. Ut venirent in civitatem habitationis.
 ✠. Domine, exaudi orationem meam,
 ✠. Et clamor meus ad te veniat.
 ✠. Dominus vobiscum.
 ✠. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Miserere, quaesumus, Domine, his famulis tuis, et quidquid in viâ eis subripuit visus vel auditus malae rei aut otiosi sermonis, totum ineffabili pietate deleas et abstergas.

Actiones nostras, quaesumus, Domine, aspirando praeveni et adiuvando prosequere, ut cuncta nostra oratio et operatio a te semper incipiat et per te coepta finiatur. Per Christum Dominum nostrum. *Amen.*

III. Hac benedictione peractâ, incipiant cantores hymnum *Te Deum*, et revertantur omnes processionaliter ad altare maius, ubi sacerdos, depositâ super illud cruce et finito hymno, inchoet antiphonam sequentem, quam chorus prosequatur:

In mari viae tuae in aquis multis; deduxisti sicut oves populum tuum in manu Moysis et Aaron, transtulisti eos per mare rubrum et transvestisti eos per aquam nimiam.

Postea sacerdos adiciat:

- ✠. Benedicamus Patrem et Filium cum Sancto Spiritu,
 ✠. Laudemus et superexaltemus eum in saecula.
 ✠. Qui sponte obtulistis de Israël animas vestras ad periculum,
 ✠. Benedicite Domino.
 ✠. Dicant qui redempti sunt a Domino,
 ✠. Quos redemit de manu inimici et de regionibus congregavit eos.
 ✠. Dignare me laudare te, Virgo sacrata,
 ✠. Da mihi virtutem contra hostes tuos.
 ✠. Domine exaudi orationem meam,

- ✠. Et clamor meus ad te veniat.
 ✠. Dominus vobiscum.
 ✠. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, cuius misericordiae non est numerus et bonitatis infinitus est thesaurus, piissimae maiestati tuae pro collatis donis gratias agimus, tuam semper clementiam exorantes, ut, qui petentibus postulata concedis, eosdem non deserens ad praemia futura disponas.

Excita, quaesumus, Domine, tuorum fidelium voluntates, ut divini operis fructum propensius exequentes, pietatis tuae maiora remedia pereipiant.

Omnipotens et misericors Deus, universa nobis adversantia propitiatus exclude, ut mente et corpore pariter expediti, quae tua sunt liberis mentibus exequamur.

Deus, qui per gloriosissimam filii tui matrem ad liberandos christifideles a potestate paganorum novâ Ecclesiam tuam prole amplificare dignatus es: praesta, quaesumus, ut quam pie veneramus tanti operis institutricem, eius pariter meritis et intercessione a peccatis omnibus et captivitate daemonis liberemur.

Deus, qui in tuae charitatis exemplum ad fidelium redemptionem S. Petrum Nolascum patrem nostrum Ecclesiam tuam novâ prole fecundare divinitus docuisti: ipsius nobis intercessione concede a peccati servitute solutis in caelesti patriâ perpetuâ libertate gaudere. Per Christum Dominum nostrum. *Amen.*

- ✠. Dominus vobiscum.
 ✠. Et cum spiritu tuo.
 ✠. Benedicamus Domino.
 ✠. Deo gratias.
 ✠. Benedicat et custodiat nos omnipotens et misericors Dominus,
 ✠. Amen.
 ✠. Et fidelium captivorum animae et omnium fidelium defunctorum per misericordiam Dei requiescant in pace,
 ✠. Amen.

IV. Hisce conclusis, eodem vel alio die disponatur extra conventum processio sollemnis, in qua captivi bini et bini

promiscue cum fratribus nostris ordinentur, et beatissimae Virginis Mariae de Mercede imago ab ipsis vel a nostris fratribus seu confratribus deferatur. In hac autem processione fratres cantare debent psalmos *In convertendo Dominum captivalem Sion, etc.*, et *In exitu Israël de Aegypto*, unum post alterum successive alternantes usque ad ingressum ecclesiae quo tendit processio; in cuius limine statim cantores incipiant hymnum: *Dei Mater Virgo*, prout in festo beatae Mariae de Mercede; quo finito cum propriis versu et oratione, si matutino tempore gerantur hi actus, celebretur missa solemnis et propria de eadem B. Virgine Maria de Mercede, quae in proprio Ordinis extat, cum *Gloria* et *Credo*, tamquam pro re gravi, et cum secundâ oratione pro gratiarum actione, et post evangelium fiat concio ad populum.

v. Si autem vero iste habeatur post meridiem, praemissâ processione, solâ totum concione concludatur, in qua specialia, si qua fuerint, redemptionis gesta et captivorum pariter labores ac pressura, eorumque in fide pericula, maxime periculorum¹ et adolescentulorum, indulgentiae insuper concessae Ordinis confratribus qui huiusmodi et aliis redemptionis actibus adstiterint, expendantur.

vi. Finitâ missâ, aut concione, penes diversitatem temporis, ut praedicatur, si haec fuerint acta in alienâ ecclesiâ, revertatur processio eodem ordine, et hymni *Te Deum* modulatione, ad domum et ecclesiam nostram, et terminabitur cum versu et oratione de beatâ Virgine de Mercede; si autem in domo nostrâ contigerint, post missam eisdem hymno, versu et oratione concludatur.

vii. Post hanc vero solemnitatem in

principali conventu provinciae celebratam, statim procurator generalis redemptionis executi curet catalogum per totam provinciam evulgandum, locisque publicis affigendum, in quo sint suo ordine descripta nomina et cognomina eorum omnium qui a captivitate liberati fuerint, unâ cum aetate, patriâ, tempore captivitatis, pretio libertatis, et subsidiis pro illis erogatis.

viii. Quibus omnibus expeditis, et captivis per dies aliquot omnibus charitatis operibus recreatis, eos omnes rosario et scapulario cum Ordinis signo muniri praecipimus, et unicuique iuxta posse viaticum dare aliquod, ut sic cum benedictione dimissi ad propria sine mendicitate valeant remeare cum gaudio. Sed quia loci distantia vel aegra valetudo eos quandoque possunt ad petendum eleemosynas cogere, singulis conferri volumus authenticum de ipsorum redemptione testimonium, unâ cum precibus ad iudices ordinarios et locorum ministros tam Ecclesiae quam saeculi, ut eos misericorditer suscipiant et dimittant, ne profugos aut vagos reputent.

ix. Redemptoribus¹ denique (qui sane praedicta omnia explere vel explenda sedulo curare debent) cum iam nihil supersit agendum, duobus mensibus excursis, barbas statim radere constituimus.

DISTINCTIO III.

De votis et regularis observantiae disciplinis.

Cum omnium Ordinum imago vel typus non solum fines, sed eorum etiam vota essentialia, accidentalique statuta referat, requiritur, ut, praestitutis nostri Ordinis finibus, de illius votis essentialibus et disciplinis disseramus.

1. Qui pie volunt vivere in Christo, eiusque sectari vestigia, se ipsos abne-

CAPUT I.
De voto ubi-
dientiae.

¹ Edit. Main. legit *redemptionibus* (R. T.).

sane est iugum, quod suave et levissimum praedicamus. Hic est summus perfectionis vertex, quo dirigitur totae¹ vitae regularis intentio, et quo violenti iugi secum bello conscendunt, ut denique caelum rapiant. Proinde fratres nostri voto obedientiae se accingunt, ut ad perfectionis apicem tendentes, eo magis inveniant, quo magis bellum propriae voluntatis amittant.

ii. Obedientia itaque est prompta voluntas adimplendi a superioribus imperata secundum legem divinam et ecclesiasticam, ac etiam quae continentur in regulâ et constitutionibus Ordinis, quibus semper aut latâ aut strictâ obedientiâ fratres redigantur, ut nihil sit quod sine obedientiae merito gerant. Haec enim ut praedictum votum sic Ordini eiusque regulis et praelatis subiicit, ut penitus sub lethali teneamur implere quidquid eius virtute praecipitur.

iii. Praeceptum vero in regulâ et constitutionibus aut praelatorum verbis nullum intelligimus, nisi fuerit circa illa, ad quae iam aliunde tenemur ratione voti essentialis, vel divinae vel ecclesiasticae legis, vel nisi sub formali obedientiâ intimetur. Verba autem, quibus illud debent fratres concipere sunt frequenter huiusmodi: « Praecipimus in virtute formalis, aut sanctae obedientiae: in virtute Spiritus Sancti: sub poenâ excommunicationis maioris latae vel ferendae sententiae: sub interminatione divini iudicii: sub obtestatione mortis aeternae: sub maledictione, indignatione, aut irâ Dei incurrendâ »: et aliae similes comminationes et execrationes, quae suâ gravitate et tenore formale praecceptum et eius intentionem denotant: quibus tamen uti non debet praelatus, nisi materiae gravitas exposulaverit.

¹ Vel *tota* vel *totius* lege (R. T.).

iv. Declaramus autem eam esse materiam gravem et praecepto formali dignam, quae directe, idest expresse, vel indirecte, idest implicite, seu etiam per se, vel ex fine, aut circumstantiis, conducit ad observantiam legis divinae aut ecclesiasticae et votorum essentialium Ordinis, ac etiam interdum regulae et constitutionum illius, ne videlicet vita regularis in communi dilabatur; cum eius observantia in communi sit de substantiâ religionis.

i. Cum evangelica paupertas religionis maxime sit necessaria, quam Deo voverunt, omnis proprietas religioso prorsus detestabilis esse debet. Quocirca nullus frater a verâ paupertate potest neque debet esse exemptus; unde sub excommunicationis maioris poenâ praesenti constitutione sancimus, ne quis fratrum professorum aliquid proprium habeat, neque pecunias, neque vasa aliqua aurea vel argentea, neque illa expendat, neque consumat, absque sui praelati licentiâ, neque rursus quidquam sine commendatoris veniâ vendat, neque emat.

ii. Si quid vero ex huiusmodi bonis alicui fratri donatum fuerit ab amicis vel consanguineis, aut quibusvis aliis personis, quacumque ratione id receperit, intra spatium viginti quatuor horarum praelato proprio manifestet, ut in communi deposito custodiatur, et pariter intra dictas horas id absque licentiâ non sumat.

iii. Praecipimus autem praelatis, sub poenâ privationis officii, ne a sibi subditis, ex his quae in communi deposito habent, quidquam, vel in minimâ quantitate, neque ad brevissimum tempus, sumant aut mutuo petant.

iv. Nullus religiosus possit habere annuos redditus seu census, nisi de licentiâ Sedis Apostolicae; quod si se-

CAPUT II.
De voto pau-
peritatis.

cus fiat, ipsis statim privetur qui habuerit, et conventibus, quibus ex vi constitutionis pertinent, applicentur.

v. Neque superioribus liceat bona aliqua stabilia tamquam propria regularibus fratribus concedere, etiam ad usumfructum. Fratres tamen itinerantes, pecuniam portare poterunt, ita sane, ut, quamprimum ingressi fuerint proprium monasterium in quo sunt moraturi, intra praedictas horas omnia et singula commendatori suo vel praelato omnia et singula manifestent.

vi. Attendant autem fratres nostri, quod singulis annis semel omnia, quae in usu retinent, commendatoribus suis exponant et realiter exhibeant, eorum dispositioni relinquendo, et specialem licentiam utendi eis accipient a praelato.

vii. Procuratores poterunt suum habere marsupium, quatenus ad sumptus conventus fuerit necessarium. Quicumque vero frater seu procurator bona Ordinis quaecumque seu pecunias receperit, eorum omnium reddat suo commendatori atque conventui rationem. Magister autem generalis aut provincialis, omnium quae receperit, definitorio capituli pariter rationem sunt reddituri.

viii. Similiter vicarii generales Indiarum tenentur reddere rationem omnium quae in ministerio sui officii receperint: itaut nullus in Ordine nostro remaneat, quin eorum omnium, quae ipse receperit, computum et rationem reddat. Qui vero contrarium fecerit, aut contra seriem harum constitutionum proprietarius repertus fuerit, sciat se esse socium Iudae, et biennio activam et passivam voce privandum, et poenis proprietario ex iure taxatis subiacerere. Et in eo casu liberam habeat commendator potestatem auferendi bona aut pe-

cunias proprietarii, in quibus deliquit, eaque conventui applicare, seu fratribus indigentibus distribuere, ut bene praelato placuerit. Quod si quis (quod Deus avertat) proprietarius mortuus fuerit, sepultura careat ecclesiastica et extra coemeterium ad campos sepeliatur.

ix. Insuper in cellis fratrum nolumus praelatos admittere aliqua suppellectilia serica, aurea, argentea, aut alioquin pretiose elaborata et contexta, non picturas, laminasve profanas, seu nobilibus seu deauratis limbis circumdatas, sed devota solum et quae mentem ad Deum erigant, non inficiant; nullum item pretiosum scrinium seu quod pro maiestate saeculi vanitatem sapiat. Neque plures iterum sellas, sed paucas et humiles. Nulla tandem ad genus utensilia quae vel artis elegantiam vel nobilitate materiae regularem paupertatem et honestatem dedeceat.

x. Ne autem dilecta paupertas in fratrum cordibus excedat, pro inventario conficiendo praelatis subiungimus ut capitulum instituant, in quo eadem ad omnem proprietatem ex mentibus relegandam et iuxta voti professionem solum paupertatem affectu et opere prosequendam graviter et religiose praeveniant. Ipsis vero fratribus sub formali praecepto obedientiae praecipimus, cuiuscumque conditionis, officii vel qualitatis extiterint, ut singulis annis sub feria quinta maioris hebdomadae, aut festo S. Andreae, seu alio forsitan die, secundum consuetudinem provinciarum, inventarium faciant de his omnibus quae apud se habeant concessa ad usum a religione vel praelatis: in quo clare, distincte et manifeste omnia recenseant et exponant de praesenti habita, vel ad eorum usum quomodolibet pertinentia, et quidquid circa illa tam ratione voti quam alicuius iustitiae vel debiti ne-

cessarium duxerint adnotare. Quae quidem ita declarari praecipimus, ut toto corde praelato subiicere curent, sicut in inventario et resignatione omnium ad usum concessorum facta ob mortis intuitum, ut si illa fratrem subito praecoccupari contingat, pie munitus paupertate decedat.

xi. Hoc itaque inventarium sic accurate factum subscribant fratres ipsi et obsignatum commendatori tribuant ut in communi deposito servetur. Ulterius etiam ordinamus ut fratres non tantum sua bona utensilia modo dicto signata (ob finem inferius exponendum) praelatis et religioni subiiciant, sed simul eis vere et realiter manifestent, a quibus et novam illis utendi facultatem accipiant.

xii. Neque ab his actibus excipimus fratres nostros ad episcopatum vel ad aliam quomodolibet dignitatem assumptos, quibus similiter constituimus, ut, priusquam Ordinem deserant, simile inventarium et resignationem faciant de omnibus quae ad usum receperint a praelatis et retinent in effectu. De quibus si praelati consentiant aliqua extra Ordinem eos deferre secum, fiat cum praevia declaratione, pactione et obligatione authentica quamprimum ea reddendi ipsi Ordini. Instrumentum vero huiusmodi pactionis apud conventum filiationis eorum maneat in deposito scripturarum, ut tempore opportuno virtute illius possit exigere quidquid ex praedictis non fuerit solutum. Nihilominus tamen si praedictam solutionem ad obitum usque distulerint, et illa ultra non expedita decesserint, ad bona spiritualia et suffragia pro illis Ordinem non teneri decernimus.

xiii. Non dissimilia fratribus aegrotantibus praecipimus, videlicet, ut, instante sumptione viatici, si non sit pe-

riculum in mora, praefatum inventarium et abdicationem ab omnibus sibi ad usum concessis ante viaticum faciant adstante indeficiente confessario ab ipso de licentia praelati assignato; in hoc autem postrema paupertatis alienatione ita se destituant universis bonis ad usum, et sic illa religioni subiiciant, ut veros se ostendant amatores inopiae, nihil sibi omnino retineant, nil silentio praetereant, Ordinemve latere praesumant; si quid debeant, vel ipsis debeatur, exponant; ne quid quoquomodo praetermittant, quod conscientiam redigat in angustias; summopere tandem caveant ne illos spes aliqua vitae decipiat, quominus omnia tota sinceritate cordis adimpleant.

xiv. Finitum itaque inventarium cum confessario subscribant, quod deinde obseratum sigillatumque commendatori et depositariis tradatur, qui foris id pariter subscribentes ad commune depositum referant, ubi usque ad fratris obitum custodiatur; quo superveniente, non quidem clauculum, sed solemniter volumus aperiri a praelato coram depositariis et supradicto confessario, qui omnem reserationem eius in ipso inventario referant et subscribant, quo possit authentice constare de bonis usualibus defuncti, et debitis, si quae fuerint, ut de inventis apud illum cum aequitate solvantur, et residua iuste distribuantur eis, ad quos iure communi et nostrarum constitutionum sine dubio pertineant.

xv. Proinde igitur declaramus non posse infirmum fratrem ab invaletudinis initio de iis, quae ad usum habet, disponere in beneficium conventus, vel in manibus praelati etiam magistri generalis locare, nec in favorem Ordinis reponere, aut reservare, atque adeo multo minus alicui personae saeculari

committere aut concedere, sed omnia in inventario palam scribere et manifestare, ne iniuriam faciat partibus ad eius utensilia ius habentibus ex aequitate et iustitia vel ex nostrarum constitutionum dispositione; qui vero secus egerit, ex nunc proprietarium declaramus.

xvi. Ad hoc autem universis fratribus ab aegrotationis exordio usum bonorum omnium sibi a superioribus concessum interdiciamus, nisi ad ea dumtaxat quae ad morbum sublevandum ipsis opus fuerint, ita videlicet, ut, si aliquid absolute vel sub conditione obitus alicui donaverint, aut valetudinis intuitu sibi reddendum tribuerint, similiter declaramus in proprietatem incidere: quocirca universis superioribus in virtute Spiritus Sancti et sanctae obedientiae praecipimus ne praedictis ad id licentiam indulgeant.

xvii. Procuratoribus denique cuiuscumque domus nostrae negotia gerentibus omnino praecipimus ne aliquando de redditibus et quibuscumque aliis bonis pro suo munere iam receptis quidquam penitus apud se retineant, sed quamprimum commendatori et depositariis manifestent ac tribuant ut deposito conventus inferatur, sub poenâ gravioris culpae ad superioris arbitrium.

CAPUT III.
De voto castitatis.

i. Sicut regularis vita paupertate et obedientia perficitur, ita castimoniae voto decoratur. Ut ergo discant fratres quantum eos votum castitatis adstringat, illud esse sciant novam quamdam obligationem, quam sibi quisque imponit ad omnem continentiam sub onere sacrilegii servandam, unde iam eis licebit agnoscere quantis vinculis post votum teneantur ad pudicitiam; quam si temerent, non eorum tantum frangitur Deo facta promissio, sed etiam

lex divina et interdum humana; idcirco solertissime studeant ut mentis et corporis puritatem custodiant, qui in uno crimine tot reatus inveniunt.

ii. Ut autem ab omni se diabolicâ fraude tueantur, statuimus in primis et in Christi visceribus suademus ne ab eorum oculis et manibus decident consilia sancti patris nostri Augustini quibus in regulâ eos salubriter ad observantiam pudoris instituit. Quando enim in viâ procedunt, simul eis ambulare praecipimus, et, cum pervenerint quo tendunt, simul inviolabiliter stare, ut alter alterum quem vereatur testem semper habentes suam invicem pudicitiam custodiant. In incessu et statione nihil gerant quod pudorem non sapiat aut eorum sanctitatem dedecet. Oculos semper a saeculi vanitatibus avertant, et ita dimissos ferant, ut aliquando non incidant in objecta seminarum, ubi laqueum inveniant, quas etsi videre non prohibeantur, eas tamen appetere vel ab ipsis appeti velle criminis est. Non dicant vel existiment se habere animos pudicos, si habeant oculos impudicos et libere undequaque vagantes, quia impudicus oculus impudici cordis est nuncius; eorum semper sint casta et pura alloquia, gestus non fracti nec soluti, aures non otiosis, non scurrilibus, non inhonestis intentae, sed sensus et omnes eorum actus ita compositi, ut interiorum animi puritatem redeant; seminarum consuetudinem et familiaritatem maxime vitent, nec etiam inter piissimas nimis de se vel ipsis credendo sub pietatis colore versentur; quas proinde caventes nonnisi rarissime breviterque visitent, imo tantum cum sola urgeat necessitas, aliter enim non reputent non decere, nec sine magno discrimine admitti.

iii. Nullus frater profana cantica,

nec impura poemata, nec libellos de rebus amatoriis, vel qui petulantiam resonent, quacumque ratione componat, legat, cantet, neque apud se retineat, sub poenâ gravioris culpae; verbis etiam lubricis, aequivocis, aut vanissimis amantium fabellis nemo utatur, alioquin a praelato puniatur ex merito; seminarum insuper tripudia, ludos scenicos, aliaque festiva et inania saeculi spectacula velut Babylonis idola severissime vitari praecipimus.

CAPUT IV.
De voto redemptionis.

i. Super tria praedicta vota essentialia, quae omnibus religionibus sunt communia, quantum sibi Ordo noster adhibuit circa redemptionem captivorum, vi cuius sic ad animarum lucra et libertatem spiritualem totam dirigit redemptionem sensibilem, ut, pro redimendis animabus a periculis abnegandae fidei et damnatione perpetuâ, omnes suos fratres vinculis, sanguini vel etiam morti subiiciat.

ii. Sed quia haec Ordinis charitas plus indiget expositione quam legibus, idcirco ne lateat fratres quod qualeque sit huiusmodi votum, illud esse declaramus promissionem quamdam voluntariam et absolutam redimendi captivos a vinculis mentis et corporis, tam auro vel argento, quam sui traditione in pignus, si necesse fuerit, pro salute animarum et fidei abnegandae periculis.

iii. Ex hac ergo declaratione primo intelligimus omnes fratres nostros ita redemptioni fidelium captivorum esse alligatos, ut non solum ad eam exequendam in effectu debeant esse perpetuo dispositi si ab Ordine mittantur, sed etiam ad colligendas eleemosynas, aut quaecumque alia gerenda (si ad id a praelatis eligantur), sine quibus redemptionis actus ad effectum duci non possit; qui enim fini se obligat, media

pariter necessaria cogitur adimplere: sciant autem, ut in his debeant ex toto rigore praelatis obtemperare, haud istis necessum esse ut formali utantur praeccepto, sed sufficit simplex et pura voluntatis expressio, cum in materiam incidat iam aliunde ratione huius quarti voti obligantem.

iv. Declaramus insuper hoc votum essentialiale, quia nostrum Ordinem inseparabiliter in sua specie et substantia constituit ex vi primaevae institutionis, quam sanctus patriarcha noster Petrus Nolascus voti obligationem continere voluit et expressit, a totoque Ordine sic intelligi, sicut ita perpetuo professi sunt patres nostri et opere compleverunt.

v. Nec putare debent illa verba si necesse fuerit voti absoluti rigorem evacuare, aut aliquam speciem voti conditionati constituere, quo aliquod illis praebetur effugium. Per illa enim sicut absolute vovemus institutum redimendi, et omnes eius actus necessario suppositos ante sui traditionem in pignus, ita pariter absolute promittimus in obsequium fidei tradere nosmetipsos pro captivis in eius abnegandae periculo constitutis. Ad hoc quippe implendum nulla est interposita conditio, quam possit expectare votum, sed est protinus exequendum, ubicumque periclitatur fides, et nostrâ solum traditione redimitur. Unde fratres praedicta verba non ut conditionem accipiant, sed potius ut expressionem et declarationem, quod nempe votum Ordinis, praeter redemptionem absolutam captivorum, tendit ulterius etiam absolute ad eam perfectissimam charitatem, ut fratres nostri, per sui traditionem, fidem et animas redimant a necessitate et periculo, et hoc semper et ubique sine ulla conditione proficiant.

1 Videtur legendum perficiant (R. T.).

vi. Ex natura huius voti iterum declaramus valde oportere fratres nostros esse iugiter obsequio fidei devictos, et se in eius actibus exercere, crebroque de illa explicitam professionem facere, ut, cum casus adveniat quo tam heroice pro illa se devovere, et usque ad mortem tradere oporteat, nullo moerore tepescant, sed se audacter et valide obiciant. Inter fideles¹ insuper commorantes, dum pignoris tempus impletur, aut redemptioni incumbunt, si de fide postulati, vel etiam (ut saepius contingit) de ipsius abnegatione pulsati, seu pro illa et munere suo carceribus et aerumnis afflicti fuerint, cogitare debent ad quam sortem illos Dominus vocare dignatus sit, ut suae dilectionis et fidei pugiles constitueret.

vii. Demum pro captivis, tam vivis quam defunctis, orare illis omni studio praecipimus, ut, quos auro et argento redimere non possunt, saltem orationibus eorum vincula satagant dissolvere, et in purgatorii cruciatibus adiuvare.

CAPUT V.
De silentio.

i. Cum ad observantias vitae regularis properemus, quae legis divinae et votorum sunt antemurale et custodia, primo in silentio incidimus, quia iuxta Prophetam est revera custos iustitiae, et, ut ait B. Iacobus, ita per silentium religiosi efficimur, et qui non fraenaverit linguam suam, eius sit vana religio.

ii. Silentium ergo semper habeant fratres nostri in ecclesia, in choro, dormitorio, refectorio et claustro. Post completorium vero ubique libere² praecipimus a signo quod hyeme pro silentio fiet hora octava, aestate autem hora nona, quo etiam tempore a prandio usque ad vespertas silentium esse statuimus.

iii. Praedictis autem horis, facto cum cymbalo conventuali signo, universis

¹ Videtur legendum *infideles* (n. t.).

² Vel lege *vigere* vel *lacere* aut simile (n. t.).

fratribus iniungimus, ut confestim ad proprias cellas se recipiant, ubi altius et profundius non a verbis solum, sed ab aliis sensuum locutionibus et actibus se abstineant, et super illius diei gestis cum Deo et corde loquentes, examen conscientiae faciant de iis omnibus, quae negligenter et indebite perpetraverint, si quae vero invenerint deploranda veniam a Domino impetrent. Quibus actis, et non aliter, audeant se recipere in requiem.

iv. Si fratri in refectorio res aliqua opus fuerit, eam signo, seu brevi, et submissa voce postulet, ne lectoris verbum, nec pabulum mentis impediat: infirmi et decumbentes vel hospites in hospitio non adstringuntur silentio, illius tamen temporibus ita inter se sint remissa et moderata colloquia, ut nullo strepitu silentibus officiant.

v. Fratres itinerantes in mensa silentium teneant, vel saltem vitent tumultuosa colloquia; ille vero qui maior aut dignior in ordine fuerit, poterit loqui, si libeat, et ceteris praestare licentiam extra refectorium. Cum episcopis autem et magnatibus aliquando convivantes silentium reverenter et religiose custodiant, quod quidem rumpere non audeant cum sibi per eosdem non liceat. Magister, aut eius locumtenens, cunctis fratribus secum prandentibus, provincialis, eius vicarius, vel visitator duobus tantum, et uni denique commendator poterunt indulgere silentium. Fratres in confessione culparum de fractione silentii se humiliter accusent, et iuxta meritum puniantur commendatorum arbitrio.

i. Ut antiqua vitae regularis observantia non excidat, quam hactenus Ordo sustinuit, firmiter stabilimus ut in vigiliis quae ieiunantur, et per totum Adventum et Quadragesimam, in Quatuor-que Temporibus, si fiat officium de feria,

CAPUT VI.
De disciplinis.

fratres nostri disciplinas virgarum recipiant. Modus vero in illis servandus hic erit: finito completorio, et recitatis *Pater noster* et *Ave Maria*, et *Credo*, praeparent se omnes fratres, sicut moris est, ad suscipiendam disciplinam, delectis scilicet humero vel scapulis; quo facto dicant *Confiteor Deo*, praelatusque, aut eius vicarius, vel, illis absentibus, hebdomadarius stans in medio dicat *Miserere vestri*, etc. Deinde incipiat psalmum *Miserere mei* tenendo manipulum virgarum in manu, quo dorsum fratrum verberare incipiat, et sic prosequetur usque ad *Gloria Patri*, eos percutiendo in singulis versibus alterne a choro et ipso recitandis: finito psalmo subiungatur ab omnibus *Kyrie eleison*, *Christe eleison*, *Kyrie eleison*, et praelatus dicat *Pater noster*; quo tacite recitato, adiciat:

✠. Et ne nos inducas in tentationem,

✠. Sed libera nos a malo.

✠. Salvos fac servos tuos, Domine,

✠. Deus meus, sperantes in te.

✠. Dominus vobiscum.

✠. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, cui proprium est misereri semper et parcere, suscipe deprecationem nostram, ut quos delictorum catena constringit, miseratio tuae pietatis clementer absolvat. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

ii. Dum autem psalmus, versus et oratio recitantur, circumeat praelatus, vel vicarius eius, aut hebdomadarius, ordines fratrum utriusque chori, incipiendo a parte superiori quae est in dextero, et prosequendo ab inferiori parte sinistri, donec psalmus cum versibus et oratione finiantur; si autem adeo magnus sit fratrum numerus, ut unus se cito expedire nequeat, vicarius, vel alter ex antiquioribus, incipiat a superiori parte chori sinistri donec fratrum ordines semel tantum uterque decurrat.

iii. Hanc utique antiquam et regularem Ordinis observantiam sic inviolabiliter praefatis diebus exerceri desideramus, ut praelatum eam praetermittentem, aut ferentem praetermitti, dignissime reddamus ab officio suspensum per sex menses. Praeter has virgarum disciplinas a praelatis infligendas, alias a se ipsis recipere volumus fratres nostros, ut etiam se ipsos viriliter castigationibus emendent.

iv. Singulis itaque sextis feriis totius anni, atque etiam quartis tempore Adventus et Quadragesimae, peracto completorio, si adhuc dies superest, paulisper spectata nocte, omnes fratres conveniant in ecclesia vel choro, et ibi communem exerceant disciplinam; recitantibus interea praelato, vel eius vicario, et conventu alternatim praedictum psalmum semel et iterum, vel secundum corporum consuetudinem, cum versibus et oratione praefixis ab ipso praelato dicendis; alias autem disciplinas, quibus ultro et privatim fratres afficiuntur, si prudenter et cum discretionem fiant, non solum laudabiles reputamus, verum et salubriter suademos.

i. Sane per medium corporis alitur vita mentis, quam pinguorem facimus, quo plus squallore languescimus. Ne ergo fratres nostri a sobrietate deficiant, sic eos in ratione victus instituimus. Primo enim a Pascha usque ad primam feriam secundam exclusive quae diem Omnium Sanctorum immediate subsequitur, et a die Natalis Domini usque ad dominicam Quinquagesimae inclusive, bis eos refici constituimus, exceptis tamen diebus Rogationum, sextis feriis, vigilia Pentecostes, ieiuniis Quatuor Temporum, et iis quae ab Ecclesia vel Ordine nostro fuerint instituta, vel in dioecibus aut locis intra praefata tempora observentur.

CAPUT VII.
De ieiuniis.

II. A feriâ vero secundâ inclusive, quæ diei primæ novembris et festo Omnium Sanctorum proxima succedit, usque ad Natalem Domini exclusive, et pariter a feriâ secundâ Quinquagesimæ inclusive usque ad Pascha Resurrectionis Domini exclusive, continuum teneant ieiunium, et, servatâ consuetudine Ecclesiæ comedendi post vespervas in Quadragesimâ, reliquis diebus prandeant nonâ dictâ, exceptis tamen in utroque tempore diebus dominicis.

III. Praeter hæc autem ieiunia aliaque per annum quæ sunt de praecepto Ecclesiæ, ieiunandum est etiam in diebus Rogationum, et omnibus sextis feriis, exceptâ illâ in qua festum Natalis Domini inciderit; insuper et in vigiliis omnium festorum beatissimæ Virginis Mariæ, tam Ordinis quam Ecclesiæ, in vigiliâ quoque sancti patris nostri Petri Nolasco, ac denique diebus illis, quibus, consuetudine aliquâ vel constitutione locorum aut dioecesium, fuerint indicta ieiunia.

IV. Quoad qualitatem victus, in omnibus ieiuniis observantiam sic enixe disponimus. Primo enim in Quadragesimâ fratres nostri a lacticiniis aliisque cibis in eâ prohibitis abstineant. Circa alia vero ieiunia firmiter stabilimus, ut in omnibus per annum ab Ecclesiâ constitutis, vel in dioecesibus aut locis lege aliquâ vel consuetudine firmatis, in feriâ secundâ et tertiâ Quinquagesimæ, unde incipit Quadragesima nostra, et per totum etiam Adventum Ordinis, atque omnibus sextis feriis per annum, quadragesimali cibo reficiantur, praeterquam tempore paschali, vel ubi pisces commode haberi non possint. Quam tamen exceptionem ad eas provincias, regiones et loca non extendimus, ubi apud saeculum aliquæ de praedictis ieiuniis sub cibo quagragesimali lege vel consuetudine servantur.

V. Fratres tamen itinerantes omnia ieiunia de praecepto Ecclesiæ, aut aliter speciali lege vel consuetudine obligantia, quantum sit possibile, semper observare praecipimus, nec victum quadragesimalem dimittere. In reliquis autem diebus ieiunii, praeterquam in Adventu Ordinis, bis eos refici sustinemus, modo alimentum quadragesimale non deserant.

VI. Quando dies sancti patris nostri Petri Nolasci aut aliud praecipuum festum in feriam sextam inciderit, praelatum in ieiuniis dispensare posse concedimus, sicuti et cum debilibus, vel quovis alio labore aut litterarum studio occupatis.

VII. Mortificationes publicas et voluntarias a fratribus in refectorio fieri, modo sint prudenter et cum benedictione praelati, permittimus et laudamus. Denique feriâ sextâ maioris hebdomadae in pane et aquâ semper inviolabiliter ieiunabitur.

I. Tempore vel die ieiunii horâ congruâ ad collationem cymbalo conventuali a vicario pulsetur; congregatis autem fratribus, refectorarius campanellâ refectorii signum faciat ut intrent. Quibus ingressis, lector dicat: *Benedicite*, et hebdomadarius benedicat dicens: *Largitor omnium bonorum benedicat potum servorum suorum*; conventus vero respondeat *Amen*. Dum lector legit, poterunt fratres bibere, et finitâ lectione, signo vicarii, praelati aut praesidentis, dicat ipse praelatus aut vicarius, vel, eorum absentia, hebdomadarius ad quem ex officio pertinet: *Adiutorium nostrum in nomine Domini*, et conventus respondeat: *Qui fecit caelum et terram*, ac deinde omnes pariter egrediantur. Qui sero ad hanc observantiam veniens introire velit, nullam spectet praelati aut praesidentis licentiam.

II. Si vero aliquis collationi non in-

terfuerit, nec biberit cum communitate et cum benedictione et veniâ superioris, posteaque bibere voluerit, postulet a maiori licentiam et collationem seu observantiam in eâ bibendi cum benedictione compleat et merito.

CAPUT IX.
De cibo.

I. Horâ competenti ante prandium vel coenam pulsetur a vicario ad primum signum conventuale cymbalum, quo audito conveniant omnes fratres ad vestibulum refectorii seu locum qui dicitur *De profundis* suas undequaque sedes habentem, ubi, si lavacrum extiterit, debito ordine manus abluant, ac denique sedeant expectantes cum omni modestiâ et silentio secundum signum minime dandum nisi cibus fuerit paratus; illo autem facto, surgant omnes, et praelato, aut eo qui praest, psallum *De profundis* incipiente, illum alternis versibus pro benefactoribus defunctis prosequantur; quo finito refectorii nolam, in signum ingressus, refectorarius pulset, cum vero iam intraverint, praelatus signum faciat, atque hebdomadarius benedictionem inchoet dicens *Benedicite*, et conventus respondeat *Benedicite*, et prosequantur benedictionem iuxta ritum et formam Ecclesiæ.

II. Nemo fratrum in conventu existentium, praeter servitores, lectorem, domusque custodes, in primâ mensâ deficiant, nisi prius obtentâ licentiâ. Quotquot autem remanserint, comedant in secundâ, itaut tertiam facere non liceat. Inceptâ primâ mensâ, nullus refectorium ingrediatur absque licentiâ praelati, aut qui eius loco praesideat; non ministretur cibus maioribus aut ministris, qui non apponatur conventui, nisi valetudinarii sint quibus aliqua ciborum et condimenti diversitas permittitur, vel quibus aliâs harum constitutionum iure fuerit indultum; frater non mittat cibum ad fratrem, excepto praelato, aut

de licentiâ et permissione illius; ceterum sibi data ex utroquo latere assidenti poterit impartiri.

III. Commendatores conventuum semper in refectorio comedant, et reficiantur de communi cibo conventui praeparato. Refectorio etiam infirmariæ atque hospitum receptores intersint, nisi assistentia infirmorum aut hospitum eos extra illud comedere cogat, vel aliunde praelatus ex aliâ simili causâ rationabiliter dispensaverit.

IV. Nunquam incipiant comedere fratres in refectorio nisi praevisio signo praelati, neque surgant a mensâ donec prandium vel coena finiatur, pariterque fiat signum ab ipso. Quod si praelatus aut eius vicarius non adfuerit, dignior ex parte hebdomadae sacerdos signum faciat. Si ante finem commestionis fratrem aliquem urgeat necessitas egrediendi, non id nisi adeptâ licentiâ superioris dictive praesidis exequatur.

V. Dum fratres comedunt, semper unus lector aliquo spirituali et frugi pabulo mentes eorum reficiat, ne solae fames sumant cibum, sed et aures esuriant verbum Dei. Quid autem legendum sit, praelatus aut consuetudo decernat; regula tamen sancti patris nostri Augustini omnibus sextis feriis indeficienter legatur. In omnibus vero lectionibus ita sit lector assiduus et in pausis frequens, ut neque eas nimia festinatione intericiat, neque longo silentio protrahat, sed quantum sufficiat, et paululum quiescat alitus. Conclusâ refectione, ad praelati signum dicat lector *Tu autem, Domine, miserere nobis*, et fratres respondeant *Deo gratias*, et ad cymbali pulsationem singuli surgant a mensâ. Hebdomadarius autem, sibi

¹ Forsan fauces (R. T.).

² Edit. Main. legit paucis pro pausis (R. T.).

iterum dato signo a praelato, incipiat gratiarum actiones, quas prosequatur conventus iuxta eundem Ecclesiae ritum.

vi. Temporibus quibus fratres his reficiuntur, carnibus utantur, diebus scilicet dominicis, tertiis et quintis feriis. In sextis vero, piscibus et cibo quadragesimali vescantur, cum exceptionibus tamen superius declaratis, et licet iam in sabbatis ex praecepto Ecclesiae a carnibus abstineamus; quia tamen in quibusdam provinciis et regionibus aliquam piam super hoc vel omnino contrariam consuetudinem novimus, idcirco propter honorem beatissimae Virginis Mariae matris et fundatricis nostrae, in dictis regionibus, provinciis et locis fratribus nostris absolute praecipimus ut in die sabbati penitus ab omni esu carniū abstineant; aliis denique diebus, scilicet feriā secundā et quartā, pariter a carnibus temperent, iuxta usum et consuetudinem nostrarum provinciarum in Ordine.

vii. Nulli fratri, ubi conventum habuerimus, liceat extra illum comedere, nisi de licentiā praelati, quam raro concedi volumus. Tempore ieiunii duae portiones ministrentur fratribus iuxta qualitatem temporis et ieiunii, quibus insuper apponatur obsonium ex leguminibus, oleribus, aut victu eiusmodi confectum. Patimur subinde praelatum eis quidquam aliud adhibere, prout opus esse iudicaverit, domusque facultas permiserit; cui item praecipimus, ut in die¹ Natalis Domini tribusque sequentibus, in festo Epiphaniae, ac tri-duo Pascatis et Pentecostes, atque etiam in sancti patris nostri Nolasci et beatæ Virginis Mariae de Mercede solemnibus, in huiusmodi celebritatum honorem, portionem duplicem ultra solitam

¹ Edit. Main. legit dies (n. r.).

universis fratribus largiatur, praemit-tens aliquod edulii genus quo mensam incipiant, et postremo superaddens pulmentum quo illam finiant. Haec autem cibariū ratio (uno praedictorum tantummodo ferculorum adempto) in solemnitatibus etiam Circumcisionis, Corporis Christi, Assumptionis et Conceptionis beatæ Mariae Virginis, triumque nostri Ordinis sanctorum Raymundi Nonnati, Petri Paschasii et Armengaudi ab ipso omnino servetur.

viii. Nec solis fratribus hanc praefatis diebus humanitatem fieri desideramus, sed et pauperibus ad domus nostras accedentibus, quibus non tantum diebus singulis eleemosynam, frangendo panem esurientibus cum Propheta, verum etiam in celebritatibus istis largiorem charitatis alimoniam erogari praecipimus.

ix. Si commendatores seu praelati conventuum a refectorio frequenter abfuerint, vel fratrum quempiam, sive praesentatum, sive magistrum, crebro abesse permiserint, officio et commendā priventur.

i. Fratres nostri vestes laneas et omnino albas semper et ubique ferant in honorem puritatis beatissimae et immaculatae Virginis Mariae matris nostrae, ac signum interni candoris animi quem in moribus profiteri tenemur; non lineis, sed laneā tunicā utantur ad carnes, nisi in valetudinis gratiā praelatus dispensaverit; reliqua vero interiora indumenta, dummodo etiam sint semper et omnino alba, poterunt esse lineā, lanea, seu pellicia, quibus superindui posse concedimus tunicam laneam usque ad genua honestatis causā demissam.

ii. Superior tunica sit rotunda, et nullatenus pro parte anteriori aperta, et ita longa ut fluat circa plantas pe-

Capit. X.
De vestitu.

dum; scapularium tantisper sit brevius cappā tunicae aequalis; caputium ita breve omnibus esse praecipimus ut pro parte anteriori medium pectoris parumper aut pene nihil excedat, et cuspis eius a posteriori vix a cintorio transeat, pars vero, quae caput operit, ita praedictae sit magnitudini congrua, ut facile capiti vel humeris semper composita adhaereat, nec supra dorsum et scapulas hinc inde prae magnitudine decidat.

iii. Frater autem, qui profanis quomodolibet indumentis utatur, et tam interius quam exterius non omnino albis, aut in materiā, formā vel arte saeculum redolentibus, seu praedictae constitutioni adversantibus, reclusioni sex mensium et poenae gravioris cul-pae subiaceat.

iv. Omnes fratres nostri extra domum scuto vel stemmate Ordinis in cappā seu scapulario, sub poenā gravis cul-pae, semper insigniti procedant: tunicam exteriorem subter scapularium praecingant zonā nigrā ex coiro, quam nunquam mutent in laneam, lineam vel olivata, nec arte aliquā curiosam, sed sit simplex, et ita longa, ut iuxta scapularii mensuram pendeat.

v. Chirothecas et ocreas omni tempore etiam viatoribus interdici-mus; laceratā, modo sit penitus alba, ad iniuriam frigoris et pluviae propulsandam equitantibus se munire permittimus. Ad operiendum caput etiam itinerantes semper utantur galero nigro et honesto; et aliud quodcumque saeculare operimentum, quamvis et album, maxime vitent.

vi. Commendatoribus insuper enixe praecipimus ut omnibus suis fratribus tam interius quam exterius necessaria indumenta suppeditent. Qui autem ab aliquo postulatus concedere recusavit, puniendus veniat in capitulo provinciali

ad arbitrium definitorii et magistri. Ipsi tamen et universis praelatis loca-libus specialiter praecipimus, sub poenā privationis vocis activae et passivae in capitulo, quamvis sint praesentati aut magistri, ut¹ in suo triennio habitum novum et integrum universis suis conferant fratribus professis tam presbyteris quam clericis et laicis absque ullo discrimine, neque eos veteri aliqua ratione destituant, de quo testimonium authenticum sibi a conventu exhibitum deferant inviolabiliter ad capitulum, quo eos hanc constitutionem complevisse probetur. Quibus denique similiter iniungimus, ut nihil indumenti sibi parare audeant ex bonis conventus, nisi illud etiam communiter fratribus dispensaverint, sub poenā privationis officiorum et vocis activae et passivae

i. Ne in lectulis aut stratis praeter naturae debitum studeamus refoveri deliciis, universis fratribus constituimus ut nunquam nudi dormiant, sed tunicā, caligis, ac zonā praecincti, neque in dormitorii cellis et ubilibet intra claustra cum duobus lintheaminibus iaceant, sed uno contenti sint, cum illud habere, valuerint; qui autem in praedictis cellis duo postulaverit aut habere praesumpserit, uno die in pane et aquā ieiunet.

ii. Singuli fratres singulas habeant cellas in dormitorio, et quilibet eorum in proprio lectulo singulariter cubet, sub poenā gravioris cul-pae minime a praelato relaxandae. Tegumentis laneis desuper utantur, et super cultras foeno vel paleis et ad summum lanā refectas, aut super alia viliora et asperiora stramina recumbant; ceterum extra monasterium iacere poterunt, sicut eis fuerit stratum, ne gravamen inferant hospitibus.

¹ Edit. Main. legit et pro ut (n. r.).

Capit. XI.
De lectis.

III. Nemo, excepto magistro Ordinis, habeat specialem locum ubi iaceat separatum a cellulis dormitorii, nisi propter rerum custodiam, ut sunt commendatores et sacristae, quibus extra dormitoria conventus eorumque cellarum ordines in alia peculiari eo tantum sine pernoctare concedimus. Huiusmodi vero custodes secum habeant honestos fratres ad custodienda praedicta; hospitalibus autem secundum iudicium commendatoris provideatur. Praesenti denique constitutione firmiter prohibemus, sub poenâ gravioris culpa minime relaxandae, ne frater aliquis, ubi conventum habuerimus, extra illum pernoctare audeat quavis ratione vel causâ.

CAPUT XII.
De rasura.

I. Fratres rasuram et tonsuram capitibus in cudine, non nitorem, aut cultum, quin potius abiectiorem et quasi decus reputent. Hinc ergo universis expedit ut eam sibi modeste adhibeant non ad placitum oculi, sed ad contemptus et humilitatis arbitrium. Rasura itaque sit desuper non modica, neque in omnibus corona aequalis, sed, iuxta magnitudinem capitis, sic rasa per circuitum, ut inter ipsam auriumque summitatem tres tantum digitos capilli defluant. Barbae etiam ita abradantur, ut nihil faciei neque mento promineat.

II. A Pascha usque ad festum Omnium Sanctorum habeatur rasura quintadecimâ quaque die; alio vero tempore semel tribus hebdomadis, aut iuxta consuetudines provinciarum, ita tamen ut propter festa solemnia per dies aliquot eam differri vel praeveniri liceat. Ad illam autem ita omnes fratres indispensabiliter suo ordine accedant, ut nemo tonsorem a communi rasurâ, ut in cellâ radatur, distrahere possit.

I. Nulla sane salubrior regularibus disciplina, quam manus Domini, cum ab

1 Forsan hospitibus (R. T.).

ipso tangimur et corripimur. Haec autem, licet de his non sit quae ultro eliguntur aut praecipuntur ab Ordine, libenter tamen excipiantur a fratribus, ut, castigationes huiusmodi in omni patientiâ et longanimitate sustinentes, fructum inde cum gaudio reportent et possideant. Praelatis vero ante omnia districte praecipimus ut infirmis fratribus opportunâ ac debitâ sacramentorum collatione provideant, summo studio operâque nitentes, ut, quam primum in languorem inciderint, vel intra unius ad summum, sive duplicis diei spatium, poenitentiae susceptione ad secundam post naufragium tabulam confugiant; in gravi deinde vitae discrimine constituti, adhibito (si non sit morae periculum) medici consilio, sacram Viatice refectiorem percipiant; ac denique instante mortis articulo, priusquam sensibus destituantur, salutifero Extremae Unctionis praesidio muniri contendant.

II. Cunctis fratribus in Domino commendamus ut debita infirmis officia charitatis exhibeant, et maxime commendatores, quibus ita specialiter incumbit infirmos recreare, ut citius convalescant iuxta regulam sancti patris nostri Augustini; unde, sub poenâ privationis officii vocisque activae et passivae, eisdem praecipimus, ne quovis titulo vel praetextu necessaria tam ad victum quam medicamentum atque honestum etiam lectulum fratribus denegare audeant.

III. In domibus nostris sit infirmaria vel locus specialiter deputatus, ubi iaceant et comedant fratres aegrotantes et debiles; huic autem praefici debet unus frater presbyter charitate et prudentiâ sollicitus, quem obedienter in omnibus adiuvet alius frater laicus aut clericus: si vero infirmaria non fuerit, atque infirmus in propriis cellis decum-

bere oporteat, nihilominus commendator sub eisdem poenis eundem fratrem presbyterum et socium similiter ad aegrotantium curam semper et ubique designet; ex quibus ille maior, hic minor infirmarius sit et dicatur, omniaque infirmorum obsequia simul respective perficiant. Ceterum, ut impensius aegris fratribus inservire valeant, et in nullo ministerio ipsis deficere, sub inflicto poenis commendatoribus praecipimus, ne, dum aegrotis actu ministraverint, ratione aliquâ illos impediunt, seu quocumque conventus munere distrahant.

IV. Insuper, ut praedicatur, infirmarius maior, post ea quae opus fuerint aegrotantibus custodire ac de illis suo tempore providere, locum specialem habeant¹, ubi universa utensilia et alia quaecumque pro eorum curâ et recreatione reposita sint; cuius quidem loci duae sint claves, quarum unam habeat commendator, alteram vero praefatus infirmarius maior.

V. Sed ne ibidem custodita dispereant, commendatori praecipimus, sub poenâ privationis vocis activae, ne inde vel minimam suppellectilem aut quidquam aliud extrahant pro hospitibus, sive alio quocumque fine vel causâ, neque id dictus permittat infirmarius. Quod ut firmitus servetur, statuimus ut haec omnia infirmorum bona infirmarius accurate conscribat in libro speciali quamprimum fuerint illis applicata (ut suo loco dicitur) aut alioquin quovis modo comparata. Quem ulique librum visitator in suâ visitatione iudicet, et si praedicta bona graviter invenerit a commendatore dissipata, vel in usus hospitum conversa, illum ipso facto ab officio absolvat, atque infirmarium etiam pro merito permissionis respective corripiat.

VI. Cum infirmorum solatium sint pia

1 Videtur legendum habeat (R. T.).

fratrum visitationes, quibus ad sufferentiam illiusque mercedem exigantur²; idcirco universis commendatoribus primo subiungimus ut singulis diebus indispensablem omnes suos infirmos visitent, et cum ipsis non solum fratris, sed et patris et pastoris officium exercent; reliquis autem fratribus in Christo consulimus ut hoc frequenter charitatis munus obire non desinant, illud Apostoli praeserentes: *Quis infirmatur et ego non infirmor?*

VII. Aegrotantes poterunt vesci carnibus semper de consilio medici et benedictione praelati, prout eorum exegerit infirmitas. Nulli religioso, quantumvis male habenti, causâ infirmitatis detur licentia exeundi ad saecularium domos, ut ex eâ ibidem recreetur; quae de re conscientia praelatorum oneratur. Si commendatorem infirmari contigerit, in cellâ, ubi bona domus custodiuntur, poterit curari. Fratribus leprosis intra septa sui conventus seorsim ab aliis medela adhibeatur, quae si ob domus angustiam, aliamve legitimam causam, inibi exerceri non possit, de licentiâ magistri seu provincialis ad aliam domum Ordinis ad hoc idoneam transferatur.

VIII. Quilibet autem frater, qui in aegritudinem deciderit, per se vel per aliam personam a praelato benedictionem postulet ad sui curationem. Qui tandem gravi imbecillitatis incommodo tenui valetudine non laboraverit, neque ciborum langueat fastidio³, ieiunia nequiquam praetermittat, nec specialem quacrat victum, sed communi refectiioni subiaceat. Fratres valetudinarii et senes iam confecti semper et ubique baculos gestare poterunt, quos reliquis omnino interdiximus.

1 Forsan erigantur (R. T.).

2 Edit. Main. legit fastidia (R. T.).

CAPUT XIII.
De infirmis.

CAPUT XIV.
De minutione.

I. Minutionem quater in anno fieri posse permittimus iuxta textum canonis de statu monachorum, cap. *Cum ad monasterium*: primam in mense septembris, secundam post Natale Domini, tertiam post Pascha, et quartam circa festum S. Ioannis Baptistae.

II. Declaramus autem fratres non teneri praedictis temporibus aut per annum uti minutione, nisi de consilio medici; qui vero sine illo voluerit minutionem facere, nequeat eam eligere, nisi in praefatis anni stationibus.

III. Minuti extra refectorium in infirmariâ comedant, triquoque prout debilitas exigit recreentur. Causâ vero minutionis poterunt vesci carnibus, si expedire visum fuerit, exceptis diebus ab Ecclesiâ prohibitis. Hoc autem tempore minutos choro et silentio non adstringimus.

CAPUT XV.
De capitulo
quotidiano.

I. Praecipua totius vitae regularis exercitatio ea est, quam in capitulis culparum exequimur, ubi nos ipsos de negligentis, contra regulam et constitutiones perpetratis humiliter accusamus, et salubriter a praelato correcti observantiores evadimus. Cum itaque ab observantiâ aut omissione huiusmodi capituli integritas vel ruina regularis disciplinae dependeat, eapropter universis commendatoribus in Christi visceribus, imo sub eius irâ et indignatione, et sub poenâ privationis officii ac utriusque vocis, enixe praecipimus, ut ad minus qualibet feriâ sextâ vel opportuniori die cuiuslibet hebdomadae praedictum capitulum post completorium celebrent.

II. Congregatis igitur fratribus, et in capitulo vel choro ordine suo sedentibus, dicat praelatus *Benedicite, patres: Dominus sit vobiscum*; et omnes paulisper inclinati respondeant *Amen*; deinde proponat fratribus, quibus quantisque officiorum vinculis teneantur orandi

pro SS. D. Papa et felici statu Ecclesiae, pro rege et regni prosperitate, pro statu et praelatis Ordinis, pro benefactoribus eius vivis atque defunctis, et etiam pro captivis, quibus specialiter ex instituto adstringimur, tam in vinculis quam in purgatorio constitutis.

III. Hac itaque monitione praemissâ, surgat praelatus et dicat: *Retribuere dignare, Domine, omnibus nobis bona facientibus propter nomen sanctum tuum vitam aeternam*; et chorus respondeat *Amen*, et subscripti alternis versibus psalmi recitentur:

Ps. CXXII, *Ad te levavi oculos meos*, etc.Ps. CXXIX, *De profundis clamavi*, etc.

Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison. Pater noster.

✠. Et ne nos inducas in tentationem,

✠. Sed libera nos a malo.

✠. Oremus pro domino Papa:

✠. Dominus conservet eum et vivificet eum et beatum faciat eum in terrâ, et non tradat eum in manibus inimicorum eius.

✠. Salvos fac servos tuos et ancillas tuas,

✠. Deus meus, sperantes in te.

✠. Requiescant in pace,

✠. Amen.

✠. Dominus vobiscum.

✠. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, qui facis mirabilia magna solus, praetende super famulum tuum Papam nostrum et super cunctas congregationes illi commissas spiritum gratiae salutaris; et, ut in veritate tibi complaceat, perpetuum ei rorem tuae benedictionis infunde.

Praetende, Domine, famulis et famulabus tuis dexteram caelestis auxilii, ut te toto corde perquirant, et quae digne postulant assequantur.

Omnipotens sempiterne Deus, miserere famulo tuo regi nostro cum prole regiâ, et dirige eos secundum clementiam tuam in viam salutis aeternae, ut te toto corde perquirant, et quae digne postulant assequantur,

et te donante tibi placita cupiant, et tota virtute perficiant, et magistrum nostrum generalem et provincialem et Ordinem nostrum et nos famulos tuos ab omni adversitate custodi.

Fidelium, Deus, omnium conditor et redemptor, animabus famulorum famularumque tuarum remissionem cunctorum tribue peccatorum, ut indulgentiam, quam semper optaverunt, piis supplicationibus consequantur. Qui vivis et regnas, etc.

IV. Hisce peractis, praelatus novitios omnes egredi faciat a capitulo, ut liberius possit proponere, arguere et increpare quae ad honestatem et correctionem fratrum communiter vel particulariter viderit expedire. Qua de re ipsi enixe suademus ne vereatur interdum singulorum culpas publicas et graves signanter corripere, neque, ut unius criminis et rubori parcat, totam communitatem vagâ suspitione commaculet, et fratribus rerum ignorantibus ansam praebeat male in se invicem cogitandi; quae enim iure vel facto sunt publica, si prudenter oporteat, ipse reus designatus publicâ obiurgatione reprehendat.

V. Post haec autem, ut ad iudicium de culpis regularibus et manifestis defectibus procedatur, et propria accusatione innotescant, quae praelatus singula possit salubriter emendare, dicat ipse fratribus: *Dicite culpas*. Quo audito, surgant ordine suo, incipiendo ab inferioribus primi aut secundi chori, iuxta dispositionem praelati, qui, prout libuerit, inchoare, chorum eligere, fratresve regulariter vocare poterit. Cum autem frater steterit ante praelatum, flectat genua et dicat: *Pater veniam peto*; praelatus vero: *Surge, frater*: qui surgens, et stans parum inclinatus, confiteatur culpas, et se accuset de defectibus manifestis contra constitutiones et regulam commissis, dicendo sic in genere, vel alioquin expressius: *Quod in omnibus non observo regulam*

beati Augustini, nec constitutiones Ordinis, non custodiendo silentium, nec recitando attente et devote horas et divinum officium, tarde surgendo, et male legendo, et in essentialibus non obediendo corde et opere, nec paupertatem spiritus amando, nec honeste vivendo, nec ferventer Deum diligendo, ideo dico meam culpam, et peto misericordiam Dei et vestram ».

VI. Si vero culpa talis sit, ut nedum verbo, verum etiam opere, correctione indigeat, praeparet se frater ad illam, quam praelatus, seu ille qui praeceperit, infligat. Culpas autem, de quibus et quando in hoc capitulo se ipsos possint fratres amplius et ferventius accusare vel debeant, in cap. I dist. V de clarabimus. Nemo tandem in capitulo loquatur, nisi culpas dicendo, vel superiori ad interrogata respondendo, nec alio stante et loquente praesumat ad loquendum assurgere.

VII. Etiam si novitios ab huiusmodi capitulis arceamus, non propterea ab hac disciplinâ eos prorsus excludimus; quin potius desiderantes ut in eius tyrocinio hac etiam institutione proficiant, illorum magistro praecipimus ut in novitiatu semel quoque in hebdomadâ cum ipsis et reliquis professis clericis indelicenter similè habeat capitulum, quo simul omnes correctionibus et humilitate aedificent.

VIII. Finitis vero culpis, prosternant se omnes et dicant *Confiteor Deo*, deinde praelatus stans dicat: *Misereatur vestri*, etc. *Absolutionem et remissionem omnium peccatorum vestrorum tribuat vobis omnipotens et misericors Dominus, Amen*. Deinde surgant omnes, et praelatus dicat: *Adiutorium nostrum in nomine Domini, qui fecit caelum et terram*. Et sic solvitur capitulum, iunioribus praecedentibus.

DISTINCTIO QUARTA.

De accedentibus et quomodolibet recipiendis ad Ordinem.

Ad configurandam spiritualem Ordinis ideam ex institutis et votis praecedentibus conceptam, iam viva saxa deligimus, quae disciplinarum tunctione polita et fraternis charitatis nexibus apta ad fastigium perfectionis exurgant.

CAPUT I.
De examine
vocationis et
qualitatibus ad-
strum Ordinem
ingredientium.

I. Non credere omni spiritui, sed unumquemque probare diligenter an ex Deo sit, S. Ioannes apostolus monuit. Cuius sane documento instructi, universis commendatoribus constituimus, ut, quando aliquis nostrum Ordinem aggreditur et eius habitu indui postulat, assumpto secum magistro novitiorum vocationem eius uterque caute et subtiliter perscrutentur, quo scilicet spiritu, qua mente regularem vitam eligat, quem sibi finem proponat, num zelo melioris frugis et ut Deo liberius famuletur, an potius levitate vel humano aliquo affectu ducatur, vel an saeculi inopiam et aliquas sui status acrimnas effugiat: quae quidem ab eo prudenter extorqueant.

II. Rursus eum interrogent, quare nostrum potius Ordinem et institutum prae ceteris eligat, ubi plane ei arduas nostrae charitatis et professionis semitas exponant. Ordinis austeritates et vota pure et simpliciter delegant, et quantum praecipuae quo debeat animam suam tradere pro captivis usque ad sanguinem et interitum.

III. Et antequam procedatur ulterius, semel et iterum moneant ut sacramentorum frequentiam et simplici observatione Deum pulset, quatenus, si expediat, hanc sibi voluntatem firmare dignetur; est enim fidelis et nulli se denegat humiliter postulanti. Interim vero attendant sollicitè an haec impleat, et quid inoperetur dilatio, quae in falsâ vocatione

¹ Videtur legendum in eo operetur (R. T.).

solet frangere motum, in verâ tamen urgere ferventius.

IV. Sed quia sunt aliqui defectus ita patentes ad sensum ut ob praestantiam et decentiam statim protinus eos debeamus advertere, nolumus iisdem labentes¹ de vocatione aliisve defectibus agitari, nec aliquod ulterius de ipsis examen fieri, sed solo primo sensuum iudicio depelli ac omni expectatione vacuos illico a commendatore dimitti.

V. Unde cunctis sequentibus ingressum nostri Ordinis denegamus, caecis videlicet, vel altero carentibus oculo, aut valde oculorum lumine laborantibus, claudis, gibbosis, graviter deformibus, caduco morbo seu alio habituali patenti et aequè gravi languentibus, spadonibus etiam et habentibus membrum aliquod principale mutilatum, et stolidos demum et fatuos ab ingressu Ordinis interdici-mus, praecipientes commendatoribus, sub poenâ privationis officii et vocis utriusque, ne alicui de praedictis habitum concedere audeant, nisi aliunde appareat aliqua notabilis religionis utilitas quae honeste vincat deformitatem aut morbum, simulque cum eo dispensetur in scriptis a provinciali vel generali magistro.

VI. Cum itaque postulator habitus ab omnibus huiusmodi defectibus et maculis immunis apparuerit, satisque de verâ vocatione fuerit comprobatus, statim mittatur ad examinatores pro huiusmodi negotio a provinciali deputatos, et eum non semel, sed iterum et tertio de arte bene legendi latine, de mentis acumine, ingenii dexteritate, et quam sit in grammaticâ sufficiens, omni aequitate censeant; qui, si illum ita deficientem ingenio et latinitate reperiunt, ut non eam sufficientiam calleat litterarum, qua ad sacros ordines postulat Concilium

¹ Forsan laborantes (R. T.).

Tridentinum, ipsum omnino reprobent; si autem habilem invenerint, iusto iudicio suscipiant. Quam utramque censuram non soli praelato deferant, sed etiam capitulo conventus veraciter exponant; quocirca eorum conscientias strictissime oneramus. Cum proceribus autem et viris perillustribus, aut magnae fortunae bonis seu arte aliquâ insigni pollentibus, unde commodum ingens religioni proveniat, poterunt dispensare magister aut provincialis in scriptis, et non aliter, de exactâ grammaticae sufficientiâ, itaut sit satis non dubium specimen proficiendi tempore quod supersit ad sacros ordines suscipiendos.

VII. Admissâ igitur a conventu huiusmodi approbatione examinerum, eligatur ab eodem per suffragia secreta unus frater idoneus prudentiâ et fidelitate commendabilis, qui sub nomine informantis procedat ad informationem de moribus et vitâ, et omnibus aliis conditionibus, quas iuxta decreta Pontificum et constitutiones nostras habere debet quicumque accedit ad Ordinem; pro quo munere fideliter obcundo, praeter poenas gravissimas quibus infra constringitur, iurare ulterius volumus praefatum informantem in manibus praelati se id peracturum secundum Deum et propriam conscientiam.

VIII. Huic ergo, sic iure et fidelitate munito, praelatus cum conventu praebeat commissionem cum interrogatorio a se et duobus et aliis de capitulo subscriptam et pariter signatam, ac omni iuris auctoritate publice roboratam. Ipse vero informans non statim procedat ad inquisitionem publicam; sed, honori consulens ac decori parentum et consanguineorum, prius cum discretionem ac silentio cuncta interroganda servantur, in quibus, si aliquod impedimentum sufficienti et timorâtâ personarum attestatio-

ne sibi revelatum fuerit, ab omni statim inquisitione recedat. Sin autem nihil invenerit receptioni contrarium, publicam informationem aggrediatur ante vel post ipsam receptionem iuxta diversitatem personarum, ut statim dicetur. Quam rite et debite, quovis tempore factam, ac demum clausam et signatam, praelato tribuat, et ipse, congregato capitulo, reserari et legi faciat, ut de illâ censeatur an sit bene vel male confecta, etabilitas postulantis ad ingressum agnoscat.

IX. De maioribus sexdecim annis semper fiat informatio authentica ante receptionem, nisi periculum sit in morâ; in quo casu, iuxta specialem dispositionem aut moderationem super hoc Clementis VIII, sufficere volumus praeivium iuramentum commendatori praestitum a postulante, quod nullis impedimentis ex eo singulariter interrogatis sit inhabilis ad nostrum Ordinem ingrediendum. modo ante professionem fiat plenaria informatio de illis.

X. Quod utique iuramentum, quando-cumque fieri contingat, semper adnotari praecipimus in libro receptionum conventus, et a commendatore subscribi, et pariter a iurante cum duobus testibus per illum in suâ subscriptione relatis et subscribendis. Circa minores autem sexdecim annis, licet sit melius semper de illis ante receptionem inquirere, nullam tamen praecise informationem praeiviam et iuridicam aut iuramentum exigimus, nisi inquisitionem secretam. Ceterum probationis tempore illam fieri authenticam, et professionem antecedere praecipimus. Qualitates autem vel impedimenta, quae iuxta omnia iura et respective pro singulis recipiendis professurisve examinanda sunt ab informante, ita in sequentibus ordinamus.

XI. Primo enim inquirat de moribus

et anteactâ vitâ, de patriâ et legitimitate parentum. Quocirca strictissime constituimus ut decretum ex motu proprio S. D. N. Sixti V exequatur, quod nullus ex sacrilego aut incestuoso concubitu usque ad tertium consanguinitatis aut affinitatis gradum procreatus ad habitum in aliquâ religione admittatur (sub professionis nullitate alibi exprimendâ), nisi solummodo in fratrem conversum aut laicum, omni seclusâ ascendendi ad altiore gradum in Ordine. Alios vero illegitimos, spurios vel naturales, etiam aliâs legitimatos, pariter ab Ordine prohibemus, nisi prius de illorum vitâ et moribus ac de universis aliis requisitis ad Ordinem fiat accurata discussio, et alioquin receptio illorum ex fide dignis testimoniis universae religionis commodo et utilitati appareat profutura. Qua de re in generali seu provinciali capitulo maturâ deliberatione habitâ, et unanimi definitorii provincialis vel generalis consensu ad habitum approbentur.

xii. Nihilominus tamen sic recepti, ad gradus, honores et dignitates Ordinis perpetuo sint inhabiles, nisi a S. Sede Apostolicâ indulgeantur. Poterit autem definitorium provinciale aut generale in capitulo congregatum, cognitâ tamen prius ex¹ expressâ in dispensatione specie illegitimitatis, cum iis, etiam ad praelatos honores, gradus et dignitates obtinendas, dispensare, praeterquam ad magistratum Ordinis et provincialatum; quam dispensationem et eius causam authenticè in librum Ordinis referendam esse decernimus. Circa fratres vero alterius Ordinis, an et quando debeant ad nostrum admitti, cap. iii seq. specialiter declarabitur.

xiii. Deinde salubriter in Domino constituimus, ne quis ad habitum quacumque

¹ Videtur legendum et pro ex (R. T.).

ratione vel causâ admittatur, qui originem ducat a maurorum genere, saracenorum, hebraeorum vel etiam haereticorum aut aliorum quomodolibet a fide nostrâ aberrantium, et propter quam directe vel indirecte fuerint a S. Inquisitione puniti, quod tamen sic accipimus ut maurorum illustrium et haereticorum sobolem eo usque vitemus donec generationum tractu, vel aliter, haec labes et nota deleta sit, et habitus fidei firmatus, ita videlicet ut quod apud vulgus nullam infamiam aut notam vilitatis seu despectionis patiantur, neque eorum affinitates caveant vel abhorreant aliae stirpes ingenuae; reliquis autem supra quartam etiam generationem ingressum ad Ordinem intercludimus, si quomodolibet innotuerit et non sit penitus abolita eorum infamia vel labes.

xiv. Ulterius ab Ordine nostro prohibemus omnino criminosos, vel furto, latrocinio, homicidio, vel quocumque alio simili aut maiori crimine, eiusve publicâ punitione, iure vel facto infames. Item si sint coniugati, et a iuribus matrimonii canonice non soluti, si sint vel fuerint servi, si tenentur ingenti aere alieno supra vires facultatum suarum, si reddendis rationibus ita fuerint obnoxii, ut ex huiusmodi causâ lis vel molestia eis iam illata fuerit, vel quam inferri timeatur.

xv. Illum insuper, qui ratione abiecti muneris et officii sit in republicâ infamis, qui occultâ aliquâ infirmitate gravi et contagiosâ aut incurabili laboret, qui sit lunaticus vel ebrius, qui semel a nostro novitiatu vel alterius Ordinis fuerit expulsus, vel aliâs de iure ab ingressu Ordinis quomodolibet sit prohibitus, nullo modo ad habitum nostrum recipiendum esse, firmiter constituimus.

xvi. Si quis autem informans de supradictis omnibus conditionibus et re

quisitis examen non fecerit, vel aliquod in eo negligenter aut malitiose praetermiserit, sive contra illa quidquam praelatus aliquis attentaverit, quocumque tempore id innotuerit, illos voce activâ et passivâ, omnibusque officiis, dignitatibus et honoribus perpetuo privatos et ad haec imposterum inhabiles declaramus.

xvii. Comperto igitur pulsantem nullo de praefatis impedimentis vel aliis hucusque praemissis ineptum esse ad habitum, praecipimus commendatori, ut, si ille futurus sit laicus, nequeat ipsum inducere, nisi praeviâ licentiâ in scriptis magistri vel provincialis, sub poenâ privationis officii; si vero clericus, servetur consuetudo provinciarum; quando autem magister aut provincialis per se ipsos aliquem ad Ordinem admittere et inducere constituerint, nunquam id per se solos absolute faciant, nisi de consensu et suffragiis eiusdem conventus, ubi praedictum pulsantem induendum esse decreverint.

xviii. Sed ut in re tanti momenti omnis adhibeatur aequitatis industria, praecipimus universis praelatis, sub poenâ suspensionis ab officio per sex menses, ut neminem proponere possint conventui, qui per suffragia admittatur ad habitum, nisi pridie capitulum singulatim moneri et citari fecerit omnes fratres habentes ad hoc suffragium. Sequenti vero die eos capitulariter congregabunt sono cymbali conventualis post vesperras, aut matutinas, vel quando fratres adesse domi frequenter consueverint, et non aliter; ex quibus duas ad minus tertias partes habentium suffragium debere capitulo interesse, firmissime constituimus. Si autem praelatus aliquid secus fecerit, puniatur ad arbitrium provincialis aut generalis capituli. Tunc autem, si maior suffragantium pars

de admissione consenserit, manebit postulans ad habitum approbatus; sin autem, omnino repulsus, et nullatenus conventui amplius proponatur.

xix. Quocirca declaramus omnes presbyteros et clericos nostri Ordinis iam sacris initiatos suffragium habere in praefatis capitulis receptionis ad habitum et professionem emittendam.

xx. Tertiarii denique utriusque sexus non admittantur ad Ordinem, neque induantur habitu, nisi de expressâ in scriptis licentiâ provincialis aut magistri, et praeviâ informatione de moribus et vitâ, factâ et approbatâ a praefato Ordinario et sui conventus capitulo.

i. Cum informans iuxta praedicta processerit ad interrogationem testium, istos debet eligere de antiquioribus populi, unde novitius vel suscipiendus ad habitum ortum duxerit, ab ipsisque iuramentum exigere, quod in omnibus, de quibus fuerint interrogati, sine aliquâ subreptione, obreptione, vel effectu veritatem ostendent, quos pariter moneant vi iuramenti adstringi ad occultos etiam ignominiososque defectus illius, de quo interrogandi sunt, sub poenâ periurii aperiendos. Hac ergo nominatione et iuramento praemissis, sic unumquemque interrogabit:

Primo, ut dicat quam aetatem habeat, et an sit consanguineus N. novitii vel postulantis habitum in conventu N., an inimicitiam aut simultatem exerceat cum ipso, vel parentibus eius, et avis tam paternis quam maternis, an eum comprehendat aliqua iuris exceptio, qua prohibeatur, ut testimonium reddat de praedictis:

Secundo, an cognoscat praefatum N. novitium aut postulantem habitum in conventu N., et sibi noti sint parentes eius, et avi paterni et materni; an sciat praedictum N. filium esse legitimum

CAPUT II.
De forma interrogandi testes ad informationes praedictas.

ipsorum, et ut talem vulgo reputatum et habitum; quod si respondeat esse illegitimum, ulterius de specie illegitimitatis interroget, an sciat esse naturalem vel spurium, an autem incestuosum aut sacrilegum, natumve de eiusmodi parentibus et avis usque ad tertium gradum:

Tertio, an sciat et noverit praefatum N. non esse de genere iudeorum, maurorum, haereticorum, aut a sancta Inquisitione punitorum causâ fidei directe vel indirecte, et tam remote quam proximie, vel in quocumque gradu ducat genus a praedictis, vel ab aliis quomodocumque iudiciali notâ, punitione publicâ, iure, vel facto, seu abiecti muneris turpitudine infamibus, qui ut tales dedecore, ignominia, et foedae sobolis maculâ sint vulgo notati:

Quarto, an noverit praedictum N. ad ingressum Ordinis esse liberum, et neque servum, neque originem trahentem a servis, neque ligatum vinculo matrimonii, neque tali illius sponsione quae religionem ingredi prohibeat, an parentes habeat gravi vel extremâ inopiâ laborantes:

Quinto, an sciat praefatum N. esse virtutis studiosum, et pravis moribus non corruptum, neque crimen aliquod perpetrasse, ut furtum, homicidium, aut aliud simile iure vel facto publicum:

Sexto, an sciat praedictum N. non contraxisse debitum quod dissolvere nequeat, nec implicatum esse ratiociniis, quorum causâ lis aliqua vel contentio ipsi possit inferri aut illata sit, vel quam pariter in Ordinem derivandam fore timeatur:

Septimo tandem, an illi sit notum praefatum N. bonâ frui valetudine, nullamque habere, infirmitatem occultam, aut contagiosam.

ii. Quibus omnibus ab informante

susceptis, et pariter ratificatis a testibus, atque ab iis, et informante subscriptis, reliquisque de iure servatis, claudenda est informatio, et capitulo domus praesentanda, ut praedicatur.

i. Ut autem de fratribus alienae professionis ad nostrum Ordinem suscipiendis specialiter et expressius maneat declaratum, statuimus et ordinamus, quod nullus de praedictis, cuiuscumque qualitatis aut conditionis extiterit (exceptis nobilibus militaribus), possit ad nostrum Ordinem admitti. Quocirca taxatur magistri generalis ac etiam nostri procuratoris generalis in Urbe potestas, ne unquam ad transitum huiusmodi fratrum valeant praestare consensum, sub nullitate receptionis ac etiam professionis ipso facto; sicut, eâdem ratione, et ut quisque in suâ vocatione contineatur, praefatis magistro generali et Urbis procuratori restringitur eadem potestas praebendi consensum super transitum nostrorum Discalceatorum ad nostrae Observantiae familiam.

ii. Si autem aliquis de praedictis aliâ viâ legitime receptus fuerit, infra decem annos a suâ receptione in commendatorem nullatenus assumatur, neque in Ordine nostro aliquam administrationem exercent.

iii. Quod si quis Mendicantium, aut quicumque alius de fratribus antedictis, ad Ordinem nostrum vel familiam fuerit translatus, et professionem emisit regularem, transferri nequeat deinceps a nostro Ordine ad alium absque Sedis Apostolicae licentiâ, specialem et expressam mentionem faciendo de statuto et ordinatione factis a Martino V, ut constat ex eius Bullâ plumbeâ et originali quae extat Salmanticae, in qua pariter decernitur irritum esse et inane quidquid secus, scienter vel ignoranter, a quocumque, quavis auctoritate, fieri contingat.

Capit. III.
De non faci-
piendis fratri-
bus alienae
professionis.

Capit. IV.
De potestate
et forma tra-
dendi habitum.

i. Cum initiare ad Ordinem et illius habitum tradere sit actus potestativus, proinde, ne defectu facultatis sit aliquando irritus vel inanis, praesenti constitutione declaramus ad habitum conferendum habere canonicam potestatem primo et immediate commendatorem domus ad quem¹ postulatur accessit et ubi capitulariter est admissus; magister autem generalis et provincialis, eorumque visitatores in actuali visitatione, tamquam potestate superiores, simili facultate fruuntur, praeviâ tamen approbatione conventus. Vicarium vero commendatoris ab hoc actu secludimus, quem nihilominus praesidentibus in capite concedimus. Verumtamen habitum laicis vel tertiariis conferendi, vel praesidenti in capite, imo neque commendatori ius aliquod permittimus, nisi de licentiâ, magistri generalis vel provincialis in scriptis.

ii. Admisso igitur postulante, admonendus est a magistro novitiorum, ut habitum omnino humilem, et interiora indumenta penitus alba, et tunicas laneas sibi praeparari faciat cum lectulo, insuper mensulâ, lucernâ, aliisque paucis et modestissimis utensilibus pro cellulâ. Quibus iam paratis, et praestitutâ die, qua ille induendus est novo homine et mutandus in virum alterum, suadendus est ab eodem magistro, ut sacrâ confessione et communione se muniat ad remissionem omnium peccatorum, quam pro eo die sanctissimus Paulus V indulsit a Deo impetrandam. Accedente vero horâ traditionis habitus, praedictus magister eum in omnibus ab ipso agendis et praelato respondendis sollicitè instruat, totum insuper et integrum habitum prope apponendum curet. Quibus vel aliis etiam pro suo munere constitutis, et congregato capitulariter con-

¹ Aptius lege ad quam (R. T.).

ventu sono campanae in choro vel ecclesiâ, seu alibi, etiam sedente praelato, intrat ipse magister novitiorum secum ducens induendum nondum rasum, quem ad praelati pedes genuflexum statuet. Cum autem ab eo interrogatur *quid petis*, statim ille parum profunde inclinat, respondet: *miser ricordiam Dei et vestram*. Deinde manens genuflexus, sermonem et verba praelati audiat devote et attente.

iii. Is vero ferventer et graviter arduam illam viam quam ingreditur exponat, quam sit difficilis, quam laboriosa, quam aerumnarum sentibus² et mortificationum tribolis consita, quam nihil propriae voluntatis includat, non delicias, non requiem, sed famem, sitim, vigiliis, et perpensam inopiam; verum, licet initio sit amara, fit³ tamen usu et consuetudine ac divino subsidio in medio suavior, et tandem in fine felicior, cum laborantibus in eâ bravium³ aeternae beatitudinis praeparatur.

iv. His et aliis a praelato expositis, interroget induendum, an velit perseverare in vocatione suâ, vel plus amare saeculum, quam Ordinem eligere? Quo respondente: *Volo amplecti Dei famulatum, et Beatissimae Virginis Mariae filium institui*; dicat statim praelatus, *Dominus qui incepit, ipse perficiat, et conventus repondeat: Amen*. Deinde surgit praelatus, et exuit eum saeculari habitu (pallio videlicet), et interea dicit *Exuat te Deus veteri homine cum omnibus actibus suis*, conventus vero respondeat, *Amen*. Deinde praelatus, sumens habitum religionis in manus, dicat: *Ego, auctoritate Domini nostri Iesu Christi, et auctoritate apostolorum Petri et Pauli, et quae est mihi ab Or-*

¹ Edit. Main. legit *sensibus* (R. T.).

² Male edit. Main. legit *sit* pro *fit* (R. T.).

³ Pessimo ed. Main. legit *brachium* (R. T.).

dine commissa, trado tibi habitum novitiorum Ordinis nostri. In nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti, et respondeat conventus: Amen. Quando autem induit scapularium dicat *Induat te Deus novo homine, qui secundum Deum creatus est in iustitia, sanctitate et veritate*, et chorus respondeat: Amen. Post haec se prosternente novitio, cantor incipit hymnum *Veni creator Spiritus*, etc. Quo finito, dicat praelatus:

- *. Emitte Spiritum tuum, Domine, et creabuntur,
- *. Et renovabis faciem terrae.
- *. Salvum fac servum tuum, Domine,
- *. Deus meus, sperantem in te.
- *. Esto ei Domine turris fortitudinis,
- *. A facie inimici.
- *. Domine, exaudi orationem meam,
- *. Et clamor meus ad te veniat.
- *. Dominus vobiscum.
- *. Et cum Spiritu tuo.

Oremus.

Deus, qui corda fidelium Sancti Spiritus illustratione docuisti, da nobis in eodem spiritu recta sapere et de eius semper consolatione gaudere.

Praetende, Domine, famulo tuo saeculo renuntianti dexteram tuam caelestis auxilii, ut te toto corde perquirat, et quae digne postulat, assequatur. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Oremus.

Adesto, Domine, supplicationibus nostris, ut hunc famulum tuum benedicere digneris, cui in tuo sancto Nomine habitum sacrae religionis imponimus, ut te largiente et devotus in Ecclesia persistere et vitam percipere mereatur aeternam. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Tandem aqua benedicta aspergatur, et ad osculum pacis deferatur a magistro, atque ultimum locum habeat, tempusque probationis ei designetur a praelato iuxta decretum Concilii Tridentini, sess. XXIII, quod est integer annus, ut ipse austeritatem Ordinis, et fra-

tres mores eius experiantur et probent, de iure enim novitius monasterium ingreditur probaturus et probandus a fratribus.

v. Si autem pluribus habitum conferri contigerit, mutanda sunt in verbis et orationibus supradictis quae rationabiliter mutari debeant. Vestes novitiorum saeculares usque ad tempus eorum professioni praefixum sub custodia fidei serventur. Receptio novitii scribi debet statim in libro speciali receptionibus tantum destinato, relatis anno, mense, die et hora eadem, et magistro novitiorum subscribentibus¹ cum duobus aliis fratribus testibus, qui quidem liber in depositum conventus includatur solertissime servandus ne pereat.

i. Ut nihil utilius in Ordine quam novitiorum instructio, ita nihil aut pondere gravius aut opere difficilius; etenim novitatus quaedam virgultorum novella plantatio est; inde ad hortum Domini frutices eliguntur et surculi destitibus saeculi avulsi ac in domo Domini plantati inseruntur in bonam olivam non sine magno labore ac industria.

ii. Haec autem sedulo considerantes, et quantum in Domino possumus boni Ordinis frugi providere cupientes, inviolabiliter constituimus, ut in qualibet provincia ab eius definitorio provinciali inter capitulum domus seu conventus potiores et aptiores eligantur, in quibus sancte et pie novitii nostri omnem Ordinis disciplinam ediscant, et regulariter instituantur a suis magistris, itaut in aliis conventibus probationis annum nequeant traducere.

iii. Ceterum, si in aliqua domo ad novitiatum non designata et assumpta aliquis recipiatur ad Ordinem, commendator eius quamprimum illum trans-

¹ Aptius subscribenti (R. T.).

CAPUT V.
De institutione
novitiorum.

serat ad quemlibet¹ ex conventibus ad probationem electis, iuxta provincialis arbitrium, quod quidem a commendatore fieri praecipimus infra unum mensem a receptione, sub poena privationis officii.

iv. Domus autem novitiorum in huiusmodi conventibus sit locus segregatus a professorum convictu, ita sane, ut, licet fratres clerici sint etiam intra novitiatum usque ad sacerdotium, cum ipsis quoque nolumus novitios habere commercium, sed, sicut huiusmodi clericos et novitios ab omnibus aliis fratribus speciali clausura loci separamus, ita ipsos a se invicem propriis dormitoriis intra novitiatum dividimus, quantum facultas conventus et loci amplitudo permiserit. Ad hoc autem utriusque dormitorii cellae sint numero sufficientes, ne binos in eadem convivere sit necesse, aut lectulos in aliqua duplicari, sed singulae singulos habeant, ut profundius silentio et solitudini studeant vel gerant spiritualia liberius.

v. In novitiatu etiam, praeter alia communia commoda, locus deputetur spiritualibus collationibus habendis, caeremoniis et rubricis addiscendis, regularibus pariter disciplinis et culparum capitulis exercendis idoneus. Insuper et oratorium, in quo nemo aliquid agat nisi id ad quod factum est, unde et nomen accepit.

vi. Novitatus semper sit clausus, cuiusque clavem solum habeat magister novitiorum aut socius, illicque soli vel praelato liceat alicui concedere ingressum; si vero ingrediens loqui cum novitio voluerit, magistro praesente, et non aliter, alloquatur.

vii. Quoad magistrum novitiorum, pariter, ut supra, decernimus, ut in singulis praefatis domibus ab eodem capituli definitorio instituat vir quidem

¹ Edit. Main. legit *quamlibet* (R. T.).

religiosus, virtute, prudentia, doctrina, moribus et matura aetate praeditus, qui commendatori sit subiectus in omnibus. Si autem extra capitulum vacaverit, ad provincialem pertineat magistri novitiorum electio.

viii. Hic ergo magister statim ac novitii in locum novitatus introducti fuerint, eis prudenter suadeat, ut per generalem omnium peccatorum confessionem totius antea vitae conscientiam diluant, praestantiam illis religiosae vocationis aperiat, et Dei vocantis misericordiam, qua eos dignatus est a saeculi laqueis et vanitatibus eripere, pio sermone non sileat. Illos regulam et constitutionibus informet, et ad perfectam votorum observantiam inducat, praecipue² vero ad ardentissimam nostri instituti et quarti voti charitatem, ut paulatim eos conformes faciat imagini Filii Dei et exemplum dilectionis eius ipsorum cordibus ingerat, obedientiam eis laudet, paupertatem extollat. Pudicitiam puris verbis insinuet et pietatem erga proximum Deo dilectissimam referat, ut singulis votorum virtutibus eorum mens et anima serveat.

ix. Inter haec omnia catechismum christianae disciplinae saepius eis in doctrina sana et patienter exponat, humilitatem cordis eos habere doceat, et frequenter, pure et lacrimabiliter cum integritate et pudore confiteri et caelestem panem esurire, et ante sumptionem in oratione et peccatorum assidua deploratione se exercere, ut ad Eucharistiam diebus distinctione i, cap. vii, constitutis accedant. Confessiones eorum solus audiat magister; si tamen praelatus aliter expedire iudicaverit, ad alios confessarios, virtute, zelo et prudenti probatos, ducere poterit, sique³ novi-

¹ Ed. Main. legit *praecipua* (R. T.).

² Male edit. Main. legit *si quas* (R. T.).

tius iustā de causā petierit alium confessorium, superior teneatur illum dare.

x. Ulterius debent instrui novitii ad orationem mentis et oris quotidie agendam, ad quam magister typum, ordinem et tempus praescribat, eosque pariter instituat ad conscientiam saepius in die discutiendam; libros mysticae theologiae devotos et spirituales apud se retinere et crebro legere studeant, ut in eis scientiam sanctorum ediscant, meditandi et contemplandi modos et discrimina disserant, et cuique alterum eorum statuatur, prout gradus perfectionis et necessitas postulaverit. Vitas etiam Patrum et Sanctorum Ordinis lectitandi consuetudinem ingerat. De quibus omnibus in loco ad eadem destinato cum magistro vel socio quotidie per dimidiam ad minus horam¹ collationem spirituales indispensabiliter habeant.

xi. Quantum ad orationem vocalem, maxime incumbat ut horas canonicas in choro attente et devote persolvant, et quidquid recitent tam intra quam extra chorum non solā voce et spiritu, sed mente pariter psallant; regulis divini officii, caeremoniis et ritibus, iuxta romanum et usum Ordinis nostri, eos diligenter imbuat, pro quibus, et reliquis ex regulā et constitutionibus tractandis, singulis diebus tempus speciale praestituat ab omnibus aliis occupationibus ereptum. Integrum Horarum pensum eos quotidie implere assuefaciat, ut, cum professi fuerint, propensius illud exercent. Novitios laicos ministerium rei sacrae specialiter edoceat, et universim omne ad hoc munus comiter et devote exequendum iuxta rubricarum et caeremonialis Ordinis apices solertissime instruat.

xii. Ad devotionem, cultum et pietatem erga beatissimam Virginem Ma-

¹ Edit. Main. habet hora (R. T.).

riam invitet illos saepissime, et sic ad eius dilectionem provocet, eamque velut signaculum ipsorum cordibus infigat, ut nihil sit in ore, nihil in mente vel opere, quod Mariam non resonet, nihil eis sine Maria sapiat, nihil cum Maria displiceat, et cuncta in eius nomine aggreantur et gerant. Qui eius officio parvo in choro non interfuerit, id privatim inviolabiliter compleat. Post coenam autem tam novitii quam professi, quinque rosarii decadas cum litanā lauretanā devotissime in oratorio recitent; quibus peractis, examen conscientiae faciant per aliquam morulam ad arbitrium magistri, posteaque sibi ipsis et dormitorio benedicant antequam ad quietem se recipiant.

xiii. Singulis sextis feriis, vel aliā eiusdem hebdomadae, culpas dicant magistro capitulariter congregato; quos autem ille aperte negligentes aut lapsos in aliquā regulari culpā deprehenderit, verbo et opere corrigat, non quidem acerbe vel acriter, sed suaviter et mite, ut eos ad meliorem frugem potius benignitate quam severitate inducat; quo modo in capitulo, vel ubicumque obiurgati fuerint, a superiore veniam captare debeant, instituat; aliquando etiam sine causā tam novitios quam professos nonnullā mortificatione prudenter exercent, vel interdum ad punishmentem praeparari iubeat, ut animi promptitudinem ad obediendum agnoscat.

xiv. Novitius se semper in suā cellā contineat, nec ad aliam transeat sine licentiā magistri; nullibi oculos sublimes habeat, sed dimissos sibi aliquid danti et auferenti, aut etiam improperanti vel laudanti, se devote et humiliter inclinet; prospera et adversa unanimiter et aequā fronte suscipiat; de re nullā cum alio contendere audeat, nec se vel a-

lium proterve defendere; si fratri suo scandalum ingerat, prosternat se ad pedes eius donec illum surgere iubeat.

xv. Cum saecularibus nullo modo magister eos colloqui permittat, et cum parentibus rarissime, et a se prius obtentā licentiā; cum fratribus conventus nullam consuetudinem habeant, nec ad brevissimum sermonem aut moram ipsis adhaereant, sed iuxta illos submissis oculis silentes transeant, nullam penitus respondendo aut interrogando praebentes occasionem ad alloquia; multo magis eorum cellas ingredi caveant, etiam vocati nisi a praelato dumtaxat.

xvi. A domo novitiorum semper bini egrediantur, et non aliter; professos, quantum fieri possit, idem servare intendimus. Epistolas neque scribant neque mittant sive recipiant sine licentiā magistri, qui eas primo legat. Similiter neque in refectorio, seu extra, cuiquam aliquid largiantur aut mittant, neque sibi ab aliis oblata (nisi a solo praelato) suscipiant sine veniā ipsius magistri, qui propterea, quidquid eis opus fuerit, provideri sollicitet secundum possibilitatem conventus.

xvii. Disciplinas singulariter frequentes suscipiant, prout devotionis fervor et spiritualis necessitas exigit; verumtamen non eas imprudenter assument, sed cum discretione et consilio magistri praeter conventuales et a constitutione praefixas; in vigiliis communis totus novitatus communem disciplinam accipiat, ad quam omnes magister praevio sermone accingat, aliisque dispositionibus et exercitiis praeparari studeat, ut digne ad caelestem mensam accedant.

xviii. Omnibus novitiis assignetur a praelato qui eos plano et vulgari cantu instruat, sub poenā suspensionis ab officio per sex menses; et praeter hanc

artem, ad nullam aliam scientiam nisi philosophiam seu theologiam eos quomodocumque distrahere permittimus, nisi peracto integro anno, in quo de rebus Ordinis, divino officio rite et debite recitando et perite cantando, et de constitutionibus et regulā satis superque fuerint edocti; qua de re omnem dispensandi facultatem provinciali atque etiam magistro generali detrahimus.

xix. Novitios, tam clericos, quam laicos, ita novitiatus clausura contineat, ut in¹ receptione usque ad emissam professionem nemo inde exeat, quocumque quaesito colore vel praetextu, ad fratrum cuilibet ministrandum, tam transeunter quam permanenter, cuiusque gradus et conditionis extiterit, etiamsi fuerit praelatus; neque commune aliquod officium conventus singulatim extra novitatum exercent, sed bini dumtaxat aut plures; nulla rursus eis copia fiat a monasterio egrediendi, nisi ad aliquem communem actum, comitante eos semper praelato aut magistro.

xx. Si vero aliquis novitius clausuram frangat et septa monasterii etiam per brevem moram et habitu non dimisso praetereat, quacumque mente id faciat, etiamsi animo redeundi, non admittatur denuo, nisi facti vehementer poeniteat, et iterum incepto probationis anno a tempore et horā sui reditus et novae receptionis ad Ordinem; quae omnia adnotari debent in libro receptorum; prout sic gesta fuerint, ut sciatur quod, usque dum vergat eadem hora post annum a regressu, profiteri non potest.

xxi. Sed quoniam semper saeculum expugnare novitios bello suo durissimo non dubitamus, idcirco pro illis sobrie magister invigilet, ne de omnibus sibi traditis perdat quemquam; unde,

¹ Potius lege a pro in (R. T.)

si maestum aliquem taediove affectum deprehenderit, prudenter et bonis actibus a pravis suis cogitationibus avertat, iniungat illi ferventius orare, ieiunare parcius, confiteri et communicare frequentius. His enim telis diabolus deterretur et vincitur. Cum autem sic illum monuerit, forte lucrabitur collabentem; si tamen ab eo despectus perierit, sciat sanguinem eius de manu suā requirendum esse.

CAPUT VI.
De admissione
novitiorum ad
professionem.

I. Cum dicat Apostolus: *Omnia probate, et quod bonum est tenete*, proinde non omnes aut quoscumque novitios, eo solum quod novitiatum impleverint, ad professionem suscipimus, sed eos tantum, quos integer probationis annus et morum integritas idoneos ad Ordinem ostenderint, nec informatio authentica indignos aliunde prodiderit.

II. Sed ne in re tam gravi, defectu declarationis aut qualibet aliā causā, male fiat admissio, consentaneum inculcare duximus quae ad legitimam professionem iure communi et nostro requiramus. Primo enim nullum ad professionem admittimus, nisi completo anno xvⁱ aetatis suae, et uno integro probationis, quem quidem annum, etiam si novitius intraverit ante xv aetatis suae, declaramus canonice non incipere usque ad eius finem, quo perfecte a puncto in punctum elapso fieri debet professio; et si aliter attentetur, sit invalida et irrita iuxta sanctiones Concilii Tridentini: quae omnia constare debent per testimonia de iure legitima.

III. Insuper, antiquis nostris constitutionibus inhaerendo, irritam et inanem declaramus professionem eorum, quos ad eam praelatus admiserit inconsulto conventu et absque maioris partis sui capituli consensu; qui tamen praelatus sine illo, aut sine praedictis conditio-

1 Edit. Main. legit ab pro xv (R. T.).

nibus Concilii Tridentini, quemquam ad professionem ausus fuerit admittere, officio et dignitatibus ac voce activā et passivā maneat perpetuo privatus.

IV. Similiter iuxta motum proprium Sixti V ab Alexandro VII in constitutionibus nostri Ordinis confirmatum, inaniter et irritē ipso facto profiteri statuimus eos omnes qui ex sacrilego aut incestuoso concubitu usque ad tertium consanguinitatis vel affinitatis gradum fuerint progeniti. Poterunt tamen ii de licentiā magistri generalis aut provincialis, iuxta motum eiusdem Sixti, ad professionem conversorum admitti, si alioquin bonā indole et morum honestate sint praediti, nec eos aliquod iuris seu nostrae constitutionis impedimentum afficiat. Praelatus vero, qui huiusmodi natalium defectus habentes ad professionem vel etiam receptionem scienter admiserit, vel informans in informationibus simulaverit, gravissimis poenis a Sixto V inflictis, et in superiori parte iam declaratis, severissime plecendos esse denuntiamus.

V. Sub eadem insuper nullitate professionem nostram interdiciamus universis alienae professionis fratribus, nisi de nobilibus Ordinum militarium extiterint, iuxta decreta SS. Pontificum Urbani VIII et Alexandri VII, ac nostri pariter Ordinis instituta, superius quoque in cap. III huius dist. ordinata. Quicumque autem praedictis in hoc capite conditionibus aut defectibus laborantes ad professionem nostram accesserint, et obreptitiae ac subreptitiae, id est affectatā falsitate vel tacitā veritate, illam emisierint, quocumque tempore id appareat, protinus ab Ordine nostro expellantur ut inaniter ipso facto professi.

VI. Praelatis vero praecipimus, sub excommunicationis sententiā ipso facto

1 Potius lege aut (R. T.).

incurrendā, ut, quando novitius vocatur ad professionem suscipiendam, protestentur illi non esse mentem eorum conventus nec Ordinis consentire ad ipsam, si contagiosam, occultam aut incurabilem aliquam infirmitatem, servitutem, coniugium, alienae pecuniae obligationem, seu genus ab hebraeis supra quartam etiam generationem, vel mauris, sive a S. Inquisitione directe vel indirecte fidei causā punitis, aut ab aliis quomodocumque notā dedecoris inustis, celaverit, dum tamen labes, macula et infamia omnino extincta non sit.

VII. Rursus declaramus professionem in Ordine nostro debere semper fieri solemniter in manibus praelati.

VIII. Si ab Ordine nostro novitius aliquis repellendus sit, praelatus, expositā prius capitulo causā expulsionis, de consilio ipsius tonsuram radat, et habitu illum exuat dicens: *Ego, auctoritate Domini nostri Iesu Christi et auctoritate apostolorum Petri et Pauli ab Ordine mihi traditā, exuo te habitu novitiorum nostri Ordinis, et ab illius observantiā te absolvo, et restituo te in priorem statum saecularem in quantum ego possum. In nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. Amen.*

IX. Verumtamen praelato consulimus, ne sit ubique facilis in expellendis novitiis, nec nimis pium se praebeat in ipsis retinendis. Qui autem, frigescente vocatione, voluerit repetere saeculum, non statim dimittatur, donec eum aliquo interiecto tempore pii fratres exhortentur, ut, si forte levitate aliquā vel diabolicā fraude deceptus in hac cogitationem inciderit, ad perseverantiam excitetur. Si tamen admonitus renuerit, suo relinquatur arbitrio, et, si nondum fuerit sui iuris, benigne parentibus aut tutoribus tradatur.

1 Edit. Main. legit nostris (R. T.).

X. Cum vero in suā vocatione perseveraverit, intra duos menses professioni proximos, proponendus est a praelato, capitulo, ut per suffragia secreta probeatur aut reprobetur ad illam; prius tamen procedendum est ad informationem et testimonium, quod de illius (etiam laici) habilitate et aptitudine reddere debet coram capitulo magister novitiorum; cui praecipimus in virtute obedientiae, ut, quos expertus fuerit in novitio defectus professionis merito refragantes, absque ullo studio animique affectione patefaciat: an illum videlicet durum et protervum in obediendo notaverit, an superbum, rixosum, inquietum et seminatore discordiarum, an stupidum, rudem habentem, an corporis habitudine vel indolis pravitate observantiis regularibus adversum vel incommodum, an turpi vitio a naturā seu inveteratā consuetudine subiectum, ob aliumve quemcumque notabilem defectum professione indignum. Qui autem his et similibus seu corporis seu animi morbis de more laboraverit, nullatenus ad suffragia admittatur, sed confestim de consilio capituli reiciatur a praelato. Quod si undequaque dignus appareat, statim per secretos calculos ad approbationem vel reprobationem procedatur, ubi fratres, iuxta testimonium magistri novitiorum et proprium quod fecerint de novitio iudicium, eum omni aequitate repellant vel suscipiant.

XI. Demum huiusmodi novitiis, iam ad professionem admissis, denuntiamus, quod, si intra duos praefatos menses, et non antea, quidquam de suis bonis habitis vel habendis disponere voluerint, libere id faciant, praemissā licentiā Ordinarii, iuxta dispositionem Concilii Tridentini.

I. Cum iam dies advenerit, qua novitius profiteri debeat (sive id sit in

CAPUT VII.
De professione
viri et mulieris
in solam formam.

ecclesiā post offertorium, sive in choro aut capitulo), constituatur a magistro genibus flexis ante praelatum, cui sub excommunicationis sententiā praecipimus, ut, prius quam ab eo novitius professionem et vota suscipiat, singulorum substantiam et vincula ei graviter exponat: quid nempe illum obliget votum obedientiae, paupertatis et castitatis, et praecipue quartum speciale nostri Ordinis, ex visceribus primaevae institutione ipsius emanans, vi cuius fratres nostri absolute promittunt redimere captivos, et ulterius et aequae absolute se tradere in pignus et quaecumque vitae discrimina pro periclitantibus in fide, quos iam argento vel auro redimere non potuerint.

II. Post haec debet illi proponere omnia incommoda et asperitates Ordinis, quodque eas observare debet, prout in constitutionibus continetur. Quibus sic expositis, interroget professurum, an ipse, bene perpensis, eligat potius manere in religione, quam ad saeculum reverti; quo asseverante, surgat praelatus dicens: *Dominus qui incepit, ipse perficiat*; et fratres respondeant: *Amen*. Postea vero illum exuat caputio, cappā et scapulario sub his verbis: *Exuat te Deus veteri homine cum omnibus actibus suis*; et chorus respondeat: *Amen*. Ad haec insuper benedictionem habitus in hanc formam adhibeat:

✠. Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam,

℟. Et salutare tuum da nobis.

✠. Domine, exaudi orationem meam,

℟. Et clamor meus ad te veniat.

✠. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Domine Iesu Christe, qui regimen nostrae mortalitatis induere dignatus es, obsecramus immensae largitatis tuae abundantiam, ut hoc genus vestimentorum quod sancti patres

ad innocentiae et sanctitatis indicium ferre sanxerunt, ita bene tibi dicere digneris, ut qui hoc usus fuerit, te induere mereatur: Qui vivis et regnas, etc.

Deinde aspergatur aquā benedictā. Tunc flexis genibus novitius ter dicat hunc versum: *Suscipe me, Domine, secundum eloquium tuum, et vivam, et non confundas me ab expectatione mea*. Et ter respondeat conventus: *Suscepimus, Deus, misericordiam tuam in medio templi tui. Gloria Patri, etc.* Postea induat eum praelatus vestibus benedictis, dicens: *Ego, auctoritate domini nostri Iesu Christi, et auctoritate Apostolorum Petri et Pauli, et auctoritate ab Ordine mihi commissā, do tibi habitum professorum Ordinis nostri. In nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. Amen.* Et quando incipit induere dicat: *Induat te Deus homine, qui secundum Deum creatus est in iustitiā, sanctitate et veritate*. Tunc prosternatur novitius, et praelatus dicat:

Oremus

Deus misericors, Deus clemens, cui bona cuncta placent, sine quo nihil sanctum inchoatur, nihilque boni perficitur, adsint nostris precibus aures pietatis tuae, et hunc famulum tuum, cui in tuo sancto Nomine habitum sacrae religionis nostrae imposuimus, a mundi impedimento et saeculari desiderio defende; et concede ei, ut in hoc sancto proposito devotus persistere, et remissione peccatorum captā, ad electorum valeat pervenire consortium. Per Christum Dominum nostrum. *Amen*.

Deinde dicat. *Psalm. CXXXII.*

Ecce quam bonum et quam iucundum habitare fratres in unum.

Sicut unguentum in capite quod descendit in barbā, barbā Aaron.

Quod descendit in oram vestimenti eius: sicut ros Hermon, qui descendit in montem Sion.

Quoniam illic mandavit Dominus benedictionem et vitam usque in saeculum. *Gloria Patri.*

Quo finito, praelatus incipiat litanias, et conventus respondeat ut sequitur:

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Christe audi nos.

Christe exaudi nos.

Pater de caelis Deus, miserere nobis.

Fili redemptor mundi Deus, miserere nobis.

Spiritus Sancte Deus, miserere nobis.

Sancta Trinitas unus Deus, miserere nobis.

Sancta Maria, ora pro nobis.

Sancta Dei Genitrix, ora pro nobis.

Sancta Virgo Virginum, ora pro nobis.

Sancte Michael, ora pro nobis.

Sancte Gabriel, ora pro nobis.

Sancte Raphael, ora pro nobis.

Omnes sancti Angeli et Archangeli, orate pro nobis.

Omnes sancti beatorum spirituum ordines, orate pro nobis.

Sancte Ioannes Baptista, ora pro nobis.

Omnes sancti Patriarchae et

Prophetae, orate pro nobis.

Sancte Petre, ora pro nobis.

Sancte Paule, ora pro nobis.

Sancte Andrea, ora pro nobis.

Sancte Iacobe, ora pro nobis.

Sancte Ioannes, ora pro nobis.

Sancte Thoma, ora pro nobis.

Sancte Iacobe, ora pro nobis.

Sancte Philippe, ora pro nobis.

Sancte Bartholomaeae, ora pro nobis.

Sancte Matthaeae, ora pro nobis.

Sancte Simon, ora pro nobis.

Sancte Thaddaeae, ora pro nobis.

Sancte Mathia, ora pro nobis.

Sancte Barnaba, ora pro nobis.

Sancte Luca, ora pro nobis.

Sancte Marce, ora pro nobis.

Omnes sancti Apostoli et

Evangelistae, orate pro nobis.

Omnes sancti discipuli Domini, orate pro nobis.

Omnes sancti Innocentes, orate pro nobis.

Sancte Stephane, ora pro nobis.

Sancte Laurenti, ora pro nobis.

Sancte Vincenti, ora pro nobis.

Sancte Petre Paschasi, ora pro nobis.

Sancte Petre Armengaudae, ora pro nobis.

Sancti Fabiane et Seba-

stiane, orate pro nobis.

Sancti Ioannes et Paule, orate pro nobis.

Sancti Cosma et Damiane, orate pro nobis.

Sancti Gervasi et Protasi, orate pro nobis.

Omnes sancti Martyres, orate pro nobis.

Sancte Silvester, orate pro nobis.

Sancte Gregori, orate pro nobis.

Sancte Ambrosi, orate pro nobis.

Sancte Augustine, orate pro nobis.

Sancte Hieronyme, orate pro nobis.

Sancte Martine, orate pro nobis.

Sancte Nicolae, orate pro nobis.

Omnes sancti Pontifices et

Confessores, orate pro nobis.

Omnes sancti Doctores, orate pro nobis.

Sancte pater noster Petre, ora pro nobis.

Sancte Antoni, ora pro nobis.

Sancte Benedicte, ora pro nobis.

Sancte Bernarde, ora pro nobis.

Sancte Dominice, ora pro nobis.

Sancte Francisce, ora pro nobis.

Sancte pater Raymunde, ora pro nobis.

Omnes sancti Sacerdotes et

Levitae, orate pro nobis.

Omnes sancti Monachi et

Eremitae, orate pro nobis.

Sancta Maria Magdalena, ora pro nobis.

Sancta Agata, ora pro nobis.

Sancta Lucia, ora pro nobis.

Sancta Agnes, ora pro nobis.

Sancta Caecilia, ora pro nobis.

Sancta Catharina, ora pro nobis.

Sancta Anastasia, ora pro nobis.

Omnes sanctae Virgines et

Viduae, orate pro nobis.

Omnes sancti et sanctae

Dei, intercedite pro nobis.

Propitius esto, parce nobis Domine.

A damnatione perpetua, libera nos Domine.

Ut regularibus disciplinis

nos instruere digneris,

te rogamus, audi nos.

Ut praesentem fratrem con-

servare et visitare digneris,

te rogamus, audi nos.

Ut statutum nostrum rob-

rare digneris, te rogamus, audi nos.

Ut nos in tuo sancto ser-
vitio conservare digne-
ris,

te rogamus, audi nos.

Fili Dei, te rogamus, audi nos.

Fili Dei, te rogamus, audi nos.

Fili Dei, te rogamus, audi nos.

Agnus Dei, qui tollis pec-
cata mundi, parce nobis, Domine.

Agnus Dei, qui tollis pec-
cata mundi, exaudi nos, Domine.

Agnus Dei, qui tollis pec-
cata mundi, dona nobis pacem.

Christe, audi nos.

Christe, exaudi nos.

Christe, eleison.

Kyrie eleison.

Pater noster, etc.

✠. Et ne nos inducas in tentationem,

✠. Sed libera nos a malo.

✠. Salvum fac servum tuum Domine,

✠. Deus meus, sperantem in te.

✠. Mitte ei, Domine, auxilium de sancto,

✠. Et de Sion tuere eum.

✠. Esto ei, Domine, turris fortitudinis,

✠. A facie inimici.

✠. Nihil proficiat inimicus in eo,

✠. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

✠. Domine, exaudi orationem meam,

✠. Et clamor meus ad te veniat.

✠. Dominus vobiscum.

✠. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, qui non mortem peccatoris, sed per poenitentiam et emendationem vitam semper inquiris, te suppliciter deprecamur, ut huic famulo saecularibus actibus renuntianti large pietatis tuae gratiam infundere digneris, quatenus castris tuis insertus, ita tibi militando stadium vitae praesentis percurrere valeat, ut bravium aeternae remunerationis te donante percipiat. Per Christum, etc.

Oremus.

Deus, qui renuntiantibus saeculo mansionem praeparas in caelo, dilata huius sanctae Congregationis temporale habitaculum caelestibus bonis, et praesta, ut fraternam teneantur compagine, charitatis unanimes, continentiam praeceptam custodiant, sobrii,

simplices et quieti, professionis domus in Ordine tuo sibi datum fuisse gratia cognoscant, concordet eorum vita cum nomine, ut professio sentiatur in opere. Per Dominum, etc.

Oremus.

Deus, qui nos a saeculi vanitate conversos ad aeternae vocationis accendis amorem, pectoribus nostris purificandis illabere, et gratiam nobis, qua in te perseveremus, infunde, ut protectionis tuae muniti praesidiis, quae te donante promissimus, impleamus, ut, nostrae professionis executores effecti, ad ea, quae credentibus in te dignatus es premittere, pertingamus.

III. Deinde surgat novitius, et professionem a se vel ab alio conscriptam publice faciat, et legat in hac formam: « Ego frater N. filius ex legitimo matrimonio N. et N., in loco (urbe vel oppido) N. natus et procreatus, facio professionem, et promitto obedientiam, paupertatem et castitatem observare Deo et beatissimae ac immaculae Virgini Mariae atque beato parenti nostro divo Petro Nolasco, et tibi N. commendatori huius domus N. regalis Ordinis ipsius Immaculae Virginis Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum vice reverendissimi patris nostri magistri generalis et successorum eius, secundum regulam sancti patris nostri Augustini, et constitutiones praedicti Ordinis, prout in eis continetur, eroque obediens tibi et successoribus tuis usque ad mortem, et in saracenorum potestate in pignus, si necesse fuerit, ad redemptionem christifidelium detentus manebo ».

IV. Exinde vero prosequatur in haec verba: « Quam professionem sponte et libenter emitto, peracto iam integro probationis anno, et praemissis omnibus requisitis iuxta Concilii Tridentini decreta et praedicti Ordinis constitutiones, quae omnia rite et legitime in me processerunt, et debite facta sunt; in cuius

rei testimonium, hanc canonicae professionis attestationem feci, et propria manu subscripsi ».

V. Hic autem memoret conventum ubi profitetur, et annum Domini, diem, mensem et horam, ac etiam annum foundationis et revelationis Ordinis ab Immaculata Fundatrice nostram, et postea se subscribat; quae omnia contestari debet praelatus et alii duo fratres pariter subscribentes; liber autem professionum semper in deposito conventus diligentissime custodiatur.

His rite peractis, dicat praelatus:

✠. *Confirma hoc, Deus, quod operatus est in nobis,*

✠. *A templo sancto tuo quod est in Hierusalem.*

VI. Deinde donet ei communem societatem professi, manus suas claudens, et dicens: « Omnes quamvis per gratiam baptismi fratres simus in Christo, et unum Patrem habeamus in caelo, si eius praeceptis, prout possumus, obsequimur, procul dubio tunc maxime unimur, quando orationibus et beneficiis invicem nosmetipsos copulamur; quemadmodum et in primitiva Ecclesia, quibus cor unum erat et anima una, quorum vitae amore plures accensi, possessiones et facultates rerum vendentes, congregatis cum Matre Iesu in unum pretia deferebant gaudentes, quae accepta Apostoli tradebant omnibus ut opus erat; sicque iste, ut proficiat in Domino, ipso inspirante, et eorum exemplo communitus, nostris optat iungi consortiis. Idcirco damus ei communem societatem vivendi nobiscum, quantum a Domino possumus promereri et nostrum est enlargiri, quatenus cum electis a remuneratore omnium bonorum valeat praemia repromissa percipere. Per Christum, etc. Amen. »

1 Coniunct. et abiciamus (R. T.).

VII. Tandem vero ipse praelatus cum reliquo conventu suscipiant illum ad osculum et amplexum pacis tamquam fratrem sibi iam cohaerentem, quem iterum ad pedes ipsius redeuntem... admonet ut gratias Deo referat pro tanto munere adepto, et ei designet postremum locum inter professos sui status.

I. Post professionem itaque, ne fratrum adolescentia sine recto et severo moderamine diffluat, nec eis sub propria cella proprium nutum et libitum relinquamus, eapropter statuimus ut professi nostri debeant esse sub potestate magistri novitiorum donec ad presbyteratum ascendant, ut illos eo tempore novitiatus contineat cum dormitorio et cellulis, quantum fieri possit, a novitiorum convictu separatis. Inde autem non egrediantur nisi cum licentia magistri vel socii, qui eorum vitam dirigere, et cum novitiis virtute et timore Domini regularibusque disciplinis instruere debent. In choro ad omnes horas eos non sedere permittimus, sed stantes pariter cum novitiis recitare vel canere.

II. Laicorum etiam educationi providentes, pariter constituimus ut professi laici per septem annos a professione subiaceant magistro novitiorum, qui similiter, quantum potuerit, eorum curam sustineat et regularibus imbuat disciplinis, ac praesertim catechismum catholicum quamfrequenter ipsis ut rudioribus et illiteratis aperiat.

III. Strictissime autem praelatis praecipimus, ut neminem ad sacros ordines promoveant, nisi decursis a professione tribus annis, et non aliter. Licentiam vero ad ordines suscipiendos nullam posse praelatum praebere declaramus, nisi provincialem in sua provincia, et pro toto Ordine magistrum generalem; quibus iterum in virtute sanctae obedientiae praecipimus, ne cuiquam ex

CAPIT. VIII.
De regimine
professorum eo-
rumque promo-
tione ad sacros
ordines.

fratribus nostris tribuant licentiam, vel eos permittant ad sacros ordines promoveri, nisi iuxta formam Concilii Tridentini, et cognita prius eorum sufficientia, debita aetate, morum honestate, et litterarum peritia a se vel examinato-ribus comprobata, quibus sub eodem praecepto subiungimus ut in hoc examine se fideliter et exacte gerant. Ipsique, vel praelatus a quibus examinatus fuerit ordinandus, referant capitulo conventus quae circa eius habilitatem aut inhabilitatem compererint. Capitulum vero (ex illis tantummodo congregatum, qui sacris sunt initiati, eademque solemnitate et conditionibus, quas pro recipiendis ad Ordinem et professionem ordinavimus) procedat ad probationem per suffragia secreta, quam utique omni aequitate facient iuxta sufficientiam sibi a praelato vel examinato-ribus declaratam, et iuxta mores et dignitatem vitae quam in ordinando fuerint experti; quorum si maior pars ordinando faveat, maneat approbatus; sin autem, repulsus donec de suis se defectibus corrigat et reddatabilem ordinibus. De his quidem omnibus commendator per litteras testimoniales certiore faciat magistrum vel provincialem, ut rite et canonice suas litteras dimissoriales expediat.

iv. Obtenta igitur iam licentia, strictissime praecipimus commendatori, ut, qui sacris ordinibus initiandus sit, per decem dies continuos non patiatur egredi de conventu nec cella, nisi ad actus conventuales et spiritualia communitatis exercitia, quibus ulterius alia superaddat, ut se ad novum statum condigne disponat, et indulgentiarum beneficia, quae Paulus V per dictorum se dierum spatium praeparantibus indulsit, assequatur.

v. Fratres clerici, qui sine licentia magistri generalis aut provincialis, eo-

rumve locatinentium, seu falsatis vel suppositis eorum litteris, si qui etiam quibuscumque aliis subreptitiis suffulti sacros ordines susceperint, careant spe dispensationis in Ordine nostro ad illorum exercitium, et habitu exuti a magistro generali vel provinciali de consilio duorum praelatorum mittantur ad triremes per tres annos; de quarum tamen poenam magister in capitulo generali cum eius definitoribus ex iustis solum et rationalibus causis poterit dispensare.

vi. Si frater laicus statum clericalem, et consequenter minores et sacros ordines suscipere intendat, nullo modo ad id indulgeri, nec facultatem a provinciali quacumque ratione obtinere valeat, nisi consultam prius sacra Congregatione regularium, et cum illius expressam approbationem, sub poena excommunicationis ac privationis vocis activae et passivae nec non officiorum et dignitatum, ac perpetuae inhabilitatis ad illa, aliave in posterum obtinenda; in quo etiam taxatur potestas magistri generalis, sub eisdem poenis.

vi. Quod si frater aliquis laicus absque praedictis licentia et approbatione sacris ordinibus initiari ausus fuerit, confestim damnetur ad triremes per sexennium, quarum poenam sic severe infligimus, ut praelatos omnes, eam non exequentes, a divinis in utroque foro suspendamus.

i. Cum omnibus utriusque sexus Deum in Ordine nostro colentibus debitores simus, nonnulla monialibus nostris conferre statuta decrevimus, ut de illis etiam quantum possumus provideamus; eas igitur omnes, quae subsunt nostro Ordini, ipsius magistro generali et provinciali subicimus, quibus sit cura, ut illae regulam sancti patris nostri Au-

1 Edit. Main. habet quae (R. T.).

gustini sine offensione custodiant, nec non antiqua documenta et constitutiones sanctimonialium nostri Ordinis cum modificationibus aut reformationibus constitutionum particularium cuiuscumque provinciae vel conventus; in reliquis autem ad omnium illarum regimen et directionem pertinentibus canones Ecclesiae sedulo observari praecipimus.

ii. Rursus declarando sancimus, ut solum ad magistrum Ordinis vel provincialem, seu utriusque locum tenentes, privative licentiam ad ingressum et professionem nostrarum monialium, in scriptis semper expediendam, conferre pertineat. Quocirca diligenter caveant, ne, quae ad chorum admitti postulant, ingressum assequantur, nisi perite noverint latine legere, ut debite Horas et divinum officium persolvere sufficiant. Iisdem quoque conditionibus, aliis de iure communi et suarum constitutionum particularium requisitis diligenter invigilent; quibus rite cognitis et examinatis, per se vel alios a se designatos, illas ad habitum et professionem suscipiant.

iii. Cum et visitationes facere ad eos consequenter pertineat, similiter constituimus ut per se quoque, aut visitatores idoneos, earum monasteria semel in triennio visitent. Ulterius electionibus commendatricium praesideant, vel alios Ordinis fratres delegent, industriam, zelo et prudentiam praeditos, qui totam electionem peragant et conducant secundum decreta Concilii Tridentini, sessione xxv, cap. vi et vii.

iv. Insuper ordinamus, ut in definitorio capituli provincialis cuiuslibet provinciae eligantur confessarii pro singulis sanctimonialibus in domibus Ordini subiectis, viri quidem propectae aetatis, et sensuum potius canitiae vel maturitatis pollentes, literis etiam et prudentiam de-

cori, quibus severe praecipimus, ne aliquando clausuram monialium ingrediantur, nisi dum casus urgeat a iure permissus; quo tamen eveniente, nunquam solos eos ingredi patimur, sed cum uno socio viro similiter probato, qui ab eorum latere nunquam recedat, sed semper alter ab altero videatur.

v. Praeter hos autem, nemo ex aliis Ordinis fratribus, cuiuscumque conditionis existat, praedictam clausuram ingredi praesumat, quin facultatem a magistro generali vel provinciali in scriptis obtineat, quos enixe monemus ne in ea clargienda nimis facile se praebeant et proclives, sed in casibus a iure et apostolicis constitutionibus dumtaxat praescriptis, sub poenis et censuris in illis contentis.

vi. In conventibus denuo erigendis nullam monialium suffragium habere volumus pro electione commendatricis, nisi elapsis ab eorum constructione duodecim annis: interea tamen pertineat electio ad magistrum generalem vel provincialem, quibus inerit potestas eam faciendi de monialibus ipsius conventus vel alterius nostri Ordinis, prout magis expedire iudicaverint, quae quidem electio de triennio in triennium est semper agenda.

vii. Etiam si moniales nostrae institutum et votum redemptionis opere adimplere non valeant, quia tamen mens et animus sunt satis ad meritum, et ferventis cordis oratio aliquando vincula contrivit, idcirco universis nostri Ordinis monialibus constituimus, ut in orationibus et spiritualibus exercitiis specialiter orent pro captivis et redemptoribus, eorum maxime, dum in redemptionis actu versantur, pro quibus, a dimissione illius usque ad regressum, eandem deprecationem in choro facere praecipimus; prout superius distincte in cap. vii ordinatum est.

VIII. Quocirca eisdem severissime praecipimus ut in suis ecclesiis capsellam arculamve habeant, in quam fideles pro redimendis captivis eleemosynas inferant; tandem in id iuste incumbant, ut sacrista seu alia persona singulis diebus praefatam eleemosynam exigat.

CAPUT X.
De susceptio-
ne et regimine
tertiariorum.

I. Monialibus utcumque directis, expedit etiam ut tertiarios non praetermittamus, de quorum pietate bonum in Christo odorem ab ipso religionis limine plerumque suscepimus. Ut illis ergo, cuiuscumque sexus extiterint, non sine delectu et consilio Ordinis pateat ingressus, praecipimus commendatoribus et praelatis localibus, ne unquam tertiarium, aliquem vel tertiarium instituant, nisi praevis in scriptis magistri generalis vel provincialis facultate.

II. Circa tertiarias autem non claustraliter viventes nullam omnino licentiam a praedictis magistro et provinciali dispensari volumus, nisi prius fide digno testimonio eis constet de morum integritate et rei familiaris copia, quae victui sufficere possit, cum reliquis qualitatibus ad id iure requisitis.

III. Sub dictis ergo conditionibus, et non aliter, praefatus magister aut provincialis licentiam tribuant praelato locali ut possit eiusmodi feminas induere. Huic autem stricte praecipimus, ut tam in istis, quam in aliis cuiuscumque sexus tertiariis induendis, servet omnino Breve Apostolicum SS. domini nostri Innocentii XI Ordini nostro expeditum, quod incipit *Nuper pro parte*, etc., datum Romae die xxx septembris MDCLXXX, ubi statuitur non licere superioribus localibus Ordinis delegare auctoritatem conferendi habitum praedictis tertiariis, sed hoc pertinere ad ipsos privative; posse tamen semel indutos per se ipsos regere et instituere, vel, si mallent, ali-

1 Forsan legendum utriusque (n. r.).

quem fratrem Ordinis designare, virum probum et spectabilem, qui eos inseriat in iis quae observare debent.

IV. Omnibus vero tertiariis utriusque sexus, tam intra quam extra claustra degentibus, salubriter constituimus, ut primo regulam sancti patris nostri Augustini prae manibus habeant, et prout congruat statui inviolabiliter observent; ulterius etiam constitutiones pro ipsorum modulo et conditione contextas ad observantiam ducant, et super omnia sic praelatis obediant, ut, iuxta suum propositum aut simplicem votorum professionem, pie et laudabiliter vivere censeantur, et dignam retributionem promereant a Domino. De his ergo debet eos impense praemonere director illorum, et plus minusve huiusmodi regularis disciplinae observantias et obligationem commendare, secundum eorum distinctionem et vitae ab ipsis propositae differentiam.

V. Universis tamen pium onus pro captivis orandi subiungat, quia illorum redemptio est specialis finis Ordinis nostri, cuius habitum seu professionem qui quomodocumque susceperit, eorum subsidio respective se consecrat, ut pro illis redimendis, quantum possit et se adstrinxerit, elaboret, aut saltem pretium orationis impendat.

VI. Praeterea director tertiariis omnibus claustraliter viventibus declaret eos in huiusmodi pietatis praemium cunctis potiri gratiis, indulgentiis, peccatorumque remissionibus fratribus professis nostri Ordinis indultis, absque ullo penitus discrimine, iuxta formam et tenorem Bullae in eorum favorem a SS. Innocentio XI specialiter expeditae, quae incipit *Cum sicut*, sub datis Romae die viii augusti MDCLXXXI; claustraliter vero non viventibus indulta edisserat et gratias ipsismet ab eodem Innocentio XI

concessas iuxta Bullae seriem *Nuper pro parte* incipientis sub datum ibidem die xxii eiusdem mensis et anni.

CAPUT XI.
De confraternitatibus secularibus nostri Ordinis, deque institutione ad illasque statutum.

I. Quamquam ab antiquis temporibus, ex constitutionibus apostolicis, usus semper viguerit praefatam confraternitatem erigendi, ipsique alias extra Ordinem aggregandi; dudum tamen SS. Clemens IX in sua Bulla, quae incipit *Insuper eminenti*, sub datis Romae vii idus septembris anno Incarnationis Domini MDCLXVIII, sui pontificatus II, de integro facultatem indulsit tam magistro generali nostrae observantiae, quam etiam vicegenerali eiusdem Excalceatae familiae, eorumque respective procuratoribus generalibus, in perpetuum, ut utriusque sexus confraternitates, tam sub invocatione B. Mariae de Mercede, quam alia quavis nuncupatione, ubique locorum erigere et instituere valeat, illasque sic erectas et institutas illius archiconfraternitatibus aggregare, ipsisque communicare omnes eius gratias, privilegia et indulta, servata tamen forma a SS. Clemente VIII super huiusmodi erectionibus et aggregationibus constituta.

II. Ex his autem ubicumque erigenda sit confraternitas nostri habitus sub invocatione B. Mariae de Mercede, tam in ecclesiis Ordinis, quam extraneis, semper id fiat de consensu, auctoritate et litteris magistri generalis Ordinis, vel eiusdem procuratoris generalis in Urbe, qui quidem consensus et litterae in capite libri ipsius confraternitatis intendantur.

III. Ut igitur in confraternitatibus erigendis forma a Clemente VIII praescripta servetur, praedictus primo magister aut procurator satagere debet ut ante omnia facultas ex Ordinario loci, ubi confraternitas sit instituenda, comparetur, cuius litteris testimonialibus sibi

liquido constet de approbatione illius, et eius christianae pietatis, et statutorum quibus exercere intendit; secundo cavere debeat ne inibi, alibive locorum ad tria milliaria circumiacentium, alia prius confraternitas erecta sit, licet super hac distantia, ob iustam causam ab Ordinario loci approbatam, dispensare, et in loco viciniore novam institutionem facere possit; tertio ea tantum confraternitati, quam erigit, privilegia, indulgentias, facultates, aliasque spirituales gratias et indulta communicare debet, quae Ordini nostro seu archiconfraternitati in specie sunt concessa, non autem, quae per extensionem vel communicationem indulta; neque insuper hanc communicationem faciat sub generali forma, et ad instar, sed expresse et in specie singula privilegia et spirituales gratias referendo, prout specialiter continentur in Bulla SS. Innocentii XI, quae incipit *Exponi nobis*, sub datis Romae, die xxiii decembris, anno Domini MDCLXXVII, et sui pontificatus III, aut in aliis quae nunc aut pro tempore emanaverint.

IV. Ad institutionem autem huiusmodi confraternitatis in ecclesiis nostris, semper a quibusdam discretis fratribus, una cum futuris solidalibus, aliqua prius condantur statuta seu leges, quibus recto ordine iuxta finem eius et pietatis officia dirigatur, inter quae id minime praetermittendum quod scilicet praelatus domus, vel frater alius ab ipso designatus, sodalium congregationibus intersit tamquam eorum director et voto gaudens decisivo in omnibus.

V. Et ne, quod in nostri Ordinis beneficium a Summis Pontificibus concessum fuit, ipsi aliquando noceat, ordinamus ut magister confraternitatem nostram in alienis ecclesiis praesertim regularium non instituat nisi sub hac expressa conditione, quod, si noster Ordo

domum in eodem loco temporis decursu fundaverit, institutio confraternitatis in aliena ecclesia facta eo ipso penitus expiret, et nullius reddatur valoris, quin potius magister novam tunc erectionem in ecclesia nostra, servatis servandis, facere possit. Haec autem omnia sic firmare studeat, ut, tam superiores ceterarum ecclesiarum in quibus instituenda fuerit confraternitas, quam ipsi confratres, iuramento promittant, se nunquam directe neque indirecte nec per alios impedimento fore, quominus nos, si occurrat occasio, novum monasterium acquirere valeamus, imo expresse protestentur se ad id, quatenus opus fuerit, ex nunc pro tunc suum praebere consensum.

vi. Ceterum, quia et erectio nostrae sodalitatis scapularii, et aggregatio alterius ad illam, semper debet cedere in beneficium redemptionis, ut in illam utraque, iuxta mentem et verba praefati Clementis X, sedulo incumbat: idcirco tam sodalibus nostrae Confraternitatis de Mercede, quam alterius isti aggregatae statuimus, ut primo sodalem aliquem designent, qui diebus festis petat elemosynam pro captivis in ecclesiis ad praedictas confraternitates respective pertinentibus; secundo, ut singulis diebus omnes sodales utriusque sexus ter orationem dominicam et toties salutationem angelicam recitent pro patientia et fortitudine captivis fidelibus impetranda; tertio, ut confratres nostri ieiunent sabbatis omnibusque vigiliis festorum beatae Virginis Mariae, praecipue revelationis et apparitionis eius ad nostri Ordinis foundationem.

vii. Qui ergo confrater esse voluerit rite et recte susceptus, et bonorum omnium spiritualium, quae nostrae sodalitati scapularii ex dispensatione apostolica sunt concessa, fieri particeps, in libro con-

fraternitatis conscribi debet, et scapularium ab aliquo superiore Ordinis vel ab eo potestatem habente benedictum, una cum scuto, suscipere, iuxta formam sequenti capite tradendam, illudque iugiter deferre, quamquam, eo amisso usuve consumpto, possit aliud non benedictum assumere. Potestas autem ad benedictionem scapularii praestandam sit privative penes omnis Ordinis praelatos, hoc tamen servato discrimine quod magister potest illud pro tota Ecclesia benedicere; provincialis pro tota provincia; et uterque pariter benedictionem et traditionem eius delegare; praelatus vero localis non ab benedictionem, sed ad traditionem dumtaxat illius, suam facultatem subdelegare valeat. Insuper, ut sodales actu consequantur indulgentias et gratias nostrae confraternitati concessas, debent opere implere omnia pietatis opera, quae pro singulis assequendis constituta sunt a Summis Pontificibus.

i. Si aliquis ex devotione habitum nostrum vel scapularium cum Ordinis signo gestare voluerit, prius illud benedicatur a praelato vel ab eo potestatem habente, qui simul induat postulantem, et utrumque fiat ut sequitur:

- ✠. Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam,
- ✠. Et salutare tuum da nobis.
- ✠. Dominus vobiscum.
- ✠. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Domine Iesu Christe, qui regimen nostrae mortalitatis induere dignatus es, obsecramus immensae largitatis tuae abundantiam, ut hunc habitum, quem sancti patres ad innocentiae et sanctitatis indicium ferre sanxerunt, ita bene dicere digneris, ut, qui usus fuerit, te induere mereamur. Qui vivis et regnas per omnia saecula saeculorum. Amen.

Deinde aspergat habitum aqua benedicta, et eo postulantem induat dicens;

CAPUT XII.
De susceptione
habituum ex devo-
tione scapula-
rium et reci-
piendis ad be-
neficia Ordinis
et formam utrius-
que servanda.

Ego, auctoritate Domini nostri Iesu Christi, et apostolorum Petri et Pauli, et mihi ab Ordine commissam, do tibi habitum religionis nostrae, propter devotionem quam geris ad sacratissimam et immaculatam Matrem Dei Mariam, et Ordinem eius suo nomine fundatum, cum quo in praesenti gratiam Spiritus Sancti adipisci valeas, et in futuro saeculo gloriam aeternam, quae praemium est electorum. In nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. Amen.

Postea dicatur hymnus Veni Creator Spiritus, (vid. distinct. iv, cap. iv).

- ✠. Emitte Spiritum tuum, et creabuntur,
- ✠. Et renovabis faciem terrae.
- ✠. Salvum fac servum tuum,
- ✠. Deus meus, sperantem in te.
- ✠. Dominus vobiscum.
- ✠. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Adesto, Domine, supplicationibus nostris, ut hunc famulum tuum (vel famulam tuam) bene dicere digneris, cui in tuo sancto Nomine habitum sacrae religionis nostrae imponimus, quem ex devotione cupit portare dum vitam duxerit in humanis, ut, te largiente, et devotus (vel devota) in Ecclesia persistere, et vitam percipere mereatur aeternam. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

ii. Si quis vero desiderat fraternitatem nostram, et beneficiorum Ordinis nostri participem fieri, constituatur flexis genibus ante praelatum, qui stans dicat: *Ad te levavi, etc. Gloria Patri, etc.* ut in distinct. iii, cap. xv; deinde *Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison, Pater noster*, etc.

- ✠. Et ne nos inducat in tentationem,
- ✠. Sed libera nos a malo.
- ✠. Salvum fac servum tuum,
- ✠. Deus meus, sperantem in te.
- ✠. Dominus vobiscum.
- ✠. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Praetende, Domine, famulo tuo (vel famulae tuae) dexteram caelestis auxilii, ut te toto corde perquirat, et, quod digne postulat, assequatur. Per Christum, etc.

Et ego auctoritate Domini nostri Iesu Christi, et apostolorum Petri et Pauli, et potestate mihi ab Ordine commissam, do tibi participationem in omnibus quae Dominus dederit fieri per fratres nostros, sive sint missae, orationes, ieiunia, vigiliae, disciplinae, praedicationes, vel alii labores, maxima redemptionis captivorum, ad quam noster Ordo dicatus est, sive alia quaecumque bona, ad quae omnia et singula te recipio. In nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. Amen.

Similis forma in benedicendo, tradendoque habitu confratres fieri volentibus observetur.

DISTINCTIO QUINTA.

De culpis et transgressionibus regularibus earumque poenis.

Sicut Dominus primo plantavit paradisum, deinde vero hominem a se conditum in eo posuit qui operaret et custodiret illum, et tertio tandem poenam mortis deterruit, si legem sibi latam frangeret, nec iuxta loci sanctitudinem viveret: ita nos pariter ab initio in primis tribus distinctionibus paradisum religionis nostrae in tota substantia et integritate plantavimus, in quarta vero fratres posuimus qui operentur et custodiant disciplinam eius, nunc autem, cum ad quintam accedimus, eam de transgressionibus et poenis usque ad exilium et repulsam ab hoc paradiso instituimus.

i. Audito hic nomine culpaе, caveant fratres, ne per illud culpam essentialem aut theologicam semper intelligant, quae mortaliter aut venialiter laedat; nomen enim culpaе in praesenti, si consideretur ut pura transgressio simplicis constitutionis aut regulae, solum usurpari debet pro culpa legali, quatenus respicit poenam legis, cui nos omnes etiam sine vera culpa subiicimur. Alia vero transgredi possumus, quae ex qualitatibus vel materia ad culpam essentialem pertineant.

CAPUT I.
De culpis regularibus et poenis earum in genere.

ii. Culpas autem huiusmodi in quatuor genera dividimus, videlicet in levem, gravem, graviolem et gravissimam. Illam quidem levem appellamus, quae ex levi aut veniali malitia committitur, vel est tantum pura regularis transgressio ex sola inadvertentiâ cum fragilitate et absque ulla speciali malitiâ procedens. Reliquas vero vel dicimus graves ex solo maiori pondere materiae a regulâ tantum seu constitutionibus simpliciter ordinatae, etiamsi absit malitia et vera ratio culpae, vel eas graviores aut gravissimas nuncupamus ratione adiuncti praecepti contemptûs, seu gravis malitiae, secundum magis et minus ex lege divinâ vel ecclesiasticâ provenientes.

iii. Et licet ad haec quatuor genera culparum omnis transgressio regulae, constitutionum, votorum, et quorumque praeceptorum reducat, eo quod materia sit semper ex se vel circumstantiis levis, gravis, gravior aut gravissima; non omnes tamen, sed aliquas tantum sub distinctis generibus immediate constituimus, non solum quia eas diligentius vitari intendimus, sed eo maxime, ut praelati ad earum similitudinem pro reliquis poenas inferant, ubi non fuerint a lege taxatae, et cum opus fuerit eas prohibere sub poenâ gravis, gravioris aut gravissimae culpae, mensuram in exemplis habeant unde poenas prudenter et prohibitiones addiscant.

iv. Tandem itaque, ut circa poenas culparum inferius designandas, et universim omnes alias quae sunt in nostris constitutionibus dispersae aut a praelatis imponendae, recta ratio habeatur, ut tam iure quam prudentiâ delinquentibus inferantur, decernimus et declaramus, quod nullis poenis in constitutionibus seu alibi inflictis (nisi sit poena excommunicationis latae sententiae) sit aliquis

¹ Edit. Main. legit aliquos (R. T.).

in Ordine obnoxius usque dum praelati declaratio superveniat.

i. Cum de parvis transgressionibus agimus, quas vel nulla aut levis malitia perpetrat, non omnes quidem ad censuram ducimus, sed quas specialiter regularis observantia commendat, et magis vitari intendimus, unde levis culpa est. Si quis mox, ut signum factum fuerit, non statim relictis omnibus ad chorum devote et festinanter Deum laudaturus se conferat; si quis in choro legendo cantandove offenderit, et non statim coram omnibus humiliter se prostraverit; si quis divino officio non intentus, vagis oculis et motu incomposito aliquam mentis levitatem ostenderit; si quis in ecclesiâ, refectorio, aut dormitorio silentium fregerit, vel strepitum aliquem concitaverit, seu ibidem riserit, sive aliis fratribus causam ridendi praeberit; si quis lectiones vel alia quae in choro legere aut cantare debuit, non satis ea praeviderit.

ii. Item levis culpa est si quis elemosynas redemptionis exigendo, sive inter saeculares quomodocumque versando, otiosa locutus fuerit vel commiserit; si quis in vigiliâ Natalis Domini non interfuerit mature capitulo, ut, prae-nuntiatis redemptionis nostrae exordiis, Deo Redemptori nostro mente et corpore gratias referat; si quis dormitando in choro se non sobrium ac devotum insinuet.

iii. Insuper levem culpam dicimus, si quis altaris vel ecclesiae ornamenta seu libros non advertenter et accurate tractaverit; si de concessis ad usum alicui fratri nonnulla pauca sine ipsius licentiâ acceperit; si quidquam utensilium fregerit vel emisit¹; si quid cibi aut potus effuderit, aut de huiusmodi quidpiam sine benedictione sumpserit;

¹ Forsan amiserit (R. T.).

CAPUT II.
De levi culpa.

si quis horam, qua in conventum debet venire, protraxerit; si communi refectio-ni aliquando non adfuerit; si commune mandatum leviter impositum praeterierit.

iv. Denique levem culpam incurrit, qui vestes suas aut libros loco statuto non deposuerit ordinate, vel eis negligenter usus fuerit; si quis leve mendacium dixerit; si quis litteras scribat vel recipiat sine speciali licentiâ praelati; si quis de victu et vestitu querimoniam fecerit.

v. De his ergo aliisque similibus fratres se in capitulo accusent, et aliis humiliter veniam postulantibus, iniungatur a praelato aliquis psalmus in poenam, quem flexis genibus recitent, vel quod terram aut pedes fratrum humiliter deosculentur; qui autem de illis non se accusaverint, maiorem poenam subeant, iuxta superioris arbitrium. Sciant tamen omnes, qui hanc humilitatem impleverint, lucrum indulgentiarum assequi a Paulo V apostolicâ dignatione dispensatum.

CAPUT III.
De gravi culpa.

i. Gravis culpa est, si quis ultra modum cum aliquo in iudicio contenderit; si frater cum fratre intra vel extra monasterium litem habuerit; si quis alicui fratri aliquam non gravem contumeliam obiecerit; si quis in alium fratrem se verbis inordinatis invexerit; si quis ieiunia Ordinis sine iustâ causâ violaverit; si quis ad communes disciplinas non convenerit; si quis ab oratione mentali semel atque iterum abfuerit; si quis ad capitulum quotidianum non accesserit; si quis silentium non tenere in consuetudinem duxerit.

ii. Rursus gravem culpam statuimus, si quis sibi concessa vel donata suscipiat sine praelati licentiâ; si quis rem parvi momenti sibi collatam celaverit; si quis oculos ad vana saeculi immode-

¹ Forsan illis (R. T.).

ste direxerit; si quis indumenta vel aliud aequalis seti maioris ponderis ex concessis ad usum alicui fratri propriâ auctoritate sibi applicare praesumpserit.

iii. Insuper gravis culpa est, si quis aliquid cum iuramento sine necessitate negaverit vel protulerit; si quis immodestum sermonem, vaniloquium aut scurrilia dixerit, vel (quod gravius est) in usu habuerit; si quis leve mendacium de industriâ profudisse repertus fuerit; si quis aliquid dixerit vel egerit quo fratres iuste, non tamen graviter, offendantur; si quis in officio, cui prae-positus est, negligenter se gesserit, ut sunt commendatores, procuratores, clavigeri, aut alii quicumque, qui munda sibi impositum levi expleant sollicitudine; si quis fratri praeteritam culpam (levem scilicet aut gravem), pro qua iam satisfecerit, exprobaverit; si quis cum feminâ vel suspectâ vel in loco suspecto locutus fuerit.

iv. Ulterius ut gravis culpae reum puniri statuimus, si quis, cum licentiâ praelati egressus a monasterio, ultra terminum assignatum moram fecerit; si quis de viâ veniens eadem horâ benedictionem a praelato non suscepit; si quis interiori laneam tunicam sine dispensatione praelati, si vestes insuper lancas et omnino albas, etiam iter faciens, non induerit; si quis in ipso itinere vel ubicumque extra domum signum Ordinis vel sursum non gestaverit; si quis cum fugitivis et apostatis, quamdiu poenitent, consuetudinem et familiaritatem habuerit; si quis, ubi conventus Ordinis adest, extra illum pernoctare ausus fuerit.

v. Amplius gravis culpa sit, et severissime vindicanda, si quis publice pilam, publice vel privatim talos, ludifolia aut alia sortiludia de iure prohibita, seu quoscumque profanos ludos exer-cuisse repertus fuerit.

vi. Adhuc culpam gravem dicimus, si quis molestiam, iniuriam aut quodcumque aliud damnum, sibi a fratribus illatum, parentibus, cognatis vel amicis quasi pro solatio aperuerit; si quis petitiones et litteras, quae pro negotiis conventuum mittuntur ad superiores, subscripserit, nisi prius in capitulo pleno legantur, ibique publice subscribantur ab omnibus; si quis aliquam de his gravibus aut levibus culpis in se vel alio proterve defenderit.

vii. Pro his ergo et similibus culpis, qui veniam sine proclamatione exoraverit, correptione suscepta, vel etiam disciplina adhibita, si iuxta qualitatem culpae praelato placuerit, tres dies in pane et aqua ieiunet; proclamatus autem et in confessione¹ obduratus, si sit aliunde convictus, iuxta duritiam sui cordis districtius a praelato puniatur.

1. Ad graviolem culpam sequentia crimina ducimus. Primo enim si quis peccatum lethale commiserit; si quis latro domesticus vel ebrius deprehensus fuerit; si quis in patres maiores aut stirpem alicuius fratris turpe quidquam vel indecorum obiecerit, vel eadem in iudicium Ordinis deferat, quae testimonio nostrorum fratrum probare nequiverit; si quis de bonis sibi collatis, sive ad usum permissis, quidquam in materia gravi praelato celaverit; si quis ieiunia ab Ecclesia locis seu dioecibus instituta temere violaverit; si quis litteras cuiuscumque ad se non directas resecare, legere aut abscondere audeat, nisi fuerit praelatus illius ad quem diriguntur; si quis in curia saeculari pro causa aliena testimonium cum iuramento perhibeat sine licentia praelati, et potissime si pretio, odio vel amore id praestiterit; si quis praeceptum obedientiae a praelato vel

constitutionibus impositum praeterierit; si quis votum castitatis temeraverit.

ii. Ad hanc etiam culpam trahimus si per contumaciam vel manifestam rebellionem suo praelato fuerit inobediens, vel cum eo proterviter contendere ausu temerario praesumpserit; si quis pro declinanda obedientia sibi vel alteri iniungenda seu posita, vel pro conventualitate assequenda seu mutanda, vel pro impetrando officio, dignitate aut gradu, sive pro aliis quibuscumque a praelatis Ordinis obtinendis per se vel alium favores extra Ordinem procuraverit.

iii. Id genus praeterea sunt, si praelatus infirmis fratribus, quae medicus praeceperit et eorum valetudini fuerint necessaria, non opportune providerit; si quis sine voce vel munere ad capitulum generale vel provinciale accesserit sine speciali licentia in scriptis a magistro vel provinciali respective concessa; si quis, scribens ad capitulum de his quae ad statum Ordinis aut alicuius domus monere conveniat, vera non scripsisse convictus fuerit; si commendator, rationem reddens in capitulo de domo sibi credita, definitorium falsa narratione deceperit; si quis aditum feminis ad clausuram patefecerit, easve deduxerit aut intrasse permiserit; si quis sine licentia praelati a monasterio egrediatur.

iv. Iterum culpa gravior est, si quis bona Ordinis, ad curam sibi tradita, dissipaverit; si quis ab statutis, ordinationibus et correctionibus Ordinis vel commendatorum obedientiam ad alium iudicem appellaverit, vel etiam si praelatos legitimos et ordinarios recusatione depulerit; si quis, extra viam iuris, exemptionem ab Ordinis obedientia vel correctione procuraverit; si quis fratrem vel Ordinem nostrum in aliquod apud alias quascumque personas diffamaverit;

si quis arma offensiva habuerit vel portaverit; si quis in sententiam excommunicationis rite latam scienter inciderit.

v. Qui ergo huiusmodi culpas commiserit, si de his proclamatus sponte confiteatur et veniam obsecrans immanitatem sui sceleris lacrimabiliter planxerit, vapulet iuxta qualitatem suae resipiscentiae et criminis, et per duos menses incarcerationis, omnibus sextis (feriis in refectorio super nudam terram ieiunium panis et aquae sustineat; aliis vero diebus, sicuti ceteri fratres reficiatur. Quod si inconfessus et renuens legitime vincatur, praedicta severius augeatur poena, iuxta discretionem praelati.

vi. Si autem poena carceris minuatur, et praelatus ei communem societatem indulgeat, nihilominus praedictam abstinentionem eodem modo indeficienter compleat, donec praefati duo menses finiantur, et sit interea omnium novissimus in conventu, et qui ob culpam peccatam non erubuit membrum fieri diaboli, ad tempus (ut resipiscat) a consortio ovium Christi maneat segregatus, per quod in eam humilitatem deveniat, ut, quatenus seiungitur a societate fratrum, ita angelorum consortio se agnoscat indignum. Ipse vero, quamdiu in hac poenitentia versatur, nullo fungatur officio, nisi transactis praedictis duobus mensibus, neque in aliquo vocem habeat, nisi in accusatione sui. Illis vero elapsis, et peracta huiusmodi poenitentia, ad pristinum statum reducatur.

vii. Quoniam autem, praeter dicta crimina, sunt alia nonnulla sub genere gravioris culpae designanda, quae, ob specialem sui malitiam, speciales quoque poenas exigunt ultra superius declaratas, ideoque sequentia addere constituimus. Si quis enim gesta nostri Ordinis, punitiones, aut alia quae prudenter decet signari silentio, in medium

proferat et aperiat, graviolem culpam commisisse declaramus, et, praeter communem poenam, de cetero huiusmodi proditorum¹ Ordinis ab universis eius consiliis et electionibus perpetuo depellimus. Si quis fratrem a carcere extraxerit, aut instrumentum porrigat quo illum et vincula incarcerationis frugerit, eiusdem culpae reum facimus, eisdemque poenis obnoxium, quas merebatur extractus. Si quis ulterius conspirator extiterit, quoad vixerit, ad aliquam administrationem temporalem aut spirituaalem nostri Ordinis sit ineptus. Si quis sigillis provinciarum aut Ordinis utatur, et cum illis litteras magistri aut provinciarum confingat, omni voce activa et passiva sit perpetuo privatus, nec illi ad honores ulterius litterae saveant, quas temerarie² praesumpsit. Si quis denique usurariam artem seu mercaturam vel negotiationem aliquando instituerit, praeter excommunicationem, suspensionem et alias poenas a iure inflictas, graviolem culpam cum poenis eiusdem incurere declaramus, et aliis insuper ad arbitrium praelati pro criminis qualitate subiicimus.

1. Ante omnia, gravissima culpa est incorrigibilitas illius qui nec culpas vel retur admittere, nec poenas recusat ferre, vel ex earum saepius repetita inflictione prudenti iudicio cognoscitur non proficere. Item gravissima culpa est, si quis manus in praelatum iniecerit; si quis diabolicam temeritate feminas ad malum et turpem finem in clausuram induxerit, vel ibi cum aliqua turpiter egisse auxiliove fuisse deprehensus fuerit; si quis secreta et consilia, quae in capitulis versantur, saecularibus aut aliis quibuscumque dellexerit, unde damnum seu infamia aut Ordinis divisio proveniat;

¹ Edit. Main. legit *proditorum* (R. T.).

² Forsan *temerare* (R. T.).

¹ Videtur legendum in *inconfessione* (R. T.).

si quis collector eleemosynarum redemptionis, indulgentias Romanorum Pontificum ab Ordine non obtent¹ populis praedicare praesumpserit.

II. Frater autem qui scelera praedicta commiserit, vel alia quaecumque a praelatis, quando fuerit opus, sub hoc genere constituta, detrudatur in carcerem tempore sex mensium ferreis vinculis morandus, vel diutius, iuxta meritum criminis et praelatorum prudentiam; unde omnibus quartis et sextis feriis sub eisdem vinculis extractus ad conventuale prandium ducatur, ut coram fratribus in medio refectorii ieiunet in pane et aqua, et dignam flagellationem suscipiat; si fuerit clericus totum illius caput ad instar laici londeatur, et sic maneat toto tempore quo poeniteat; si vero fuerit presbyter, et ratione aliqua poena vinculorum et carceris ex parte ipsi dimitatur, sit tamen a celebratione et sacrorum ordinum exercitio suspensus omni tempore pro suo luendo crimine in hac nostra constitutione praefixo; excarceratus autem, cuiuslibet ille conditionis extiterit, per duos menses caputio et scapulario intra monasterium exutus incedat. Clericis vero et laicis addimus ut praefatis duobus mensibus sint in conventu novissimi.

III. Sed quia in his etiam, sicut in gravioribus, ultra relata crimina, sunt alia sceleratiora, quae ex sui magnitudine graviores poenas a iure taxatas habent, vel praefatis exigunt ab Ordine severiores, hac de causa decernimus gravissimam esse culpam si quis bullas seu instrumenta Pontificum confingere attentaverit, aut illis confectis usus fuerit; si quis etiam falsam pecuniam excusserit vel in usum populi iniqua fraude disperserit; et, ut plura id genus scelera uno verbo amplectamur, culpam gravissimam ducimus omne illud crimen, quod apud saeculum poenam capitis promeretur, necnon illud quod iure communi aut nostrarum constitutionum triribus dignum sit.

IV. Illis igitur, qui talia perpetraverint, debite prius et rite convictis, et ante omnia praefatis macerationibus iam correptis, poenam ipsarum tririum assignamus pro tempore a praelatis decernendo iuxta gradum et qualitatem criminis, quam magister aut provincialis cum duobus definitioribus aut praelatis indicialiter inferat, non quidem per expulsionem ab Ordine, sed per habitus expoliationem. Sic autem damnatus, elapso iam tempore poenitentiae, tenetur ad Ordinem regredi et suis praelatis praesentari, quem et isti similiter tenentur suscipere et conventualitatem assignare, ut inter fratres habitu communi indutus communi consortio perfruatur. Volumus tamen ut inter ipsos sit insuper antiquitate posterior et perpetua infamiae irregularitate obstrictus, quam ex suo delicto vel poena contraxerit, et ita quidem irremissibiliter, ut sola auctoritate apostolica valeat relaxari.

V. Qui autem ita damnandus sit ad tririmes, si ante definitivam sententiam earum iam expleverit incarcerationem et alias poenas culpis gravissimis superius designatas, nihilominus in carcere detineatur, donec illa fuerit lata a praelato eadem forma ut superius.

VI. Declaratis huiusmodi, et aliis sequentibus specialiter providere decrevimus ut specialem immanitatem criminum ostendamus et quam severe vindicari debeant, cum essentiali professionem et totam eius substantiam prostituunt. Quicumque igitur suae vocationis oblitus in apostasiam inciderit, aut habitum temere dimiserit, vel, eo etiam retento, ab Ordine fugam arripuerit, ipso facto

sciat se esse excommunicatum, in quam ex nunc ipsum declaramus incursum.

sciat se esse excommunicatum, in quam ex nunc ipsum declaramus incursum.

II. Praeter has, insuper poenas gravissimae culpa superius illatas ipsis superaddimus, cum distinctione tamen exequendas iuxta diversitatem criminum et circumstantias eorum. Ceterum, qui temere habitum dimiserit¹, praeter omnia praedicta, sit etiam in conventu novissimus, et propriam antiquitatem non obtineat donec per magistrum Ordinis aut provincialem cum eo fuerit dispensatum, modo dispensatio non fiat nisi duobus post annis a regressu ad Ordinem; et detracto inviolabiliter toto tempore apostasiae quo profugus et alienus ab Ordine permanserit.

III. Quod si secundo apostataverit, vel aufugerit, dicta poena duplicetur; et pariter idipsum fiat singulis vicibus quibus talia commiserit. Si vero in se reversus ad religionem sua sponte redierit, et humiliter ad pedes praelatorum veniam exoraverit, illum tamquam prodigum ad domum patris revertentem benigne suscipiant, et mitius cum illo se gerant, nec cum omni acerbitate praedictis poenis subiiciant, sed eas, iuxta humilitatem, lacrymas, poenitudinem, et labis etiam magnitudinem, temperent.

IV. Ut ergo huic Ordinis malo et ipsis eius desertoribus² praelatis, ut apostatas et fugitivos nostri Ordinis, si quos noverint evagari, diligenter inquirent, et persequantur per se et per fratres sibi subditos, et ubique captos ad Ordinem reducant. Quem autem praelatus comprehenderit, vinctum in carcere sui conventus detineat, aut in alium intra Ordinem tutius servandum transferri faciat, et interea certiore de illo provincialem reddat, ut conventum ipsi designet,

¹ Edit. Main. legit *dimiserint* (R. T.).

² Aliqua desunt, ex. g. *provideatur, committimus* (R. T.).

ubi, iuxta decreta Urbani VIII, poenitentiam facere, et poenas solvere debeat.

V. Cum autem apostata ex aliena provincia fuerit, id generali magistro et provinciali, cuius ille sit subditus, denuntiet, ut ad eundem poenitentiae finem de assignatione conventus et illius in eum conductione provideant. Si vero praelati apostatas et fugitivos susceperint, vel eos, ut praedicitur, sibi notos exacta sollicitudine non requirant, gravissimas se noverint poenas ipso facto incurrere, auctoritate SS. Urbani VIII a sacra Congregatione Concilii Tridentini severissime latas, tam privationis officiorum actualium, quam vocis activae et passivae, ac perpetuae inhabilitatis ad illa, et cum reservatione ad Sanctissimum.

VI. Si quis insuper cum femina fugam ceperit, aut secum bona Ordinis direpta vel expilata detulerit, puniatur sicut ille qui bis Ordinis desertor extiterit.

VII. Qui vero septa monasterii frangens, et ab illo in effectu recedens, veram apostasiam vel fugam inceperit, et paulo post revertatur, licet brevis temporis nec veram tollit apostasiam aut fugam, vel excommunicationis incursum, atque adeo absolvendum esse ab illa censeamus; nolumus tamen ut ita graviter puniatur ac ceteri, nec poenis gravissimae culpa subiaceat, sed tantum gravioris, quas adhuc attemperare poterit praelatus iuxta temporis morulam, et revertentis humilitatem et lacrymas.

VIII. Ne ergo haec et alia crimina, ob processus defectum vel praelati silentium, impunita maneant, omnibus praelatis, etiam magistro generali, districte praecipimus, ut contra huiusmodi criminosos, ac etiam proprietarios, incorrigibiles et quoscumque alios graviorem et gravissimam culpam committentes, processus et causas diligentissime in-

struant et perficiant usque ad definitivam sententiam, iuxta formam regularibus praescriptam; finitos autem, custodiri et servari provideant in archivio communi cuiuslibet provinciae usque ad obitum delinquentis. Quod non tantum eo sine instituimus ut praedicta crimina rite et recte secundum iura puniantur de facto, sed etiam ut post eorum punitionem, si castigatus nova crimina adiciat, vel in iam correcta relabatur, constare posset de illius incorrigibilitate, si ulterius procedendum sit ad expulsionem, vel an gravius plectendus ex occasione relapsus; post obitum vero delinquentis omnes dicti processus comburantur.

ix. Quocirca volumus, ut nec provincialis, nec magister Ordinis tales criminosos possint a delicto absolvere, eorumve processus et causas suspendere, sed illas ad definitivam usque sententiam ducere et duci facere rite et debite concludendas ad praefatos fines, processuumque custodiam. Quod si generalis vel provincialis huic ordinationi non pareant, in proxime sequenti capitulo corrigantur.

x. Qui iuxta regularium formam iuridice fuerint convicti de triplici apostasia, vel fuga, cum iam in prima et secunda processerit debita correctio, confestim pro tertia fuga vel apostasia triennium sententiam subeant per tres annos.

xi. Fratribus autem praecipimus ut cum apostatis et fugitivis, dum in domibus nostris poenitent, nullam familiaritatem instituant.

xii. Tandem qui semel apostataverit, de cetero ad nullum officium vel administrationem temporalem aut spiritualem admittatur, nisi per provincialem aut magistrum post quatuor annos a regressu ad Ordinem cum eo fuerit dispensatum.

1. Ut proprietatis iniquitas, quae est omnium malorum radix et origo, ex fratrum cordibus deleatur, et haec evangelica dilectione paupertatis incalcent, commendatoribus universis, sub poena privationis officii per sex menses, statuimus, ut, die iam superius in hac nostra constitutione praefixo ad inventarium de concessis ad usum praelato resignandum, congregato capitulo, fratres suos de perfecta rerum temporalium abdicatione serventer admoneant, illisque pariter infligant vel denuntient excommunicationis sententiam iure huius nostrae constitutionis illatam, aliasque de iure poenas adversus hanc execrabilem proprietatis malitiam et cordis cupiditatem incussas, quam eisdem et esse sacrilegium et veram furti foeditatem includere prudenter exponant.

ii. Si quis autem de proprietate convictus fuerit, praeter gravioris culpa poenas et excommunicationis maioris sententiam illius¹ superius impositas iuxta decreta Concilii Tridentini, eum per biennium voce activa et passiva privatum declaramus: pecunias vero aut alia quaecumque bona illius, qui de proprietatis crimine convictus fuerit, commendator apprehendat, statimque moneat magistrum et provincialem, ut de illis prudenter et cum aequitate provideant, attento iure domus vel cuiuscumque alterius, ad quem ex aequo pertineant.

iii. Frater insuper qui per se vel alium mercaturam aut usuram instituit, seu etiam ille qui bona et res conventus aut Ordinis furtive et quomodolibet iniuste alienaverit, tamquam vere proprietarium praesenti constitutione declaramus, et poenis eiusdem criminis subiicimus.

iv. Qui autem proprietarius (quod Deus arceat) e vita decesserit, tamquam iudae

¹ Vel illis vel illi legendum (R. T.).

socius sepultura ecclesiastica privatus, in campo sepeliatur.

CAPUT VIII.
De appellationibus et recusatibus fratribus.

i. Cum naturae humanae conditio prona et facilis sit ad malum, et plures sui status et professionis immemores litigia et discordias occasione appellandi anxie perquirant, ut sub querimoniarum, supplicationum et appellationum velamento evagandi animum arripiant, et sub sanctitatis praetextu bona Ordinis in detestabiles usus consumant in nostrae religionis iacturam et divinae maiestatis offensam, praesenti constitutione in virtute Spiritus Sancti et sub excommunicationis sententia praecipimus, ne quis capitulo, vel extra in aliquo loco, quacumque dignitate in Ordine, statu vel conditione sit praeditus, audeat ab statutis, ordinationibus, correctionibus vel obedientia magistri generalis, provincialis, definitorii, aut cuiuscumque praelati alium iudicem (salva semper auctoritate apostolica) appellare, vel per viam appellationis aut cuiusvis querimoniae eorum iudicio non acquiescere.

ii. Transgressor vero huius dispositionis ut poenam gravioris culpa absque spe relaxationis incurrat constituimus, quam si forte sustinere renuerit, ex nunc pro tunc ipso facto excommunicamus, rursus etiam illum in carcerem includi praecipimus, inhabilemque ad omnem administrationem spiritualem vel temporalem manere in perpetuum. Qua de poena solus per se magister vel provincialis cum definitorio, et praevia correctione, ac validis poenitentia gemitibus, dispensare possit.

iii. Quod si in eam vesaniam audaciamque devenerit, ut ad profana saeculi tribunalia confugiat, et ad illa, quovis praetextu aut quaesito colore, causas Ordinis et earum appellationes deferat, quicumque ille fuerit, et quavis conditione, dignitate vel gradu insigni-

tus, se noverit incursum in excommunicationis sententiam a sanctissimo Clemente VIII in huiusmodi audaces severissime latam, solique Romano Pontifici citra mortis articulum reservatam, necnon in privationem perpetuam utriusque vocis, officiorum et dignitatum, ac etiam inhabilitatem ad illa, ipso facto et absque declaratione aliqua: quas poenas non dissimiliter participant omnes illi qui directe aut indirecte favent et consulunt praefato recursui.

iv. Similiter etiam praecipimus ut nemo ex nostris fratribus in suis causis iudicialibus praelatos Ordinis legitimos et ordinarios recusare valeat, nisi iusta adsit et gravissima ratio, quam recusator probare teneatur, nec illa valorem habeat priusquam esse rationabilem censeatur per duos patres, ab eo videlicet eligendos qui praelati recusati superior fuerit immediatus. Probatio autem a recusante fiat intra terminum a praedictis patribus sibi designatum. Interea vero, dum intra illum de iusta recusatatione agitur, praelati recusati causas, quae apud illos versantur, omnino suspendant. Si autem recusator in probatione defecerit, voce activa et passiva maneat per decennium privatus, et biennio sub poena reclusionis et gravioris culpa de sua levitate et temeritate poeniteat.

i. Cum in electionibus ad officia et collationibus dignitatum Ordinis summo opere cavere debeamus ne haec eadem per favores extraneos aut potentum deprecationes et litteras extorqueantur a fratribus, unde vel Ordo eiusque regimen obturbetur, seu deprimat aequitas, vel praelati in arcto positi pendeant, a favoribus autem amoventes deprecantium in se vel Ordinis indignationem concitent; idcirco sub formalis obedientiae praecepto statuimus et ordinamus, ut nemo ex nostri Ordinis fra-

CAPUT IX.
De impetrantibus favores et litteras deprecatorias pro raptandis honoribus.

tribus ab aliquâ personâ extra illum, quacunque dignitate, gradu, vel eminentiâ praeccellat, neque a communitate aliquâ populi, vel urbe, seu quolibet alio senatu, congregatione vel coetu, per se, vel alium, aut alios, preces vel litteras deprecatorias, comminatorias, monitorias, commendatorias, aut quascunque alias, ad magistrum generalem, provincialem, capitulum, vel eius definitores, seu etiam ad Ordinem quovis modo directas, pro dignitate aliquâ, officio, aut alio quocumque honore obtinendo, quomodolibet impetret, vel impetrare contendat.

II. Si quis autem aliquid de praedictis, tam in genere quam in specie, hac viâ procuraverit, vel etiam obtinuerit, necnon qui dictis favoribus aut litteris impetrandis auxilium dederit, aut eorum quoquo modo impetrationem participaverit, ac etiam qui illis oblati et minime conquisitis usus fuerit, praeter poenam gravioris culpaе, privatus maneat voce activâ et passivâ, ac omnibus honoribus, gradibus et officiis obtentis, et cum perpetuâ inhabilitate ad illa, quas poenas ipso facto incurrendas declaramus; universis vero praelatis praecipimus, ne illas unquam aliquâ ratione modificent, nec praefatis litteris aut favoribus quomodolibet acquiescant.

III. Quod si frater aliquis extra praedicta pro quavis aliâ gratiâ, ut conventionalitate, studio, impunitate culpaе, aut similibus, praefatos favores applicaverit, unde praelatorum regimen et regularis vitae semita disturbetur, gravioris culpaе poenis sine relaxatione etiam a magistro subiaceat.

CAPUT X.
De culpa et
poenis incorrigibilium.
I. Qualiter huiusmodi scelerati probari et agnosci debeant, satis iure communi, et praecipue decretis sacrae Congregationis Concilii auctoritate SS. Urbani VIII editis, luculenter instruimur, ut non solum

de illis disciplinis regularibus rite et canonice vindictam sumat, sed etiam ut vel ad eos tempus iusto iudicio a communi societate separatos, quo poeniteant, vel a se perpetuo repellat, ut gregem Domini non inficiant.

II. Cum ergo aliquis ex suae proterviae et indurationis merito sit repellendus ab Ordine, id minime fiat, nisi vere iuxta iuris communis dispositionem censeatur incorrigibilis, et penes dicta decreta sacrae Congregationis Concilii per unum annum in ieiunio et poenitentia in carcere probetur. Quo elapso, si non melioris frugis evaserit, quin potius in eadem aut nova et similia scelera dilabatur, tunc quasi putre membrum a religionis corpore praecidatur, ne in illud morbus accrescat; fiat tamen iudicio solius magistri Ordinis de consensu et assensu sex patrum de gravioribus religionis, quos, iuxta concessionem Alexandri VII, fore decernimus in singulis provinciis totius Ordinis quatuor definitores provinciales et duos definitores generales, vel, istorum defectu, duos electores generales eiusdem provinciae, ita videlicet ut in quacumque provincia generalis extiterit, in ipsâ cum praedictis patribus et definitoribus seu electoribus illius de quocumque fratre Ordinis possit ferre sententiam.

III. Probatio autem de his omnibus sic rite et canonice fiat: si quis enim in causis inferius designandis deliquerit, conficiendus est legitime processus ad formam regularibus constitutam et per sententiam puniendus; quod si secundo in idem, vel aliud simile, aut gravius delictum inciderit, facto denuo processu, per novam sententiam corripiatur et pariter moneatur, ut ab huiusmodi criminibus resipiscat, sub poenis incorrigibili debitis; si tertio tandem deliquerit in praedictis, instructo iterum alio

processu, et sententiâ latâ, ad poenas incorrigibili designatas condemnabitur, et potissime ad carcerem per unum annum.

IV. Ut ergo scelera pateant, de quorum repetito lapsu, et tandem de incorrigibilitate reus convinci debeat, denuoque repelli, sequentia maxime designamus, videlicet apostasiam vel fugam, expilationem vel dissipationem bonorum redemptionis et Ordinis, frequentes cum aliis fratribus contentiones et rixas cum gravi percussione violentâ, et praecipue si haec eadem conspiratio insuper vel seditio in praelatos exerceantur, partialitates et divisiones in conventibus quasi more castrorum agere vel sovare, clausurae violationem, carnis lapsum cum quolibet complice patratum, falsam accusationem seu testimonium falsum litterarum apostolicarum, vel etiam superiorum Ordinis confictionem, rapinam et furtum, ebrietatem, ingressum ad monasterium monialium, veneficium, vel alia id genus flagitia et enormia scelera saepius iterata, et correctionibus non emendata.

V. Statim igitur ac pro istis rite et debite fuerit frater expulsus, debet magister Ordinis sententiam in eum latam notam facere dioecetano loci, et eum pariter habitu clericali indutum illius iuri et obedientiae subiicere, ipsum autem expulsus de sequentibus admonebit: primum, per expulsionem non relaxari illius vota Ordini nostro essentialia et ab ipso in professione emissa, sed suspendi dumtaxat, in his videlicet quae status expulsum non patitur; in illis vero quae non repugnant, adstringi omnino ad eorum observantiam: secundum, si fuerit sacris initiatus, manere suspensum ab omni ordinum exercitio,

1 Pessime edit. Main. legit sententia . . . designatus pro sequentia . . . designamus (R. T.).

obligari tamen ad recitationem officii: et tertium, teneri in conscientia se se corrigere et convertere in bonam frugem, ut dignus fiat qui ad misericordiam et Ordinis consortium denuo suscipiatur.

VI. Ipsi tamen praelatis in Christi visceribus suademus, ut antequam gravissimum et extremum expulsionis remedium experiantur, memores sint paternae charitatis et mansuetudinis, quam ex officio et Christi imitatione profitentur, nihilque intentatum relinquant, quo animas fratrum sibi creditas lucrari et a profundo malorum eripere omni studio et dilectione contendant, ne, si ob hanc negligentiam in vitiorum barathrum decidant et aliquando pereant, ex illorum manu Dominus istorum sanguinem exigat.

VII. Ut autem litibus caveamus, quas ex huiusmodi expulsionibus oriri forte contigerit, praesenti constitutione sancimus, ut litteris sive expulsionis sententiae ista clausula inseratur: « Omnia nihilominus iura, actiones et successiones, tam ex iure communi, quam ex privilegiis seu statutis Ordinis, occasione suae professionis ipsi Ordini in genere aut alicui provinciae, congregationi, seu conventui ipsius in specie qualitercumque pertinentia, eisdem reservamus, et in nullo penitus derogamus ».

I. Cum absolvendus fuerit apostata, vel alius quicumque excommunicatus, ab huius censurae vinculo, se humiliter, flexis genibus, praelato submittat, vel ei cui vicem delegaverit, habeatque nudum dorsum, et scapularium super caput et facie; praelatus vero, aut absolvens, teneat virgas, seu aliud flagelli genus in manu, quo illum verberare debet; et dum ipse cum conventu psalmum *Miserere mei* alternis versibus recitat, ad finem cuiusque versus nudam scapulam verberet; in conclusione vero psalmi

CAPUT XI.
De absolutio-
ne apostatae,
vel cuiuslibet
excommunicati.

dicatur *Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison, Pater noster, etc.*

- γ. Et ne nos inducas in tentationem,
- δ. Sed libera nos a malo.
- γ. Saluum fac servum tuum, Domine,
- δ. Deus meus, sperantem in te.
- γ. Domine, exaudi orationem meam,
- δ. Et clamor meus ad te veniat.
- γ. Dominus vobiscum.
- δ. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Praesta, quaesumus, Domine, huic famulo tuo dignum poenitentiae fructum, et Ecclesiae tuae sanctae, a cuius integritate devia-vit, restitue, ut peccatorum remissorum ve-niam consequendo reddatur innoxius.

Deus cui proprium est misereri semper et parcere, suscipe deprecationem nostram, ut, quem delictorum et excommunicationis catena constringit, misratio tuae pietatis absolvat. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Post orationes autem huiusmodi reci-piat iuramentum a praedicto fratre, quod erit obediens praeceptis Ecclesiae et Ordinis eiusque superioribus universis. Deinde dicat, *Confitebr Deo, etc.* Ab-olvens autem adiiciat :

Misereatur tui, etc. Indulgentiam, etc. Et ego, auctoritate Dei Patris Omnipotentis, Patris, et Filii, et Spiritus Sancti, et auctoritate qua fungor, absolvo te ab omni vinculo excommuni-cationis, quo teneris propter apostasiam, vel violentam manuum iniunctionem, vel propter contumaciam (semper exprimendo causam), et ab omnibus transgressionibus, excessibus seu omissionibus regulae et constitutionum nostra-rum, quantum ego possum; et quod non possum, suppleat et perficiat omnipotens Sacerdos et Summus Pontifex Iesus Christus; et restituo te societati fratrum nostrorum, et communioni et unitati fidelium Christi, et dispenso tecum in omni irregularitate quam incurristi. In no-mine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti.

Et postea iniungat praelatus poeni-tentiam, ut sibi visum fuerit. Quod si excommunicatio non sit ob delictum

publicum, omnia praedicta fiant omni-no secreta.

I. Cum poena carceris sit frequens in constitutionibus nostris, et quanto ea sit severior, tanto maiori studio chari-tatis indigeat, propterea fratribus decla-ramus eam non esse ita de se infligen-dam, ut excludat miserationis et lenita-tis officium.

II. Ab hoc ergo in qualibet provincia communibus expensis per eius provin-cialem a conventibus erigendis consti-tuantur carceres, cum omni genere vin-culorum, in quibus scelerati fratres de-tineantur vincti et compediti, aut tantum inclusi, iuxta meritum criminis. Qualitas autem loci plus ad securitatem quam immanitatem accedat. Sit etiam suffi-cienti lumine conspicuus, et diuturno tempore incarceratus recitare valeat divinum officium et libros spirituales legere, quorum usu et consuetudine sa-lubriter et fructuose tempus insumat. Quapropter praelatis iniungimus, ut sem-per incarcerato, si horis canonicis fuerit adstrictus, Breviarium apponi faciant, cum aliquibus de praedictis libris spi-ritualibus aut sanctorum vitas conti-nentibus, et illum moneant ut in his legendis versetur, et divini officii pen-sum non desinat.

III. Ulterius ipsis praecipimus, ut semel ad minus in hebdomada illum adeant et visitent, ac omni qua potuerint consolatione permulceant, mentem eius erigant ad poenitentiae fructum, ac labores ac poenas inflictas toleranter, gratis et fructuose ferendas: quod si per se exequi non valeant, fratrem ali-quem ex gravioribus adhibeant, qui sit potens charitate, consilio, et loco sui praedictas visitationes impleat.

IV. In necessariis ad vitam sit etiam diligens praelatus, ut nihil deficiat, ne-

1 Aptius lege ut (R. T.).

CAPUT XII.
De incarco-
ratione crim-
inosi.

que potus, aut cibi patiat inopiam, neque in his aut aliis nimis aerumnose tractetur; lectulus sit ei stratus, non maiori cura quam suae congruit poeni-tentiae vel crimini, sed ut miserationem decet et exigit fraterna dilectio.

V. Praecipue vero eidem praelato subiungimus, ut, debito intentus charitatis officio, statutis temporibus poenitentiae sacramentum ab incarcerato suscipien-dum curet. Quoad missam vero audien-dam diebus festis similiter ordinamus, ut, ubi secure et tuto id valeat impleri, aut decenter in ipso carcere fieri, hunc illi fructum nulla ratione prohibeat.

CAPUT XIII.
De modifica-
tione poena-
rum.

I. Quamvis equidem multa sint, quae in superioribus culpis, excessibus seu criminibus, aut aliis etiam in hac no-strae constitutione dispersis, observare canonice iubeat sublimis auctoritas Or-dinis, quaeque statuta districtius exe-quenda praecipiant: tamen, quia defe-ctus praesentium temporum et languen-tem humanae conditionis statum consi-deramus, quibus non solum mentes, sed etiam corpora deficiunt, fragilitate hu-manam et fomite praevalentibus; eapro-pter, Salvatoris nostri exemplo inhae-rentes, qui semper misericorditer agit et figmento nostro compatitur, prae-senti constitutione ordinamus, ut ad poenas, contra praedictas culpas et cri-mina expressas, tam declarandas et exe-quendas, quam modificandas, mitigan-das, commutandas et relaxandas, pote-statem habeat magister in toto Ordine, provincialis in sua provincia, et com-mendator in commendâ, quibus ex iure nostrarum constitutionum conceditur haec facultas, ubicumque ab ipsis vel a iure restricta non fuerit.

II. Hanc autem sic intelligimus, ut, ubi poena minime relaxanda, vel sine spe relaxationis, aut aliis verbis simili-bus denunciatur, potestas magistri aut

definitoris generalis et provincialis ex-cludenda non veniat, nisi prohibeatur expresse, cum tantum per illa inferiorum praelatorum potestatem restringere censeamus. Ipsos tamen, quibus haec insit dispensandi vel relaxandi facultas, monemus in Domino, ut nunquam fa-cile et pro solo libito, sed rationabiliter et iustâ semper ex causâ dispensent aut modificent, et impletâ prius maiori parte poenitentiae ipsi delinquenti assignatae, signisque doloris et manifestae corre-ctionis praecedentibus.

III. Quoniam autem, etsi culpas omnes aequâ lance studeamus appendere, et eas poenis aequalibus vindicare, nun-quam tamen unius esse ponderis inve-nimus, nec, etiamsi pares sint, parem poenam exigunt, ob discrimina persona-rum, quas iustitia distributiva respicere oportet; ideo praelatorum discretionis subiungimus, ut, si in praedictis quatuor generibus culparum, aliisve specialibus criminibus, reatus fiat gravior aut levior, ratione circumstantiae quae malitiam eius nimis augeat vel minuat, hanc sem-per tamquam primam inter rationabiles causas praeseferant, ut vel poenam le-gis in suo rigore exequantur, vel augeant aliquando, aut etiam modificatione vel relaxatione demulceant.

IV. Si vero differentia sit in personis, tanto rationabilius poterit commutari poena, quanto reus insignior et excel-lentior extiterit: non solum quia in istis levis poena eo redditur gravior, quo fuerit conditio nobilior, etiam ex hac parte maior et minor in ipsâ poenae diversitate coaequantur; sed etiam quia regularibus expedit, ut vel haec Ordinis fulcra non vilibus omnino poenis de honestate corrumpant, vel ut eorum flagi-tia non prodantur ex toto, sed, quantum liceat, abscondantur a parvulis, ne suo exemplo plus scandalo noceant, quam

exactae castigationis strepitu proficiant. Talibus ergo, cum deliquerint, poenam de honestate in alias eorum praecellentiae consonas commutari consulimus.

DISTINCTIO SEXTA.

De exercitio et professione litterarum.

Supra montem Christum iam mole religionis erecta, litterarum lucernam accendimus, quam ex instituti debito amplecti compellimur, non solum quia cum reliquis proximorum saluti et instituendis populis mancipemur, verum etiam quod, ob speciale professionis vinculum, cum paganis et gentilibus, fideique desertoribus, et in ea saepe nutantibus frequentissime versamur, inter quos oportet fratres nostros iuxta Apostolum amplecti eum, qui secundum doctrinam est, fidelem sermonem, ut potentes sint exhortari in doctrinam sanam, et eos qui contradicunt arguere, necnon et illis rationem reddere cum de rebus fidei saepenumero postulatur.

CAPUT I.
De studiis eo-
rumque profes-
sionibus in com-
muni.

I. Ut ergo iuxta praemissa nostri Ordinis professionem impleamus, et nulla sit in eo domus, ubi aliqua pia litterarum disciplina non vigeat, praesenti constitutione decernimus ut in singulis provinciarum capitulis designentur a definitorio omnia studiorum genera, quae singulis domibus secundum earum possibilitatem expediant, itaut in magnis et praecipuis constituantur doctrinae scholasticae, expositivae, et moralis theologiae aut philosophiae, prout opportune conveniat; in paucis autem collationes ad minus et conferentiae theologiae moralis et expositivae inviolabiliter habeantur.

II. Praecipue vero in qualibet provincia unam saltem domum praefixam esse statuimus, quae sit, et gaudeat iuribus collegii pro studiis dumtaxat sacrae theologiae, ubi sub uno rectore et studiorum regente lectores et fratres

studentes, expeditius quam alibi, sanctae disciplinae dent operam, et uberiores capiant ex ea proventus.

III. In praedictis domibus et collegiis pro sacra theologia designatis constituantur duo lectores matutini, et tertius vespertinus, cum uno magistro studentium; quartus autem non addatur nisi forsitan pro legendis artibus, ubi haec studia liceat quoque constitui. Quibus superaddimus unum fratrem regentem, qui curam studiorum sustineat, eaque moderetur, quemadmodum stabilitur inferius.

IV. In nulla domo studia praedicta tam artium quam theologiae permittimus, nisi sufficiens auditorum numerus suppetat, quem in utroque ad minus senarium ex fratribus Ordinis postulamus.

V. Provincialis¹, ad quem attinet praedictos fratres ad artes seu theologiam addiscendas eligere, vel etiam magister, si id aliquando ex causa legitima sibi assumpserit, nullo modo eos ad studia praefata deputet, nisi prius per testimonium ab examinatore conventus exhibitum sibi manifeste de illorum sufficientia et capacitate liqueat; quos enim in grammaticam non sufficienter informatos invenerit, nullo modo ad artes audiendas mittat, nec similiter, quos in artibus non satis instructosprehenderit, auditores theologiae constituat; sed illos eo transferat, ubi sufficientes reddantur huiusmodi facultatibus, a quibus eos omnino reiciat, donec ad illas respective probentur idonei.

VI. Ut autem disciplina in praefatis auditoribus nulla distractione frigescat, commendatoribus statuimus, ut nulli eorum in diebus lectionis licentiam a domo egrediendi concedant, etiam cum suis lectoribus, nisi ad conclusiones pu-

¹ Edit. Main. legit *Provinciali* (R. T.).

blicas: nec similiter praedictis diebus ad communes recreationes eos procedere permittant¹, nec ipsis lectionem quacumque ratione prohibeant.

VII. Insuper constituimus, ut nullus frater mittatur ad collegium pro audienda theologia, nisi per unum annum in alia domo auditor illius extiterit. Cum autem eligendus sit, fiat semper praevio examine et oppositione publica coram praelato superiori, exponendo scilicet per dimidiam horam quaestionem vel materiam aliquam de artibus sibi ante vigintiquatuor horas, et non amplius, sortitam, et ulterius per dimidiam respondendo argumentis in illam obiectis a suis oppositoribus, vel, eorum defectu, ab his quos praelatus superior designaverit; qui illum, si approbatus manserit, poterit ad collegium mittere.

VIII. Praefato denique praelato constituimus, ut, nulla ratione vel causa, novitiorum aliquem ad studium artium vel theologiae suscipiat, nisi iam unum annum in novitiatu expleverit, ut superius dist. IV. cap. III sancivimus.

CAPUT II.
De studiorum
regente.

I. Cum studiorum pondus, et eorum recta ratio, ab uno direttore, et eo quidem sollicito, pendere debeat, et praecipua cura moderari, ut litterarius ager sub eo cultore floreat: eapropter, considerantes frequentissime commendatores sui conventus regimine nimis implicatos ac distinctos², nec, quantum expedit, curis pariter studiorum intendere posse; praesenti constitutione statuimus, ut in singulis collegiis ac domibus ad disciplinas sacrae theologiae designatis, et non alibi, unus frater speciatim eligatur a definitorio capituli provincialis cuiusque provinciae, qui, nomine regentis, in praemissis domibus et collegiis sit omnibus studiis tam theologiae quam

¹ Edit. Main. legit *permittat* (R. T.).

² Forsan *distractos* vel *distentos* (R. T.).

artium praepositus, cuius officium uno solo triennio concludatur, a capitulo scilicet in capitulum; quod si extra capitulum vacare contigerit, eius electio ad provincialem eiusdem provinciae pertineat.

II. Et quoniam huiusmodi officium in debita auctoritate constituere intendimus, ad eius electionem virum semper praestanti ingenio ex graduatis exigimus, qui sit magister vel praesentatus in litteris florens et assiduus, ac de illarum fruge zelator, necnon et ab aliis curis et occupationibus expeditus: si autem inter praedictos non facile suppetat, eligatur de lectoribus iubilatis; alioquin fiat regens collegii aut domus studiorum antiquissimus in lectione lector inter omnes eiusdem collegii vel domus.

III. Munus regentis debet esse praecipue, studiis sibi commissis invigilare, eaque omni sollicitudine promovere, itaut, quaecumque illis noceant, prudenter avertat, quae vero profutura sint, ad meliorem frugem pro viribus curare non desinat. Debet etiam prae oculis habere quae scripta sunt in constitutionibus nostris, et ea quae in dies emanaverint a capitulis generalibus, et a provincialibus, et a magistro generali, a provinciali, a visitoribus, ad rectam studiorum rationem, et dare operam ut ea diligenter serventur.

IV. Ad eius insuper sollicitudinem accedit, quod lectores quicumque suo muneri officiose intendant, quod lectionibus dictandis sint horis sibi competentibus assidui, quod conferentiis quotidianis et conclusionibus, tam mensalibus quam hebdomadalibus, quotiescumque in nostris domibus exercentur, assideant, et ad alias extra Ordinem confluant, eisque debitam vicissitudinem reddant; illos autem, quos in his aliisve negligentes

¹ Videtur legendum *deferant* (R. T.).

offenderit, poterit ad lectiones, conferentias et conclusiones vocare, et simul admonere prudenter ut munera sua in omnibus legitime compleant; quod si non acquieverint monitioni, rem commendatori deferat, aut etiam superioribus praelatis, prout magis expedire iudicaverit.

v. De cetero autem regentibus facultatem impertimur, ut studentium omnium in litterarum usu et executione defectus corripere et obiurgare valeant, ac ipsis etiam poenitentias vel abstinencias aliquas infligere, quas tamen, si in refectorio fieri oporteat, praelato notas faciat, cui sane consulimus ut semper regentis partibus faveat, quo magis eius magisterium auctoritate fulciat. Quod si venia danda sit delinquenti, eam consulto regente largiatur.

vi. Cum habendae sint conclusiones publicae quae typis mandari debeant, nullus lector id audeat exequi, nisi prius eas regenti subiiciat, ut recenseat, approbet et subscribat, in quibus si novitates a divi Thomae doctrinā et sensu devias invenerit, omnino prohibeat et deleat, nec ratione aliquā, sub poenā privationis a munere, defendi permittat.

vii. Conferentiis, seu collationibus, theologiae vel artium, singulis diebus non feriatis inviolabiliter assistat, in ipsis et conclusionibus publicis argumenta distribuatur, eaque, si necesse fuerit, resolvat, et ipso loquente omnes sileant. Ad lectionem in conferentiis dicendam fratrem studentem eligat, servatā tamen in his omnibus auctoritate praelati, cui praesenti semper aequum ducimus haec munia cum omni comitate deferri, et eo solum annuente regentem suscipere et exequi.

viii. Si commendator in disciplinā litterarum promovendā fuerit negligens, et earum fructum quovis modo impediatur,

id regens protinus provinciali aut visitatori aperiat, vel etiam deferat ad provinciale capitulum, ut damno adhibeant medelam.

ix. Ulterius ad regentem pertinet ut determinatas horas auditoribus, tam vere quam hyeme, iuxta provinciarum consuetudinem, ad studendum praefigat, et pro antelucanis unus sit ex illis excubitor, qui reliquos a somno excitet, et ipsis omnibusque lectoribus lumen accendat, prout fuerit in domibus consuetum. Ad hoc autem diligenter studeat, ut illis tribuatur oleum, et reliqua necessaria pro studio, ut atramentum, pennae, papyrus, et alia similia, de quibus sic illis praelatus large provideat, ut nunquam studia ex praemissorum penuriā tepe-scant. Similiter curae habeat regens bonam aulae dispositionem, itaut fenestrae ad pluviam propulsandam sint bene munitae, nec vento facile pateant.

x. Recreationes autem, quando sint studentibus indulgendae, fiant semper opportuno tempore, et de licentiā praelati, quam solus ab eo postulabit regens. Quocirca declaramus, quod, licet omnis res litteraria, eiusque acta ordinare, ad regentem pertineat; ceterum in praecipuis, et iis quae possunt concurrere cum aliis conventualibus actis, aut eorum opportuna tempora invertere, semper praelatus consulendus est a regente, ut inter ipsos res litterariae cum aliis conventus oneribus temperentur, et ita pro singulis eligatur tempus, ut se invicem non impediant, aut importune fiant. In absentia regentis antiquior primusque lector munus eius suscipiat; ubi vero lectura tantum artium sit constituta, curam et regimen studiorum lectori subiungimus.

xi. Regens denique, si non fuerit magister, eius gratiā fruatur quantum ad mensuram refectionis et victus, cique ne-

CAPUT III.
De lectoribus
creandis et op-
positione ad le-
cturas.

cessarium oleum ad studium praebeatur. Pro se autem, praeter unam missam omnibus sacerdotibus semel in hebdomadā concessam, alias duas celebrare poterit.

i. Quia ex rectā institutione lectorum pendet maxime proventus et utilitas litterarum, praesenti constitutione decernimus, ut nullus ad oppositionem lectionis tam artium quam theologiae admitatur, nisi decursis in integrā philosophiā tribus annis completis, prout inferius declarabitur, ac quatuor integris pariter in theologiae disciplinā peractis, et nisi conclusiones utriusque facultatis publice defenderit secundum consuetudinem provinciarum a capitulo provinciali approbatam.

ii. Oppositiones autem pro qualibet lectione obtinendā ita inviolabiliter praemittimus ante institutionem lectoris, ut tam in artibus quam in theologia non possit aliquis in lectorem eligi nisi factā oppositione in concursu generali et publico, a provinciali vel magistro seu ab ipsis potestatem habente convocato, et nisi duo graduati de numero ad minus praesentes extiterint.

iii. Modus vero oppositionis ita sit, ut quisque videlicet ex oppositoribus ante vigintiquatuor horas, et non amplius, materiam lectionis eligat, et pro libito suscipiat ex tribus punctis vel capitulis per sortem sibi ex Aristotele vel Magistro sententiarum, iuxta qualitatem lectionis, propositis; quo tempore elapso, confestim in arenam descendat, et per unam horam publice coram provinciali, aut etiam magistro, vel eorum potestatem habente, et reliquo concursu, punctum, materiam vel caput sibi sortitum exponat, ut per aliam horam argumentis oppositorum satisfaciatur.

iv. Hoc itaque examine peracto, provincialis, vel magister, vel quicumque

alius oppositionem celebrans, convocatis omnibus graduatis de numero, ac etiam lectoribus iubilatis, qui conventui collegiove adfuerint, et eius similiter praelato, cum ipsis ineat consilium circa sufficientiam oppositorum; quibus auditis, per se decernat eos, qui in primo aut secundo gradu manere debeant approbati ad lectionem pro qua decertaverint; itaut ipse provincialis vel magister, aut alius ab ipsis potestatem habens, ad eas, quae tunc vel pro tempore vacaverint, possit de ipsis, et non aliis, eligere quem maluerit, servatā tamen qualitate et gradu approbationis, iuxta gradum et qualitatem lectionis vel loci. Secretarius vero approbatos et reprobos in provinciae libro conscribat, ut, qui valeant lectores eligi, publice constet.

v. Si quis vero sine aliquā ex praedictis solemnitatibus creatus fuerit lector, ex nunc declaramus lectionem eius nullius esse roboris et valoris, et annos, quibus legerit, ad gradus obtinendos non debere computari pro merito.

vi. Declaramus adhuc praedictum examen seu oppositionem debere in eadem materia fieri, ex cuius genere fuerit lectionis providenda, itaut non sufficiat approbatio ad lectionem artium, ut quis censeatur approbatus ad lectionem theologiae, aut e converso.

i. Sic institutis lectoribus a provinciali vel magistro, decernimus et statuimus lectores artium teneri per tres annos completos continuo legere et interpretari omnes libros Aristotelis in hac lectione iuxta consuetudinem comprehensos, ita scilicet ut in omnibus tribus annis legat per ordinem summulas et logicam cum isagoge Porphyrii, et libros praedicamentorum, deinde libros physicorum, cum reliquis de generatione et corruptione, de animā, mundo, caelo et metheoris.

CAPUT IV.
De officio et
modo lecto-
ris.

ii. Cursum vero incipiant a die Exaltationis S. Crucis, usque ad festum Nativitatis sancti Ioannis Baptistae, a quo die usque ad initium alterius curriculum intermissionem concedimus, ut auditores hoc tempore cum lectoris auxilio praeterea reminisci, et inter se conferre valeant. Quocirca conferentias his etiam feriis quotidie lector cum illis exerceat. Formam legendi sic esse decernimus, ut in quolibet die lectivo, accepta prius a discipulis lectione praecedenti, mane et vespere legant per unam horam; et per dimidiam, quae legerint, exponant. Hora autem consuetâ, et a commendatore et regente praestitutâ, conferentias diebus singulis sine dispensatione habeant, et conclusiones semel in hebdomadâ, cum totius scholae assistentiâ, minime praetereant. In quolibet vero curriculo unum ad minus ex auditoribus magis idoneum ad publicum actum accingant, et defendat, et ad publicos extra Ordinem etiam indeficienter conveniant.

iii. Lectores autem theologiae et mane et vespere semper unam horam in legendo et exponendo lectionem insumant, conferentiis quotidie habendis, et in aliquâ ex eorum materiis alterne versandis omnes intersint, sabbatinas disputationes in singulis septimanis habeant, eisque indispensabili alternatione praesideant. In quolibet etiam curriculo publicum actum instruant et defendant, nec ab extraneis unquam abesse, et in illis arguere praeterrmittant, quotiescumque ipsis servanda ratio vicissitudinis obtingat. Cursum theologiae incipiant a primâ die post festum S. Lucae, et usque ad dominicam SS. Trinitatis sine ullâ intermissione legant: ita tamen ut materiam semper compleant.

iv. In doctrinâ, stylo et electione materiae semper debet lector se confor-

1 Forsan praeterita (A. T.).

mare discipulorum necessitati et ingenio, ita ut eos magis utilibus et intelligibilibus imbuat: a superfluis et inanis omnino absteineat. Sciat utique in antiquis esse sapientiam, ac proinde vocum novitatibus non adhaereat, nec opiniones a communi sensu devias sectetur, longos tractatus nunquam instituat, sed eos ita clare et breviter absolvat, ut in singulis curriculum materiam perfecte finire valeat.

v. Universis lectoribus enixe praecipimus, ut, iuxta antiqua Ordinis decreta saepius in capitulis generalibus iterata, semper in omnibus et per omnia doctrinam divi Thomae secundum sensum et expositionem thomistarum ita doceant, ut, si in aliquo ab eâ recesserint, ipso facto provincialis eos lecturâ destituat; maxime tamen studeant, ut circa mysterium Conceptionis beatissimae Virginis Mariae semper illud in eam partem et sensum suscipiant et exponant, unde nitorem eius et immunitatem ab omni labe didicimus et profitemur.

vi. Statuimus etiam, ut in qualibet domo totius Ordinis, vel etiam collegio ubi vigeat disciplina theologiae, duo lectores matutini semper legant materias theologiae scholasticae: tertius vero theologiae moralis, scholastico tamen more, tractatum vel materiam subcursus probatione instruat.

vii. Lectores tam artium quam theologiae semper in aulâ vel loco publico legant; quod si secus fecerint, curricula eorum et annos non approbamus ad meritum.

viii. Ut autem omnis lector, dum actui lectionis incumbit, inopiâ temporis non laboret, decernimus ut toto lecturae tempore sit omnino liber ab assistentiâ chori, praeterquam diebus festis et solemnitatibus a lectione feriatis ad missam maiorem et vespere, et ad

omnes matutinas cantandas, ad missam beatæ Virginis in sabbato, ad orationem mentalem vespere et mane, et denique ad capitulum quotidianum, et non ultra. Pro se missam unam celebrare potest praeter assignatam a constitutione. Oleum pro studio cuicumque lectori a conventu tribuatur. Locus eorum ad invicem in actibus et functionibus litterariis sit penes antiquitatem lecturae.

ix. De cetero constituimus, ut, iuxta decretum capituli Optensis a SS. D. N. Innocentio XI confirmatum, qui, decursis omnibus lecturae curriculum, iam pro magisterio meritum adimpleverint, gaudeant titulo lectoris iubilati, et omnibus immunitatibus, quas praesentatis de numero et iustitiâ concedimus, excepto suffragio in capitulo provinciali, sitque locus eorum novissimus inter illos tam de lecturâ quam pulpito, ita ut praecedant omnes praesentatos de gratiâ, servatis tamen apud ipsos iubilatos ordine et antiquitate lecturae.

x. Lectores, qui ad provinciam Italiae mittantur a magistro cum facultate legendi, aut designati fuerint in aliquâ illius provinciae lecturâ, omnino declaramus habiles, ut, rite probatis eorum annis, et lecturae curriculum in praefatâ Italiae provinciâ peractis, gradus obtinere valeant in propriis.

CAPUT V.
De magistro
studentium.

i. Ubertatem litterarii fructus desiderantes, ne in defectu culturae langue-scat, hac de causâ decernimus, ut in qualibet domo vel collegio ad disciplinam theologiae designatis, praeter tres lectores praedictos, alius constituatur, qui sit magister studentium, ad quod munus nullatenus assumatur, nisi iam per triennium lecturam artium laudabiliter impleverit, ut ulterius in oppositionibus generalibus pro lecturâ theologiae per unam horam lectionis alteram-que argumentorum legitime decertave-

rit, simulque approbatus fuerit, et ut talis in provinciae libro susceptus.

ii. Huius autem sit munus indispensabile omnibus theologiae conferentiis assistere, et alternatim cum singulis theologiae lectoribus eorum materiis et opinionibus praesidere, quorum sensui et iudicio in illis defendendis acquiescere et consentire debeat. In conclusionibus vero sabbati, et extra ordinem, eandem vicem praesidendi et arguendi cum praedictis lectoribus sortiatur. Horis studio designatis diligenter visitet auditores, et si quos negligentes invenerit, regente non adstante, puniat aut puniri faciat.

iii. Praeterea omnibus diebus feriatis intra curriculum dubium vel quaestionem litteralem Sacrae Scripturae, eodem more et formâ qua solet casus conscientiae, proponat, ad quam omnes de scholâ confluant, et pro libito magistri studentium respondeat obiectis unus de studentibus ab eo designatus, cui praesideat ipse, et tandem resolvat dubium.

iv. Qui sic ergo in hoc munere fuerit plausibiliter operosus, omnes annos pro gradibus promerendis comparet, tam si revera eos legendo peregrisset, modo procedat informatio legitima de illis prout de reliquis lectoribus fieri constituimus. Praeter hoc autem, ius habeat ad primam lectionem, quae proxime vacaverit in conventu aut collegio ubi munus istud obierit, eisdemque gratiis et exemptionibus gaudeat, quibus ceteri lectores actuales theologiae.

v. Et licet pro studiis artium magister studentium semper fuerit hactenus solitus institui, de cetero praecipimus, ut tantum designetur in domibus artium studio destinatis absque ullâ prorsus a choro et altari exemptione.

i. In qualibet provinciâ non plures quam duodecim magistros theologiae suscipimus, neque amplius quam viginti-

CAPUT VI.
De magistris
et praesentatis.

quatuor praesentatos de lecturâ. His autem gradibus, quos de numero dicimus, neminem insigniri liceat, nisi qui exacte et legitime omnia illorum merita et requisita compleverit, prout in his constitutionibus ordinantur.

II. Quocirca praesenti constitutione enixe observari praecipimus decretum capituli generalis Optensis a SS. D. N. Innocentio XI confirmatum, quod nullus ad gradum praesentaturae de lecturâ promoveri valeat, nisi decursis integreque paractis octo annis lecturae actualis, inclusis¹ pariter quos forsitan egerit in magisterio studentium, itaut iam per triennium unam ad minus artium lectionem compleverit; reliquis autem theologiae sacram ad octavum usque docuerit, aut magister studentium extiterit. Similiter etiam quod nullus ad magisterium assumatur, nisi, ultra praedictos octo annos, alios septem in sacrae theologiae lecturâ consumpserit.

III. Lectorem autem illum qui de licentiâ Ordinis in universitate approbatâ oppositionem fecerit, et in eâ cathedram obtinuerit, ubique praedictos annos is tam in artium lecturâ, quam theologiae, ex toto vel parte, peregerit, nullâ ratione excludimus, imo gratius admittimus, et approbamus idoneum ad gradus praesentaturae et magisterii obtinendos, perinde ac si praedictos annos intra Ordinem complevisset.

IV. Pari modo constituimus praemissos annos debere esse completos, singulisque materiis et curriculum respondentibus. Itaut unus annus non possit complecti duos cursus, tam theologiae quam artium. Quod si aliter eveniat, eos neutiquam ad surreptionem graduum pro merito computamus.

V. Ut ergo omnium annorum lecturae cuiuslibet legitima ratio habeatur, eorum

¹ Edit. Main. legit *inclusi* (R. T.).

probationes et informationes immediate fieri constituimus in actu visitationis ab ipsis provincialibus vel visitoribus, ita scilicet, ut primo fiant privatim in scrutinio secreto, et deinde publice per testimonia sanioris partis conventus. Quod si ad istas authentice conficiendas provinciali aut visitori tempus in visitatione deficiat, ille tantum, et non visitor, relinquat aut mittat commissionem religioso sibi probato et idoneo, qui eas, ut praedicatur, perficiat.

VI. Illae vero ita legitimae factae debent praesentari definitorio capituli provincialis et ibidem examinari, et pariter cum secretâ informatione conferri quam provincialis aut visitor in visitatione suscepit, ut ex istâ et illis fiat a definitorio iudicium, cuius est privative informationes intra capitulum, easque probare et repellere.

VI. Ipsas insuper fieri decernimus de triennio in triennium, in singulisque capitulis praesentari; quod si haec praesentatio ultra unum capitulum protrahatur, maneat irrita, annique lecturae non computentur ad provisionem graduum. Statuimus praeterea, non quamlibet informationem huiusmodi approbationem a definitorio capituli factam sufficere, ut quis maneat expositus, aut iure promotus ad gradum aliquem obtinendum. Illam ergo tantum esse volumus declarationem ad expositionem gradus sine dispensatione requisitam.

VIII. Unde, cum ex decreto Pauli V huiusmodi expositio seu praesentatio semper fieri debeat in vacatione determinatâ per definitorium provinciale intra capitulum provinciale congregatum, ad quod privative attinet, et ex hoc necessario sequatur, gradus extra capitulum vacantes usque ad aliud proxime futurum manere suspensos; idcirco, ne pro his dilationibus quidquam incommodi

provincia sustineat, consulto et deliberate statuimus, ut praedicto definitorio liceat intra capitulum hanc facultatem exponendi seu praesentandi ad gradus quemcumque ex approbatis a se ipso magistro generali cedere, ut ex ipsis extra capitulum provinciale exponat quem maluerit.

IX. Ex eodem Pauli V decreto, ad magistrum generalem, loco et vice capituli generalis, quoslibet supradicto modo expositos ad gradus promovere, eosdemque in ipsis confirmare privative pertineat. Qua etiam facultate gaudere volumus priorem Barchinonae, aut alium, qui tempore vacationis magistratus in vicarium generalem totius Ordinis successerit.

X. Ordinamus ulterius, ut praedicta requisita ex parte promovendi ad gradus praesentaturae vel magisterii minime suppleri valeant per alia merita et exercitia vel obsequia religioni praestita, cuiusvis ea qualitatibus extiterint; quod si quis in posterum, praefatis absque requisitis et conditionibus, tales gradus susceperit, eos irritos nulliusque roboris declaramus.

XI. Nec gradum eius, qui etiam per longum tempus a provinciâ discesserit (nisi forsitan maneat adoptatus in aliâ), mox quasi vacantem cuiquam providere, vel eum quovis modo in numerum subrogare. Si quis tamen gradum ita suscepit, nullitati et privationi vocis activae et passivae illum de facto subicimus.

XII. Praeter dicta vero duodecim magisteria de numero et lecturâ, et viginti quatuor praesentaturas etiam de numero et cathedrâ, alias etiam sex praesentaturas pro praedicatoribus admittimus, quas dicimus de pulpito, de quibus inferius capite de praedicatoribus est dicendum. Extra praefatos etiam gradus, quos fratribus ex eo quo¹ et pro suo

¹ Potius lege *ex aequo* (R. T.).

munere laborantibus impertimur; si quis gradum aliquem per Breve Sedis Apostolicae obtinere voluerit, nunquam id intendat, nisi de licentiâ magistri, nec eâ obtentâ gradum assequi valeat, quin prius eius narratio in definitorio provinciali examinetur, et ibidem de surreptione et obreptione fuerit ab omnibus absoluta, omnique vitio pura iudicetur.

XIII. Deinde vero, ut quis ad collationem et confirmationem praedictorum graduum de gratiâ perveniat, firmiter constituimus, ut, iuxta praedictam bullam Innocentii XI saepius relata, necessario et inviolabiliter sufficientiae illius rigorosum et praevium fiat examen, exponendo scilicet per unam horam punctum aliquod seu quaestionem theologiae scholasticae, moralis seu expositivae ante horas vigintiquatuor a se prohibito electam ex tribus sibi sorte propositis ex Magistro sententiarum, aut ex sacris Bibliis, et per aliam horam expositis argumentis satisfaciat. Quae omnia fieri debent solemniter in concursu publico coram provinciali, qui deinde, cum duobus saltem magistris de numero, et totidem praesentatis de numero et cathedrâ, ad approbationem promovendi per secreta suffragia procedat, et iuxta eorum maiorem partem admittatur vel reprobetur.

XIV. Eos tamen ab hoc examine excipimus qui iam alias ex merito lectionis fuerint approbati a capitulo provinciali ad praedictos gradus, vel saltem iam praefatum examen subierint in publicis oppositionibus ad lectionem theologiae, et ad illam pariter manserint approbati.

XV. Omnes magistri et praesentati, quos de numero seu lecturâ praediximus, vocem habeant in omnibus actibus et electionibus capituli provincialis, praeterquam in eius definitorio, nisi alio-

quin ibi ea gaudeant ex munere. Magistris tribuatur socius, qui ad commune conventus servitium non deputetur, et per eundem e domo egredi volentes licentiam a commendatore petant. Ultra communem, duas pro se missas in hebdomada celebrare poterunt; super communis refectionis mensuram, eius medietatem illis ubique superaddimus; ipsos item ab omni officio altaris absolvimus, nisi in festis et solemnitatibus praecipuis; neque in tabula hebdomadae ad aliquod munus designari possint.

xvi. Quantum vero ad residentiam in choro, iisdem magistris denunciamus, eos vi gradus specialiter esse ad studium sacrae theologiae scholasticae, moralis, mysticae vel expositivae destinatos, iuxta quas, tum scribendo, tum concionando, tum confessiones audiendo, debent populos instituere, ad quorum profectum sunt vere facti et appellati magistri; quapropter, dum huiusmodi laboribus specialiter actu et assidue pro suo munere intenderint, eos, quantum ad chorum, eisdem lectorum actualium gaudere immunitatibus declaramus. Praesentati vero, ultra communem missam, alteram pro se celebrare valeant in hebdomada, et eos pariter ab officio altaris absolvimus. In reliquis autem servetur omnibus graduatis, tam de lecturâ quam pulpito, rationabilis consuetudo provinciarum a capitulis generalibus approbata; et praeter illam et praefata, nulla ipsis alia privilegia permittimus.

xvii. Super quibus insuper declaramus magistros et praesentatos de gratiâ, modo dicto creandos, in his quoque respective privilegiis et immunitatibus contineri, ita tamen ut, quantum ad locum, praesentati de gratiâ sint posteriores praesentatis omnibus de lecturâ et pulpito, quos dicimus de iustitiâ. Circa magistros autem pariter ex gratiâ

institutos observari praecipimus decretum capituli generalis Optensis a SS. Innocentio XI confirmatum, videlicet in hac formâ: «Quod nullus ad seriem magistrorum de numero ascendat, quinimo nec praesentatis de lecturâ locum auferat, sed illis sint ubique posteriores, et immediate sedeant ante praesentatos de pulpito; excipimus tamen illos, qui ex praesentaturâ de cathedrâ et numero sint ad magisterium assumpti, quos ad Ordinem etiam magistrorum de lecturâ referri decernimus, ita ut locum post eos omnes immediate semper obtineant».

i. Cum, ex concessione SS. Alexandri VII, magister Ordinis per se vel alium a se subrogatum facultatem habeat promovendi suos fratres ad gradus doctoris et baccalaurei, sicut in qualibet universitate approbatâ, ideo constituimus, ut ipse, pro confirmatione seu collatione magisterii, designet aliquem (si per se non conferat) ex magistris iam confirmatis et gradualis in promotorem ad talem gradum sub formâ constitutionis istius conferendum, a quo promovendus in magistrum gradum doctoris theologiae solemniter recipiat intra quatuor menses a receptione confirmationis illius, secus enim maneat magisterio privatus. Praesentatus autem sive a magistro sive a provinciali ad id iam pridem per se facultatem habentibus a constitutione nostrâ ad gradum baccalaurei eadem solemnitate promoveatur; ante promotionem vero suffragium non habeat in capitulo provinciali. Quam constitutionem etiam ad praesentatos de pulpito extendimus, nec non ad magistros et praesentatos de gratiâ.

ii. Forma autem graduandi magistrum est huiusmodi. Promotor habeat annulum et pileum nigrum paratum, ac sedens expectet promovendum, qui, flexis ad pedes promotoris genibus, interrogatur ab

Caput VII.
De formâ graduandi magistrum et praesentatos.

eo, *Quid petis?* et respondeat humiliter: *Peto promoveri ad gradum doctoratus et magisterii sacrae theologiae.* Promotor: *Promittis tenere, servare, docere et defendere doctrinam sanam et catholicam iuxta determinationem sanctae matris Ecclesiae Romanae?* Promovendus: *Promitto et spondeo in hac formâ:*

«Ego N. firmâ fide credo et profiteor omnia et singula quae continentur in symbolo fidei, quo sancta Romana Ecclesia utitur, videlicet: *Credo in unum Deum*, etc.¹ Apostolicas et ecclesiasticas traditiones, reliquasque eiusdem ecclesiae observationes et constitutiones firmissime admitto et amplector. Item Sacram Scripturam, iuxta eum sensum quem tenuit et tenet sancta mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero sensu et interpretatione sacrae Scripturae², admitto, nec eam unquam nisi iuxta unanimem consensum Patrum accipiam et interpretabor. Profiteor quoque septem esse vere et proprie sacramenta novae legis a Iesu Christo domino nostro instituta, atque ad salutem humani generis, licet non omnia singulis, necessaria: scilicet, Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Poenitentiam, Extremam unctionem, Ordinem et Matrimonium; illa quoque gratiam conferre, et ex his Baptismum, Confirmationem et Ordinem sine sacrilegio reiterari non posse. Receptos quoque et approbatos Ecclesiae Catholicae ritus in supradictorum omnium sacramentorum solemnâ administratione recipio et admitto. Omnia et singula, quae de peccato originali et iustificatione in sacrosanctâ Tridentinâ Synodo definita et declarata fuerunt, amplector et recipio. Profiteor pariter

¹ Hic refertur per extensum symbolum fidei Nicaeno-Constantinopolitanum (R. T.).

² Male edit. Main. legit *sacram Scripturam* (R. T.).

in missâ offerri Deo verum et proprium et propitiatorium sacrificium pro vivis et defunctis, atque SS. Eucharistiae sacramento esse vere, realiter et substantialiter corpus et sanguinem unâ cum animâ et divinitate domini nostri Iesu Christi, fierique conversionem totius substantiae panis in corpus, et totius substantiae vini in sanguinem, quam conversionem Ecclesia Catholica *Transubstantiationem* appellat. Fateor etiam sub alterâ tantum specie totum atque integrum Christum, verumque sacramentum sumi constanter teneo. Purgatorium esse, animasque ibi detentas fidelium suffragiis curari; similiter et Sanctos unâ cum Christo regnantes venerandos atque invocandos esse, eosque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias esse venerandas firmiter assero. Images Christi et Deiparae semper Virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas et retinendas esse, atque eis debitum honorem atque venerationem impertiendam. Indulgentiarum etiam potestatem a Christo in Ecclesiâ relictam fuisse, illarumque usum christiano populo maxime salutarem esse affirmo. Sanctam, catholicam et apostolicam Romanam Ecclesiam omnium ecclesiarum matrem et magistram agnosco, Romanoque Pontifici, beati Petri Apostolorum Principis successori, ac Iesu Christi vicario, veram obedientiam spondeo ac iuro. Cetera item omnia a sacris canonibus et oecumenicis conciliis, ac praecipue a sacrosanctâ Synodo Tridentina tradita, definita et declarata indubitanter recipio atque profiteor, simulque contraria omnia atque haereses quas-cumque ab Ecclesiâ damnatas, reiectas et anathematizatas ego pariter damno, reicio et anathematizo. Hanc veram catholicam fidem, extra quam nemo salvus esse potest, quam in praesenti spon-

te profiteor et veraciter teneo, eandem integram et inviolatam usque ad extremum vitae spiritum constantissime, Deo adiuvante, retinere et confiteri, atque a meis subditis, seu illis quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri, doceri et praedicari, quantum in me erit, curaturum, ego idem N. spondeo, voveo et iuro: sic me Deus adiuvet, et haec sancta Dei Evangelia. *Item* iuro quod, quatenus per sanctam Sedem Apostolicam licebit, tenebo, tuebor, defendam, praedicabo, atque docebo animam beatissimae Virginis Mariae in primo instanti suae creationis et infusionis in corpus, praeveniente Spiritus Sancti gratia, intuitu meritorum Iesu Christi Redemptoris, a peccato originali reservatam et immunem fuisse, et in hoc sensu festum Conceptionis eius ab Ecclesia celebrari ».

Promotor dicat: « Quoniam sapientiam vocasti amicam, et amator factus formae illius quaesisti eam tibi sponsam assumere, ecce Deus dat tibi eam sponsam, ut semper tecum sit et cor tuum possideat. In signum ergo accipe anulum in manu tua. Accipe, inquam, anulum in signum foederis et ingenuitatis verum. Et ego, auctoritate apostolicam per litteras nostri reverendissimi patris generalis mihi commissas, instituo, creo, facio te doctorem et magistrum in sacra theologia, doque tibi potestatem et facultatem publice legendi, docendi et interpretandi, exponendi et declarandi sacram theologiam. In nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti ».

Deinde surgat et faciat promovendum sedere in sua sella dicens: « Promoveo te ad gradum magisterii sacrae theologiae annumerans te consortio doctorum et magistrorum dictae facultatis: ita collocet, et sedere te faciat Dominus cum principibus, ut solum gloriae teneas ».

Deinde imponit pileum seu biretum capiti eius, dicens: « Accipe pileum seu biretum nigrum cum flosculo candido in signum magisterii; sic ornet te Deus coronam gloriae ». Deinde elevet, et dans ei osculum dicat: « Ecce odor filii mei, sicut odor agri pleni; crescere te faciat Dominus in millibus, et benedicat tibi in saecula saeculorum. Amen ».

III. Forma graduandi baccalaureum: Promovendus, flexis genibus ante magistrum generalem vel provinciale suum, faciat professionem fidei, ut supra; qua finita, dicat promotor: « Ego, auctoritate apostolicam mihi commissam, promoveo te ad gradum baccalaurei sacrae theologiae tamquam benemeritum et valde condignum ».

I. Ut autem munus praedicationis in religione fulgeat, et simul fratres habiles instituantur ad huiusmodi exercitium; idcirco decernimus, ut nemo ad illud assumatur, nisi per duos saltem annos sacram theologiam audierit, ac diaconatus ordine initiatus existat. Cum vero eligendus sit a provinciali (ad quem attinet), semper id fiat praemisso riguroso examine coram ipso et examinatribus conventus, cui provincialis adfuerit, et in sensibus Sacrae Scripturae, fideique mysteriis exacte probetur instructus. Sine hoc vero examine nullus audeat munus praedicationis exercere, neque sine licentiis superiorum iuxta Concilii Tridentini decretum.

II. In quolibet conventu duos praedicatores conventuales admittimus, et non amplius, qui huic labori cum merito et iure ad praemium infra designatum incumbant. Quod si plures instituantur, nominationes posteriorum inanes omnino reddimus, quantum ad iura merendi. Illis ergo praecipua sit cura praedicare per loca ditionis suae ad poscendas et colligendas eleemosynas pro captivis,

CAPUT VIII.
De praedicatoribus.

cum litteris tamen patentibus suorum provincialium. In quo labore per duodecim annos exerceri debeant, itaut illis non reputetur ad gradum, nec suppleri valeant aliis meritis, nisi vere et integre huiusmodi officium perquamdiligenter expleverint modo et forma hic et superius dist. II cap. II praescriptis. Praeter hoc insuper eos teneri volumus ut conciones conventus, iuxta ordinem et dispositionem commendatoris, habeant, et conscientiae casum alterne proponant et resolvant quotidie ab initio Adventus Ordinis usque ad dominicam Trinitatis.

III. Qui vero actu in hoc praedicationis munere laboraverint, gaudeant exemptionibus ab officio chori et altaris, a matutinis media nocte dicendis, et Prima: insuper missam unam pro se celebrare possunt ultra concessam a constitutione. Et tandem, completis duodecim annis praedicationis, immunes etiam ab officio hebdomadae declaramus, non tamen a residentiâ chori, quam eos de cetero integre sectari praecipimus.

IV. Cum pro his, qui praefatae praedicationis officium compleverint, sex praesentaturas iam pridem Ordo instituerit, in qualibet provincia eas neminem posse obtinere decernimus, nisi peractis, ut iam praemissum est, duodecim annis in praedicationis exercitio, praeviaque informatione de illis ab ipso provinciali seu visitatore facta, sub eisdem forma et tempore, annorumque nullitate in capitulo praesentanda, quae superius de lectorum informationibus decernuntur. Definitorium vero capituli ius habeat privativum eas approbandi, ac etiam exponendi praedicatores ad praedictos gradus, et hanc quoque facultatem cedendi magistro, sicut in gradibus de lectura sancivimus.

V. Ipsis vero praedicatoribus iam graduatis easdem immunitates, indulta et

privilegia concedimus, quibus gaudent omnes praesentati de lectura, vocemque similiter activam vel passivam in capitulo provinciali, et in electione definitorum provincialium et definitorum, electorum generalium, et ceteris actibus capituli, praeterquam in eius definitorio, nisi ad illud aliunde pertineat.

I. Per professionem litterarum eo maxime ducimur ut discamus scientiam sanctorum, mysticamque theologiam, qua in Poenitentiae foro ductores animarum efficimur, et lepram a lepra discernimus. Unde, eam in confessariis nostris sufficientiam desiderantes quae decet ministros Christi et dispensatores mysteriorum Dei, firmiter stabilimus, ut nullus frater in Ordine nostro confessiones audiat saecularium, neque fratrem alterius Ordinis, nisi prius a magistro vel provinciali fuerit approbatus, quibus enixe constituimus, ut ad munus huiusmodi eos tantum fratres eligant, qui litteris, vita et sanctitate fuerint commendabiles; praeter has autem licentias ab Ordine, nullus frater confessiones saecularium audire praesumat, nisi illam etiam obtineat a dioecesano, vel eius vicario, vel ab alio cuius huiusmodi confessiones audiendi iure possit facultatem vel curam animarum iniungere. Caveant autem dicti confessarii, ne aliquid a poenitentibus exigant, imo neque suscipiant, illud Evangelii adimplentes: *gratis acceptis, gratis date*.

II. Quilibet commendator in sua commendam idoneos fratres assignet, et satis sibi probatos, qui aliorum fratrum confessiones audiant; omnes tamen conventuales teneantur suis commendatoribus ad minus semel in anno confiteri, et ab ipso communionem suscipere in missa solenni feriae quintae maioris hebdomadae.

1 Videtur legendum *fratrum* (R. T.).

2 Videtur legendum *qui* (R. T.).

CAPUT IX.
De confessionibus et confessariis.

III. Fratres autem, sive conventuales, sive hospites in conventu commorantes, nullis aliis confessariis confiteantur, nisi tantum illis, quos pro conventu praelatus designaverit. Extra conventum vero, et ubicumque nostrorum confessariorum copiam non habuerint, confiteri poterunt extraneis confessariis a suis respective superioribus approbatis.

CAPUT X.
De totius Ordinis provincialiumque historiographis.

I. Agnoscentes utilitatem historiae, quae antiquorum patrum exemplis praesentium saepe mores effractus instituant¹, propterea ordinamus ut in capitulo generali, quoties opus fuerit, eligatur vel confirmetur unus historiographus pro toto Ordine, qui omnes res eius et gesta vitasque praecipue venerabilium patrum praecellentiumque virorum memoriae tradat, atque inceptam semper historiam novis voluminibus et tractatibus adaugeat; similiter et in qualibet provincia alius etiam in eius capitulis provincialibus nominetur, qui totius provinciae res fideliter referat et digerat, unde et generalis historiographus totius Ordinis historiam concinnare valeat.

II. Volumus autem, ut, qui nominati fuerint ad officium huiusmodi, sint ad illud genio naturaeque facilitate proclives, sacris etiam et humanis litteris praestantes: ante collationem muneris aequum erit, ut a provinciali aliisque viris rerum experimentum fiat, ut cum discretionem eligatur, qui proposito et intentione utilior videatur et commodior.

III. Dum ergo generalis chronographus hoc in opere laboraverit, fratrem amanuensem semper apud se habeat, ab omni conventus onere liberum oleum etiam, papyrus et cetera suo muneri necessaria ei a praelato tribuantur; si non fuerit magister, gaudeat, quoad victum, mensuram et portionem magistri; si autem magister existat, eadem victus

¹ Forsan instituat (R. T.).

ratio designetur ei quam patribus provinciae praefiximus.

IV. Expensae vero, quibus pro scriptis praelato mandandis indigeat, illi inviolabiliter conceduntur ab Ordine iuxta magistri generalis dispositionem, cui enixe suademus, ut totis viribus omnia, quae super hoc fuerint elaborata, semper iuris comiti contendat. Duas insuper missas, praeter indultam a constitutione, generali chronographo perpetuo concedimus in singulis septimanis.

V. Historiographus autem provinciae, si propriam et specialem historiam provinciae ordinare et accedere constituat, id fiat expensis provinciae, nisi eas aliunde ipse vel praelati provideant; quod si non faciat, mittat singulis annis ad magistrum Ordinis universa, quae digna relatu invenerit et elaboraverit, ut generalibus chronicis inserantur.

VI. Immunitates, quibus gaudere debet, sint una missa praeter communem in singulis septimanis, oleum, papyrus, reliquaque ad scribendum necessaria, et tandem partes magistri quoad victum.

I. Cum bibliotheca sit communis disciplina fratrum et officina litterarum, unde quis praeter inopiam de omnibus edoceri valeat, eam, quantum fieri possit, omnibus facultatem¹ praecipimus esse instructam, maxime vero in domibus studiorum. Pro custodia autem et cultura illius fratrem unum pervigilem et libris omnino deditum constituat praelatus, cui omnino bibliotheca et librorum numerus tradatur, de quibus, cum postulatus fuerit, rationem reddere debeat. Ad hoc vero sit duplex inventarium, quorum alterum in conventu depositum includatur, alterum vero apud ipsum maneat bibliothecarium, itaut in fine utriusque, et quotiescumque librorum mutatio fiat in qualitate vel numero, subscribat sem-

¹ Forsan facultatibus lectio imperfecta (R. T.).

CAPUT XI.
De bibliothecario.

per praelatus cum depositariis et bibliothecario.

II. Huic ergo fratri subiungimus, ut librorum species sic discretis componat ordinibus, ut secundum diversitates facultatum sint ad invicem separati; qui pertineant ad unam scientiam et facultatem, simul in uno vel pluribus pluteis per suas cellas et ordines componat, titulo facultatis desuper addito, et signatis voluminibus propriis numeris, ut per eos facile inveniantur in tabula.

III. Praeterea studere debet, ut, pro nitore et munditia librorum, fenestras contra pluviam et ventum praeccludantur, ut locus everratur frequenter, et a voluminibus pulvis et lineae saepe numero excutiantur, clavis bibliothecae servetur semper apud ipsum, sitque perpetuo paratus ad illam aperiendam studere volentibus, et ibi interim assistendum per se vel fidelem socium sibi creditum et a praelato designatum, nec quisquam alius specialem clavem obtineat praeter bibliothecarium.

IV. Ipse ulterius in id maxime incumbat, ut non solum libri non pereant, sed potius ut in dies accrescant; omnium illorum ita debet esse conscius, et¹ praecipuos saltem in aliqua facultate semper comparari curet; quod quidem commutatis aut venditis libris duplicatis fieri poterit. Ceterum, cum id agi oporteat, nunquam exequatur pro libito, nisi cum assensu commendatoris et provincialis in scriptis.

V. Sed ut omnis nostri Ordinis bibliotheca fideliter conservetur, librique ulla negligentia decrescere vel disperdi nequeant, praecipimus, in virtute Spiritus Sancti et sanctae obedientiae, sub poena excommunicationis maioris ipso facto incurrenda, ut nullus frater, cuiuslibet qualitatis aut conditionis extiterit, pos-

¹ Potius lege ut (R. T.).

sit nec audeat librum aut libros quoscumque, vel quolibet excogitabili prae-textu seu causa, ex bibliotheca extrahere nec ad hoc valeant praelati facultatem concedere, sub eisdem poena et praeccepto.

VI. Qui vero frater libros sibi ad usum concessos communi bibliothecae tradere voluerit, poterit libere ex ipsis dumtaxat aliquem seu quos velit pro suo studio deducere. In conventibus autem exiguis, ubi pauci fuerint libri, eos praelatus in sua cella custodiat, de quibus poterit tradere quos frater aliquis ad studendum postulet, relictam tamen memoriam in chirographo, ut eos debito tempore reddat.

VII. Ut denique bibliothecarius praemissa omnia diligentius expleat, illumque sui muneris nunquam taceat, ordinamus ut omni tempore, quo illud obierit, si non fuerit praesentatus, gaudeat omnibus gratiis, immunitatibus et exemptionibus praesentati, praeter vocem et locum. Si vero praesentatus existat, omnia pariter privilegia illi concedimus, quibus magistri fruuntur, excepto loco dumtaxat.

DISTINCTIO SEPTIMA.

De electionibus ad officia, et potestatibus electorum.

Ordinis vineam essentialibus iam disciplinis institutam, fratribusque quasi vitibus plantatis¹, poenarum vallo munitam, et litterarum torculari instructam, nunc tradimus religiosis agricolis, quos in praelatos assumimus, ut apti, adhibitam regiminis culturam, fructum eius Domino referant tempore opportuno.

I. Magistri generalis officium in Ordine nostro non amplius quam sex annorum spatio concluditur, itaut illud nunquam perpetuari liceat, sicut decreto Gregorii XIII et motu proprio Sixti V

¹ Potius lege plantatam (R. T.).

CAPUT I.
De capitulo generali, eiusque tempore et convocatione.

praecipitur, neque rursus, qui vicem suae alternationis inferius declarandae per sexennium expleverit; eadem iterum vergente non possit denuo in magistrum generalem assumi, sed expectari debet sequens ipsius magistratus vicissitudo.

II. Sex autem annos praedictos mobiles et ecclesiasticos intelligimus videlicet a sabbato in sabbatum ante dominicam Pentecostes, vel a sabbato in sabbatum ante tertiam dominicam octobris, quae non eodem mense vel die contingunt, unde si capitulum generale praecedens celebratum fuerit sabbato ante dominicam Pentecostes, hoc eodem sabbato sex post annis subsequens capitulum habendum sit absque dubio. Si vero ob vacationem magistratus ante sexennium expletum (ut infra constituitur) praecedens capitulum celebratum sit sabbato ante dominicam tertiam octobris, sequens in ipsum recidat post sexennium. Quod si ob eandem causam, capitulum habeatur sabbato ante Pentecostem, capitulum immediate succedens pariter post sex annos finiatur in ipso.

III. Et quamvis aliquando (ut inferius etiam ordinatur) ad sabbatum ante dominicam Trinitatis vel quartam octobris transferatur, non propterea futurum proxime capitulum (extra casum quo haec translatio octava dierum statuitur) a praedictis sabbatis ante dominicam Pentecostes aut tertiam octobris amoveatur, sed in ipsam redire praecipimus.

IV. Ad hoc autem capitulum generale (exceptis casibus vacationis magistratus inferius assignandis) omnes eius vocales praesentis constitutionis iure convocamus, itaut vi illius omnes censeantur convocati ad unum ex praedictis sabbatis, eo praecise quod expleatur sexennium, atque adeo teneantur accedere ad domum pro eo celebrando in proxime superiori capitulo designatam;

nihilominus magister generalis poterit suas litteras convocatorias ad eos opportuno tempore mittere iuxta consuetudinem religionis. Quod quidem praestare tenebitur vicarius generalis Ordinis, qui in eius locum, magistratu qualibet ratione vacante, successerit, in suis semper litteris causam vacationis declarando. Ceterum, si magister iuste sit impeditus et nequeat ad celebrationem capituli generalis accedere, praesidemque in illo nominaverit (quod dicimus in eo casu vicarium magistri), nullam is habeat potestatem convocandi, sed per se id faciat magister generalis tempore superius declarato.

V. Quocumque autem sive magistro sive vicario generali Ordinis convocante, sive etiam iure tantum constitutionis convocatione facta et supposita, ut praemissum est, omnes vocales ad praefatum generale capitulum venire tenentur loco et die, qui praestituti fuerint, inspectis. Si qui vero noluerint, aut fuerint impediti legitime, ius eligendi maneat apud illos qui praesentes extiterint.

VI. A die convocationis ad celebrationem capituli usque ad eius conclusionem, in quolibet Ordinis monasterio fiat quotidie supplex ad Deum deprecatio pro felici eius eventu, et pro prospero vocalium itinere. Post Nonam itaque vel missam dicat conventus psalmum: *Ad te levavi animam meam*, ut sup.¹ dist. III cap. xv; quo peracto, cantor incipiat: *Veni, Sancte Spiritus, etc.*, et deinde *Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison, Pater noster, etc.*

℣. Et ne nos inducas in tentationem,

℟. Sed libera nos a malo.

℣. Emitte Spiritum tuum et creabuntur,

℟. Et renovabis faciem terrae.

℣. Salvos fac servos tuos,

℟. Deus meus, sperantes in te.

¹ Ed. Main. leg. *disfaciat* pro *id faciat* (R. T.).

¹ Edit. Main. habet *v* pro *sup.* (R. T.).

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus qui corda fidelium Sancti Spiritus illustratione docuisti, da nobis in eodem spiritu recta sapere, et de eius semper consolatione gaudere.

Adesto, Domine, supplicationibus nostris, et viam famulorum tuorum in salutis tuae prosperitate dispone, ut inter omnes vias et vitae huius varietates tuo semper protegantur auxilio. Per Christum, etc.

CAPUT II.
De praeside
capituli genera-
lis, et casibus
in quibus eius
celebratio mu-
tatur.

I. Vivente magistro generali sui muneris est praesidere generali capitulo, si per salutem et expeditionem liceat; quod si morbo vel alia iusta causa ita fuerit impeditus, ut ipse per se capitulo adesse non valeat, tunc praesidem ad illud mittere posse decernimus, fratrem utique nostri Ordinis idoneum et prudentem, tantoque muneri exequendo litteris et auctoritate non disparem. Ilunc autem magister sub nomine sui vicarii, et non vicarii generalis, litteris opportunis sigillo suo roboratis, ad hunc tantum effectum praesidendi, constituat cum ea potestate quam declarabimus inferius.

II. Quoniam autem praeter hunc casum potest magister Ordinis morte, promotione, renunciatione, aliisve causis ab officio deficere: consequens etiam est ut ad novam eius electionem in alios praesides incidamus, et diversis temporibus eveniat celebratio capituli, providereque debeamus singulis.

III. Cum itaque futuris temporibus magistratus Ordinis per obitum aut renunciationem, vel alias quovis modo, vacare contigerit, si id ante quatuor menses proximos mensi Pentecostes eveniat, capitulum generale in vigilia huius Paschatis celebretur. Si autem praedictus obitus magistri, vel alia vacatio (ut praemittitur), succedat intra tempus dictorum quatuor mensium ante

perfectum Pascha, tunc celebratio capituli generalis ad sabbatum ante dominicam tertiam octobris eiusdem anni differatur, quam scilicet non usualem sed ecclesiasticam intelligimus.

IV. Similiter si praedicta vacatio magistratus acciderit ante quatuor menses proximos dicto sabbato tertiae dominicae octobris, capitulum generale in eo sabbato dictae dominicae tertiae celebretur. Si autem intra tempus ipsorum quatuor mensium ante dictam dominicam tertiam octobris obveniat, tunc ad sabbatum seu vigiliam Pentecostes anni immediate sequentis transferatur, itaut celebratio capitulum generalium et electio magistri semper in sabbato, et non alia die instituatur aut fiat.

V. Unde in hunc finem, et pro maiori declaratione huius nostrae constitutionis, statuimus, ut, si a vacatione magistratus usque ad vigiliam Pentecostes plus quatuor mensibus intercedat, itaut ante dictam vigiliam isti quatuor menses expleantur, praefata vigilia habeatur capitulum; similiter, si quatuor praedicti menses finiantur ante sabbatum dominicae tertiae octobris, non aliud sabbatum expectabit electio, sed fiet in ipso.

VI. Attamen si a vacatione magistratus usque ad vigiliam Pentecostes, vel ab ipsa vacatione usque ad sabbatum tertiae dominicae octobris, ita pene quatuor menses interveniant, ut statim post dictam vigiliam aut sabbatum compleantur, videlicet intra sequentem hebdomadam, et ante dominicam Trinitatis vel quartam octobris, tunc celebratio capituli generalis transeat respective ad haec sabbata ante dominicam Trinitatis vel quartam octobris, et non ultra, ne propter paucissimos dies ita longe magistri prorogetur electio.

VII. Interea vero, donec magister eli-

¹ Potius lege *praefatum* (R. T.).

gatur, cum ad priorem Barchinonae, vel eius defectu, ad alios inferius suo ordine declarandos successionem¹ religionis gubernium² pertineat. Quicumque tamen ille fuerit, succedit etiam cum omnimoda facultate convocandi et praesidendi capitulo generali usque ad ipsam electionem inclusive, et non amplius, sicut accidit etiam in praesidentia ipsius magistri.

VIII. Declaramus autem, ut omnis tollatur ambiguitas, quod, quotiescumque vacaverit magistratus Ordinis intra quatuor ultimos sexennii menses, etiamsi paucissimi dies deficiant, capitulum generale celebretur sabbato quo sexennium concluditur, itaut vicariatus generalis amplius durare non valeat quam illis praecise diebus, aut intervallo quod deest usque ad conclusionem sexennii et dictam celebrationem capituli, quod a praefixo tempore divelli nequeat, nec vicariatus ultrasexennium procedere.

IX. Post electionem vero, statim ac noviter electus fuerit canonice declaratus, ac in vere magistrum a capitulo susceptus, si praesens sit, iam de cetero transit in illum praesidentiae munus in universis definitoriis et actibus tam publicis quam privatis ipsius capituli; si vero abfuerit, idem praeses electionis, omnibus praefatis actibus praesideat, modo decreta a definitorio facta a magistro electo postea confirmantur.

X. Quod si durante capitulo prae aliquā invaletudine magister electus nequeat praeesse actibus et definitoriis capituli, cuius est ipse caput et pars praecipua, tunc illi fas erit aliquem de vocalibus ad hanc praesidentiam eligere, et in illum transferre omnem suae vocis auctoritatem pro singulis in definitorio et reliquis actibus decernendis. Cum tamen eligatur, fiat authentice, itaut

¹ Potius lege successores (R. T.).

² Edit. Main. legit gubernio (R. T.).

de singulis actis, electionibus et decretis definitorii vel capituli, esse rite et canonice facta, et non tamquam a corpore aut definitorio acephalo processisse, in libro Ordinis et ubique constare valeat.

XI. Si autem casus adveniat, quod, ex temporale¹ obitu generalis electi ante absolutionem capituli, nova electio magistri fieri debeat in ipso capitulo iuxta inferius ordinanda, tunc huic electioni semper praesideat prior Barchinonensis, tamquam revera vicarius generalis, in hac etiam etsi brevissima vacatione a constitutionibus postulatus, cui, si fuerit absens, aut alioquin impeditus, suo ordine succedant, quos infra praesenti constitutione decernimus.

I. Cum magister generalis, quia prima in Ordine dignitas, ius habeat praesidendi generali capitulo, idcirco primum locum et vocem semper obtineat in electionem magistri universisque actibus totius capituli electionem praecedentibus, in omnibus insuper praefatam electionem consequentibus vocem sortiatur; id ipsum quoque concedimus in vicarium generalem Ordinis vel capituli praesidem illi succedenti.

II. Rursus eo, qui in Ordine nostro munus magistri generalis obierint, ita praesenti constitutione ad praefatum generale capitulum convocamus, ut absolute ad illud accedere valeant, et vocem electivam et decisivam habeant in omnibus sicut quilibet ex definitoriis et electoribus capituli, locumque magistro generali et praesidi immediatum ante omnes provinciales.

III. In qualibet provincia quinque sint vocales, qui votum et suffragium habeant in capitulo generali, provincialis et quatuor sibi socii post eius electionem in capitulo provinciali canonice electi, quorum duos definitorum,

¹ Potius lege extempore (R. T.).

CAPUT III.
De eligentibus et eligendis in capitulo generali.

alios vero electorum generalium titulo gaudere constituimus. Ex his autem omnibus primum locum habeant provinciales, deinde definitores generales, quos subsequantur electores iuxta antiquitatem provinciarum.

IV. Vocales insuper, quos electores generales dicimus, tantum habeant vocem et suffragium in actibus pleni capituli, scilicet in qualificatione vocalium ante electionem, et in ipsa electione magistri et designatione domus capitularis, non autem in aliis congregationibus, quas definitorium ad differentiam capituli nuncupamus.

V. Prior autem Barchinonensis, etiamsi non sit vicarius generalis neque praesideat capitulo, vocem habet non solum in electionibus illius, sed etiam in definitoriis subsequentibus, et locum post provinciales vicariosque provinciales immediatum; vocem tamen in omnibus ante illos omnes obtineat.

VI. Deinde, qui in Romanā Curia strenue et cum approbatione communi in officio procuratoris generalis se gesserint per quinquennium, seu magistri seu solius praesenturae gradu praefulgeant, vocem habent in capitulo generali proxime celebrando dumtaxat, et non tantum in electionibus pleni capituli, verum etiam in omnibus eius definitoriis, usque ad absolutionem et finem ipsius, ex decreto capituli generalis Optensis a SS. D. N. Innocentio XI confirmato.

VII. Cum, temporibus opportunis et casibus a constitutione nostra praevisionis et ordinatis, possit, in defectu alicuius de praedictis electoribus aut definitoriis, novus alius verā et canonicā electione a definitorio provinciali substitui, super hoc ipso declaramus, iuxta decreta praesentis¹ capituli generalis Optensis, hanc substitutionem solum esse intelli-

¹ Forsan praefati vel praecedentis (R. T.).

gendam et posse fieri aliquo¹ ex praedictis suffragiis certo et determinate vacare contigerit in effectu, non autem ob solam contingentiam vel casum quo forte in itinere aut in ipso capitulo quovis modo impediri possit aut deficere. Quod ut immutabiliter impleatur, et non ita late via pateat multiplicandi suffragia, nec pluribus quam par est temere et sine causā determinatā adire capitulum liceat, praesenti constitutione praecipimus, nullum electorem aut vocalem, in locum alterius subrogatum, posse de cetero admitti in generali capitulo ad aliquem eius actum, nisi exhibito semper et realiter praesentato authentico testimonio in ipsā sui creatione a definitorio provinciali concedendo, prout inferius in hac ipsā distinctione cap. XXII ordinatur, quo evidenter constat² de defectu determinato et legitimo impedimento illius qui ad talem vocem habendam in capitulo generali electus fuerit in suae provinciae provinciali capitulo.

VIII. Quantum vero ad eligendos eos qui vocem passivam habeant in congregatione generali, statuimus primo ad magistrum generalem non quoscumque de Ordine esse semper habiles, sed inter eius provincias et regna sequentem servandam fore alternativam, ita videlicet, ut semel sit ex totā coronā Aragoniae, Galliae, Italiae, regnique Navarrae; semel vero ex totā coronā Castellae et Portugalliae, inclusis provinciis Vandaliae, et Indiarum occidentalium ac etiam orientalium congregatione seu domibus.

IX. Quod quidem intelligendum est de filiis dictarum provinciarum seu congregationum aut domorum, qui in eisdem vere professionem emisierint, nec

¹ Videtur legendum casu quo (R. T.).

² Aptius lege constat (R. T.).

sola adoptione sint filii. Huiusmodi enim nullatenus tali alternativâ gaudere posse decernimus, nisi tantum in concurrentiâ earum provinciarum, congregationum aut domorum, ubi primam et veram filiationem habuerint.

x. Haec ergo, quae de electoribus et eligendis ordinavimus, sic esse firma desideravimus¹, et sic stabiles eorum voces, ut tam activâ quam passivâ privari aut destitui non valeant a vicario generali Ordinis toto tempore vacationis magistratus, ut amplius declarabitur inferius. Quod si ratione alicuius delicti, vel ob alias causas, aliquis de praedictis eo tempore appareat active vel passive inhabilis, et suffragandi actione ex tunc iure communi vel harum constitutionum carere videatur, res deferatur ad capitulum generale, ubi, accurate discussâ, decidatur.

xi. Si autem magister generalis electus mortem obierit ante absolutionem eiusdem capituli, ubi creatus extitit, non ideo iudicamus expletam et evacuatam alternativam suae partis et provinciarum, quin imo secundum eandem nova fieri debet electio magistri ex personis eiusdem partis et provinciarum. Unde in hoc casu nullam vacationem magistratus contingere declaramus, itaut Ordo expectare debeat officium vicarii generalis per menses quatuor, aut amplius.

xii. Ex dictis ergo provinciis, quae iuxta ordinem praefatae alternativae actualem sortem et concursum habeant in capitulo generali, unus frater de universâ eorum ditione vel ambitu eligendus est a capitularibus, sive praesens sive absens sit a capitulo, in quo nihil aliud considerare debent, nisi quod aetate sit maturus, et sensibus, doctrinâ et religione praeclarus, morum suavitate acceptabilis, disciplinae regularis ama-

¹ Forsan desideramus (R. T.).

tor, et in arte gubernandi iam probatus, diligens, zelator et prudens.

xiii. Post celebratam electionem magistri, eligantur etiam in eodem capitulo per definitorium generale vicarii generales Indiarum et procurator generalis Urbis, et quos oporteat constitui pro rebus totius Ordinis in curiis regum, iuxta modum et formam inferius in hac distinctione cap. ix et x designandam; in eodem denique pleno capitulo eligatur domus pro celebratione capituli generalis proxime succedentis, cum alternatione et qualitatibus in huius distinctione cap. xi statuendis.

i. Instructo capitulo, vocales omnes, quos iam in vigiliâ electionis vel sab-

CAPIT. IV.
De electione
magistri gene-
ralis et formâ
in illâ servandâ.

bati supponimus domum capitularem ingressos, iuxta inferius cap. viii ordinanda, in ipsam sono campanae conveniant, communiterque procedant ad obedientiam praesidi exhibendam, quos ille benigne suscipiat, et opportuno tempore vicarium capituli sub hoc nomine instituat, qui iurisdictionem ordinariam habeat supra omnes capitulares et alios fratres ad capitulum concurrentes. Talis autem vicarius eligendus est a vocalibus illius provinciae in qua celebratur capitulum generale, vir quidem industrius, providus et pacificus.

ii. Eadem autem die et vigiliâ sub vesperum congregentur capitulariter praedicti vocales a praeside iuxta morem; et factis commemoratione et precibus pro SS. D. N. Papa, pro felici statu et incrementis Ecclesiae, pro regibus catholicis, pro benefactoribus Ordinis et fidelibus captivis, vivis atque defunctis, prout superius distinctione iii cap. xv de capitulo quotidiano ordinatur, electionis praeses patribus electoribus brevem et piam orationem faciat, quae et de fine convocationis disserat, et ad electionem magistri generalis se-

cundum Deum et canonice peragendam hortetur, ac simul de meritis eligendi, et quâ debet praestare virtute, prudentiâ, doctrinâ et zelo observantiae regularis eos ferventer admoneat.

iii. Hac vero oratione peractâ, ad examen vocalium et legitimas eorum voces canonice discutiendas procedat. Et primo per formalem obedientiam et excommunicationis maioris poenam ter illis praecipiat, ut, si quis aliquem vocalium legitimo impedimento vel censurâ ecclesiasticâ innodatum in capitulo adesse cognoverit, ratione cuius in electione suffragari non liceat, confestim prodât et nullatenus latere sustineat. Quod si aliquis reperiat vel censurâ ecclesiasticâ vel alio impedimento iuris nostrarumve constitutionum inhabilis, idque sufficienter probetur, factâ de eo accuratâ discussione a capitulo generali, ab ipso decidatur et declaretur, et e capitulo protinus eiiciatur, itaut in hac primâ congregatione aut sessione sic maneant vocales de suae vocis legitimatae¹ iusto examine comprobati, ut ad futuram die sequenti electionem sub certo numero statuantur.

iv. Sequenti die, primo diluculo, et ad auroram, omnes vocales legitimâ voce ad electionem suscepti in capitularem locum conveniant, ibique a vicario conventus includantur; quibus locum electionis ingressis, celebratur in eo missa de Spiritu Sancto (quam etiam in toto Ordine eademque die et horâ cantari praecipimus); ut² post illam concio litteralis ad electores latino sermone habeatur, hortando eos ad rectam et bono communi utilem electionem; qua finitâ, flexis genibus concinatur hymnus *Veni, Creator Spiritus*, et eo cantato, surgat praeses et dicat: *Emitte Spiritum tuum*, etc.

¹ Forsan legitimata (R. T.).

² Potius lege et (R. T.).

Oremus.

Deus, qui corda fidelium Sancti Spiritus illustratione docuisti, da nobis in eodem spiritu recta sapere, et de eius semper consolatione gaudere. Per Dominum nostrum, etc.

Et sic ulterius ad sequentia procedatur.

v. Magister generalis, seu qui eius defectu praesideat, similiter ut pridie, sub formali praecepto et poenâ excommunicationis moneat excommunicatos, suspensos et interdictos, vel alioquin suffragium et vocem legitimam non habentes (si qui sint in praefato conclavi, aut quos adesse cognoverit), ut illico recedant vel prodantur, cum de iure interesse non valeant; quocirca illis protestari debet non esse de mente ipsius aliquem illorum admittere. Si autem occulte se ingesserint, nolumus eorum voces sive suffragia approbare, aut per eas electioni canonicae derogare, seu quovis modo inferri praeiudicium.

vi. His itaque praemissis, omnes electores adiurari debent a praeside singulatim per Deum et eius sancta Evangelia suis manibus tacta in hanc formam: « Iuras, quod secundum Deum et propriam conscientiam, ac in animae tuae periculum, eliges in magistrum Ordinis fratrem, quem revera regulari observantiae et publicae utilitati iudicaveris meliorem et magis idoneum regimini? » Elector vero dicit: *Iuro*. Quo iuramento peracto, omnes etiam singulatim accedunt ad mensam in qua erit coram praeside vas aliquod praeparatum, et secreto in illum schedulas iniiciant, quas quidem, tam in hac quam aliâ qualibet electione canonice faciendâ, non teneantur electores a secretario capitulari petere, sed ipsi eas infra vel extra capitulum ad proprium nutum valeant conscribere prout maluerint. Si

autem intra capitulum aliquis elector ita langueat, ut nequeat electioni assistere, capitulum nominet duos vocales, qui, ad cellam eius advenientes, accipiant ab eo suffragium clausum et signatum, illudque ad capitulum deferant, et eodem secreto in vase reponant.

vii. Postquam omnes vota sua et suffragia in vas praefatum immiserint, tunc praeses capituli cum duobus definitoribus ex toto capitulo dignioribus coram secretario vota et singulas schedulas scrutentur, et computent an vocalium numero coequantur. Tunc autem si maior pars medietate eligentium in aliquo fratre convenerit, scrutinium et electio publicetur ut canonica a praedicto secretario capituli, qui fidem de omnibus praestabit in scriptis.

viii. Is autem secretarius vel notarius huiusmodi capituli semper debet eligi ex fratribus nostri Ordinis, et nullatenus saecularis, praestito prius secreti et fidelitatis iuramento, cuius quidem muneris est fidem reddere et authentice litteris consignare universa electionis acta, et quaecumque gerantur et decernantur in capitulo.

ix. Si vero maior pars eligentium (ut praedicitur) in uno fratre non conveniat, secundo, tertio, si fuerit opus, ad nova suffragia et scrutinia procedatur, donec maior pars medietate eligentium in unum conveniat et electio fiat canonica: quod si intra duos dies non elegerint, praecipimus in virtute obedientiae commendatori domus, vel eius vicario, ut panis et aqua tantum electoribus ministretur, donec magistrum generalem eligant ex se ipsis aut aliis absentibus nostri Ordinis, iuxta alternativas superiori capite declaratas.

x. Ut autem in electionibus, quae a maiori parte capituli fiunt, omnis incertitudo validitatis evitetur, decernimus,

quod, si eligatur religiosus extragremium capituli, sufficiat pro maiori parte numerus suffragiorum excedens partem alteram in unam, ut, ex quadraginta uno vel quadraginta, vigintiunum. Et si eligatur religiosus de gremio capituli, tunc ad certitudinem validitatis necessarium sit aliud suffragium, ut, ex quadraginta uno vel quadraginta, vigintiduo.

xi. Si autem in aliqua schedula inveniunt scrutatores subscriptionem aliquam vel signum, quibus persona eligentis innotescat, vel si nihil in ea sit scriptum, aut suffragium inepto tribuatur, non ideo praeiudicium patiatur electio, si alioquin sufficienti suffragiorum numero facta sit, ut praedicitur, sed talis schedula subscripta, signata vel alba, seu in favorem inepti reposita, separetur, et pro suffragio cassato vel potius deposito reputetur, et solum habeatur ratio reliquarum ad scrutandum numerum canonicae electioni sufficientem, iuxta maiorem partem eligentium.

xii. Cum autem inter scrutandum aliqua forte vel plures inveniantur schedulae supra numerum vocalium, scrutinium inane reputamus; atque adeo, relicto priori ut penitus cassato, ad aliud procedatur. Denique vero, cum iam legitima evadat electio, omnes schedulae coram toto capitulo protinus comburantur.

xiii. His itaque peractis, et publicata electione per secretarium capituli, statim, antequam novus magister obedientiam suscipiat a capitulo, debet coram praeside et electoribus secretarioque praedicto per Deum et crucem et eius sancta Evangelia suis manibus tacta, iuramentum facere de sequentibus. Praeses interroget: « Iuras quod secundum Deum et propriam conscientiam et constitutiones nostri Ordinis ipsum reges et moderaberis, omni odio et amore postpositis? »

Electus vero respondeat: *Iuro*. Praeses iterum: « Iuras, quod Ordinis instituta et constitutiones eius servabis ac servari facies, et ea pariter exequeris, quae pro parte provinciarum Ordinis a tuis praedecessoribus approbata et reservata fuerunt? » Respondeat electus: *Iuro*. Praeses adhuc: « Iuras, quod fideliter et omni studio exequeris, quae ad redemptionem captivorum pertinent, nec in aliquo, iuxta constitutiones huiusmodi, praedictae redemptionis bona, quovis colore vel praetextu, in proprios vel alios usus convertes, aut converti permittes? » Respondeat electus: *Iuro*. Praeses autem: « Iuras, quod omnia bona Ordinis tibi credenda fideliter attrectabis, et de illis et quibuscumque aliis ad Ordinem pertinentibus et tuae dispositioni committendis semper in capitulo exactam rationem reddes? » Electus vero: *Iuro*. Praeses tandem: « Iuras, quod observabis capita concordiae initae cum nostra familia Disalceata circa ministerium redemptionis prout in ea continetur? » Electus respondeat: *Iuro*.

xiv. Haec est forma iuramenti perpetuo et inviolabiliter a magistro generali electo praestandi; qui si omnia vel praedictorum quidquam iurare recusaverit, electio sit nulla, nec ipse pro magistro generali suscipiatur. Si vero iuraverit, omnes confestim ad illum accedant, et genuflexi humiliter obedientiam exhibeant; quo facto, incipiatur hymnus *Te Deum laudamus*, et procedatur ad ecclesiam, locorum ordine servato prout in capitulo, cuius tamen praesidi magister electus adhaerebit ad extra; et ubi accesserit ad altare, ibi prosternatur, et praeses electionis dicat:

- †. Salvum fac servum tuum, Domine,
- †. Deus meus, sperantem in te.
- †. Dominus vobiscum.
- †. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Concede, quaesumus, omnipotens Deus, ut famulum tuum, quem ad regimen animarum elegimus, dono tuae gratiae prosequaris, ut te largiente cum ipsa tibi nostra electione placeamus.

Deus, qui corda fidelium Sancti Spiritus illustratione docuisti, da nobis in eodem spiritu recta sapere, et de eius semper consolatione gaudere.

Concede nos famulos tuos, quaesumus, Domine Deus, perpetua mentis et corporis sanitate gaudere, et gloriosa Beatae Mariae semper Virginis intercessione a praesenti liberari tristitia et aeterna perflui laetitia. Per Christum, etc.

Quibus ita finitis ducitur magister electus ad chorum, ibique in sede sua se commendat orationibus fratrum, et populo publicatur electio.

xv. Tandem ergo de consensu magistri electi et capituli constituentur procurator vel procuratores qui praedictam electionem Pontifici Maximo exhibeant, ut illam approbare et confirmare dignetur, quippe cui Ordo noster est immediate subiectus. Si quis vero huiusmodi electioni rite et recte (ut praemittitur) factae ausus fuerit contradicere vel obstare, vel ab ea quomodolibet appellare, illum praesenti constitutione excommunicamus, et suffragiis tam in vita quam in morte, et officiis in Ordine nostro perpetuo privamus.

xvi. Magister generalis, qui praefato modo canonice electus fuerit, suum statim officium exercere incipiat sub titulo generalis electi, sitque caput et praelatus generalissimus in toto Ordine, cui omnes provinciales atque eorum provinciae cum omnibus et singulis totius Ordinis fratribus obtemperare teneantur. Postquam vero a Sede Apostolica fuerit confirmatus, palam id notum faciat et denunciaret suis provinciis, ac deinceps

† Edit. Main. legit *facta* (n. r.).

CAPUT V.
De officio et
potestate magi-
stri generalis.

absolute nomine et titulo magistri generalis utatur.

I. Generalis magister universalem habeat potestatem in toto Ordine, illam videlicet quae supremis praelatis cuiuslibet Ordinis est de iure communi vel privilegiis concessa et in posterum concedenda, ad omnia quae ex peculiari statuto nostri Ordinis non sunt illi prohibita, et ad curam seu administrationem totius Ordinis tam spiritualiter quam temporaliter exercendam. Unde per se solum in omnibus et singulis eam potestatem habeat in toto Ordine, quam provincialis in suâ provinciâ, et commendator seu praelatus quisque localis in suâ commendâ vel domo; insuper eam quae ad rationem sui officii ex iure communi aut privilegio ex nostrisve constitutionibus expectare potest. Verumtamen inferiorum praelatorum ministerio non se immisceat nisi ob eorundem defectum, vel cum prudentia et rationabilis causa id postulaverit, semper tamen inferiores illi parere teneantur.

II. Cum igitur ipsi incumbat, tamquam generali pastori et antistiti, Ordinem visitare et proprias oves cognoscere, propterea ipsius conscientiae consulendo praecipimus in Domino, ut in utroque triennio totum Ordinem et omnia illius monasteria per se vel idoneos fratres (si ipse non valeat) omni studio visitare non desinat. In suâ autem visitatione se omnibus iustum et mitem exhibeat, ac regularis observantiae amatorem, nunc verbo, nunc baculo, vel ferreâ etiam virgâ corripuens, si necesse fuerit, vult omnes sibi subditos, quantum sit possibile, in bonam frugem et severam Ordinis disciplinam inducat.

III. Omnimodam autem potestatem habeat modificandi, rationabiliter et ex causâ ut superius praemittitur, poenas

1 Edit. Main. legit *rationabili* (R. T.).

hac constitutione inflietas, exceptis tamen casibus ab eâ praefixis.

IV. Ipsius insuper est potestatis gradus Ordinis confirmare, ac reliqua per se exequi quae olim agebantur in capitulo generali intermedio iuxta Pauli V et Urbani VIII decreta, quibus equidem insistentes praefatum generale capitulum intermedium de cetero celebrari omnino prohibemus.

V. Ad eum etiam privative pertinet adoptiones et filiationes fratrum unius provinciae in aliam constituere; si quae autem commendae vacaverint in provinciâ ubi reperitur, potest eas pro libito conferre, dum tamen provincialis eiusdem provinciae commendatorem prius non elegerit. Unde inter ipsos super hoc in praedicto casu praeventiois iura constituimus. Similiter in provinciâ, cui magistrum adesse contigerit, si definitorium provinciae habendum sit, illud convocare potest, et ei pariter praesidere, atque habere suffragium; in electione prioris Barchinonensis, si electionis tempore in eâ domo fuerit inventus, non dissimilem potestatem habere decernimus ut convocet et praesideat pariterque vocem habeat.

VI. Ad magistrum quoque privative attinet sententiam expulsionis ferre iuridice in criminosos incorrigibiles eâ formâ quam superius declaravimus.

VII. Item magister generalis debet apud se habere duo sigilla, videlicet magnum et parvum, in quorum primo sit incisa imago revelationis Ordinis cum eiusdem scuto et stemmatibus, istoque versiculo per limbum: *Redemptionem misit Dominus populo suo*; in secundo autem sint tantum praedicta religionis stemmata; quo ut vere minori utatur in rebus minoribus, illo vero in maioribus tantum, quae pro rei maiestate sic postulanti; ad perpetuamque rei memoriam

subiicimus, ut in fine omnium litterarum suarum seu scripturarum testimonialium anno Domini apponat etiam annum foundationis Ordinis his verbis: *A descensu vero et apparitione beatissimae et immaculatae Virginis Mariae ad foundationem nostri Ordinis anno N.*, quam pariter ab universis aliis praelatis observari praecipimus, ut antiqua Ordinis consuetudo ab ipsius limine inducta non pereat, tantaeque Matris dignationi istud vel levissimum obsequium deferamus.

VIII. Magister generalis potest ulterius praesidere capitulis generalibus et provincialibus per se ipsum vel suum vicarium ad id ab eo specialiter deputatum, et vocem quidem habeat tam ipse quam eius vicarius in omnibus electionibus, ordinationibus et definitoriis usque ad absolutionem utriusque capituli.

IX. Properante iam tempore electionis provincialis, poterit ipse magister convocare ad celebrationem capituli provincialis, mittendo immediate suas litteras ipsi provinciali, qui illas continuo manifestet capitulariter conventui ubi adesse contigerit; ipsas vero deinde mittat illico ad omnes alios conventus ut cunctis vocalibus innotescant.

X. Ulterius in concurrentiâ capitulorum provincialium potest magister quodlibet eorum anteponere vel postponere per tres menses a complemento triennii, ut uni et alteri interesse possit, dummodo nullum a die sabbati distrahat. Quod etiam praestare valeat quamvis non sit concurrentia capitulorum, sed unicum dumtaxat celebrandum, si aliquin sibi visum fuerit expedire. Ultra tamen dictos tres menses non possit magister generalis capitula provincialia anteponere nec postponere.

XI. Adhuc ad magistrum pertinebit, ut vere Ordinis patrem, si praesens fue-

rit electionibus, electores dirigere, eos modesto, pie et religiose monendo, hortando et instruendo atque etiam vage suadendo ad eligendum personam digniorem et magis idoneam, ipsius utcumque virtutes regimini necessarias capituli disserendo. Si autem non interfuerit, id ipsum per litteras ad capitulum seu electores missas eadem charitate, quae nunquam agit perperam, praestare licebit.

XII. Quod si electores in provinciali capitulo congregati intra tres dies a primo exclusive ad electionem designatam de personâ eligendâ non convenierint, vel electio non sit facta iuxta sacros canones, constitutiones et decreta Ordinis, atque adeo sit iure cassanda, tunc ius eligendi provincialem devolvitur in magistrum, qui illum confestim eligere teneatur.

XIII. Magister generalis debet etiam confirmare electionem vicarii generalis nostrae Recollectionis (si fuerit canonica) intra dies quindecim a primo praesentationis, et patres praedictae familiae intra tres menses a die electionis tenentur praesentare illam magistro generali pro eius confirmatione obtinendâ, ex concordia inter utramque familiam a Gregorio XV confirmatâ.

XIV. Similiter debet electiones provincialium rite factas confirmare, vel defectum earum ostendere, atque etiam prioris Barchinonensis si sit quoque canonice celebrata; in qua tamen si conventuales de personâ eligendâ non convenierint intra mensem, ius eligendi devolvitur in generalem magistrum, qui vicarios provinciales in quibusdam casibus inferius cap. xv huius dist. exprimendis creare possit; sicuti et in provinciâ, quae ob provincialis decessum regitur per vicarium provincialem ab eo relictum, designare vicarium generalem,

quem pro nullâ extra hunc casum provinciâ nominare valeat. Hinc tamen excipimus Hispaniae, Galliae Italiaeque provincias. Dicto namque magistro in Hispaniâ residenti potestatem facimus ut pro Galliâ et Italiâ vicarios generales instituat. Dum vero in Galliâ commoretur vel Italiâ, eandem facultatem habeat ad eligendum vicarium generale pro Hispaniâ.

xv. Licet iure constitutionis pristinae magister generalis de aliquibus dispensare possit cum fratribus, illis interdum concedendo nonnullas exemptiones, gratias et immunitates, nihilominus tamen, quia plura et ingentia damna ex hac liberalitate provenire compertum est, eam in posterum praedicto magistro interdiciamus, eique solum permittimus declarare fratres aliquos illis immunitatibus et exemptionibus gaudere, quae solent appellari reales, et quibus ratione officii, gradus vel antiquitatis quadraginta annorum in Ordine gaudere possunt iuxta constitutiones huiusmodi et decreta Pontificum seu capitulorum generalium.

xvi. Pro expensis autem sui muneris, et pro vestiariis, aliisque sumptibus Ordinis, singulae provinciae teneantur singulis annis praefato magistro persolvere eam pecuniarum quantitatem quae pro earum diversitate et facultate fuerit a consuetudine stabilita cum approbatione generalis capituli, ita tamen ut, sive plus, sive minus, nulla provincia, vel etiam congregatio, seu viceprovincia, excludatur a solutione praedictâ.

xvii. Sciat autem magister generalis quod circa huiusmodi religionis bonam meram ei tantum administrationis potestatem concedimus intra Ordinem supra iis quae ad bonum Ordinis spectant, eaque ideo ut communia, non vero ut privata respiciat; nullâque insuper ra-

tione aut praetextu bona, provincialibus commendatoribus aut quibuscumque fratribus ad usum concessa, sibi quomodolibet determinet vel assumat. Imo reddituum omnium oppidi de Algar et quarumcumque contributionum, tam pro vestiariis praedictis, quam alioquin sibi concessarum, in capitulo generali proximo futuro, vel, si ante illud deserat officium, provinciali et definitorio provinciae ubi repertus fuerit rationem reddere teneatur, ita ut animalia, quae officio deserviunt, cum pecuniis aliisve rebus ad illud pertinentibus, iisque post redditam rationem supervenerint, novo magistro electo resignet pro usibus sui muneris, vel dicto provinciali et definitorio tradat, qui ea magistro eligendo custodiant.

xviii. Super omnia vero, ipsius interest pro viribus laborare ut in omnibus redemptio captivorum ferventer exerceatur a fratribus, eiusque eleemosynae omni studio colligantur, fideliterque servantur, ita videlicet, ut suis temporibus sic omnes integrae fidelium liberationi proficiant, quod nullâ ratione aut praetextu cuiuscumque privilegii aliquam vel minimam partem aliis quibuscumque usibus applicet, seu applicari permittat.

xix. Quâ de re omnem ignorantiam propellere desiderantes, ipso magistro, ut universis praelatis Ordinis, eiusque fratribus, strictissime, et sub excommunicationis sententiâ ipso facto incurrendâ, praecipimus, ut enixe observent et observare faciant decretum et statutum editum in capitulo generali Barchinonae mxxx, ob aliquorumque ignorantiam aut dubia saepe in succedentibus confirmatum et expresse declaratum, prout nunc expresse reproducimus et declaramus, circa renuntiationem, seu potius non admissionem cuiusdam tunc recen-

tis Bullae sanctissimi Leonis X de anno mxxvi, et eiusdem confirmationis a Clemente VII de anno mxxv, quantum ad usum bonorum redemptionis indifferentium, ita ut, quaecumque ab ipsis concessâ facultas praedicto magistro vel Ordini circa distractionem alicuius partis illorum, nunquam censeatur admissa, imo quamprimum, et saepius, ut praedicitur, ab ipsis magistro et Ordine renunciata, neque tunc in eius praesentatione aut aliquando suscepta, sicut eam ut talem nunc iterum declaramus, et iuxta pristinam constitutionem nostram nullatenus a praefato magistro vel quibuscumque aliis exequendam, sub praedictis poenis et omnibus aliis superius dist. II cap. III latis, ubi cuncta circa praedictas eleemosynas non aliâ distrahendas prohibita iuxta praesentem declarationem et decreta superius memorata esse et fuisse semper intelligenda denunciamus.

xx. Pro his ergo magister debet impensius omnia quantum liceat impedimenta superare, ut capitulo generali ac etiam provincialibus semper intersit, ubi praedictis maxime et aliis quae ad bonum Ordinis attinent ad oculum valeat providere, ne gregibus sibi traditis propter sui absentiam in capitulis minus diligenter a reliquis eorum pastoribus consulatur.

xxi. Ulterius provinciis magis desolatis, vel minus sibi sufficientibus, debet esse favorabilior in concedendis fratribus idoneis et utilibus, sive ad legendum, sive ad praedicandum, sive ad alia Ordinis obeunda negocia, iuxta utilitatem Ordinis, aut fratrum transferendorum, vel etiam provinciae, a qua vel ad quam traslatio huiusmodi fuerit faciendâ; nunquam tamen sub huius facultatis praetextu fratrem aliquem traducat de vocalibus unius provinciae in

aliam intra duos menses ante capitulum provinciale illius a qua dimittitur. Quod nec alio tempore faciat, nisi rationabiliter urgeat. Contentiones quoque (si quae fuerint inter provincias) debet prudenter dirimere, et a mutuis eas iniuriis et vexationibus praeservare.

xxii. Magistri generales post impletum officium maneant ipso facto magistri de numero; in quâlibet totius Ordinis provinciâ, ubi reperiantur, in omnibus capitulis tam generalibus quam provincialibus, eorumque definitoriis extra vel intra capitulum celebrandis, vocem habeant decisivam et electivam in omnibus; honorem paternitatis reverendissimae non amittant; post praelatum conventus locum semper obtinent immediatum; ubicumque voluerint, conventualitatem possunt eligere de licentiâ magistri, et ibidem socium penitus ab omni conventus onere liberum illis dare praecipimus; in reliquis gaudent omnibus privilegiis et exemptionibus quibuscumque aliis a constitutione concessis, ita ut iuxta supremam dignitatem praeteritam amplior eis honor deferatur in singulis.

i. Ut haec successio clarius in singulis eventibus statuatur, primo et ante omnia decernimus magistrum generalem posse ubique et quovis tempore renunciare magistratum per se vel procuratorem, coram tamen provinciali et electoribus ac definitoribus generalibus eius provinciae cui adesse contigerit. Qua renuntiatione factâ, et authentico testimonio per secretarium Ordinis attestatâ, ex tunc protinus sedem magistri vacare, et ad illum, qui iure harum constitutionum sit vicarius generalis in Ordine, totum eius regimen devolvi, perpetuo stabilimus. Cum autem magister generalis ad aliquam ecclesiam seu episcopatum eveniat promoveri, non statim sedes magistri vacua censeatur, nec suc-

CAPUT VI.
De successio-
ne in vicarium
generalem Or-
dinis. vacante
sede magistri
et de potestate
illius.

cessorem ad officium vicarii generalis vocatum illud posse confestim assumere, quousque de praeconizatione in consistorio romano, et confirmatione a Sanctissimo, authentico liqueat testimonio.

II. Adhuc sedes magistri vacare potest vel per decessum, privationem, aliasve causas de iure praemissas; quacumque autem eveniente, sic successionem eius constituimus. Cum prior nostri conventus Barchinonensis, sive sit confirmatus sive non confirmatus, semper esse debeat caput et vicarius generalis totius Ordinis, quoties magistro videtur, et sedes vere vacaverit; idcirco decernimus, ut, quacumque ex praedictis causis vacare contigerit, commendator domus, ubi evenit (si tamen provincialis eius provinciae non adsit, cui praesenti actionem istam deferimus), nuntium specialem auctoritate et industria praestantem instituat cum authentico testimonio a secretario deficientis magistri recepto de veritate et causâ vacantis¹, et illum primo mittat ad praefatum priorem Barchinonensem, ut illud ipsi suoque conventui notum faciat, ac nomine totius Ordinis in successionem inducat.

III. Quod si tunc temporis non sit prior electus in praedicto conventu, universis eius fratribus denunciamus, ut, intra spatium vigintiquatuor horarum a puncto notificationis, priorem de more constituent. Quod si secus fecerint, vel prior inventus aut electus aliunde fuerit impeditus, succedat provincialis, aut vicarius provincialis in capite provinciae capitularis ad proxime generale capitulum designatae. His vero deficientibus, succedat commendator domus pro eodem proxime celebrando capitulo generali praefixae. Qui si etiam fuerit impeditus, transeat successio ad

¹ Forsan vacantiae (n. t.).

digniores definitores generales eiusdem provinciae capitularis. Et his quoque impedimento constrictis, ad digniorem electorem generalem ipsius.

IV. In his autem omnibus rite ac de iure implendis, ita nuntius praefatus sit prudens et industrius, ut ex singulis ante dictis, quae in praefato priore aut aliis post illum vocatis successionem impediunt, authenticum testimonium semper accipiat, prout de iure opus fuerit; et illud secum deferens, transeat de uno in alium, donec perveniat ad expeditum et habilem, cui vacationem sedis et ipsius successionem in illâ notam authentice faciat, ac sigilla conferat magistratus.

V. Hic¹ vero, quicumque fuerit, convocatis illico fratribus illius domus ubi reperitur, et in capitulo congregatis, praedictam vacationem sedis suique in eâ successionem cum omnibus testimoniis hanc et illam rite adstipulantibus manifestet, et tunc ab omnibus solemniter obedientiam accipiat coram tali nuncio, qui etiam de his postremis actibus fide dignam attestationem recipiat, in qua et aliis superioribus semper notabit diligenter annum, mensem, diem et horam possessionis officii vicarii generalis et notificationis eiusdem, itaut possit omnibus constare iuridice de legitimitate successionis.

VI. Sed cum hos omnes sui vicariatus tempore possibile sit deficere, aut impediri canonice, ac proinde novâ successionem sit opus; propterea statuimus, ut, si prior Barchinonensis sit vicarius generalis, et aliquâ causâ ex praedictis deficiat, simili modo, ut superius, notum faciat authentice per nuntium, si accidat extra Barchinonem, alioquin intra illam a secretario praecedentis capituli generalis intimetur praefato conventui, ut fratres eius intra periodum viginti-

¹ Male edit. Main. legit *his* (n. t.).

quatuor horarum ab instanti vacationis vel eius notitiae novum priorem eligant, qui pariter succedat in vicarium generalem Ordinis; quod si non fecerint, aut electus sit etiam (ut praemittitur) impeditus, tunc, sumpto per nuntium aut secretarium praedictum authentico testimonio totius rei gestae, transeat ipse vel nuntius ad provincialem seu vicarium provincialem provinciae capitularis, aut alium successive vocatum (ut praedicitur), ipsique notam faciat successionem.

VII. Si vero vicarius generalis deficiens non sit prior Barchinonensis, sed alius de vocalis post illum, tunc pertineat praedicta successio ad primum ex omnibus praedictis, qui tunc temporis non fuerit impeditus, ita videlicet ut a provinciali revertatur, et secundo quae rat priorem Barchinonensem, si iam eius impedimentum cessaverit, ratione cuius transivit ad provincialem. Quod si ita non sit, vel prior non eligatur intra spatium praefatum, iterum revertatur ad successionem provincialis, aut alios suo ordine vocatos, ut supra; de quibus omnibus eadem et eodem ordine observanda intelligimus si quisquam eorum sit vicarius generalis et deficiat.

VIII. Sic successione magistratus in vicarium generalem pro tempore vacationis legitime inductâ, quamprimum talis vicarius litteras suas patentes tam obedientiae quam convocationis ad capitulum generale celebrandum transmittat ad omnes provincias, ad quas opportune pervenire valeant ante praedictum capitulum, et hoc primum esse volumus suae potestatis indicium.

IX. Prior itaque Barchinonensis, aut, eius defectu, quicumque alius de praedictis ad hanc successionem assumptus, dum officio vicarii generalis fungitur, ita sit revera totius Ordinis caput, ut

supremam et eandem in omnibus habeat potestatem et vices quae inerant ipsi magistro, ac proinde gaudeat facultate et auctoritate sufficienti tamquam supremum caput totius Ordinis ad confirmationem graduum conferendam sicut ipse magister, et prout superiori distinctione cap. vi amplius declaratur.

X. Illi tamen nullatenus liceat aliquem ex vocalibus capituli generalis proxime celebrandi mutare, vel privare, aut novos eligere, neque etiam nominare vicarium provincialem; quod si tempore sui vicariatus provincialem aut eius vicarium deficere contigerit, succedat absolute in vicarium provincialem quem inferius cap. xx de illius successione in vicarium ordinabimus, unde, quantum ad hoc, ipsi electores, quos magister generalis quomodocumque deficiens reliquerit, permaneant immutabiliter in ordine, itaut sit in eodem statu usque ad electionem futuram, sicut fuerat ante vacationem sedis.

XI. Insuper si tempore sui vicariatus aliquod capitulum provinciale obtigerit celebrandum, nec illud celebrare poterit, nec ab alio quovis modo celebrari, etiamsi compleatur triennium, sed prorogari omnino constituimus in aliam dominicam in *Cantate* proxime futuram post generale capitulum, itaut provincialatus ad quadriennium in hoc casu producat, ne utique in electoribus capituli generalis aliqua mutatio contingat, ut inferius amplius de omnibus provinciis et Indiarum praecipue declarabitur in huius distinctionis cap. ix.

XII. Prior autem Barchinonensis, vel, eius defectu, quicumque in vicarium generalem successerit, si, quando huiusmodi officium suscipit, fuerit solum praesentatus, ipso facto transeat in magistrum, dummodo annos lecturae pro magisterio adimpleverit; si vero fuerit

iam magister de numero, maneat post officium cum exemptionibus et gratiis exprovincialibus debitis cum praecedentia ad reliquos magistros suae provinciae, et immediate sedeat post omnes exprovinciales, qui sunt vel pro tempore fuerint.

CAPUT VII.
De vicario
magistri et eius
potestate.

I. Non solum in vacatione sedis magistri in vicarium generalem totius Ordinis incidimus, sed interdum etiam, propter infirmitatem aut aliud rationale impedimentum ipsius magistri, ad alios vicarios ab eo specialiter nominandos oportet ipsi facultatem concedere, quos et in potestate debeamus instruere.

II. Statuimus ergo, magistrum, si ita impeditus sit ut capitulo generali vel provinciali interesse nequeat, unum posse idoneum et prudentem nostri Ordinis fratrem sub titulo vicarii magistri ad capitulum mittere cum litteris opportunis suo sigillo roboratis. Cum autem fuerit in capitulo, et illud iam sit congregatum sono cymbali, ut assolet, in vigilia ipsius praedictas litteras praesentare tenetur; quarum virtute, accepta a vocalibus obedientia, ex tunc eandem habeat potestatem in ipso capitulo generali vel provinciali, quam ipse magister si praesens adesset, atque eadem illi obedientia et honor a commendatoribus et universis fratribus capituli deferantur, quae ipsi magistro exhiberentur, et quidquid per ipsum vicarium et definitorium generalis vel provincialis capituli ipso durante definitum aut ordinatum fuerit, roboris obtineat firmitatem. In utroque autem capitulo semper, ut vere caput et praeses illius, primam habeat vocem in omnibus; quamprimum vero praesidentia eius expiraverit, eo quod succedat in munus magister electus, immediate post ipsum sedeat, in singulisque sequentibus defini-

torii et capituli actibus vocem habeat; iisque peractis, potestas praedicti vicarii protinus ipso facto cessabit.

III. Declaramus tamen, quod praedicti vicarii, seu etiam provinciales, qui in absentia magistri capitulo provinciali praesident, non gaudeant iure devolutionis quantum ad electionem provincialis, quam in casibus infra dicendis soli magistro concedimus; sed eis evenientibus tantummodo possit vicarium provincialem subrogare, donec, delata devolutione ad magistrum, ipse provincialem in provincia constituat; in reliquis autem electionibus eiusdem capituli et definitorii provincialis, si devolutiones eveniant, quas alibi etiam magistro praesidente committimus, eas quoque praedictis vicariis aut cuilibet alteri praesidenti concedimus, si videlicet electores, post tria scrutinia de discordia praemoniti, adhuc in quarto dissideant, ne capitulum moram patiatur, vel maneat imperfectum.

I. In definitorio generali primam semper vocem et locum habeat magister generalis electus, tamquam eius caput et praeses noviter constitutus; etiam voce gaudeat generalis absolutus, seu quisquam ex ordine electionis praesul, qui generali electo immediatus assideat, salva magistratus antiquitate; sequantur et vocem obtineant, qui iam in Ordine generales extiterint; deinde provinciales aut vicarii provinciales secundum ordinem suarum provinciarum. Prior autem Barchinonensis locum teneat post dictos provinciales vicariosve provinciales immediatum, vocem attamen ante illos omnes primam habebit; postea succedat procurator generalis in Urbe, et tandem definitores generales, prout suarum provinciarum antiquitas postulaverit. Etiam in definitorio secretarium generalem includimus, sine voce

CAPUT VIII.
De definitorio
capituli genera-
lis et quibus
suffragiis, ordi-
ne et potestate
constituatur.

tamen si alioquin illa non gaudeat, ut de omnibus definitionibus, decretis et electionibus fidem faciat.

II. Omnes itaque praedicti sunt ex quibus componitur definitorium generale, et vocem tam electivam quam decisivam habent in omnibus eius actibus et statutis; locum autem et ordinem, quem eis designamus, etiam extra definitorium in actibus pleni capituli vel conventualibus et domesticis observare praecipimus.

III. Huius autem definitorii potestas, cum sit suprema et altior in Ordine, vim habeat legislativam tam directive quam quam coactive super omnes eius fratres et praelatos, itaut ab eius correctionibus et censura nullus penitus sit immunis, unde in omnibus et singulis, quae pro toto nostro Ordine fuerint constituenda, mutanda vel diminuenda, laudanda, approbanda, declaranda et confirmanda, nec non puniendi aut moderandi, dispensanda vel indulgenda, ita se habeat definitorium praedictum, ut illa omnia ordinet, constituat vel destituat, mutet, addat, seu minuat, laudet, approbet et confirmet, puniat, seu etiam moderetur, dispenset vel indulgeat, et firmiter quaecumque decernat, iis tamen exceptis de quibus constitutiones extiterint a Sede Apostolica confirmatae, quas nihilominus declarare poterit, et quicquid per hanc congregationem seu definitorium fuerit generaliter constitutum, ordinatum et declaratum universe, in toto nostro Ordine observetur, et insuper vim constitutionis habeat, si per tria continua capitula generalia statuatur.

IV. Tandem vero, ut quae in definitorio sunt agenda et decernenda Deo semper auspice fiant, statuimus, ut, quoties habendum sit, ante omnia invocetur gratia Spiritus Sancti, et dicatur antiphona *Veni, Sancte Spiritus*, cum alia

de beata Maria Virgine, ut moris est, cum versibus et orationibus consuetis.

I. Constituto definitorio generali, prima electio, quae ab illo assumitur, est circa vicarios generales Indiarum, haec enim celebratur per suffragia secreta praedicti definitorii, quam tamen poterit assignare magistro, et in illum se compromittere, ut intra vel extra capitulum, et quoties vacatio contingat, praedictos vicarios nominet, et ut etiam a definitorio vel a se nominatos, ex iusta causa iureque servato, destituat. Eorum regiminis metam quinquennium esse statuimus, nisi, ob moram successoris, ut progetur necesse sit, ut ordinatur inferius.

II. Quomodocumque autem fiat electio, semper debet esse praefati vicarii ex Castellae Vandaliaeque provinciis, quarum scilicet non adoptione sed vera professione sint filii, etiamsi alterius nationis existant. Eorum quidem unus eligatur, ut visitet et exerceat potestatem sibi traditam in Peruanis provinciis; alter vero in iis, quas Ordo habet in Nova Hispania et Guatemala, cum insulis et locis illi adiacentibus et unitis.

III. Quod tamen ita faciat, ut uterque vicarius per vices suas eligatur alterne ex praefatis Castellae Vandaliaeque provinciis, ita videlicet, ut, si vicarius generalis Peruanus sit semel ex provincia Castellae, in sequenti vice idem vicarius generalis eligendus sit ex provincia Vandaliae, et nullo modo duo vicarii generales Peruani aut Novae Hispaniae sibi immediate ex eadem provincia succedant.

IV. Quamprimum ergo ad quamlibet suarum provinciarum quisque de praedictis vicariis perveniat, in qualibet earum domo poterit publicare litteras sui muneris, quarum virtute fratres omnes, quibus notificatae fuerint, illum suscipere et tamquam legitimo praelato obe-

CAPUT IX.
De electione,
officio et potestate
vicarii genera-
lis Indiarum.

dire teneantur: sed, ut omnibus et singulis provinciis sui regiminis praefatae litterae pateant, unum transumptum authenticum ad eas transmittat, quo pariter a singulis agnoscat et suscipiatur ut verus pastor et visitator earum.

v. Sed, ne super potestate huiusmodi vicariorum aliqua dubitandi rimula relinquatur, eam in omnibus esse generaliter ordinariam, magistro tamen subditam, declaramus, a quo poterit limitari, si expediat, sicut in multis ab his nostris constitutionibus cohibetur.

vi. Ad eos maxime pertinere decernimus visitare et reformare praedictas Indiarum provincias, et, cum opus fuerit, ad debitam observantiam reducere, iuxta regulam et constitutiones Ordinis nostri, corripientes et punientes excessus, transgressionem et crimina fratrum.

vii. Ipsos etiam potestate instruimus convocandi capitula provincialia secundum statuta constitutionum huiusmodi, eorumque electiones confirmandi, irritasque faciendi in praefatis provinciis, cum ita de iure secundum formam hic statim constituendam fieri oporteat; praecipimus tamen illis, sub poenâ excommunicationis maioris latae sententiae perpetuaeque privationis vocis activae et passivae, ne unquam faciant aut permittant se eligi in provinciales earundem provinciarum, neque, si eligantur, consentiant; quodsi contrarium fiat, talem electionem ex nunc pro tunc ducimus inanem; electus vero contra constitutionem istam, a magistro vel definitorio capituli generalis corripiatur, nullatenusque recedat impunis, sed debitis poenis cum severitate correctus.

viii. Etiam, ut praemissum est, huiusmodi vicariorum officium quinquennio concludamus, ipsos tamen nolumus illud dimittere quousque successor accedat. Quare subditis eorum universis, in vir-

tutae sanctae obedientiae et sub poenâ privationis a voce activâ et passivâ, praecipimus ut ab illorum obedientia, sub praetextu iam adimpleti muneris aut quinquennii, non audeant quovis modo deflectere, donec alius in officio successerit. Nullus ex praedictis vicariis generalibus a provinciis sibi creditis recedat quousque successor suo exactam rationem de omnibus illis officioque reddiderit; qui vero a suis provinciis et officio discessisse, non redditâ prius successor suo praefatâ ratione, repertus fuerit, voce activâ et passivâ privatus maneat. Ratio autem residentiaeque praedicta ad magistrum generalem deferatur, et usque dum ab isto declaretur immunis, illum ad omne religionis officium inhabilem declaramus.

ix. Ipsis iterum enixe praecipimus, ut in nullâ penitus provinciâ ex sibi subiectis quacumque ratione vel causâ nominare possint, mittere, aut constituere commissarium generalem, aut quocumque alio nomine delegatum, sed earum regimen suis provincialibus relinquat; quod si casus et causa gravis accidat, quae suam praesentiam et visitationem poscat, aut tempus eas visitandi pro munere immineat, nec ad eas accedere valeant, poterunt pro illis nominare vel mittere visitatorem aut visitatores, qui in omnibus se gerant et observent universa quae infra distinctione sequenti, cap. v alibi de visitatoribus stabilitur. Si vero contra praesentem constitutionem aliqua (ut praemittitur) nominatio contingat, nullius fore roboris declaramus.

x. Quocirca observari constituimus sanctionem iam alias memorati capituli generalis Optensis a SS. Innocentio XI confirmatam, qua praecipitur, ut, instante ratione vel causâ, quibus necesse sit in praefatis Indiarum provinciis visita-

tores (ut praedicitur) institui, non possint praefati vicarii generales illum eligere nisi virum auctoritate et maturâ discretionem praeditum, atque gradu saltem praesentaturae insignitum. Nec item valeant huiusmodi officium, aut quodlibet aliud, sive dignitatem, vel administrationem et honorem suis conferre sociis, aut aliis quibuscumque fratribus alienigenis, etiam in dictis provinciis iam adoptione gaudeant, nisi peracto et adimpleto integro quinquennio a die adoptionis illorum.

xi. Cum autem, per se vel alium, provinciam aliquam visitaverint, non possunt ad se revocare fratres doctrinarios ad visitationem extra suam doctrinam, nec ipsi ita vocati tenentur adire, sed in eisdem doctrinis debent praedictam visitationem suscipere et rationem praefatis vicariis generalibus aut eorum visitatoribus reddere, neque ab ipsis privari poterunt et a doctrinis amoveri, tam extra quam intra visitationem, nisi praeviâ iustissimâ causâ, et eâ prius actâ iuridice. Caveat tamen vicarius generalis, ne unquam doctrinarius a sua doctrinâ recedat, usque dum successor adveniat.

xii. Quamvis huiusmodi vicarii generales possint confirmare, ut praemittitur, et annullare capitula provincialia et provinciarum electiones quae veniunt de iure cassanda, minime tamen poterunt ad hanc declarationem in iudicio procedere, nec similiter in aliis casibus suspendere vel privare provinciales, nisi per se tantum, et non per visitatorem, et quidem praeviâ causâ legitimâ, de iure actâ et conclusâ in ipsâ provinciâ, provinciales privandi, aut suspendendi, sive ad electionem exturbandi. Quae omnia sic rite implenda et actuanda praecipimus, ut videlicet privatio et annullatio electionis dictorum provincialium

semper fiat de consensu et assensu quatuor praelatorum seu definitorum eius provinciae, ubi dictos vicarios generales adesse contigerit; suspensio vero duorum dumtaxat assensu, et non aliter.

xiii. Sententiam vero, sub hac formâ a praedictis vicariis et praelatis seu definitoribus latam, plenum effectum sortiri decernimus, qualibet appellatione postpositâ; et, ne provincia maneat orbata praesule, continuo cum eisdem definitoribus vel praelatis, ac de illorum assensu et consensu, eademque formâ, qua provinciam suspenderit aut deposuerit, vel eius electionem annullaverit, vicarium provinciam pro eo substituat.

xiv. Cum autem electio provincialis post triduum ab aurorâ sabbati adhuc discordiam patitur, itaut electores non convenient, vel, si convenient, non sit electio canonica, tunc ad solum magistrum, ut reliquas omnes in toto Ordine similes, devolvendam esse decernimus. Ipsis tamen vicariis, necnon praesidentibus loco illorum concedimus, ut interea per se solos vicarium provinciam substituant (ne provincia maneat sine praesule), et cum eo reliqua capituli acta persolvant. Si vero in electionibus reliquorum officiorum, quae sunt in definitorio et capitulo, casus devolutionis eveniant, quos alibi magistro praesidenti absolute subiicimus, ipsis quoque vicariis generalibus, seu eorum loco praesidentibus quomodolibet sine restitutione post quatuor scrutinia commitimus, ut in hac distinctione cap. vii declaravimus.

xv. Obeunte provinciali absque nominatione vicarii provincialis, non liceat omnino praedictis vicariis generalibus vicarium provinciam eligere, sed succedat commendator domus capitularis ubi statuta est proxima celebratio pro-

vincialis capituli, et suo ordine definitores provinciae, aut post eos dignior provinciae magister dummodo praedictos nullum impedimentum adstringat.

xvi. Vicarii generales Indiarum habent similiter suffragium in omnibus electionibus et definitoriis capituli provincialis, quotiescumque a generali magistro praesidenti capitulis vel praesidem¹ nominandi facultatem acceperint; illis autem strictissime subiungimus, ut ad praefata capitula, non alia suffragia aut vocales admittant nisi constitutionibus nostris praescripta, et prout inferius cap. xiv et seqq. huius distinctionis declarabitur.

xvii. Cum autem praedicta auctoritate suffultus non valeat alicui provinciali capitulo interesse, ac necesse fuerit praesidem institui, illum semper eligat graduatum virum equidem ab omni ambitu et aliorum partibus alienum, ne vel ad se totam electionem alliciat, vel, partes alterius agens, provinciam et capitulum dividat, et concordiam ubique desiderabilem frangat, qui mittitur zelator eiusdem. Is eandem vocem in capitulo, quam vicarius generalis si adesset, obtineat.

xviii. Et ne superfluis sumptibus et contributionibus graventur dictae provinciae Peruvanae et Nova Hispania, statuimus ut in posterum pro vestiariis magistris generalis minime fiant contributiones ibi fieri solitae, sed tam pro dictis vestiariis quam pro sumptibus procuratoris generalis in Urbe, et negotiis ab eo gerendis, praesenti constitutione designamus medietatem illarum contributionum quae in dictis provinciis fiunt et fieri consueverunt pro vestiariis vicariorum generalium, itaut tales exactiones seu contributiones in duas partes aequales dividantur, quarum una

¹ Forsan capituli vel praeside (R. T.).

mittatur magistro generali, altera vero vicariis generalibus pro sui officii sumptibus deputetur.

xix. Quibus denuo enixe praecipimus, sub poenâ excommunicationis maioriâ latae sententiae, ac privationis utriusque vocis perpetuo subeundae, ut, peractis suis officiis, praefatam rationem reddant magistro, et deinde proximo generali capitulo de omnibus praedictis contributionibus ac aliis quibuscumque bonis quae toto sui regiminis tempore, tam titulo et ratione praemissis, quam quolibet officii iure, receperint.

xx. Ipsis tamen interdiciamus ne suos secretarium et socium ordinem sedendi frangere, et locum inter fratres sibi non debitum patiantur assumere. Et, ne quidem¹ de cetero pendeat a solâ comitate vel libito, perpetuo observari praecipimus, quod, si socius aut secretarius cuiuslibet vicarii generalis Indiarum fuerit graduatus suae propriae provinciae, praesideat omnibus magistris de numero, sitque exprovincialibus immediatus; si vero in suâ provinciâ graduatus non fuerit, locum obtineat immediatum ante omnes praesentatos de numero; toto videlicet tempore quo uterque praefatis muneribus respective gaudent, et solum in provinciis ubi illa exerceant, et non ultra.

1. Post electionem utriusque vicarii generalis Indiarum procedat definitorium ad electionem seu nominationem procuratoris generalis in Urbe, secundum formam superiori capite declaratam, per suffragia scilicet praedicti definitorii, aut nominationem ab eo traditam et compromissam magistro. Hanc autem legi alternationis provinciarum non adstringimus; sed, undecumque sit generalis, potest dictus procurator ex totius Ordinis fratribus institui, prout melius

¹ Potius lege id (R. T.).

CAPUT X.
De electione
et officio procuratoris generalis in Romana Curia.

ad eius negotia iudicatum fuerit expedire.

ii. Huius munus est causas omnes negotiaque peragere, quae habuerit Ordo apud Romanam Curiam, atque ea totis viribus promoveri; cui pariter iurisdictionem et facultatem concedimus ad comprehendendum, puniendum et corripiendum omnes eos fratres, qui sine licentiâ in scriptis a magistro concessâ reperti fuerint in Romanâ Curia, quam adire nemini licere patimur sine praedictâ licentiâ, neque eam a magistro concedendi¹, nisi cogat iusta et urgentissima causa.

iii. Huiusmodi procurator Urbis, vir utique debet esse praestantissimus literis et prudentiâ decorus, morum suavitate, sensu et virtute praeditus, atque in rebus tractandis industrius. Huiusmodi Ordo noster provideat de sufficientibus expensis ad victum, et omnibus pariter quibus munus eius indigeat. Non possit generalis magister eum absolvere, revocare aut suspendere, nisi propter delicta, quibus ipso facto iustam de iure mereatur a dictâ procuratore repulsam. Si vero post factam nominationem tale procuratoris officium per mortem, renunciationem, privationem, vel aliâ legitimâ causâ vacaverit, ius eum noviter eligendi penes magistrum Ordinis maneat.

iv. Is qui per quinquennium strenue et laudabiliter in hoc munere procuratoris se gesserit, vocem semper habeat tam electivam quam decisivam in omnibus definitoriis, actis et electionibus proxime dumtaxat futuri capituli generalis; et si praeterea ante expletum praedictum quinquennium sit aut fiat praesentatus, maneat post illud cum gradu magistri et cum praecedentiâ ad omnes qui in suâ provinciâ ad talem gradum fuerint promoti post finem prae-

¹ Aptius lege concedendam (R. T.).

dicti quinquennii, modo habeat aliunde omnia requisita iuxta constitutiones Ordinis et decreta apostolica ad magistrum de iustitiâ obtinendum; quod si praedictis qualitatibus fuerit destitutus, locum habeat immediatum omnibus magistris de numero; et si denique ante finitum etiam praefatum quinquennium factus sit magister de numero, maneat post procuracionem cum gratiis, exemptionibus et loco eorum qui fuerint provinciales, sine praecedentiâ tamen ad omnes qui tunc vel postea exprovinciales extiterint.

v. Etiam si praedictum procuratorem generalem per totum Ordinem constituamus in Urbe, per hoc tamen non tollimus, quod, si generalis extiterit ex provinciis sub alternativâ Coronae Castellae collocatis, aut, viceversâ, Aragoniae, omnes aut singulae provinciae alternative contraria¹ possint pro se alterum procuratorem in definitorio provinciali intra vel extra capitulum eligere, et propriis expensis mittere, dum tamen in rebus obedientiae et regularis disciplinae sit subditus commendatori Romae nostri Ordinis vicarioque generali Italiae, observatis in omnibus nostri praefati Ordinis constitutionibus et statutis.

vi. Praeter procuratorem generalem in Curia Romanâ eadem formâ eligantur et designentur procuratores generales totius Ordinis quibus de facto sit opus in regum curiis, tam pro rebus ipsius Ordinis, quam pro redemptione generatim. Et quia extra capitulum idipsum contingere potest, itaut in aliquâ regum curiâ oporteat pro praedictis rebus totius Ordinis et redemptionis aliquem procuratorem generalem noviter institui, vel iam institutum remove aut privari, et in eius locum alium subrogari, haec potestas relinquatur magistro, cuius nominationem deinceps ratam habere vo-

¹ Potius lege alternativae contrariae (R. T.).

lunus, et omnes ab eo nominatos in veros procuratores redemptionis et Ordinis respective, et prout de iure opus fuerit, constituimus, cum omni potestatis legitimaque facultatis plenitudine, ac si creati essent a toto capitulo vel definitorio generali.

VII. Ipsorum quidem sit muneris ea omnia subire et versare negotia, quae ad senatus, tribunalia, vel iudices eius curiae, in qua respective fuerint, pertinere videantur, tam pro redemptione quam Ordine. Qui autem hoc munere funguntur, si non fuerint graduati, ex eo solum vocem electivam habeant in provinciali capitulo suae provinciae, et in ordine sedendi post omnes quomodolibet graduatos locum immediatum oblinebunt. Quod si gradum aliquem habuerint, eius antiquitatem servabunt iuxta eius confirmationem a magistro. At vero inter se ipsos, si aliunde fuerint aequales, semper alterum in loco vincat qui redemptionem procuraverit, etiamsi fuerit professione posterior.

CAPUT XI.
De electione
domus capitula-
ris generalis ca-
pituli eiusdem-
que absolutio-
nis.

I. Domum capitularem pro futuro immediato capitulo generali per veram electionem omnium vocalium alternatim designari praecipimus, ita videlicet, ut, si generalis electus sit ex provinciis alternativam Coronae Aragoniae, Galliae et Italiae constituentibus, domus capitularis eligatur ex aliquâ provinciarum praefatae alternativae; et pariter si magister fuerit electus ex provinciis ad alternativam Coronae Castellae, Portugalliae atque Indiarum attinentibus, etiam domus capitularis immediate futura in aliquâ ex huiusmodi provinciis designetur, ita ut electio magistri immediate futura semper fiat in aliquâ provinciarum quae non sunt habiturae vicem et alternationem. Eam vero sic designatam a capitulo nullatenus magistro nec eius vicario mutare liceat, nisi cum, instante

celebratione capituli generalis, fuerit impedita peste aut bello sive aliâ causâ simili.

II. Ubi cumque autem haec domus assignetur, electores provideant, ut locus sit salubris, et quantum fieri possit vocalibus cunctis accomodatus, et non profusus sumptibus accessibilis, nullaque libertati vocalium ratione suspectus, ita ut iura canonicae electionis inde violari non possint, neque annulationis sive infractionis periculum ex hac parte timeatur.

III. Ad hanc autem domum tempore capituli omnes fratres, qui vocales non sint, vel ex munere teneantur, omnino accedere prohibemus: quod ut inviolabiliter observetur, reproducimus decretum capituli generalis Optensis a SS. Innocentio XI confirmatum, etiam alioquin paulo ante memoratum, quo, ad vitanda magna et intolerabilia dispendia quae fieri possunt in huiusmodi accessibus et stationibus in domo tam capituli generalis quam provincialis per aliquos religiosos qui neque sunt vocales, nec de corpore capituli nec aliquem in eo habent actum, illis strictissime praecipitur, sub poenâ excommunicationis maioris latae sententiae trinâ canonica monitione praemissâ ipso facto incurrendae, et sub poenâ privationis vocis activae et passivae in perpetuum, et utraque irremissibiliter subeunda, et nullus frater, cuiuscumque gradus aut qualitatis extiterit, adire vel ingredi praesumat domum capitularem, neque civitatem aut locum cuiuscumque capituli, nisi sit de corpore ipsius, et cum voce et actu aliquo in illo, vel de licentiâ in scriptis a generali magistro vel eius gerente personam expeditâ.

IV. Cum autem prope diem capituli vocales iam conveniunt, eos statim in

1 Videtur legendum ut pro et (R. T.).

illam ingredi praecipimus, ne indecore per diversoria cursitent aut morentur incommode. Ingressi, tam de suis viaticis solvant conventui victum, donec expensae capitulares incipiant. Nimis autem properare, aut valde immature domum praedictam ingredi omnino interdiciamus sub poenâ gravioris culpae, nisi de licentiâ magistri vel praesidis.

V. Conclusis iam electionibus ac decretis praedicti definitorii generalis, totum congregetur capitulum, cui praeses orationem, brevem, piâ tamen gravitate fluentem, instituat, qua omnes ad regularem disciplinam severius observandam hortetur, ac deinde omnia definitorii generalis decreta, unâ cum sanctae Inquisitionis edicto, legi et publicari faciat, et tandem ad absolutionem capituli formâ cap. XVIII huius distinctionis subiiciendâ procedat.

CAPUT XII.
De electione
sociorum magi-
stri generalis.

I. Cum, ita officio postulante, duos sibi socios debeat magister assumere, illi omni studio consulimus ut eos semper eligat morum suavitate praeditos, Deum timentes, Ordinis zelatores, discretione ornatos, religiosâque et amabili conversatione benignos, et nihil aliud de ipsis et suo munere quaerat, nisi solam Ordinis utilitatem.

II. Illorum sit officium, ea quae viderint vel audierint in Ordine corrigenda vel pro illius maiori bono disponenda, magistro prudenter aperire, illaque praesertim quae ad redemptionem captivorum attinent ad memoriam revocare. Si qua vero Ordinis secreta ipsis crediderit, sub districto silentio contineant.

III. Ex his autem sociis unus ad minus debet esse secretarius, et in epistolarum arte disertus, qui magis labore in notando sententiose et breviter, quam sermonem turgidum et verba sublimia. Debet etiam Ordinis sigilla apud se retinere, litteras signare, et pertinentia

ad haec in promptu habere, librosque magistri et Ordinis custodire, ad quod munus exercendum in magistri manibus faciat iuramentum contacto suis Evangelio in hanc formam. Dicat enim magister: «Iuras in animae tuae periculum, quod eris fidelis in omnibus, et quae pro bono Ordinis tam in eius visitationibus quam universo regimine fuerint tibi credita, retinebis, et secundum Deum et propriam conscientiam tuum munus in omnibus exequeris?» Secretarius respondeat: *Iuro*. Alter vero socius vir sane debet esse totius consilii, litteris et auctoritate praestans, quem possit magister de gravibus arduisque rebus consulere, sibi que adiutorem adhibere, atque illi interdum, si expedierit, aliqua sui muneris agenda committere.

IV. Dum huiusmodi socii funguntur hoc munere, solius magistri obedientiam subeunt, et nulli alteri praelato subduntur. In ordine sedendi magistris omnibus eminent, et eos tantummodo exprovinciales praecedunt, et qui talium honore iure harum constitutionum sunt affecti. Cum autem ab officio recesserint, si per tres annos illud obierint, maneat cum gratiis et honoribus exprovincialibus debitis, dempto loco dumtaxat. Socios vero magistri, quos ad honorem dicimus, sic iam in posterum destituimus, ut nullam ulterius eorum electionem in omnibus provinciis permittamus, nisi tantum eorum, quos magister in exercitio constituit, ut sibi continuo adhaereant.

I. Ordinatis iam superius, quae pertinent ad capitulum generale, occurrit statim capitulum provinciale eadem formâ et distributione ordinatum. Quoad locum ergo celebrationis eius semper in eâ domo fieri constituimus, quae in praecedenti capitulo designata fuit a definitorio provinciali, vel in suis casibus

CAPUT XIII.
De locis, tem-
poribus, convocatio-
nibus et praesi-
dibus capituli
provincialis.

a magistro, ut infra cap. xvii huius distinctionis statuitur.

ii. Nulli penitus Ordinis fratri hanc domum capitularem aut locum eius adire, neque intrare liceat sine ministerio vel voce, aut sine licentiâ in scriptis magistri vel provincialis, aut alioquin praesidis a capitulo admissi, sub poenis in hac distinctione cap. xi latis. Ceterum quisque facultatem habeat mittendi ad capitulum et scribendi litteras ad praesidem provincialem et definitores circa ea quae ad statum domus provinciae seu Ordinis expedire iudicaverit, modo veritatem profiteatur. Quod si contrarium repertum fuerit, poenâ gravioris culpaë puniatur.

iii. Quantum vero ad tempus praedicti capituli, semper illud sabbato ante dominicam in *Cantate* fieri constituimus, nisi per magistrum generalem, propter concursum plurium capitulorum, aut aliam rationabilem causam, transferatur vel anteponatur, iuxta facultatem sibi concessam, et superius in hac distinctione cap. v declaratam.

iv. Provincialis officium tribus precise annis concluditur a sabbato in sabbatum praedictae dominicae regulariter computandis; ita scilicet ut triennium non quidem naturalibus, sed annis ecclesiasticis constituatur: unde, si ratione facultatis praemissae anteponendi et postponendi capitula, praecedens celebratum sit diebus aliquot ante et post praedictum sabbatum, non ideo capitulum subsequens eâdem die praecedentis celebrandus est, sed ad sabbatum praefatae dominicae in *Cantate* redire debet.

v. Attamen ab his legibus omnes provincias Indiarum excludimus, quas propter vastitatem regionum climatque varietatem suae consuetudini hactenus ab Ordine iam probatae relinquimus; ita tamen ut sabbatum capitulare, in

qualibet earum, et quovis anni tempore respective designatum, sit semper initium et consumatio triennii, et terminus pariter unde sumatur facultas protrahendi seu anticipandi capitula cum vicariis generalibus, si id aliquando expedire videatur, et specialem ad hoc facultatem habuerint a magistro.

vi. Si autem contingat impleri triennium vacante sede magistri, celebratio capituli provincialis prorogabitur in dominicam in *Cantate* immediate futuram, post capituli generalis celebrationem, ut Ordo, magistratu quovis modo vacante, in eodem penitus statu consistat usque ad electionem magistri.

vii. Circa vocationem praedicti capituli decernimus, ut, properante eius tempore, possit magister generalis convocare ad eius celebrationem per litteras patentes mittendo eas immediate provinciali, quas ille continuo manifestabit et notas faciet pleno capitulo illius conventus ubi adesse contigerit, et inde ad omnes alios transmittet. Si autem magister generalis reperiatur in aliquo conventu illius provinciae ubi habendum sit capitulum, praedictae litterae convocatoriae prius notificari poterunt capitulariter dicto conventui, posteaque ad provincialem¹ mitti, qui pariter reliquis conventibus illas notas faciat.

viii. Quod si duobus ante mensibus quam compleatur triennium, litterae convocatoriae magistro provinciali provinciae ubi habendum est capitulum notificatae non fuerint, tunc casus, et non aliter, provincialis suas litteras convocatorias publicare poterit, quas si forte neuter expediat, sciant vocales se vi huius constitutionis esse convocatos ad capitulum die quo iuxta supradicta haberi debet, et in loco a definitorio precedentis capituli designato celebrandum.

¹ Edit. Main. legit *provinciale* (n. r.).

Illos autem qui comparuerint, aliis non expectatis, ad omnes electiones et alia necessaria quae in his capitulis consueverunt fieri et decerni, sine morâ procedere posse et debere decernimus. Quibus omnibus ita robur et firmitatem adicimus, ac si omnes in unum convenissent, absentibus non obstantibus.

ix. A die convocationis ad celebrationem capituli usque ad eius conclusionem, in quolibet provinciae monasterio fiat quotidie supplex ad Deum deprecatio pro felici eius eventu prosperoque vocalium itinere uti supra in huius distinctione cap. i stabilitur.

x. In huiusmodi capitulis primus de iure praeses sit semper magister Ordinis, ubicumque possit ad illa commode accedere et inveniri contigerit. Si autem fuerit rationabiliter impeditus, vel alia causa perurgeat, poterit ubicumque nominare vicarium et praesidem ad celebrationem cuiuslibet capituli provincialis, quod etiam facere poterunt vicarii generales Indiarum iuxta facultatem a magistro concessam, ut superius praemisimus. Quod si praedicti praesides deficiant, propriis provincialibus seu vicariis provincialibus haec munia committimus, nisi forte, gubernante vicario provinciali a defuncto provinciali relicto, adsit provinciae (ut potest) vicarius generalis pro illius regimine electus iuxta ea quae superius in hac distinctione cap. v stabilivimus, in quo casu, defectu praesidis a magistro nominati, praesideat dictus vicarius si fuerit expeditus.

CAPIT. XIV.
De electori-
bus et eligendis
in capitulo provin-
ciali.

i. Magister generalis, seu quisquam alius eius loco suffectus in praesidem, primam vocem habeat in capitulo provinciali; deinde provincialis vel vicarius provincialis in capite; postea qui aliquando fuerit magister generalis in Ordine, definitores provinciae, omnes magistri et praesentati de numero provin-

ciae, tam ex cathedrâ quam praedicatione, necnon qui per Breve speciale Sanctissimi a provinciâ admissum huiusmodi gradus obtinuerint cum voce et voto in capitulo; cum hac tamen conditione, quantum ad praesentatos, quod videlicet prius in aliquâ universitatē de licentiâ Ordinis, vel a magistro generali aut provinciali suae provinciae, ad bacalaureatus gradum sint promoti.

ii. Etiam vocem et suffragium habeant omnes commendatores seu praesides in capite omnium conventuum provinciae. Deinde eodem gaudeant suffragio et voce in suis respective provinciis procuratores generales provinciae, tam pro redemptione quam provinciâ; quocirca firmiter statuimus procuratores generales totius Ordinis solum posse creari et institui in praecipuâ curia regnorum quae sunt sub uno principe, aliter enim dicto suffragio non gaudere. Ultra praedictos ab hac constitutione vocatos, nullus superior alios vocales instituere vel creare possit, sub utriusque vocis privatione in perpetuum et sub nullitate capituli. Omnes igitur praedicti fratres tenentur venire ad capitulum, nisi infirmitate vel aliâ simili causâ legitime sint impediti, de qua certum faciant capitulum per litteras testimoniales.

iii. Commendatores autem, per tempus duorum mensium ante celebrationem capituli provincialis; non possint privari suâ commendâ, possunt tamen ab officio suspendi usque ad celebrationem capituli, in quo nihilominus votum et suffragium habebunt. Qui autem eum suspenderit, praesidem conventui perficiat.

iv. Similiter statuimus, ut intra praedictos duos menses ante capitulum nemo possit renunciare officio, ratione cuius habet suffragium in capitulo, sub poenâ inhabilitatis ad omnia Ordinis officia.

Si tamen iustā de causā quis renunciaverit, loco illius nominatus voce in capitulo non gaudeat.

v. Ex vocalibus autem praefatis solum patres provinciae, magistri, et commendator domus capitularis provinciae poterunt secum unum socium adducere. Cum autem vocales ad capituli locum accesserint, statim se in domum capitularem recipiant, non enim eos patimur per diversoria vagari; ita tamen ut ante celebrationem capituli non de conventus expensis, sed de suis viaticis alantur. Caveant autem, sub poenā gravioris culpaē, ne sic audeant properare, ut ante tres dies domum capitularem ingredi praevēniant, nisi de licentiā magistri generalis aut provincialis.

vi. Si vero commendator aliquis impeditus fuerit quominus ad capitulum veniat¹, fratrem mittat aut nuncium cum litteris causam et statum domus continentibus; provincialis vero, aut vicarius provincialis, vel visitator, scripto seu verbo accedat, semper instructus de his quae in suo regimine aut visitatione reliquerit, vel digna invenerit providentiā capituli.

vii. Circa eos qui in omnibus electionibus capituli provincialis voce gaudent passivā, sub electionis nullitate constituimus, ut, qui eligendus sit in provincialem, debet esse totius disciplinae regularis amator, providus et discretus, ac litterarum ornamento conspicuus, simulque magister vel praesentatus illius provinciae, et ab eā admissus, duodecimque saltem annos a professione adeptus. Deinde decernimus, ut, qui iam provincialis extiterit, aut etiam vicarius provincialis in capite per duos integros annos, non potest eligi in provincialem, nisi post completum officium duobus trienniis ab eo vacaverit.

¹ Edit. Main. legit *veniant* (R. T.).

viii. Definitor provinciae debent esse gradu magisterii vel praesentaturae insigniti, vel ad minus antiquitate viginti annorum a professione praestantes. Quocirca, ut nullus serpere possit error, iam antiquitatem probandam fore decernimus per authenticum testimonium omni fide et iuris auctoritate roboratum: statuentes insuper, sub eādem nullitate, ut, qui in praecedenti capitulo vel extra illud iam fuerint in definidores assumpti, in proximo sequenti capitulo denuo eligi non valeant, neque extra illud in aliorum locum substitui, donec integrum triennium elabatur.

ix. Definitorē generales indispensabiliter debent esse magistri vel praesentati. Electores vero generales idipsum habeant, vel ad minus viginti annos antiquitatis a professione, quam debent etiam authentico testimonio comprobare, ut definitorē provinciae, sub eādem poenā nullitatis electionis; sub qua similiter statuimus, ut, qui in uno capitulo vel extra illud sit electus definitor aut elector generalis, non possit ad idem officium eligi in proximo sequenti capitulo; possit tamen in eis alternare², ita ut fiat elector, qui prius extitit definitor et e converso. Qui tamen actu est provinciae definitor, minime potest eligi in electorem aut definitorē generalem. Commendatores et praelati locales vel gradum habeant, vel sexennii ad minus a professione antiquitatem excedant³, ita ut in aliquā domus vicariā seu novitiorum magisterio saltem per triennium simul sint probati, vel actu annos lecture seu praedicationis ad gradum aliquem de iustitiā pomerendum a capitulo approbatos obtineant. In eligendis vero ad cetera officia nullum aliud spe-

¹ Forsan *eam* pro iam legendum (R. T.).

² Potius lege *alternari* (R. T.).

³ Edit. Main. legit *excedat* (R. T.).

ciale requisitum exigimus, praeter ea quae in suis propriis locis pro electione ipsorum agenda designamus.

CAPUT XV.
De prima die
capituli provin-
cialis ac suffra-
giorum eius re-
gulatione.

I. Primam diem capituli appellamus feriam sextam ante sabbatum ad electionem provincialis designatum. In mane ergo dictae feriae sextae, horā quasi nonā, commendator domus capituli cymbalum conventus pulsari faciat in signum inchoationis capituli, ut intelligatur ex eo iam apertum esse et inceptum, ac deinceps vocales non posse egredi domo capitulari, usque dum fiat provincialis electio. Electores autem ad praedictum signum conventualiter congregati accedant simul ad praesentiam magistri, vel vicarii generalis ab eo nominati, et horum defectu, provincialis, ut se illi in capituli formam exhibeant, a quo etiam ex eo tempore revera suscipiantur, ut tales, cum benignitate et amore. Si vero adsit praeses missus, eius litterae a secretario provinciae in hac ipsā capitulari congregatione legantur et ut talis exinde suscipiatur ab omnibus.

II. Sic autem inchoato et aperto capitulo, illius praeses constituat unum fratrem ex vocalibus virum prudentem, discretum et sollicitum, qui sit vicarius eiusdem capituli, sine cuius licentiā nemo fratrum audeat egredi a monasterio, simulque diligenter provideat ut nullus maneat extra illud.

III. Eodem die ad vesperam omnes vocales congregentur in capitulo, ibique praeses commendationem faciat pro domino Papa, pro rege, pro benefactoribus Ordinis, pro fidelibus captivis, et pro felici statu Ecclesiae, super quibus enixe debet iniungere vocalibus ut in suis semper obsecrationibus praedictorum memoriam repetant; ac brevi oratione praemissā, surgat praeses, et incipiat psalmum *Ad te levavi*, ut supra, distinctione III, cap. xv; deinde *Kyrie eleison*,

Christe eleison, Kyrie eleison, Pater noster, etc.

℣. Et ne nos inducas in tentationem,

℟. Sed libera nos a malo.

℣. Oremus pro domino Papa,

℟. Dominus conservet eum et beatum faciat eum in terrā et non tradat eum in animam inimicorum eius.

℣. Salvos fac servos tuos et ancillas tuas,

℟. Deus meus, sperantes in te.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, qui facis mirabilia magna solus, praetende super famulum tuum Papam nostrum N. et super cunctas congregationes sibi commissas spiritum gratiae salutaris, et, ut in veritate tibi complaceat, perpetuum ei rorem tuae benedictionis infunde.

Praetende, Domine, famulis et famulabus tuis dexteram caelestis auxilii, ut te toto corde perquirant, et, quae digne postulant, assequantur.

IV. Post hanc deprecationem ipse praeses aliam plane gravem et pian orationem instituat, in qua finem ad quem convenerint proponat, et simul vocales omni verborum pondere ad electionem provincialis Deo sane dignam et Ordini profecturam hortetur. Eā autem finitā, secretarius magistri, vel alius frater ab ipso vel praeside in notarium capituli electus, et praevio secreti et fidelitatis iuramento susceptus, referat omnes fratres defunctos eius provinciae a tempore capituli immediate praeteriti, qui semper debent esse inviolabiliter conscripti in libro capitulorum ipsius provinciae, et per illum legi fideliter: ipsisque relatis, surgant omnes et dicant *De profundis clamavi, etc.*, et in fine *Requiem aeternam, etc. Kyrie eleison, etc. Pater noster, etc.*

℣. Et ne nos inducas in tentationem,

℟. Sed libera nos a malo.

℣. A porta inferi,

℟. Erue, Domine, animas eorum,

✠. Ne tradas bestiis animas confitentes tibi,

✠. Et animas pauperum tuorum ne obviscaris in finem.

✠. Requiescant in pace,

✠. Amen.

✠. Domine, exaudi orationem meam,

✠. Et clamor meus ad te veniat.

✠. Dominus vobiscum.

✠. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Absolve, quaesumus, Domine, animas famulorum tuorum fratrum nostrorum ab omni vinculo delictorum, ut in resurrectionis gloria inter sanctos et electos tuos resuscitati respirent. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

v. In fine autem praeses pia exortatione¹ commendat orationibus provinciae animas praedictorum fratrum, ac deinde ad censuram vel examen et probationem eorum, qui in tali electione vocem et suffragium habent, procedatur². Quocirca praeses moneat ter et praecipiat³ vocalibus universis sub poenâ excommunicationis maioris latae sententiae, ut, si quem agnoverint de praesentibus aliquo iuris communis aut nostrarum constitutionum impedimento obstrictum, ob quod capitulo interesse aut electioni seu electionibus suffragari nequeat, illico notum reddant. Si quis vero praefato modo reperiatur impeditus, a congregatione capituli eliciatur, quousque impedimentum ab ipsâ mature et sedulo discutiatur; quae si in illud invenerit, declarabit, et innodatum protinus, quippe qui suffragio legitimo careat, a capitulo repellat. Qui autem de suae vocis legitimitate⁴ et valore canonico fuerint comprobati, et sub certo numero constituti, ad futuram electionem progrediantur.

¹ Forsan *exhortatione* (R. T.).

² Edit. Main. legit *procidatur* (R. T.).

³ Edit. Main. legit *praecepiat* (R. T.).

⁴ Edit. Main. legit *legitimitate* (R. T.).

vi. Si quae sunt litterae apostolicae seu regales ad capitulum directae, hae coram toto capitulo ab eius secretario referantur et legantur. Idem fiat de iis quas minister miserit aut vicarius generalis si forte capitulo non adfuerint. Aliae vero litterae vel epistolae, si fratrum Ordinis fuerint, maiori religionis commodo et utilitati providentium, definitorio reserventur. Si autem sint commendatitiae, a quocumque tam intra quam extra Ordinem expeditae, nullâ ratione aperiuntur quousque finiatur capitulum.

i. Diem secundam provincialis capituli dicimus sabbatum ad electionem agenda¹ destinatum; in eo quidem omnes vocales ad auroram signo cymbali convocati simul ingrediantur capitulum, et statim dicetur missa Spiritus Sancti, quem omnes interea humiliter exorent ut eis ostendat quem elegerit, ne in humanâ ipsi electione displiceant. Hanc autem missam in omnibus provinciae domibus pariter eadem ipsius sabbati horâ cantandam esse decernimus. Illâ vero peractâ, in capitulo omnes genuflexi invocent Spiritus Sancti gratiam, cantantes hymnum *Veni, Creator Spiritus, etc.*, ut supra, distinctione iv, cap. iii, in cuius fine surgat praeses et dicat:

✠. Emitte Spiritum tuum, Domine, et creabuntur,

✠. Et renovabis faciem terrae.

✠. Dominus vobiscum.

✠. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus qui corda fidelium, etc.

ii. Deinde, vocalibus suo ordine sedentibus, fiat concio, quam litterariam dicimus, sermone latino, ut est moris in Ordine, qua similiter praemoneatur digniorem fratrem in provincialem ita eligere ut electio sit Deo acceptabilis et

CAPUT XVI.
De secundâ
die capituli provincialis, ac de
provinciali a-
liisquâ hac die
eligendis.

maiori bono provinciae profutura. Ea vero finitâ, praeses capituli primo, secundo et tertio moneat pridie, sub praeccepto et sententiâ excommunicationis, ut omnes (si qui sint) de iure prohibiti a presenti electione recedant, vel ut eos denuntient quicumque tales adesse sciant. Quocirca debet magister aut praeses protestari universis nullam sibi profecto incidere mentem aliquem ex praedictis ad electiones suscipiendi. Si qui forte occulte se immiserint, et impedimenta celaverint, non propterea eorum vox illegitima praedictum aliquod inducat electioni futurae.

iii. Postea singuli electores et vocales suo ordine accedant iuraturi in manibus praesidis, per Deum et Crucem et Sancta Dei Evangelia propriis manibus tacta, videlicet sub hac formâ. Praeses eos interrogat dicens: « Iuras, quod, omni odio vel amore postpositis, eliges in provincialem fratrem Ordinis et provinciae nostrae, qui ad minus duodecim annos integros professionis obtineat, et virum sane religiosum, providum et prudentem, atque etiam doctrinâ commendabilem, et vel magistrum vel praesentatum ab Ordine et provinciâ admissum, et qui denique tuo iudicio dignior appareat, et tam in spiritualibus quam etiam temporalibus praestantius provinciam moderetur et diligat¹? » Elector autem respondeat: *Iuro*.

iv. Hoc ergo iuramento sic praestito sit statim coram praeside vas aliquod praeparatum in quod vota seu schedulae² secreto mittantur, ita tamen ut mittentes eas et vas ab omnibus videantur. Postquam vero praedictas schedulas et vota omnia in vas praefatum intulerint, tunc praeses cum duobus definitoribus provinciae dignioribus et secretario capi-

¹ Forsan *dirigat* (R. T.).

² Edit. Main. legit *schedula* (R. T.).

tuli vota omnia computent et scrutentur, et, si maior pars medietate eligentium (iuxta omnia in magistri electione tradita) in aliquo fratre convenerit, tunc scrutinium publicetur, et denunciatur electio ut canonica, et¹ secretario capituli, qui fidem de omnibus praestabit in scriptis; si autem maior pars eligentium non convenerit, secundo, tertio, et quoties opus fuerit, ad scrutinium procedatur, donec maior pars medietate eligentium conveniat, canonicaque evadat electio.

v. Si autem electores intra triduum a primo ingressu ad auroram sabbatiam praedicti de personâ eligendâ non conveniant, aut electio in eodem triduo non emergat canonica et legitima, tunc ius eligendi devolvatur ad solum magistrum generalem, qui statim, si sit praesens, per se solum debet provincialem eligere. Si vero sit absens, praeses capituli certiore reddat magistrum de devolutionis eventu, et interim nominet per se vicarium provincialem, cum quo prosequatur et concludat capitulum, qui et provinciam gubernabit, donec magister provincialem elegerit. Verum si electio litigiosa fuerit, et non satis aperte irrita, etiam si fiat intra triduum, mittatur similiter ad magistrum, a quo iudicium pariter expectetur, et interea provincialis electus non destituatur officio, sed habeatur ut talis usque ad declarationem magistri.

vi. Si vero contingat (ut superius etiam praecipitur circa electionem magistri) ut in aliquâ schedulâ seu suffragio scrutatores reperiant aliquam subscriptionem aut signum quo deveniatur in cognitionem eligentis, vel sit omnino alba, aut in favorem inepti conscripta, non ideo praedictum inferat electioni; sed talis schedula, quaecumque sit, comparatur ab aliis et pro suffragio nulla re-

¹ Potius lege *a pro et* (R. T.).

putetur, solumque habeatur respectus ad reliquas schedulas, iuxta maiorem partem omnium vocalium.

vii. Semper numerentur schedulae antequam legantur, et si una vel plures supra vocalium numero repertae fuerint, omnes simul separentur, et relicto priori, ut prorsus inani, ad aliud scrutinium procedatur. Tandem vero, cum iam eo scrutinio et praefatis schedulis legitima electio deprehensa fuerit, omnes illae protinus comburantur coram omnibus in ipso capitulo, ita ut nulla de quocumque scrutinio maneat. Si numerus suffragiorum sit impar, servetur ad electionem canonicam idem quod in electione magistri cap. iv huius distinctionis ordinatum manet.

viii. Peracta igitur electione, et a secretario publicata capitulo, antequam ab eo suscipiat electus obedientiam, debet se sistere praesidi, ibique per Deum et Crucem et Sancta Dei Evangelia suis manibus tacta iuramentum sequens genuflexus elicere. Praeses enim illum sic interrogat. « Iuras, quod secundum Deum et propriam conscientiam et iuxta constitutiones Ordinis provinciam tibi commissam gubernabis, omni odio et amore postpositis? ». Electus autem respondeat « Iuro ». Praeses insuper: « Iuras quod eris obediens magistro generali Ordinis et successoribus eius, et quod fideliter et omni studio curam et sollicitudinem ages circa redemptionem captivorum eiusque eleemosynas colligendas? ». Electus vero: « Iuro ». Ulterius praeses: « Iuras, quod de omnibus, quae receperis quovis modo, in definitorio rationem reddes, neque relaxationem huius iuramenti ut dispensationem in aliquo a Sede Apostolica postulabis? ». Electus vero: « Iuro ».

ix. Hoc itaque sic dato iuramento, omnes surgant, et a capitulo processio-

naliter egredientes ad ecclesiam procedant cantantes hymnum *Te Deum*. Ubi prostratus provincialis electus benedictionem suscipiat a praeside eadem forma quam supra in hac distinctione cap. iv retulimus. Eaque finita, fratres ad illum suo ordine accedant, genuflexique ei obedientiam exhibeant.

x. Si autem persona electa fuerit absens a provincia, potest magister generalis vel praeses de consilio definitorum nominare vicarium provincialem ad regimen provinciae, et ad definitorii et capituli munia gerenda, cum omnimoda facultate vicariis provincialibus per constitutionem concessa, quem provincialis electus revocare non poterit, neque alterum denuo nominare, usque dum suam provinciam ingrediatur. Si autem non a provincia, sed solum a capitulo sit absens, nuntius mittatur ad ipsum, qui ex parte praesidis et ipsius capituli notam faciat illi authentico testimonio electionem, quam si acceptaverit, et mature possit accedere ad capitulum ante conclusionem illius, eo quamprimum se conferat, ubi omnia praedicta cum ipso fiant. Si autem venire nequeat, in ipso conventu ubi adest (absens vero a provincia, in prima suae provinciae domo) praedictum faciat iuramentum in manibus commendatoris, et cantato hymno *Te Deum*, praefatisque benedictione et orationibus super ipsum a commendatore recitatis, accipiat obedientiam a fratribus.

xi. Quod si munus et electionem declinaverit, et solutum sit iam capitulum, res deferatur magistro, qui vel admissionem electo iubeat, vel provincialem provinciae per se ipsum provideat. Si tamen id accadat in remotis valdeque dissitis provinciis a residentia magistri, et quae per vicarios generales guber-

¹ Edit. Main. legit eo pro et (R. T.).

nantur, debet ab ipsis interim constitui vicarius provincialis, usque ad deliberationem magistri; ne tam longo tempore provincia suo praesule maneat viduata.

xii. Electio provincialis intra Hispaniam debet praesentari magistro generali intra sexaginta dies, alias sit irrita et vana, et magister generalis tenetur illam confirmare, si canonice et iuxta formam constitutionum facta sit; quod si renuerit illam confirmare, causas et defectus canonicos erga electionem vel personam electam manifestare debet. Provinciae autem Galliae et Italiae intra tempus quatuor mensium tenentur praesentare coram magistro generali electionem sui provincialis; quod si intra dictum tempus illam non praesentaverint, electio sit irrita et nulla. Provinciales vero Indiarum a vicario generali et postea a magistro Ordinis confirmationem petant.

xiii. Quandocumque autem nullitas electionis fuerit a magistro declaranda, aut provincialis alioquin ex causa legitima deponendus, nunquam id faciat per alium, sed per se ipsum, et de consensu et assensu quatuor ex dignioribus magistris eius provinciae ubi reperiatur; quod si tantum fuerit suspendendus, duo tantum ex praedictis sufficiant.

xiv. De vicariis autem generalibus, et quibusdam aliis qui huiusmodi capitulo in absentia magistri praesideant, quam et qualiter facultatem habent in praedictis et aliis, iam respective in propriis locis huius distinctionis superius ordinatum relinquitur, et in sequentibus statuatur.

xv. Completam electionem provincialis, quamprimum fieri possit, ad electionem definitorum provinciae transeat capitulum. Hos quatuor in unaquaque provincia constitui decernimus, viros equidem

¹ Edit. Main. legit praesentaverit (R. T.).

discretionem ac zelo ad maiorem provinciae utilitatem bonumque praestantes, et conditiones cap. xiv huius distinctionis habentes, quos eadem forma, scilicet per suffragia secreta et a toto capitulo eligendos esse constituimus, itaut in electo maior pars medietate eligentium convenire debeat, servarique omnia quae de aliis electionibus superius saepe decrevimus.

xvi. In ipsorum electione, si post trina scrutinia vocales admoniti, adhuc in quarto dissideant, ius eligendi migrabit in praesidem; novis autem definitorebus electis, priores subito expirant, et eorum locum recentes assumant, illique ad eum, qui alias ad ipsos attinet, statim revertantur. Ex quibus si forsitan aliquis non graduatus extiterit, nullam amplius vocem aut ingressum habeat in aliquo actu capituli, cum iam ad illud nulla alia ratione pertineat.

xvii. Quicumque autem in definitorem sit quovis modo creatus, sequens iuramentum super tacta evangelia facere debet in manibus praesidis definitorii vel capituli, qui sic illum interroget: « Iuras, quod secundum Deum et propriam conscientiam, atque omni odio et amore postpositis, quae tui sunt muneris exequeris, et non personarum sed in omnibus solius Ordinis et provinciae bono prospicies? ». Ipse vero definitor respondeat: *Iuro*.

xviii. Post praefatam definitorum provinciae electionem, procedat immediate capitulum ad definitores et electores generales eadem forma creandos, viros quidem prudentiam et religione praeditos, atque etiam conditionibus ut superius cap. xiv huius distinctionis declaratis; in his autem electionibus, si post tria scrutinia electores admoniti ulterius in quarto non convenient, vis eligendi transeat ad praesidem illius capituli.

xix. Cum aliquis definitorii generalis officium denuo susceperit, iurare debet in manibus praesidis definitorii, suis evangeliiis superpositis, quae sequuntur: « Iuras (inquit praeses), quod secundum Deum et propriam conscientiam, atque omni cordis affectione posthabita, omnes tui muneris actus totis viribus implere conaberis, et nunquam in rebus decernendis eris personarum acceptor, sed solius boni totius Ordinis et regularis disciplinae zelator? ». Definitor autem: *Iuro.*

xx. Denique ab eodem pleno capitulo nominentur iudices causarum et examinatores annorum lecture et praedicationis omnium lectorum et praedicatorum, qui eos probare voluerint, et tandem designentur calculatores rationum a quibusque fratribus in capitulo reddendarum.

CAPUT XVII.
De tertia die
capituli provincia-
lis rebusque
ab eius definitio-
rio peragen-
dis.

1. Die tertia capituli, scilicet dominica, seu postquidie electionem, fiat sollemnis processio, missaque celebretur ab ipso provinciali electo (si fuerit expeditus) de festivitate illa, vel Sancto Ordinis, quam iam consuetudo provinciae stabilierit, vel magister sive eius generalis vicarius provincialisve absolutus designaverit, atque in ea habeatur concio de ipso, quae simul ad institutionem electi dirigatur. In hac missa communicare debent fratres omnes non presbyteri; sacerdotes vero capituli dictis primis tribus diebus divina celebrent pro benefactoribus Ordinis; ad vesperam eiusdem provinciae conclusiones habeantur: residuis vero diebus iuxta morem provinciarum mane celebretur officium et concio, conclusiones autem vespere; ita tamen, ut postremo die officium cum concione semper sit pro defunctis.

11. Ab hac ergo die, vel a vespere diei praecedentis, quando id non incom-

1 Videtur deesse manibus (R. T.).

mode fieri possit, debent sine ullo temporis dispendio celebrari definitoria, quae intra provinciale capitulum constituantur primo ex persona magistri, vel alterius pro eo praesidis, et deinde ex provinciali electo, et provinciali seu vicario provinciali absoluto, ad dexteram et sinistram ipsius praesidis collocatis, et quatuor definitoribus provinciae hinc inde quoque sedentibus secundum ordinem dignitatis sive antiquitatis ad invicem, itaut graduatus non graduato semper emineat, et inter ipsos servetur qualitas graduum et antiquitas eorumdem.

III. Qui generales iam fuerint, si huic definitorio tam intra quam extra capitulum adesse libuerit, eos omnino cum voce electiva et decisiva suscipimus. His omnibus additur ubique secretarius sive magistri sive praesidis capituli, sive alius quisquam ad hoc munus a praedictis electus qui fidem praestare valeat, et signare litteris universa quae ibi fuerint decernenda.

IV. Omnes ergo personae praedictae, excepto secretario (nisi fuerit etiam definitor), suffragium decisivum habeant in hoc definitorio, tam in decretis pro bono regimine et reformatione provinciae, quam in electionibus per illud agendis; quae omnia ut secundum Deum fiant, invocari debet in cuiusque definitorii initio gratia Spiritus Sancti, recitando antiphonam *Veni, Sancte Spiritus*, cum versu et oratione consuetis.

V. Deinde praeses cum praedicto definitorio, nullam aliam personam cuiuslibet status, officii vel conditionis admissam, invicem conferat quae fuerint ordinanda et agenda, ad quod praeses primo, secundo et tertio moneat, ac iuret¹, et praecipiat omnibus ex definitorio in virtute Spiritus Sancti, ut, in his quae

1 Legendum adiuret pro ac iuret (R. T.).

fuerint decernenda per se ipsos, non personas vel odium in eas vel amorem accipiant, et, in corrigendis fratribus, solius disciplinae regularis zelo non livore ducantur, in conferendisque dignitatibus, solius Ordinis et domorum eius utilitati prospiciant.

VI. Hoc praecepto et adiuratione cuncti ex definitorio praeventi, procedant ad sequentia suo ordine et maturitate exequenda, ubi primum singuli commendatores resignare debent titulum suae commendae, et de illius statu integram rationem reddere per transumptum a calculorum totius triennii compendio deductum, a seque et praeside clavariisque conventus subscriptum, quod coram definitorio de verbo ad verbum legatur, ut, commendatoribus ipsis ad congregationem accersitis, eiusdem nomine praeses pro uniuscuiusque merito operosum laudet, desidem vero increpet; si quem falsa perhibuisse probatum fuerit, is poenam gravioris culpaepuniatur. Si quadebita commendator aliquis in suo conventu non soluta reliquerit, eaque definitorio celaverit, ipsa per eum et depositarios, qui simulationi consenserint, solvenda esse constituimus.

VII. In praedicto transumpto pariter de receptis pro redemptione captivorum fidelem penitus rationem reddat praelatus, itaut nullus audeat venire ad capitulum sine vero et legitimo computo eorum omnium quae pro redemptione undecumque susceperit. Ad quem etiam uberius comprobandum, deferre teneatur ad capitulum transumptum dati et accepti omnium eorum quae ad redemptionem attinent, prout adest in libris redemptionis, iuxta superius distinctione 1 cap. IV stabilita, circa quae definitorium diligenter exploret quo fervore charitatis huiusmodi nostrique instituti impleantur officia, et, quem in iis iniuria

temporum¹ invenerit, omni severitate corripiat.

VIII. Deinde magister generalis, si adsit, et provincialis absolutus, aut eorum visitatores, si sint ex definitorio, proponant illi quae in visitationibus vel extritam communi quam privata emendatione aut reformatione digna in provincia perscrutati fuerint, quibus sane ut definitorium de salubriori medela provideat, rebus mature exacteque discussis, opportuna reformationis decreta super omnibus instituat.

IX. Rursus de litibus inter fratres, auditis causarum iudiciis, definitorium iudicet, easque omnino dirimat iuxta maioris partis arbitrium. Si visitator aut provincialis, seu vicarius provincialis, absolutus proclamatus fuerit, et accusatus fuerit legitime, vel de aliquo crimine convictus, corripatur a definitorio secreto, vel, prout aequitatis ratio et culpaepualitas postulaverit, et secundum poenas a iure vel constitutione suscipiat.

X. Similiter examinatores annorum lecture et praedicationis exhibeant sua iudicia de illis, ut ab ipso definitorio feratur sententia, eos iuxta meritum approbando, aut etiam reprobando, vel, si opus sit, exponendo ad gradus Ordinis; calculatores denique supputationem ad capitulum pertinentium non dissimiliter proponant definitorio quod sentiunt de illis, ut debitum circa eos decretum definitorium proferat.

XI. Illis peractis, procedat definitorium ad praelatorum localium nominationem, eos ad hoc munus eligendo, quos maiori bono spirituali ac temporali domorum secundum Deum et propriam conscientiam meliores indicaverit, cum qualitatibus cap. XIX huius distinctionis de-

1 Forsan incuriosum pro iniuria temporum legendum (R. T.).

signatis; deinde pro redemptione peragenda duos redemptores instituat cum conditionibus in cap. v distinctionis ii stabilitis. Et si ad eam proxime perficiendam collectae eleemosynae sufficiant, tempus pariter statuatur, quo debeat expediri. Quod si ex redemptoribus electis aliquem post capitulum mori vel languere contigerit, illum magister Ordinis ex eiusdem provinciae fratribus pro libito reproducat.

xii. Ulterius praedictum definitorium pro negotiis ipsius redemptionis ad totam provinciam spectantibus unum procuratorem generalem nominare debet, et alium pro rebus ipsius provinciae peragendis, quibus deficientibus quomodolibet post capitulum, a provinciali similiter designentur: decernentes, ut cuique procuratori ex praedictis, tam provinciae quam redemptionis, et tam intra quam extra capitulum creato, semper definitorium provinciae instrumentum praebeat procuratorium cum plenâ aut limitatâ facultate, quae pro opportunitate unicuique respective convenient, et, quotiescumque opus fuerit, eam augeat vel cohibeat, eandemque cum³ habeat, ac si a toto capitulo traderetur.

xiii. Postea ab eodem stabiliantur definitorio novitiatum domus atque eorum novitiorum magistri; utrorumque vero mutationem aut novam institutionem extra capitulum non permittimus, nisi rationabilis et gravis causa perurgeat; qua superveniente, ad id potestatem extra capitulum provinciale², seu vicario provinciali relinquimus, ita ut de domibus novitiorum non sine definitorio constituat, de ipsorum vero magistris per se solum providere valeat.

xiv. Deinde studiorum regentes pro

¹ Aptius lege conveniat (R. T.).

² Vox cum delenda (R. T.).

³ Vel legend. vel addendum provinciali (R. T.).

domibus theologiae scholasticae, uti supra cap. ii distinctionis vi, instituat, et fratrem aliquem litteris et genio praestantem provinciae historiographum eligat; et, ubi conventus monialium habemus, pro illis vicarios destinet omni sufficientiâ et morum honestate conspicuos, qui earum confessiones audiant, atque illas spiritualiter dirigant.

xv. Denique praedictum definitorium eligat domum capitularem pro futuro immediate capitulo, cuius electio sic semper a praefato definitorio privative fiat, ut nulli alteri praelato compromissa relinquatur, ne, si ille obire contigerit sine designatione loci, hic vagus maneat, ignotusque vocalibus, quibus ab ipso anteacto capitulo expedit et volumus innotescere; ex tunc enim ad illum iure constitutionis convocati sunt omni tempore, etiamsi, ut possunt, convocatoriae deficient; facultatem tamen ad eam commutandam, aliamque denuo instituendam instante tempore convocationis ad capitulum, iustaque ac rationabili causâ interveniente, praedicto definitorio et magistro generali concedimus. In quo casu, vel quolibet alio in quo domus capituli tam generalis quam provincialis mutationem subcat, non ideo iura successionis magistri vel provincialis in suis respective casibus ad provincialem provinciae capitularis aut commendatores domorum utriusque capituli pertinentia mutari permittimus, sed maneant semper apud illos ad quos iuxta priorem electionem domus capitularis attinebat.

xvi. In praedictis autem nominationibus ac decretis et quibuslibet aliis a dicto definitorio determinandis aut eligendis absque suffragiis secretis, si vota in partes aequales dividantur, praevalent illa, cui praeses adhaereat. In ceteris vero electionibus, quas per vota secreta

fieri debere stabilitum manet, servantur ea quae pro casibus devolutionis in suis propriis locis sancita reliquimus.

xvii. Conclusis tandem quae in definitorio decreta et peracta fuerint, nemo vocalium, si forsâ aliquos de ordinatione aliquâ vel actu turbatos inveniat, se ita in illis excuset (etiâsi non consenserit), ut socios suos calumniatur, aut prodat, auctoresque fuisse manifestet eorum de quibus turbatio querimoniae processerit. Unde super hoc praedictis definitoriis, ut universis aliis praedictum definitorium provinciale constituentibus, in virtute Spiritus Sancti et sub excommunicationis sententiâ praecipimus, ut nullus ea, quae in definitorio versantur, alicui delegat, aut foras quomodolibet effundat, ne insuper alii fratres (sub eisdem censurâ et praepcepto) ea, quae in capitulo geruntur, saecularibus aperiant.

CAPUT XVIII.
De ultima die
capituli provin-
cialis, formaque
absolutionis in
illo servandâ.

I. Capitulum provinciale quacumque desiderantes finire, illud in feriam tertiam vel quartam post sabbatum electionis iuxta provinciarum consuetudinem tantummodo prorogari permittimus, ne provincia gravetur sumptibus; quibus diebus ea omnia, quae capitulo praecedenti definitorio agenda praescripsimus, ita praeses pro rerum et temporis opportunitate digerat, ut nihil intactum relinquatur. Postremo vero die praeses, congregato capitulo, brevem spiritualem devotamque habeat orationem, qua praelatos electos ad suum munus recte et fideliter exequendum graviter instruat. Deinde a secretario capituli legantur coram omnibus cuncta acta ipsius, cum decretis et statutis pro maiori reformatione provinciae a definitorio editis. Ulterius etiam publicetur edictum sanctae Inquisitionis iuxta praepceptum eiusdem.

ii. Iis peractis, ad absolutionem pro-

cedatur forma sequenti. Praeses capituli confessionem dici iubeat, quam fratres flexis genibus et in faciem parum inclinati recitent, eaque finita, dicat praeses *Misereatur vestri, etc.*, et statim subiungat: « Ego, auctoritate Dei omnipotentis, Patris, et Filii, et Spiritus Sancti, et auctoritate mihi commissâ, absolvo vos et omnes fratres nostro regimini commissos ab omni vinculo excommunicationis et suspensionis, et pariter dispensationem indulgeo super quacumque irregularitate (si forsâ quis indigeat) atque etiam remissionem ab omnibus transgressionibus, excessibus seu omissionibus regulae et nostrarum constitutionum, quantum ego possum; et quod non possum, suppleat et perficiat summus et omnipotens sacerdos et Pontifex dominus noster Iesus Christus; et iniungo vobis in poenitentiam et remissionem omnium peccatorum quidquid boni feceritis, et specialiter iugum obedientiae et regularis observantiae disciplinam. Neque intendimus absolvere perditionis et iniquitatis filios, scilicet proprietarios et apostatas, sed per viscera misericordiae Dei nostri eos primo, secundo et tertio monemus, ut profligi et apostatae humili corde revertantur ad sinum suae professionis et Ordinis, proprietarii vero, et bonorum temporalium cupidi et amatores, ad sui voti et veram professionis inopiam redeant, et resipiscant, alioquin eos ex nunc in scriptis denuo excommunicationis sententiâ innodamus, idque declaramus. Et quia qui perserveraverit usque in finem hic salvus erit, auctoritate Dei omnipotentis, Patris, et Filii, et Spiritus Sancti, benedicimus in Christo carissimos fratres, tam absentes quam praesentes, quantum possumus; et quod fragilitas nostra non obtinet, suppleat et perficiat dominus noster Iesus Christus suâ largâ

benedictione, qui sit vobiscum in itinere vestro, et ad domos vestras sanos incolumesque reducat. Qui vivit et regnat Deus per omnia saecula saeculorum. Amen.

III. Tunc surgentibus fratribus, cantor incipiat hymnum *Te Deum*, quem alternis versibus canentes procedant omnes ad ecclesiam; ubi, eo finito, dicat praeses:

✠. Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis,

✠. A templo sancto tuo quod est in Hierusalem.

✠. Domine, exaudi orationem meam,

✠. Et clamor meus ad te veniat.

✠. Dominus vobiscum.

✠. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Actiones nostras, quaesumus, Domine, aspirando praeveni et adiuvando proseguere, ut cuncta nostra oratio et operatio a te semper incipiat et per te coepta finiatur. Per Christum, etc.

✠. Adiutorium nostrum in nomine Domini,

✠. Qui fecit caelum et terram.

IV. Postea suo ordine manus praesidis osculentur, et sic absolvitur capitulum; eoque absoluto, praeses specialiter congregabit definitorium provinciale, in quo legantur litterae ad definitorium vel capitulum missae initioque non recitatae, quibus prudenter et consulto respondeant.

V. Praecipimus tandem, ut, ubicumque capitulum provinciale celebretur cui magister Ordinis non adfuerit, teneatur praeses illius, ab isto vel constitutione nostra designatus, omnium eius actuum, nullo excepto, fidele transumptum de verbo ad verbum authentice conscribi facere in formam secundi originalis, ab iisdemque a quibus primum similiter subscriptum, remittere ad magistrum, ut de illius valore ac ritu plenius decernat et iudicet.

I. Provincialis, quamprimum canonicus fuerit electus, utatur officio suo sub titulo et nomine provincialis electi ante confirmationem a magistro, eamque obedientiam universae provinciae denunciaret, et deinceps titulum habeat provincialis, cui omnes et singuli fratres provinciae, tam in spiritualibus quam in temporalibus obedire teneantur.

II. Sub praecepto formali obedientiae poenisque ad arbitrium magistri generalis imponendis praecipimus, ut nemo provincialis, quamvis sit magister, possit assumere titulum sibi magistri provincialis, nec illo uti in subscriptionibus litterarum officii, sed id solum praestare valeat generalis magister.

III. Provincialis in tota sua provincia eandem potestatem habeat in omnibus et singulis, qua gaudent commendatores in suis conventibus; eam tamen nunquam de plenitudine exerceat, nec addat suo muneri, nisi negligentiae defectusque commendatorum id postulent, atque urgeat causa legitima.

IV. In triennio sui officii omnia et singula monasteria suae provinciae, per se, vel, si non potuerit, per idoneos visitatores, bis visitare teneatur, et omnibus tamquam verus pater, tam in spiritualibus quam temporalibus, discreto regimine provideat, et simul studeat singulas, si valeat, oves sibi traditas agnoscere.

V. Extra actualem visitationem poterit fratres a domo in domum transferre, vel ipsis licentiam petentibus, vel prout necessitas domorum, ratioque regiminis postulaverit. Diligenter tamen attendat, ut semper id fiat absque nota scandali et denigratione Ordinis et fratrum, quod potissime in ipsis visitationibus observabit, in quibus, nisi causa mutationis palam publiceque perurgeat, non debet esse festinus, sed eam prudenter diffe-

Capitulum XIX.
De offi. et potestate provincialis, ac de eius secretarii institutione et munere.

rat tantisper, donec in fratris famam suspicio non pateat.

VI. Licentias in albis nunquam fratribus largiatur, aut eas commendatoribus relinquat; quas autem illis miserit promutandis fratribus, nisi intra dies quindecim intimentur, nullum deinceps habere valorem patimur, si denuo a provinciali seu a visitatore non reproducantur.

VII. Super his autem ita sit provincialis discretus et prudens, ut fratres periculosos aut discolos semper a conventibus parvis removeat, eosque transferat ubi melius custodiri possint, et communi exemplo observantiae regularis in meliorem frugem induci. Reliquos vero, inspectis semper eorum qualitatibus, in provinciae domos distribuat, prout maior fructus solatiumque domorum ac fratrum exegerit. Cum autem transferuntur de loco in locum, curare debet ut a commendatore, a quo recedunt, vaticum inviolabiliter accipiant secundum viae et itineris longitudinem.

VIII. Cum provincialis conventum aliquem visitandum ingrediatur, statim licentias confessiones audiendi confessoribus non graduatis de iustitia suspendat, donec novo examine approbentur. De omnibus tamen caveat, ne quando per desidiam aut negligentiam a sufficienti peritia muneris excidant; et quoscumque noverit vel suspicetur inhabiles, aut in disciplinam moralem theologiae remissos, eos proprio per se iudicio et examini cum discretione subiiciat; quos autem insufficientes invenerit, a munere subito avertat, nec amplius illud eos exercere permittat, quousque peritiores appareant, sciens de omnibus illis, ac de erroribus ex eorum ineptia derivatis, assertionem Domino redditurum.

IX. Circa provinciam et domos debet

1 Forsan rationem (R. T.).

Bull. Rom. — Vol. XX.

46

divisiones, si quae sint, pro viribus interimere, eas et earum partes ad unitatem concordiamque ducendo; querelas etiam et lites, si quae inter conventus oriantur super eorum negociis, quamecunque terminare et extinguere; conventus novos, qui evidenter reputentur utiles, procurare; acta capitulorum litterasque magistri, quae ad reformationem expedita fuerint, ibique per conventus scribi facere et legi. In absolvendis commendatoribus, qui boni reputantur, non debet esse facilis, neque propter eorum instantiam fratrumve importunitatem eos amoveat, quin potius foveat et erigat, eisdemque infensos comprimat ac deterreat. Poterit autem commendatores ab una in aliam commendam transferre, cum id religionis commodo expedire iudicaverit.

X. Ulterius ipsi praecipimus, ut, intra duos menses ante celebrationem capituli provincialis, commendatores suam commendam privare nequeat, licet eos valeat ab illa suspendere usque ad dictum capitulum. Quocirca diligenter servare debet quae superius in cap. XIV huius distinctionis ordinata reliquimus; causas omnes, processus et informationes in triennio suo formatos suo debet successor tradere, quae nullo modo comburi aut disperdi patimur, nisi eorum sint fratrum qui iam a vita decesserint.

XI. Pro sumptibus et vestiariis ad suum munus attinentibus, singulis annis eam a sua provincia taxationem suscipiat, quae fuerit in usu a capitulis provincialibus comprobata, nec ulterius quidquam exigere constituimus. Si quae autem expensae speciales occurrant, proportionem servata, ex provinciae domibus colligendae, non prius eas taxet, quam consulat definitorium provinciae, ut, quid cuique domui respondeat iuxta earum mensu-

1 Potius lege ubique (R. T.).

ram, rationabili computatione deducat, taxationemque iam factam magistro remittat, eiusve personam gerentibus in remotis provinciis, quibus annuentibus, taxasque praedictas approbantibus, et non aliter, ad earum exactionem deveniat, sub poenâ privationis vocis passivae, aliisque ad arbitrium definitorii capituli imponendis in proximo futuro capitulo. Cum autem per monasteria transierit, caveat ne illa superfluis sumptibus gravet, sed moderatâ hospitalitate sit contentus ubique, ne qui domos adjuvare tenetur, earumque subsidio consilere, illas diruat impendiis.

xii. In expensis capituli provincialis ita sit moderatus et sobrius, ut gloriam latioris pretio domorum pauperum non emat. Sit ergo ministratio victus, quâ regularem modestiam deceat; quod ut in posterum certâ lege observetur, communibus obsoniis alia tantum duo moderata et qualitate similia superaddi permitimus, sub eadem poenâ praedictâ, et quod insuper pro his excessibus nequeat augmentum mensae capitularis exigere.

xiii. Quamprimum electus fuerit provincialis, in munereque susceptus, sibi debet secretarium deligere, quem non patimur ab alio nominari; illi tamen consulimus, ut ad tale munus fratrem semper instituat, qui sit in consilio maturus, in secreto fidelis, in epistolarum arte disertus, et in zelo regularis observantiae sibi omnino conformis, isque in manibus provincialis, priusquam suum exequatur ministerium, praestet iuramentum eadem formâ, qua supra cap. xii huius distinctionis stabilivimus.

xiv. Secretarii interest librum provinciae regere, et in eo definitorio, eorumque electiones et acta notare, visitationes pariter ab ipso provinciali factas ab

1 Potius lege quae (R. T.).

initio usque ad finem in conventuum libros diligenter authenticeque referre, alias vero visitoribus commissas curâ pervigili custodire, querulos interdum de provinciali fratres debet in tranquillitatem et bonum de illo sensum inducere, itaut inter eorum et provincialis partes semper discretum mediatorem exhibeat. Si graduatus non fuerit, infra procuratores generales vocem in capitulis habentes primus ubique sedeat, dum actu munus obierit. Quo item tempore et intra provinciam constitutus solius provincialis obedientiae subiaceat, neque in commendatorem assumi valeat.

xx. Provincialis tandem, in fine sui muneris, omnium, quae in toto illius decursu receperit, tam pro suis expensis quam aliis quibusque, quovis titulo, ratione vel causâ ad suum officium pertinentibus, rationem reddat in definitorio capituli.

xvi. Circa immunitates eorum qui fuerint provinciales, ordinamus, ut socium habeant nullis conventus oneribus impeditum, qui in omnibus eos adiuvet, prout necesse habuerint; omnes missae pro suâ intentione celebrare possunt; communis refectionis quantitas et mensura sit illis ubique dupla, et in reliquis magistrorum immunitatibus perfruantur. Qui vero exemptiones huiusmodi non harum vi constitutionum, sed a superioribus, vel tribus etiam capitulis generalibus indultas obtineant, illis gaudeant, excepto loco, paternitate reverendâ et mensurâ duplici victus, quae nemini ullâ unquam ratione concedi posse decernimus.

i. Cum saepissime, multisque de causis vicarium provincialem oporteat institui, operae pretium est omnes casus huiusmodi successionis exponere et ordinare, et quam ubique potestatem ha-

1 Forsan missas (R. T.).

beat qui eam obtinere contingat. Quocirca duo genera generalis vicarii provincialis agnoscimus, alium in capite et alium substitutum. Primum autem semper fratres intelligant qui non habet supra se provincialem, sed sit provinciae caput, ex defectu principalis creatum. Vicarium vero substitutum existiment, qui secundum iura harum constitutionum illius loco statuatur.

ii. Declaramus autem illum appellari debere provincialem absolute, nullâque ratione vicarium, qui per veram et canonicam electionem sit a capitulo electus, iure devolutionis a magistro. Provincialis electus vel confirmatus, quocumque tempore extra capitulum renunciaverit, nullatenus poterit vicarium provincialem sibi substituere, sed in regimine succedat commendator domus capitularis a provinciali capitulo designatae, vel, illo legitime impedito, dignior ex definitioribus provinciae, modo sit graduatus; alioquin transeat successio ad digniorem graduatum provinciae, quam sane ratam esse statuimus, donec confirmetur a magistro, aut alium vicarium provincialem pro libito eligat, si maluerit, similiter graduatum, cui soli hanc potestatem in hoc casu, ubicumque non fuerit limitata, concedimus, neque ullus ille¹ vicarius generalis, etiam totius Ordinis, aliquando gaudere praesumat.

iii. Praedictam autem conditionem graduati ita semper in omni nominatione et successione observari praecipimus, ut², sive electio vicarii provincialis fiat a magistro, vel provinciali, aut alio quocumque, sive iure constitutionis eveniat, semper in graduatum incidat, et secus facta sit irrita iuxta capituli generalis

1 Deesse videtur particula vel (R. T.).

2 Videtur legendum illâ, nempe potestate antedictâ (R. T.).

3 Particulam ut nos addimus (R. T.).

Optensis decretum a sanctissimo domino nostro Innocentio XI confirmatum.

iv. Eiusdem capituli aliud decretum a praedicto similiter Innocentio confirmatum observari subiungimus, ut videlicet, provincialatu quovis modo vacante, nullus provincialis absolutus, aut qui vicarius provincialis in capite per duos annos aut amplius extiterit, possit immediate vicarius provincialis in capite a quocumque constitui, nisi duobus trienniis a provincialatu vel vicariatu decursis.

v. Insuper si provincialis extra capitulum versetur in mortis periculo, potest vicarium provincialem sub litteris et authentico testimonio relinquere, qui ei³ succedat in omnibus suis iuribus usque ad finem triennii, et nequeat ab aliquo revocari, nisi praevia causâ delicti. Tunc autem magister generalis poterit (si velit) illius vicariatu durante vicarium generalem in illâ provinciâ instituere. Quod si provincialis absque praefatâ nominatione decesserit, succedat, ut a sacra constitutione postulatus, etiamsi alioquin habeat vicarium provincialem iam antea quomodolibet subrogatum, quem nullo modo in hoc casu succedere patimur, nisi fuerit a provinciali specialiter nominatus ut ei succedat post obitum.

vi. Quantum vero ad impedimenta, et casus quibus extra mortis articulum necesse ducimus vicarium provincialem institui, decernimus, ut, quotiescumque provincialem ab officio suspendi contigerit, ius instituendi, pro tempore suspensionis, vicarium provincialem, ad illum ipsum, qui eum suspenderit, attineat. Si autem provincialis qualibet ex causâ sit omnino impeditus ad gubernium provinciae, tunc necessario debeat vicarium provincialem sub-

1 Edit. Main. legit si pro ei (R. T.).

stituere, qui ei succedat irrevocabili-
ter in omni iure ipsius, atque etiam in suf-
fragio capituli generalis. Quod si accidat
omnino ad regimen impediri tempore
convocationis ad praefatum capitulum,
tunc vicarius provincialis ab eo nomina-
tus in dicto capitulo suffragari nequeat;
sed ad suffragium huiusmodi praestan-
dum succedat semper, ut praediximus,
commendator domus capitularis, aut
alius de reliquis suo ordine a constitu-
tione vocatus. Qui quidem pariter a ne-
mine revocari valeat, atque in praedicto
capitulo generali universisque eius acti-
bus et definitoriis semper eandem vo-
cem electivam et decisivam unā cum
loco possideat, ac ipse provincialis si
adesset, vereque reputetur in tali capi-
tulo tamquam eius provinciae vicarius
provincialis, etiamsi solo titulo suffra-
gandi convenerit; hoc ipsum ei quoque
concedimus, etiamsi provincialis non sit
omnino impeditus ad gubernium, sed
ad iter agendum ad dictum generale
capitulum causā infirmitatis medicorum
iudicio comprobata. Similiter si provin-
cialis egredi debeat extra provinciam,
vicarium provinciale, usque dum re-
vertatur, instituat.

vii. Caveat autem magister generalis,
ne, vivente provinciali, et expedito re-
gimine, aut etiam per se substituente
in casibus iam praefatis et debitis, alium
vicarium illi substituat, nisi tantum eum
de iure et ex causā illum ab officio sus-
penderit vel deposuerit; in iis enim
casibus poterit quidem providere de
vicario, qui curam habeat provinciae
usque ad solutionem suspensionis pro-
vincialis, vel futuram eius electionem
in capitulo.

viii. Licet provincialis (ut praemis-
sum est) in mortis instanti nominare possit
vicarium provinciale post obitum, in
hoc tamen iure non succedat vicarius

provincialis, etiam in capite; sed, casu
quo ipse vicarius moriatur, succedat no-
minatus in renunciatione provincialis
iuxta formam in hoc capite num. vi prae-
fixam; in casibus autem quibus dictum
vicarium impediri, suspendi, deponi vel
renunciare contigerit, ita ut substitutione
sit opus, servantur omnia quae in simi-
libus de provinciali praediximus.

ix. Neque insuper succedit praefatus
vicarius provincialis in omnimoda po-
testate ad privandum seu amovendum
commendatores a suis officiis in postre-
mo anno triennii; hoc enim tempore
nullā ratione patimur posse eos depo-
nere aut privare, bene vero suspendere
aut de domo in domum transferre,
prout sibi visum fuerit expedire. Quod
si commendator aliquis in ultimo prae-
fato anno causam privationis perpetra-
verit, haec reservanda est capitulo pro-
vinciali, ibique discutienda et iudicanda
legitime. Si vero commendatorem solā
suspensione corripiat, poterit nominare
praesidem sui conventus, sine voce ta-
men ad capitulum, qua dictum com-
mendatorem nolumus destituere, nisi
aliunde in regulatione vocalium veniat
destituendus legitime.

x. Si vicarius provincialis quomodo-
libet institutus vocem aliunde habeat in
capitulo generali, vel sit definitor pro-
vinciae, eligatur semper alius loco illius
toto tempore quo fuerit vicarius provin-
cialis, ita scilicet, ut tam in capitulo
generali quam definitorio provinciae (si
accidat celebrari) nunquam deficere
possit numerus completus definitorum
aut vocalium.

xi. Circa immunitates et privilegia eo-
rum qui fuerint vicarii provinciales, fir-
miter constituimus, ut, peracto officio,
non maneant cum honoribus et gratiis
exprovincialibus debitis, nisi vicarii pro-
vinciales in capite extiterint, idque per

duos annos completos obierint: circa
locum vero, servantur quae inferius de
ordine sedendi constituimus.

xii. Tandem, ut omnia de substitutione
provincialis declarata relinquamus, prae-
senti constitutione decernimus, ut, si
aliqua provincia ultra mare posita, aut
regione longinqua, et a praecipuo illius
corpore valde segregata, unum aut plu-
res conventus obtineat, et eos per se
provincialis visitare decernat, nunquam
id faciat nisi in alterā parte provinciae,
quam deserit, aliquem substitutum etiam
de graduatis relinquat, ne maiōr aut
praecipua portio provinciae maneat prae-
sidente destituta. Quod si conventus ultra
mare constituti, aut in aliā regione vel
regno nimis longe dissiti, ita sint plu-
res, ut ad rectam eorum gubernationem
substituto indigeant, illum posse nomi-
nare provinciali concedimus, ne, pro
saepe emergentibus et extemporaneis,
haec illis moderatio deficiat: hos autem
substitutos, quia solum sunt auxiliares
provincialis, non vicarios provinciales,
sed commissarios, ut praemissum est,
appellari praecipimus.

Capit. XXI.
De definitorio
provinciali ex-
tra capitulum,
et definitorum
provinciae offi-
cio et potestate.

i. Definitorium provinciale extra capi-
tulum exprovinciali tantum, seu vicario
provinciali, et ex illis qui fuerint gene-
rales, si provinciae adesse contingat, et
ex definitibus provinciae, praesente
eius secretario ad effectum tantummodo
praestandi fidem de agendis, vel alii fra-
tres ad hoc munus a praeside nominati¹,
constitui decernimus et declaramus,
ita tamen ut si magister generalis intra
provinciae terminos inveniatur, et illud
ingredi voluerit, convocandi potestatem,
praesidentiam, ac vocem tam electivam
quam decisivam in eo habeat; absente,
vel, si adfuerit, convocare nolente, ma-
neat convocandi facultas penes provin-

¹ Edit. Main. legit nec (R. T.).

² Legend. vel alio fratre ... nominato (R. T.).

cialem vel eius vicarium. Huic defini-
torio sic constituto plenam potestatem
concedimus ad ea omnia, quae iuxta
huiusmodi constitutiones ad definitorium
extra capitulum attinent, decernentes et
declarantes ad illud privative spectare
electiones definitorum et electorum ge-
neralium ac definitorum provinciae, qui
quomodolibet fuerint instituendi finito
capitulo provinciali.

ii. Si ergo extra capitulum aliqua de
definitionibus provinciae quovis modo
vacaverit, convocato solemniter defini-
torio provinciae ab eius provinciali, seu
magistro, si adsit provinciae ipsique
placuerit, novus eligatur definitor pro
eo qui vacaverit: quod similiter obser-
vandum est, si aliquis definitor provin-
ciae ab illā fuerit absens, congregarique
definitorium urgenter expediat; tunc
enim pro eiusmodi functione licebit
aliū definitorem loco absentis eligere,
qui statim expirabit, cum res iam per-
acta fuerit, neque ullis postea exemptio-
nibus perfruatur.

iii. Si quis vero definitor aut elector
generalis transacto iam capitulo renun-
tiare aut obire contigat, vel si instante
celebratione capituli generalis, aliquo
iuris impedimento, aut aliā qualibet
causā fuerit praepeditus, poterit provin-
cialis, vel vicarius provincialis, atque
etiam magister, si provinciae adsit, nul-
lus tamen alius quicumque sit, defini-
torium congregare, et cum eo novum
electorem aut definitorem per vota se-
creta eligere et substituere, etiamsi le-
gitime impeditus suum titulum renun-
ciare voluerit¹, absque tamen praeiudicio
iuris eiusdem, si forte impedimentum
cessaverit, interveneritque capitulo. Qui-
cumque vero in electoris aut definitoris
locum subrogetur ad tempus ratione im-
pedimenti, functione iam peractā cessa-

¹ Videtur legendum noluerit (R. T.).

bit, et vivente seu perseverante principali, nulla muneris privilegia retineat, praeterquam in ipso definitorio et capitulo.

iv. In dictis electionibus et quibusdam aliis a praedicto definitorio faciendis iura huius nostrae constitutionis observari praecipimus, secundum ea quae de aliis electionibus saepe decrevimus ut rite et canonice fiant, in quibus si definitorii suffragia intra tres dies a prima electionis inclusive non convenerint, ius eligendi devolvatur in praesidem; in reliquis vero a definitorio deliberandis, si in partes aequales suffragia dividantur, praevaleat illa cui praeses adhaereat.

v. Ad definitorium provinciae pertinet commune bonum provinciae pro viribus procurare, audire negotia fratrum, eorum litteras vel libellos supplices ad definidores directos suscipere, et definitorio opportuno tempore praesentare, vel secretario capituli per eum praesentanda committere. Cavendum est autem eis ne aliquid pro fratre faciant, aut in definitorio proponant et iudicent, quod vel vindictam in alium aut privatum amorem sapiat, sed ius tantum et aequitatem.

vi. Definidores tandem huiusmodi, dum in officio permaneant, omnibus exemptionibus, gratiis et privilegiis magistrorum de numero gaudere decernimus, si forte magistros non esse contigerit. Quantum vero ad locum, illum ordinem teneant, quem distinctione sequenti, capite de ordine sedendi statuimus.

1. Proprium definitorii¹ generalis munus est maius Ordinis bonum pro viribus satagere, ad quod cum electus fuerit, postulet a definitorio et eius praeside hunc sibi laborem in remissionem peccatorum iniungi, et sic officium cum

¹ Videtur legendum *definitoris* (R. T.).

humilitate suscipiat; pro eo autem semper et ubique legitime exercendo instrui debet patentibus litteris a definitorio provinciali omni iuris auctoritate suffultis.

ii. Cum ergo definitorium Ordinis ac supremam eius censuram potestatemque constituat, nunquam se agere debet ut personam privatam, sed ut publicam et regulari observantiae sedulo intentam. Unde, cum ad capitulum vel aliud procedens ad conventus Ordinis declinaverit, ita se debet parce et moderate gerere, ut fratres, apud quos diversatur, in hoc potius aedificet, habereque possit audaciam¹ in capitulo ad corrigendos excessus sumptusque inordinatos aliorum; sit etiam ubique inter fratres et extraneos in vigiliis et sobrietate strenuus, in silentio et oratione assiduus, in omni honestate atque observantia regulari fervidus, et ita in verbis et actibus bonum de se proferat exemplum, ut evidenter appareat quod non immerito ad tantum Ordinis fastigium sit assumptus.

iii. Factus iam definitor debet diligenter evolvere acta praecedentis capituli, et cum omni consilio curaque perspicere, an illa expediat confirmari, vel imo destitui, aliave recentia condi, quibus bonum Ordinis et observantiae regularis vergat in melius.

iv. Circa officium electoris magistri, eadem illi consulimus quae de definitore praediximus, ut videlicet munus suscipiat humiliter in veniam suorum peccatorum, necnon litteras testimoniales vocis sibi collatae a definitorio provinciali recipiat, et secum ad capitulum deferat.

v. Quantum vero ad electionem, tam ipsis electoribus quam definitoribus atque etiam alteri cuicumque vocem electivam habenti subiungimus, ut a tempore sui suscepti muneris Deum orare

¹ Edit. Main. legit *possit*, *audacium* (R. T.).

non desinant¹, et secundum eius voluntatem atque Ordinis utilitatem, tam ipsi quam alii dirigantur. Cum autem fratres invenerint discretos, Deum timentes, rerumque et personarum Ordinis conscios² debet cum ipsis conferre libenter, ut per illos de iis, quae a se agenda sunt, plenius informetur. Cavendum est autem ei, ne, propter auditum et famam leviter volitantem, ad eligendum aliquem inclinetur, nisi prius digniori fide nuper comparata, circa personae meritum instruat. Nec unquam sic aliquis suae menti insideat, ut, si alius postea melior appareat, non sit paratus ad vocem in eum transferendam.

vi. Ita silenter electionis acta apud se retineat, ut nihil penitus de illis aperiat, neque prodat fratres qui hunc elegerunt, aut illi adversati sunt, et similia quae possunturbationem inducere. Potissimum vero debet esse cautus, ut, in tractatibus ante electionem faciendis ab electoribus circa personam eligendi, sua semper conscientia provideat, propter occasiones interdum inde subortas denigrandi famam multorum. Unde super hoc decreta Urbani VIII de huiusmodi tractatibus non prohibendis omnino reverentes, tantum ut fiant secundum Deum sine laesione famae et cum zelo et charitate consulimus.

vii. Definidores et electores generales ita desideramus auctoritate praecellere, ut vix huiusmodi munera non nisi gravioribus dignioribusque Ordinis fratribus conferantur. Quod si definitor aliquando non magister, vel etiam elector raro non graduatus extiterit, uterque tamen, dum munus sustineat, magistrorum de numero favoribus et immunitatibus gaudeat, excepto suffragio capituli provincialis, quod neuter assequitur ratione officii,

¹ Edit. Main. legit *desinat* (R. T.).

² Edit. Main. legit *consciis* (R. T.).

nisi illud aliunde possideat. Quantum vero ad locum et praecedentiam, eam utique retineat quae distinctione sequenti, capite de ordine sedendi, stabilitur.

1. Quicumque ad officium commendatoris in Ordine nostro fuerit eligendus intra capitulum, debet a definitorio constitui ut supra cap. xvi huius distinctionis stabilivimus. Extra capitulum vero, si quovis modo commendam vacare contigerit, solus provincialis, seu vicarius provincialis in capite, per se ipsum, sine definitorio, commendatorem instituet. Si tamen magister Ordinis provinciae, in qua commenda vacaverit, praesens fuerit, poterit etiam pro libito commendatorem eligere, modo non sit praeventus a provinciali praedicto. Huiusmodi autem commendator, sic denuo creatus ab altero praedictorum, eodem iure et potestate gaudeat in omnibus, ac si fuisset electus in definitorio capituli.

ii. Ubicumque sit eligendus commendator, vir semper debet esse qui monasterio videatur utilior, et ad domesticum regimen, regularisque vitae cultum, zelo industriaeque praestantior, et cum qualitatibus cap. xiv huius distinctionis ordinatis. Si de aliena vero professione ad nostrum Ordinem quis¹ quovismodo transierit, nequeat fieri commendator, nisi post decem annos a nostra professione completos.

iii. Nullus qui fuerit commendator alicuius domus, sive intra sive extra capitulum electus, possit in ea per duo immediata triennia succedere, nisi forte aliqua notabilis fabrica ab ipso ibi incepta sic exigat: secluso enim hoc casu, praedictam electionem intra vel extra capitulum nullam ratione permittimus, et si secus fiat, sit profecto inanis et irrita. Nullus etiam definitor capituli provincialis potest commendator aut praeses

¹ Edit. Main. legit *qui* (R. T.).

in capite institui; quod si fiat, maneat definitione privatus, atque alius eligatur pro illo.

iv. Quicumque vero creatur commendator, debet instrui publicis et patentibus litteris, quas nunquam iter agendo relinquat. In conventibus autem habeat sigillum parvum cum scuto Ordinis, quo utatur in publicis instrumentis quae ad eius officium expedire pertineat.

v. Vicarium et officiales domus (exceptis depositariis novitiorumque magistro) confirmare poterit aut mutare. Procuratorem autem aut procuratores conventuales, tam pro redemptione quam domo, si revocare voluerit, novosque instituere, id semper fiat de consensu capituli conventualis, a quo debent suscipere iuridice procuracionem et titulum.

vi. Cunctis fratribus quoad spiritualia semper ut bonus pastor invigilet, eosque in temporalibus pascat, singulisque de omnibus provideat, maxime vero aegrotantibus in re nullā deficiat quae ad eorum recreationem et salutem assequendam medici iudicio conducatur, ut iam supra distinctione iii cap. xxiii praecipimus; senibus autem et iam aetate gravatis atque impeditis ea indulgere studeat, quae inferius distinctione sequenti, cap. . . . constituimus. Infra ambitum triennii, universis suis conventualibus vestiarius praestare teneatur, prout superius abunde ordinatur distinctione iv cap. iv *De vestitu*.

vii. Sine magistri generalis aut provincialis licentiā in scriptis aedificationes neque incipiat, neque prosequatur, neque insuper sine dictā licentiā quidquam sui conventus quolibet praetextu aut colore diruat, sub poenā privationis officii et vocis activae et passivae ad sexennium.

viii. Choro semper intersit ad omnes horas officii, quavis occupatione post-

habitā, ut aliis fiat exemplum quo et verbis interdum eos ad Dei laudes sine intermissione alliciat; refectorium quoque die noctuque non deserat, quantum sui muneris patiatur angustia: quod si crebro non intersit his actibus, ab officio et commendā deponatur, ut superius distinctione iii cap. ix manet stabilitum.

ix. A suā domo nunquam sit notabiliter absens sine licentiā superiorum, sub poenā privationis officii, neque recedat ab illā, nisi propter aliquam eius utilitatem non modicam, quae semper talis sit, ut non per alium quam per se ipsum agi et comparari valeat. Si rem vero peculiariter sibi proprie gerendam habuerit, quae illum a suo conventu proficisci compellat, semel in suo triennio per triginta solum dies posse abesse concedimus; dum tamen conventus non solvat viaticum et impendia itineris. Quod si pluribus quam triginta diebus, aliāve simili profectione indigeat, licentiā exigat a provinciali, qua instructus et non aliter viam instituat.

x. Ex rationabili causā per quatuor dies suis subditis licentiā indulgere poterit; amplius autem omnino prohibemus, sub poenā privationis officii. Quod si casus accideret ita extemporalis et urgens, ut provincialis arbitrium expectare nequeat, sitque in morā periculum, tunc commendator, consultis patribus a concilio, licentiā praestare possit, valeat, ac protinus provinciale de facto certiores reddat.

xi. Ut autem nullus commendator sit negligens in bonis conventus et redemptionis debitā ratione tractandis, illis enixe praecipimus ut diligenter et accurate observare studeant quae circa eorum computa et rationes fidelemque custodiam ac depositum inferius, distinctione sequente cap. xi *De depositis*, et alibi forte praescriptum.

xii. Ipsis praeterea subiungimus ut nullo modo missarum stipes expendant, neque illas a communi deposito educant, nisi prius fuerit omnis earum celebratio completa. Praeter illas autem quae sunt de iure constitutionis, unam relinquat liberam omnibus suis presbyteris singulis hebdomadibus, quam ipsis per totum Ordinem suae intentioni concedimus. Quas autem, praeter istam, aliis fratribus elargimur, in propriis iam capitulis constituimus.

xiii. Cuilibet ulterius commendatori praecipimus, sub formali obedientiā et poenā privationis utriusque vocis per tres annos, ut nullo praetextu per se solum audeat expendere vel recipere aliquid ad monasterium pertinens non praesentibus depositariis, quorum absentia ad praedicta teneatur vocare aliquem ex senioribus conventus. Quod ut inviolabilibus periodis impleatur, sub praefatis poenis eidem iniungimus ut singulis septimanis indispensabiliter computa faciat, non quidem privatim, solique procuratori associatus, sed publice, adstantibusque depositariis, sacristā, dispensatore conventus, eiusque procuratore, atque etiam procuratoribus redemptionis, quotquot in eā domo resideant, sono cymbali vocatis; quos omnes huiusmodi computationibus necessario adesse compellimus.

xiv. Commendatores observare tenentur motum proprium Urbani VIII circa bona Ecclesiae non alienanda. Quod si quis contra facere praesumpserit, alienationes, omnes et singulas, inanes ducimus, praesentique constitutione irritas declaramus. Dissipatorem autem huiusmodi bonorum Ordinis, qui talia perpetrare attentaverit, non tantum damnamus ad poenam gravioris culpae sine relaxatione subeundam, verum et omni

1 Particulam *ut deleamus* (R. T.).

curā, administratione et commendā Ordinis nostri ipso facto hac nostrā constitutione privamus.

xv. Commendatores itaque, quomodo libet constituti, non possunt intra triennium per aliquem deponi, nisi dissipatores bonorum Ordinis reperti fuerint, vel publicum scandalum vel quaevis¹ altera privationis causa a nostris constitutionibus designata processerit, ac de ipsis sint prius de iure convicti. In quo casu magister Ordinis provincialis, vicarius provincialis, aut visitator, eos deponere poterit, eā tamen conditione ut semper id fiat a praedictis de consilio duorum commendatorum aut definitorum provinciae, seu ab uno commendatore cum definitore. Magister autem in suis respective casibus praedictos commendatores aut definidores adhibeat modo dicto ex personis eius provinciae ubi repertus fuerit. Si tamen provincialis, aut eius vicarius, seu visitator, aliter in praefatā depositione processerit, gravissimam correctionem subeat in provinciali capitulo. Ceterum absolutionem ab eis factam secus ac praedicitur, etsi revera culpabilem, non tamen invalidam ducimus, neque substitutionem aut novam commendatoris electionem ut inane reputari permittimus, sed factam subsistere, ut urgentioribus incommodis occurramus.

xvi. Quod si commendator aliquid commiserit, quo in constitutionibus nostris poenā suspensionis afficitur, illamve promereatur superioris iudicio, tunc superior per se solum, absque praedictorum praelatorum seu definitorum consilio, ac strepitu iudiciali reiecto, secundum sui ipsius prudentiam, pro casibus emergentibus praedictam suspensionem, dummodo sex mensium spatium non excedat, infligere possit.

1 Edit. Main. legit *quavis* (R. T.).

xvii. Item ipsius interest in magnis solemnitatibus, absente magistro vel provinciali, altaris officium assumere, sepelire fratres, infirmis sacramenta ministrare, aliaque similia peragere. Communibus actibus semper intersit, capitula et collationes spirituales cum fratribus habeat, unde eorum profectus et morum cultura proveniat. Curam etiam habeat ut mandata et ordinationes visitationum et capitulorum generalium et provincialium debitâ observatione vigeant. Singularitates in cibo vel epulationes superfluas omnino caveat.

xviii. In ieiuniis et abstinentiis nunquam toti conventui dispensationes indulgeat, exceptis casibus a constitutione praevisis; officialium negligentias corrigat, ac de iis, quae ab illis sunt faciendae, frequenter admoneat et instruat; caveat insuper, ne ab¹ ipsis, ratione officiorum, ea quae sunt Ordinis negligantur, nisi quantum propter officium compellantur, vel de licentiâ rationabiliter eis permissum fuerit.

CAPIT. XXIV.
De officio et
potestate prae-
sidis et vicarii.

i. Circa praesides, qui in omni eventu possint et debeant institui ut commendatoribus succedant aut subrogentur, primo statuimus ut nullus commendator, qui domi sibi commissae resideat et eam per se gubernare valeat, qualibet ratione praesidem sibi substituat. Quod si aliquando cum debitâ licentiâ peregre proficisci voluerit, vel alioquin mora futura sit diuturnior, ex suo conventu unum fratrem magis idoneum in praesidem subrogare² usque ad adventum suum, nisi aliter provinciali expedire videatur. Tandem nominationem facere poterit, cum processerit ad capitulum provinciale, et nominatus gubernabit usque ad personalem possessionem commendatoris electi, nisi aliter etiam ipsi provin-

ciali videatur, cui super hoc semper facultatem huiusmodi nominationes reformandi concedimus.

ii. Si vero commendatoris obitus immineat, huic pariter potestatem tradimus, ut opportune ante decessum possit sibi praesidem substituere, qui post illum teneat gubernium, donec praelatus superior eidem conventui aliter provideat de commendatore vel praeside; quod si ita subito decedat, ut nominare non valeat, aut aliâs quomodocumque sine nominatione propriâ vel praelati¹ superioris a munere deficiat, tunc dignior in conventu ad eiusque regimen expeditus succedat in locum ipsius sub nomine praesidis, donec praelatus superior aliter, ut supra, providere decernat.

iii. Declaramus autem, quod, si commendator ad capitulum provinciale quomodolibet non accedat, maneat nihilominus in regimine sui conventus, donec noviter electus de illo possessionem personalem accipiat, nisi aliter novus provincialis, aut eius vicarius, de praeside constituat.

iv. Quocirca, ut omnis ambigendi locus praecludatur, praesidem alios² in capite, interinos alios nuncupamus. Praesidem in capite esse vere et absolute praelatum cum potestate omnimodâ praelati localis, primumque in universis conventus actibus locum possidere declaramus. Illum vero dici et esse praesidem in capite intelligimus et statuimus, qui a praelato superiori tamquam talis per speciales litteras constituitur, qui tamen ab ipso pro nutu poterit amoveri per novam electionem commendatoris, sive alterius praesidis; dummodo id non fiat intra duos menses ante capitulum provinciale, nec hoc

¹ Praeposit ab nos addimus (R. T.).

² Deest verbum poterit (R. T.).

¹ Male edit. Main. legit *praelatis* (R. T.).

² Potius lege *praesides*, alium (R. T.).

tempore suffragia mutantur pro libito, sed servantur ea quae superius in hac distinctione cap. xiv praemisimus.

v. Reliquos autem praesides, aliter a quocumque quomodolibet institutos, subrogatos et interinos dicimus, sine nomine quidem et sensu praelati, inter quos, qui ab aliquo praelato quomodocumque non stabiliter, sed ut interim nominatus fuerit, eam potestatem habeat in utroque regimine, quam ipsi delegaverit aut concesserit praelatus instituens, cum limitationibus tamen in his nostris constitutionibus ordinatis.

vi. Ille vero qui solo iure constitutionis absque aliquâ nominatione successerit, ultra limitationes tam commendatoribus quam praesidentibus in capite et interinis iam aliunde hic et alibi a praedictâ constitutione factas, nequeat in conventu quidquam immutare, neque etiam de arduis extemporaneis urgentibusque decernere, quae superioris praelati non valeant expectare consultum et directionem, nisi de consensu directorum patrum. In reliquis autem non limitatis, omnis ubique praeses usualetur cursum ordinariae potestatis directivae et coactivae suscipiat in utroque regimine. Illic autem praeses interinus, si fuerit vicarius, in suo loco permaneat; secus autem sedeat immediate ante illum (quem sane tunc vicarium permanere permittimus), nisi alioquin locum superiorém obtineat.

vii. Constitutis commendatoribus, ad unumquemque pertinet, quamprimum domum sibi creditam verâ et personali possessione obtinuerit, unum fratrem in vicarium eligere, virum utique religiosum et prudentem, ac viribus omnino validum, qui ipsum adiuvet in omnibus sui muneris, et non propterea nomen aut sensum praelati se habere praesumat. Hunc autem debet ipse commen-

dator instituere cuiusmodi potestatem eum velit habere, sive in praesentiâ, sive in absentia sui, et non ultra se extendere. Declaramus tamen, quod, etiamsi paucos dies aut brevem moram commendator non longe sit absens, praedictus vicarius sub hoc nomine vices eius in omnibus gerat quantum ad ea quae ad domesticam gubernationem attinent in utroque regimine, ne vel ad horam fratribus legalis moderatio cum potestate directivâ et coactivâ deficiat; quae vero commendatoris adventum expectare valeant ab ipsoque¹ sunt illi restricta, vel aliunde huiusmodi constitutionibus tam vicariis quam praesidibus inferius limitata, nullo modo ab illo exequenda permittimus. In urgentibus autem nihil omnino decernat sine consilio et assensu discretorum patrum. Deficientibus in choro aut refectorio praelato vicario seu praeside, dignior sacerdos ex parte hebdomandarii praesideat, necnon licentiam intrandi et exeundi concedat.

viii. Vicarius etiam de illis quae utilia sunt conventui, sive spiritualia sive corporalia, pie apud commendatorem debet intercedere; si qua his fratribus gravamina faciat, ipsi prudenter ostendere; quae autem per se corrigere valeat non ea importune commendatori denuntiare, sed tantum illi graviora deferre. Quoad locum vero, vicarius omnibus praesentis de numero perpetuo immediatus emineat. Duas missas ultra communem vicariis omnibus elargimur, quas pro suâ possint intentione celebrare, et denique ab officio chori et altaris sint absoluti, quandiu in munere existant.

i. Cum fratres (etiam extra Ordinem) possint ad plura officia, beneficia, gradus et dignitates diversimode promove-

CAPIT. XXV.
De dignitatibus
et beneficiis
non recte
promove-

¹ Male edit. Main. legit *ab ipso quae* (R. T.).

ri, ut ea quidem cum merito et religiose suscipiant, illis salubriter constituimus, ut nemo, absque speciali licentiâ magistri aut provincialis, officium aliquod, gradum, beneficium aut dignitatem assumat. Quod si secus fecerit, praesenti constitutione suffragiis et omnibus beneficiis spiritualibus Ordinis nostri privamus. Fratri etiam, qui in dignitate constitutus, vel quavis aliâ causâ extra Ordinem vivens, habitum et instituta Ordinis non servaverit, suffragia Ordinis similiter interdicimus.

II. Si quis autem huiusmodi beneficia, gradus et dignitates, vel alioquin, sine illis aut rationabili causâ, vitam degere extra Ordinem favoribus procuraverit, eosque praesertim ab extraneis personis obtinuerit, poenae gravioris culpae ipso facto subiaceat.

DISTINCTIO OCTAVA.

De statu et regimine omnium provinciarum Ordinis et domorum eius.

Quia neque commune, neque particulare provinciarum et domorum regimen, neque officia opportune et satis complecti potuimus, ea omnia in praesenti distinctione digessimus, ubi quaeque hactenus desiderata subdidimus.

I. Omnes Ordinis provinciae singulos habeant provinciales et quatuor definitores illius, et pro capitulis generalibus duos definitores generales et totidem electores, atque etiam pro singulis domibus proprios praelatos locales, qui commendatores appellantur, exceptis tantum ad regimen collegiorum electis, quibus rectorum nomen permittimus, et ad Barchinonensis conventus gubernium destinato, quem¹ prioris nomine² datura³ ob causas cap. IV distinctionis sequentis⁴

¹ Edit. Main. legit *quam* (R. T.).

² Edit. Main. legit *nomen* (R. T.).

³ Vox *datura* praeter rem esse videtur (R. T.).

⁴ Potius lego *huius distinctionis* (R. T.).

assignandas inviolabiliter gaudere decernimus. Hi autem omnes eligantur ut in distinctione superiori praediximus. Quocirca declaramus ea omnia intelligenda esse de provinciis veris ac formatis, non autem de congregationibus aut provinciis nominalibus, quae adhuc in veras provincias erectae non sunt; has enim infra sub speciali regimine constituimus.

II. Circa numerum graduatorum, quos singulis provinciis designabimus, similiter declaramus, quod omnis congregatio, donec talis extiterit et in veram provinciam non erigatur, nullam vim habeat ad graduatum aliquem postulandum; quae autem iam fuerit vera provincia, ita magistrorum et praesentatorum numeros in praedictâ distinctione vi praefixos, et conditiones ad eos ibidem appositas observari praecipimus, ut nullâ excogitabili ratione praefata liceat statuta transcendere, quamobrem taxatur capitulis provincialibus potestas exponendi atque etiam magistro confirmandi gradus sine conditionibus a constitutione ordinatis; et si aliter conferantur, ipso facto sint irriti, etiamsi provincia sit exigua, numerisque graduatorum cum statutis conditionibus non sufficiens.

III. Quod si in regionibus aliquibus, tractu temporis Ordinem propagari contingat, et fiat aliqua domorum aggregatio ab illis provinciis separata, quae non sit adhuc in veram provinciam erecta, sed tantum congregatio specialis, ut ea quam Ordo possidet in regionibus Maragnonis coronae Portugalliae, illam, quaecumque sit, si non habuerit aliunde specialem formam regiminis a Sede Apostolicâ indultam, veluti congregatio Parisiensis, ita constitui et gubernari praecipimus, ut ipsi videlicet magister Ordinis unum commissarium generalem praeficiat, cum eâ facultate ordinariâ

aut delegatâ sibi que semper subiectâ, quae visa fuerit expedire iuxta illius distantiam a se ipso.

IV. Commendatorum autem electionem, ac reliquas¹ cuiuscumque congregationis regimen spectantia, ita fieri constituimus, ut praedictus commissarius generalis de triennio in triennium per litteras convocatorias congreget capitulariter in conventu a se designato omnes commendatores aut praesides duce² congregationis ad sabbatum dominicae in *Cantate*, nisi alia fuerit constituta dies, iuxta qualitatem regionis, et in eorum capitulari coetu novi commendatores eligantur pro triennio immediate sequenti per suffragia secreta omnium vocalium; in quibus, si post tria scrutinia praemoniti, etiam in quarto non conveniant, in ipsum commissarium devolvantur electiones, sicut et in aliis per suffragia secreta ordinavimus; si qua vero statuenda videantur pro bono regimine congregationis mature ab omnibus decernantur, et unâ cum electionibus praedictis totoque processu capituli et statu congregationis mittantur authentice ad magistrum, ut, quae viderit confirmanda, confirmet, et iuxta sibi relata ipsam dirigat, in meliusque promoveat.

V. In reliquis autem, quae praedictis non opponantur, eam regere studeat praefatus commissarius iuxta constitutiones nostras, potissime vero cultum litterarum pro viribus instituat, et ad disciplinas artium et theologiae dignos lectores postulet a magistro, seu eligat ex suis fratribus, quos idoneos habuerit, servatis per omnia, quae dist. VI circa institutionem lectorum stabilita reliquimus, ut subsidio litterarum in dies congregatio procedat in melius, et viris, qui eam promoveant, decoretur.

¹ Aptius lege *reliqua* (R. T.).

² Quid pro *duce* legendum nescio (R. T.).

VI. Quantum ad transitum de unâ provinciâ in aliam, statuimus, ut, si hoc fiat per adoptionem fratrum, solus magister generalis et nullus alius praelatus etiam vicarius generalis totius Ordinis eam concedere valeat; quandocumque autem a magistro concedatur, semper consilium utriusque provincialis, a quo et ad quem, adhiberi praecipimus. Quod si transitus praedictus non sit ad permanentiam, sed ad tempus pro aliquo negotio gerendo, vel si alioquin fratrem aliquem extra suam provinciam transferre conveniat, non solum magister, sed etiam vicarii generales in suis respective provinciis illam poterunt ordinare et praebere licentiam sine praedicto concilio.

VII. Si quis autem frater sine facultate et authentico testimonio magistri, aut alicuius vicarii generalis (intra sibi delegatam iurisdictionem) in aliam provinciam quomodolibet transmigraverit, tamquam fugitivus tractetur a provinciali et commendatoribus illius, et ad provincialem suae provinciae remittatur.

VIII. Eadem ratione statuimus, ut nullus frater suam provinciam deserens ad Romanam Curiam vel regiam aut regale pretorium quolibet praetextu se conferat, sine speciali mandato aut licentiâ in scriptis capituli generalis vel magistri, nec similiter in terram Saracenorum transeat absque praedictâ facultate etiam in scriptis magistri vel capituli generalis aut provincialis, ut suo loco praediximus. Qui autem secus attentaverit, tamquam fugitivum in virtute Spiritus Sancti corripiendum esse praecipimus, et a commendatore, qui enim sic indebite vagantem agnoverit, in compedibus detinendum, magistroque vel eius provinciali denuntiandum, ut ab eo puniatur iuxta qualitatem delicti.

IX. Praeterea omnibus provinciis sit

commune electionis privilegium, earumque capitula intra certum terminum praesentare magistro pro confirmatione obtinenda, vel etiam vicariis generalibus ad eam facultatem habentibus. Si enim electio et capitulum provinciale celebretur in Hispania sine personali praesentia magistri, debet illi praesentari intra sexaginta dies, alioquin sit inanis et irrita, atque in ipsum devoluta magistrum, qui profecto illam confirmare tenetur si canonice fuerit celebrata, secundum iura et constitutiones huiusmodi, vel eius defectum ostendere.

x. Provincias autem Galliae et Italiae ad eandem praesentationem magistro faciendam intra quatuor menses teneri decernimus, sub poena nullitatis et devolutionis praedictae, et eundem pariter magistrum earum capitula et electiones debere confirmare aut infirmare, ut praedicitur. Congregationem autem Parisiensem, quantum ad suum capitulum et electionem vicarii generalis, eidem legi et praedictae confirmationi magistri et devolutioni subiicimus. Confirmationem vero provincialis Indiarum suis respective vicariis generalibus sub forma superiori distinctione cap. ix praescripta committimus.

xi. Tandem universis et singulis provinciis duo sigilla conveniunt, quibus earum provinciales in suis litteris utantur, alterum parvum cum solo scuto et stemmatibus Ordinis pro rebus exiguis et communibus, alterum vero magnum cum eisdem stemmatibus in calce et aliqua imagine alicuius de festivitibus B. Virginis Mariae, vel, earum defectu, alicuius de Sanctis Ordinis in eius arcâ¹ praecipuâ, prout in capite sequenti ad unamquamque provinciam designabimus, cuius quidem signaculum patenti-

¹ Videtur legendum arcâ (R. T.).

bus officiorum aliisque litteris eiusdem ponderis apponatur.

i. In Hispaniarum regnis Castellae et Aragoniae, ubi primum fundatus extitit Ordo noster, quatuor sunt provinciae; quarum prima est Aragoniae constituta ex conventibus ipsius regni Aragonum et principatus Catalauniae, atque etiam regni Navarrae et Sardiniae, detractis conventibus Tarraconae et Dertusae ex Catalonia, et Turoli et Sarrion ex Aragonia, qui simul cum domibus regni Valentiae, Maioricae et Oran provinciam Valentiae constituunt.

ii. Regnum Castellae dividitur in alias duas provincias sub nominibus Castellae et Vandaliae, quarum localis discussio fiat et sit a flumine quod dicitur Luediana, a quo quidem loca omnia versus Vandalium sita Bethicae provinciae subiaceant, quae vero a praedicto flumine versus Castellam tendunt, ad provinciam Castellae pertineant, cum iis pariter quae ad Gallaeciam, Cantabriamque, et regnum Legionis attinent, cum locis terrisque adiacentibus.

iii. In regno Lusitaniae ex monasteriis quae Ordo possidet in Maragnione apud Indiam orientalem constituta est quaedam congregatio, et quasi viceprovincia sub uno commissario generali moderata; si qua vero alia in praedicta India erigantur, ad eandem congregationem et commissarii generalis moderationem spectare decernimus, donec domorum numerus ad formalem provinciam provinciasve erigendas sufficiat.

iv. Deinde regnum Galliae unam habet provinciam, quae Gallica nominatur, et unam congregationem ab ea separatam, quae Parisiensis dicitur. Ex conventibus autem Romaniae regnorumque Neapolis et Siciliae, aliorumque locorum

CAPUT II.
De singulis
provinciis specialibusque sigillis earum.

adiacentium, provincia una consurgit, quae appellatur Italica.

v. Post provincias Europae sequuntur, quas Ordo habet in America; ubi primum incidimus in provincia S. Dominici; et procedentibus per terrarum tractus versus Occidentem, occurrit provincia de Mexico et Guatimalae, deinde Limensis et Cuzcuana; post eas vero Chilensis et Tucumana, et postrema Quitensis. Quibus iam omnibus commune regimen superius ordinavimus, et propria quibusdam in sequentibus statuimus. Si quae autem aliae domus vel coetus fratrum Ordinis alibi per totum orbem nunc aut pro tempore extiterint, ut in insula Hiberniae, directioni et providentiae magistri subiaceant.

vi. Quantum attinet ad sigilla, provincia¹ Aragoniae habeat pro stemmate imaginem Conceptionis Beatae Virginis Mariae matris ac fundatricis nostrae, in cuius honorem fuit Ordo noster ab ipsâ fundatus et erectus in civitate Barchinonae, et illius puritatis signum candenti habitu decoratus; in limbo autem praefati sigilli sit versiculus iste: *Tota pulchra es, amica mea.*

vii. Sigillum vero provinciae Castellae imaginem Assumptionis eiusdem Beatae Virginis contineat, cum hoc versiculo incisam: *Assumpta est Maria in caelum*; provincia Valentiae mysterium Purificationis eiusdem cum his verbis: *Lumen ad revelationem gentium*; provincia Vandalica eiusdem Praesentationem in templo cum hac inscriptione per gyrum: *Respexit Dominus humilitatem ancillae suae*; provinciae vero Galliae sit pro sigillo Nativitas cum hac litterâ: *Nativitas gloriosae Virginis Mariae*; Italiaeque provinciae Visitatio cum hoc versu: *Benedicta tu inter mulieres.*

¹ Edit. Main. legit provinciae (R. T.).

viii. Ulterius provincia S. Dominici assumat imaginem S. Petri Paschasii, sic inscriptam²: *Bonus pastor animam suam dat pro ovibus suis*; provincia Mexicana Desponsationem Beatae Mariae sub his verbis: *Cum esset desponsata mater Iesu Maria Ioseph*; provincia Guatimalae effigiem S. Raymundi Nonnati, cum hoc versu: *Suscepisti me de utero matris meae*; provincia Limensis imaginem sancti patris nostri Petri Nolasco cum litterâ: *Maiorem charitatem nemo habet*; provincia Cuzcuana divi Petri Armeni gaudi effigiem hoc versiculo insculptam: *Suspendium elegit anima mea*; provincia Chilensis habeat pro signaculo Patrocinium B. Mariae, idest imaginem eius filios sui Ordinis sub pallio protegentis; littera vero: *Beata es Maria, patrona et mater nostra*; provincia Tucumana Expectationem eiusdem, cum isto versiculo: *Expectans expectavi Dominum*; et tandem provincia Quitensis imaginem ipsius B. Virginis Dolorosae, his verbis circumscriptam³: *Tuam ipsius animam gladius pertransivit.*

ix. De praedictis etiam congregationibus ordinamus, ut Parisiensis, quae est in Gallia, suscipiat in sigillum Annunciationem praedictae B. Virginis cum hoc versu: *Ave, gratia plena*; congregatio vero Maragnionis imaginem Sanctae Mariae ad Nives quasi apparentis in nubibus super collem rigentibus cum hac litterâ: *Candidiores Nazaraei eius nive*. Quae quidem signa, etiamsi in veras provincias erigantur, semper et ubique retineant. Universis vero praelatis stricte praecipimus, ut praefatis sigillis, prout unicuique provinciae seu congregationi statuuntur, in litteris publicisque instrumentis obsignandis utantur.

x. Declaramus autem quod per hunc

¹ Edit. Main. legit inscriptum (R. T.).

² Edit. Main. legit circumscriptum (R. T.).

ordinem litterae, quò praedictas provincias nominavimus, non intendimus ipsis derogare suum proprium locum et sedem, vel iura antiquitatis earum violare, sed ea omnia illaesa relinquere, incolumi similiter consistente iure ac possessione praecedentiae, qua Vandaliae provincia fruitur respectu provinciarum Indiarum et primaevae suae institutionis decretis.

CAPUT III.
De speciali
regimine ali-
quarum provin-
ciarum.

I. Quoniam in Ordine nostro sunt aliquae provinciae vel congregationes¹, quae in aliquibus specialiter gubernantur, expedit quidem ad earum regimen certis quoque et perpetuis legibus in nostris constitutionibus concludamus.

II. Primo enim provincia Aragoniae cum plura regna contineat, electionem provincialis in eà per alternationem perpetuam fieri constituimus, id quod antehac servatum est, ita videlicet ut uno triennio sit provincialis ex Catalonia vel Sardinia, in sequenti vero immediate ex regno Aragoniae sive Navarrae eligatur, dummodo reperiantur personae cum meritis ad tale officium a constitutione praefixis.

III. Praedicta autem alternativa debet accipi non penes originem et filiationem saeculi et naturalem, sed iuxta filiationem conventus in quo patuit ingressus in Ordinem, ita quidem ut qui habitum suscepit in conventibus Aragoniae vel Navarrae, poterit esse provincialis in Aragoniae alternativà, etiamsi natione sit ex Catalonia vel Sardinia, sive e converso.

IV. Rursus, ut omnis occasio praedicii cuicumque parti penitus evellatur, decernimus et declaramus quod nemini faveat adoptio seu nova filiatio in conventibus alicuius partis, ut illius alternativà gaudere valeat, sed semper pensari debet secundum filiationem ex reali

habitus susceptione in conventibus alternativae concurrentis.

V. Circa definitores vero provinciae quos praefatum elegit Aragoniae capitulum, decernimus ut una saltem definitio semper tribuatur alicui ex patribus principatus Cataloniae. Cum autem provincia nonnullos habeat conventus ultra mare in insulâ Sardiniae, quos facile provincialis gubernare et proxime suis necessitatibus occurrere casibusque emergentibus providere non sufficit, propterea constituimus ut dictus provincialis eò dirigat unum fratrem idoneum, qui sit commissarius provincialis in praedictâ insulâ, cum litteris et sufficienti potestate instructus ad libitum, ut domos eius gubernare valeat.

VI. Quantum ad provincias Castellae et Vandaliae, decernimus etiam et ordinamus, quod, licet in duas sint revera divisae, collegia tamen Complutense et Salmanticense, in provinciâ Castellae contenta, debeant esse utriusque provinciae communia, ita videlicet ut collegium Complutense tres fratres ex provinciâ Vandaliâ, quinque vero Salmanticense in collegas admittere et alere teneantur; quod si ultra praefatos numeros alii mittantur ad illa, eos non teneantur sustentare collegia, sed propriis expensis alantur. Illos tamen omnes provincialis Castellae poterit ab uno collegio traducere in aliud, vel etiam ab studio repellere, si expedire iudicaverit, et provincialis Baeticae, ad quem pro utroque collegio huiusmodi pertinet designatio, in eorum locum alios subrogare: quoscumque autem fratres haec duo collegia undecumque in collegas susceperint, denuo per annum¹ fratrem a praedictis respective collegiis deputatum probandos esse de genere denunciamus,

¹ Edit. Main. legit *congregatio* (R. T.).

¹ Videtur legend. *alium pro annum* (R. T.).

iuxta bullas SS. Pii IV utriusque collegio respective concessas.

VII. Ulterius in regno Galliae congregatio, quae dicitur Parisiensis, erecta auctoritate apostolicâ, donec in provinciam evadat, sub illis legibus conservandam esse decernimus, quas illi Sedes eadem Apostolica ordinaverit; in reliquis autem, huiusmodi constitutionibus omnino subiaceat.

VIII. Adhuc provinciam Italiae, quae utcumque de fratribus naturalibus et non paucis de Hispaniâ constituitur, sic in electionibus provincialis moderandam esse decernimus, quod videlicet in eâ servetur omnino decretum SS. Pauli V, datum Romae apud S. Mariam Maiorem die XII iunii MDCXIX, pontificatus sui anno XV, in quo praecipitur ut praedicta electio provincialis praefatae provinciae iure alternationis constituatur inter praedictos fratres Hispanos ex una parte, et reliquos fratres Italos ex alterâ, secundum consuetudinem hactenus in eâ servatam, ita nempe ut ad fruendum praedictâ alternativâ sufficiat Hispanis fratribus adoptio per quinquennium integrum in eâ provinciâ a solo magistro generali concessa. Illos autem quos eò magister ipse non miserit, perpetuo ab universis eiusdem provinciae honoribus abdicamus, etiam si aliunde praefato adoptionis tempore gaudeant.

IX. Parem vicissitudinem inter praedictos observari praecipimus quantum ad electiones definitorum et electorum generalium, ita videlicet ut semper in capitulis quaelibet pars et alternativa unum ex se definitorem atque electorem generalem sortiatur; quam etiam divisionem et sortem inter ipsos pro definitioribus provinciae statuimus, servatâ tamen etiam ad haec officia praefatâ conditione adoptionis. Commendatores autem S. Ursulae Neapolis et S. Annae

Panormi semper eligi debent de Hispanis, quibus domus consignatae sunt. Commendator vero Romae secundum consuetudinem eligatur.

X. Et quoniam apud Indias Occidentales in provinciâ Quitensi quantum ad provincialis officium similis viget alternandi consuetudo inter Hispanos scilicet et eius regionis indigenas ab ipsâ Hispaniâ oriundos; idcirco pariter constitui-mus, ut praedicta alternatio intelligenda sit quatenus ex utraque parte suppetat vir habilis iuxta constitutiones nostras ad provincialatum praedictum; et, quantum ad Hispanos, quod similiter praecedat quinque annorum adoptio, statuimus, et nunc denuo declaramus de universis honoribus et dignitatibus ab huiusmodi fratribus Hispanis in praedictâ et reliquis Indiarum provinciis impetrandis.

XI. De omnibus insuper provinciis Indiarum, quantum ad vocales inde ad generale capitulum accedentes, firmiter constituimus, ut, quia longa et vastissima sunt ab illis regionibus itinera, tam provinciales quam definitores et electores generales earum provinciarum, etiam expleto suae electionis triennio, per unum amplius annum suâ gaudere voce in capitulo, modo non superveniat in eadem voce successor in sequenti immediato post electionem praedictorum electus. Quae omnia, ut sine litibus eveniant, fidelibus instrumentis de tempore electionis eorum esse comprobanda praecipimus, iuxta decretum capituli generali Catalaunibus a Clemente VIII confirmatum, die VIII novembris MDXCIV.

I. Cum nostra domus Barchinonensis sit profecto totius Ordinis caput, in qua revera processerunt illius initia; idcirco, hanc eius antiquitatem et dignitatem attendentes, atque pristinam eius consuetudinem perpetuo observari deside-

CAPUT IV.
De speciali
regimine domus
nostrae Barchi-
nonensis quan-
tum ad electio-
nem patris.

rantes, praesenti constitutione irrevocabiliter stabilimus, ut praelatus praefatae domus non commendator, sed prior sit appellandus, cuius electio per fratres eiusdem domus canonice debeat celebrari per vota secreta et iuxta formam Concilii Tridentini; sic autem electus prior suo munere per triennium et non amplius utatur, quod quidem semper computari volumus secundum annos naturales et integros ab ipsa die electionis, nisi in casibus specialibus inferius assignandis.

ii. In illa vero vocem habeant omnes conventuales praedicti conventus Barchinonensis, dum tamen sint sacris initiati, et quatuor annos a professione antiqui, atque etiam praefata conventualitas in ipsa domo sit saltem unius mensis proximo¹, antequam prioratus per mortem aut aliam qualibet causam vacaverit.

iii. Decernimus autem et ordinamus praedictos fratres conventuales, prioratu vacante, vocem electivam habentes, non debere tantum esse filios eiusdem domus Barchinonensis, sed sufficere conventualitatem praedictam cum conditionibus declaratis, ut in ea electione suffragari valeant, sive fuerint filii eiusdem domus, sive filii et habitatores assignati in tota provincia Aragoniae.

iv. Praedicti ergo fratres, sicut praemittitur, ad eligendum idonei, eligant et constituent in priorem ex se aut ex aliis domibus totius provinciae Aragoniae, qui sit religione, moribus et doctrina ita praecellens, ut non solum praedictam domum, sed totum etiam Ordinem suo tempore et casibus gubernare sufficiat; pro quo statuimus ut vel magister de numero provinciae existat, vel saltem praesentatus, etiam de numero et lectura in eadem provincia; et electio secus facta sit irrita.

¹ Corrigit, si opus sit, lector scius (R. T.).

v. In huiusmodi electione, si adsit magister Ordinis vel provincialis vel eius vicarius, semper alter eorum, qui fuerit inventus, praesideat et suffragium habeat in illa; quod si uterque concurrat, praesidentia deferatur magistro, si eam non malit provinciali relinquere; si uterque vero sit absens, praesidere debeat superior seu vicarius eiusdem conventus, vel, eius defectu, frater ex tota communitate professione antiquior. Statuimus autem, quod electio dicti prioris ad illos tantum ex praefatis electoribus attineat, qui personaliter fuerint praesentes in illa, sicuti fit in electione magistri; quod si quis maiorem partem medietate eligentium habuerit, ille sit et reputetur tamquam prior electus. Hanc autem electionem facere teneatur praefatus conventus intra unum mensem a vacatione prioratus. Quo elapso, si adhuc non elegerit, tunc magister Ordinis, iure ad se devoluto, de priore provideat.

vi. Factam iam prioris electionem statim magistro Ordinis explorandam confirmandamque mitti decernimus. Unde conventus confirmationem postulans, numerum pariter et nomina omnium vocalium, et simul quot eorum suffragia electus habuerit, per authenticum testimonium referat eidem magistro.

vii. Exinde prior electus, consultis patribus a consilio, superiorem seu vicarium sine mora constituat, qui possit corripere delinquentes, curamque conventus et fratrum sollicitate gerat, secundum quod ipse prior illum instruxerit et permiserit.

viii. Officium praedicti prioratus ita praecellit in Ordine, ut, vacante sede magistri, semper sit primus ad successionem et substitutionem vocatus, modo et forma iam alibi constitutis, ubi et de plenitudine suae potestatis, et cuiuslibet alterius qui potest esse vel fuerit vica-

rius generalis, satis superque decrevimus, unde per dictum¹ officium nullo modo vacare permittimus durante spatio ac tempore vicariatus generalis, etiamsi triennium talis prioratus expleatur. Tunc ergo, quia in ipso capitulo generali etiam post factam electionem magistri adhuc prior Barchinonensis (sive sit vicarius generalis sive non) vocem et locum possidet usque ad finem capituli, propterea constituimus ut praefatus mensis, intra quem dicti conventuales priorem eligere tenentur, excurrere non incipiat nisi a die authenticae notitiae consummationis capituli ab eius secretario attestante.

ix. Cum autem prior Barchinonensis praedictus iure constitutionis, vacante sede magistri ante expletum sexennium, in officio vicarii generalis totius Ordinis cum plena iurisdictione succedat, decernimus et statuimus, ut, si, quando dictum vicariatum adierit, fuerit solum praesentatus, ipso facto propter dignitatem officii supremique totius Ordinis magisterii in quo succedit, magister habeatur, sit et nominetur, modo lecturae curricula, a constitutionibus ordinata pro simili gradu, cum approbatione definitorii suae provinciae iam confecerit.

x. Antiquitas autem huius magisterii ut certum ubique locum obtineat, inter magistros suae provinciae computari debet a die qua vicariatum generale assumpsit; si vero magister de numero suae provinciae prius extiterit, exemptionibus provincialis (perinde ac si esset functus praefato munere) gaudeat cum praecedentia ad externos² magistros suae provinciae, et loco immediato post eos qui provinciales fuerint et postmodum futuri sunt; inter illum autem et exprocuratores generales Romanae Curiae ser-

¹ Forsan praedictum pro per dictum (R. T.).

² Videtur legendum ceteros (R. T.).

vetur ordo, quem infra in cap. xix *De ordine sedendi* statuimus.

i. Cum magister Ordinis intra tempus sui regiminis teneatur, per se vel per alium, totum Ordinem visitare, et provincialis itidem bis totam provinciam in suo triennio, aut quoties compellatus fuerit specialiter a fratribus vel postulet rerum eventus; non importunam¹ duci mus formam visitationis ab ipsis vel suis visitoribus faciendae iuris et aequitatis legibus instituere.

ii. Primo enim magister ingrediens visitare alicuius provinciae domos, debet simul visitationem provincialis aggredi, unde, si antequam accedat ad domum capitalem provinciae, ubi provincialis adest, aliquas occurrentes domos in via visitare oporteat, in ipsis etiam de regimine et reliquis ad provincialem spectantibus disquirere incipiat secundum formam inferius tradendam.

iii. Insuper a provinciali de fratrum moribus debet inquirere, ac fratres ipsos in singulis domibus interrogari si quid emendatione dignum habeant circa bonum utilitatemque provinciae revelandum. De quibus omnibus eius communem visitationem simul et particulares domorum peragat et concludat.

iv. Si visitationes istas non per se magister adimpleat, debet semper eum visitatorem eligere qui sit aetate, literis, religione ac moribus approbatus, cui auctoritatem suam in scriptis conferat, quatenus ad omnia praedicta gerenda sibi expedire videatur. Is insuper debet esse zelo, prudentia et benignitate praeditus, verumtamen qui potens sit irrumpere iniquitatem, ne vel fortitudine nimis terreat, vel victus suavitate non adeat²; quae omnia similiter provinciali vicariove provinciali subiun-

¹ Potius lege importunum (R. T.).

² Videtur legendum audeat (R. T.).

gimus. Visitator autem institutus semper sibi eligat unum fratrem in secretarium, qui de omnibus visitationis actibus fidem reddat, iuramentum secreti et fidelitatis ipsi prius visitatori perhibeat.

v. Cum vero praelatus aut visitator ab eo missus domum visitandam ingreditur, debet suscipi, iterantibus exhibenda¹ prout inferius cap. xviii praecipitur. Susceptus autem statim visitationem incipiat, nisi ita sit longo itinere vexatus, ut aliquā prius requie levare oporteat. Visitator missus tribus tantum diebus requiescere poterit, quibus tractetur ut hospes; iis vero elapsis, sine morā visitationem inchoet, a cuius initio ad finem usque dumtaxat sit vere praelatus, vicesque et locum sui principalis obtineat in eā tantum domo quam visitat, cum potestate tamen extra illam, quantum ad incidentia quae eandem visitationem respiciant: qua finitā et conclusā, si in eā domo forsitan immoretur, habeatur hospes, sitque provinciali et praelato locali subiectus. Visitationem autem in domibus exiguis et modicis semper quatuor praecise diebus continuis peragat et concludat in magnis vero duos amplius, vel quatuor dies adiciamus; quos praeterire non liceat.

vi. Si vero delicta aliqua ex visitatione prodierint quae processu iudiciali indigeant, et intra dictos quatuor aut octo dies concludi non valeant, tunc in provinciis Europae suo principali, a quo fuerit nominatus, relinquat; in provinciis vero Hispaniae, a quocumque fuerit missus visitator, semper provinciali deferat praedictas² causas, ut eas prosequatur et finiat, ne si vicario generali aut magistro, a quorum altero nomina-

tus fuerit, reserventur, ipsis noceat distantia locorum.

vii. Ipsi tamen praelato visitanti ubique consulimus, ut, quantum negotia sustineant, praefixos etiam terminos in visitationibus non praetereant, ne domus per moram gravetur, vel suspicionibus intestini mali eius fama laedatur. Quod si visitatio non fiat de officio et more, sed sit irregularis, et ex peculiari causā emergenti, etsi eam quoque quamcunctius desideremus absolvi, nullam¹ tamen dierum metam circumscribimus.

viii. Si commendator suae domui, visitationis tempore, non adfuerit, visitatio nihilominus eo non expectato fiat, et visitator aut praelatus ad omnia praedicta et inferius insuper dicenda procedat. Si quid autem de commendatore agnoverit emendatione dignum, de iustā correptione provideat iuxta constitutiones nostras, et prout domus necessitas postulet. Si vero pro aliquo testimonio necesse fuerit absentem aliquem fratrem vocare vel citare, id praestare poterit visitator nominatus in omni visitatione, sub excommunicatione et praecepto.

ix. Visitator itaque ingressus monasterium, pace fratribus oblata, et congregato capitulo, si praelatus non fuerit, litteras visitationis ostendat, legique faciat coram capitulo; quibus lectis et evulgatis, atque illi praestitā visitandorum obedientiā, dicat: *Benedicite, fratres, etc.*: commendationem deinde pro vivis et defunctis instituat, ut habetur in principio capituli quotidiani. Postea vero piam et religiosam exhortationem fratribus habeat secundum eorum qualitatem et circumstantias domus, et moneat primo, secundo et tertio, in virtute Spiritus Sancti, et sub obedientiae praecepto, ac sententiā excommunicationis, ut omnes et singuli, odio et amore post-

¹ Edit. Main. legit nulla (n. t.).

positis, sibi clare et distincte manifestent ea omnia, quae in communitate, aliquove individuo, emendatione, correptione seu punitione digna repperint, et maxime quidquid in observantiae ruinam, religionis sive fratrum perniciem fuerit perpetratum, si quas rixas aut dissidia, si qua scandala vel crimina, et si qua alia ex iis, de quibus in scrutinio inferius declarando interrogabuntur, tam in capite quam in membris agnoverint, cunctaque absque dubio fratres singuli, cuiuscumque gradus et conditionis extiterint, ei aperte declarare debeant, ut illis, in iudicio vel extra, congruam inferat medicinam.

x. Ut autem fratres nihil de sibi revelandis occultent, in hoc primo capitulo iisdem exponat, quantum illos censura et iuramentum adstringant, quibus omnia sibi nota ac remedio digna manifestare promittunt; ibi enim adiuret eos per viscera Iesu Christi, quod bonum Ordinis et fratrum in iustitiā et veritate diligant, quod salutis eorum boni aemulatores existant, quodque, medico ipsorum vetera vel putrescentia vulnera celantes, eorum patroni crudeles amiceque pestiferi non fiant; super hoc enim sit tota vel praecipua capituli ac sermonis materia, quo de ipsorum manibus exquirendum esse protestetur sanguinem eius, qui suo silentio perierit. Hos maxime securos reddat de secreto a se fideliter exacteque servando in omnibus quae sibi quomodolibet revelaverint, prout in conscientiā teneatur et inferius enixe praecipitur.

xi. In praedicto deinde capitulo tam praelatus quam visitator omnes confessarios publice et ex officio suspendat, praeter graduatos, donec novo examine comprobatos restituat, seu a ministerio revertat. Ceterum si graduatum aliquem a sufficientiā vel discretione aliisque

pro munere requisitis defluxisse cognoverit, prudenter et privatim similiter suspendat, donec denuo examinatum approbet vel removeat.

xii. Postea vero intra vel extra celebrationem missae albā et pluviali indutus, et cum cereis accensis, et thuribulo, secundum formam ritualis Ordinis, visitet sacramentum Eucharistiae, an sit in loco pie, religiose et ritualiter parato et instructo, et quo tempore renovari soleat. Videat insuper et recenset an reliquiae et oleum infirmorum decenti cultu et custodia serventur. Deinde an sacra indumenta pro necessitate sufficiant, an apta et munda sint; et quae reparanda, quae sint addenda praecipiat.

xiii. Post haec autem in secreto loco solus a singulis fratribus accipiat iuramentum, quod vera proferent ad ea, de quibus interrogati fuerint ab ipso, omni odio et amore posthabitis; eoque sic praestito, procedat ad inquirendum in genere de statu domus, de famā, vitā et honestate praelati et subditorum eius secundum instructionem inferius proponendam, singulaque in emendationem respective inducat, prout sibi declarata ac probata fuerint, et iustitiae vel charitati conveniat. Delicta vero tam commendatorum quam fratrum visitet, corrigat et emendet, quocumque tempore perpetrata sint, si punita et emendata non fuerint.

xiv. Post visitationem rerum ecclesiae, visitari debent omnes libri rationales, et inventaria conventus, videlicet liber missarum, et reliqui omnes dati et accepti, inventarium sacristiae, infirmariae, bibliothecae, omniumque utensilium, quae sunt in cellulis fratrum, cum tabulā defunctorum provinciae. Deinde vero libros redemptionis suscipiat, quos diligentius et accuratius (ut institutum

¹ Forsan itinerantibus exhibendo (n. t.).

² Edit. Main. legit per dictas (n. t.).

postulat) severissimo examine perpendat, et si quid in illis inveniat extra constitutiones huiusmodi commissum, absque ullâ misericordiâ corripiat. Si procuratores autem praedictae redemptionis tepidos et negligentes invenerit in huiusmodi charitatis officio, puniat vel amoveat, secundum qualitatem delicti. Commendatores etiam, iuxta constitutiones nostras, in hac vel aliâ culpâ deprehensos, poterit visitator suspendere, convictosque privare, ac praesidem pro illis substituere, donec praelatus superior de domo illâ provideat. Super praedictâ autem commendatoris suspensione declaramus eam posse praelatum aut visitatorem aliquando facere absque eo quod causam vel rationem exhibeat.

xv. Similiter si vicarium, si procuratorem conventus aut sacristam dignos depositione vel remotione probaverit, eos a suis muneribus depellat, atque alios a commendatore subrogari constituat. Si vero depositarium huiusmodi privatione afficiat, eius nominationem conventui relinquat. Magistrum autem novitiorum, si fuerit a se depositus, provinciali noviter eligendum deferat.

xvi. Ad provincialem denique, sive eius visitatorem, pertinet in ipso actu visitationis informationem de lectoribus per se ipsos immediate suscipere, itaut in scrutinio secreto fiat omnino certior de illorum negligentia et defectibus, vel de sollicitudine in proficiendo et docendo, de quibus etiam, iuxta superius dist. vi cap. vi ordinata, publice testimonium debet accipere a maiori parte conventus, de peractisque curriculum iuridicam informationem suscipere, ut suo tempore exhibeatur definitorio capituli. Ex his ergo, et secundum ea quae legitimâ probatione deprehenderit, debet eos laudare vel corripere, aut etiam (si visitationem faciat praelatus)

ipse solus lecturâ privare, quos a primâ sufficientiâ noverit excidisse.

xvii. In mutationibus fratrum, si plures amoveri expediat, non omnes dispergat simul, sed, transactâ visitatione, sensim singulatimque, ne scandalum fiat in populo.

xviii. Factâ ergo visitatione, atque omnibus eius actis scripto mandatis, fiant a visitatore decreta, quae sibi visa fuerint expedire, prout domus status regularisque observantiae postulet custodia, et sic omnia scripta permaneant, et, ubicumque opus fuerit, in definitorio aut capitulo, fidem faciant. Statuta vero, congregato a visitatore capitulo, inibi legantur, brevique fratres oratione ad eorum observantiam aut totius vitae regularis inviolatam integritatem hortentur; postea omnes se prosternant, et dicant *Confiteor Deo, etc.*; stans autem visitator adiciat: *Misereatur vestri, etc., Indulgentiam, etc.* « Et ego, auctoritate Dei omnipotentis, Patris, et Filii, et Spiritus Sancti, et auctoritate mihi commissâ, absolvo vos ab omni vinculo irregularitatis, suspensionis, excommunicationis latae ab homine vel a iure (si indigetis), et ab omnibus transgressionibus, excessibus, omissionibus regulae et constitutionumstrarum, quantum ego possum; et quod non possum, suppleat et perficiat omnipotens sacerdos et summus pontifex dominus Iesus Christus; et iniungo vobis in poenitentiam omnium peccatorum vestrorum quidquid boni feceritis et specialiter iugum obedientiae ac regularis observantiae disciplinam. In nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. Amen ». Et sic concluditur et solvitur visitatio.

xix. Tempore visitationis praelatus semper aut visitator cum fratribus in refectorio comedat de communi victu,

† Forsan ut pro et legendum (R. T.).

neque singularia sibi fercula parari sustineat, qua de re illius conscientiam oneramus, ne visitatio, quae mederi debet excessibus, eos inducat potius quam cohibeat.

xx. Praelato vel visitatori provideat conventus necessaria pro impensis itineris usque ad monasterium proxime visitandum: semper vero religiose et honeste praelatus aut visitator incedant cum uno fratre socio, et servis, et animalibus necessariis, ne domus dilapidentur a visitoribus.

CAPIT. VI.
De interrogationibus a visitatore in inquisitione et scrutinio secreto faciendis.

i. Ingresso visitatore scrutinium, et a singulis fratribus praestito iuramento, ut praedicatur, illud in hanc formam incipiat: An scilicet praelatus frequenter absit a divino officio et oratione mentali; an de illis ita sit negligens ut aliquando non ritualiter ac devote compleantur, neque temporibus a constitutione dispositis; an residentiam chori fratribus persaepe dispenset, eamve curare praetermittat; an circa ecclesiam et missarum celebrationem, secundum omnia conventus et Ordinis onera, curam adhibeat; an lampades SS. Sacramenti iugiter ardere non studeat, aut super hoc negligentiam sacristae non severe corripiat.

ii. Insuper an redemptionis instituto et eleemosynarum collectae minus diligenter intendat; an ea et universae redemptionis bona fideliter custodiat et tractet, et a fratribus eadem procurantibus similiter tractari faciat.

iii. An saepius refectorio non intersit, aut fratres pro viribus interesse non faciat; an illis super hoc nimis indulgeat, aut ieiuniorum Ordinis violationi consentiat; an eorum depravatos mores non coërceat, illisque in observantia regulari laxa fraena dimittat; an ab ipsis munera accipiat; an fiat personarum acceptor, seu lenior in poenis

et observantiae custodia; quod etiam potissime interrogabit visitator generalis de provinciali aliisque praelatis Ordinis; et quos donorum receptores sive acceptatores personarum invenerit (et maxime ab illis, quos provincialis in officio vel commendâ suffecerit) propriis deponat officiis, et publicis quoque poenitentis vindictam, sumat de foeditate criminis, ut illis in correctionem, reliquis vero fratribus proveniat in exemplum.

iv. Ulterius inquirat de commendatore, an quotidiana capitula habere, fratresque assiduo corrigere praetermittat; an benigne et comiter, vel durius quam expedit, cum fratribus se gerat; an erga infirmos debitum charitatis exsolvat, vel omnibus postulatis necessaria dispense; an erga singulos aequae affectus appareat, aut divisiones foveat, quas imo tenetur extinguere; an circa bona conventus infidelis, negligens aut dissipator existat; an illi census, possessiones, atque eorum instrumenta sint curae; an singulis septimanis computus et rationes faciat. De praedictis ergo praecipue non debet erga commendatores interrogatio dimitti. Poterit tamen visitator plura alia, quae ad eos pertinent, inquirere, prout opportune et congruenter expediat; libros quoque dati et accepti, et quaecumque rationalia et inventaria conventus, etiamsi alioquin visitata, denuo perscrutari, in examenque et inquisitionem revocare valeat.

v. De vicario autem interrogabit: An choro frequenter intersit; an inter ipsum et commendatorem mutua sit intelligentia, quae conventus paci noceat, eosdemque fratribus reddat de aliquâ in eos aut domum infidelitate suspectos; an divinum officium statutis temporibus et devote quotidie celebrandum curet; an in designandis officiis per

tabulam sabbati sit personarum acceptor; an sit de infirmis sollicitus, et alia id genus, quae visitatori opportuna videantur.

vi. De insuper sacrista, procuratoribus, depositariis, ceterisque ministris et officialibus interroget an sua munera religiose et diligenter exercent. Item de praedicatoribus et confessariis, an suis ministeriis sufficiant ad profectum, eaque laudabiliter, an vero indigne et cum dedecore compleant.

vii. Adhuc de lectoribus et studentibus, eorumque magistro et rectore studiorum inquirat, qua sollicitudine et utilitate suo quisque muneri incumbat; an regens studia moderetur cum zelo, disciplinâ, vel protervius, aut nimis iustus in munere discordias cum praelato sustineat; an lectores saepe a lecturâ deficiant, an in aliquo a doctrinâ divi Thomae discedant, vel sint novitatis amatores; an singulis diebus non feriatas conferentiae, statisque temporibus conclusiones habeantur.

viii. An conventibus novituum de ipsis novitiis et eorum piâ disciplinâ diligentissime inquirat; an videlicet magister ipsorum illis instituendis verbo et exemplo invigilet; an sint in regulâ et constitutionibus, cantu, ritibus, caeremoniis et arte¹ recitandi satis instructi; an capacitate, sufficientiâ et moribus polleant, quibus ad professionem indigent: si quos autem in huiusmodi deficere inveniat, moneat commendatorem, eorumque magistrum, ut ipsos diligentius instituant, et, si adhibitâ omni curâ melioris frugis et sufficientiae non evadant, eos ab Ordine dimittant.

ix. Circa fratres laicos inquirat etiam specialiter de illorum institutione in catechismo, de observantiis Ordinis, de

¹ Videtur legendum *In* (R. T.).

² Edit. Main. legit *arti* (R. T.).

frequentiâ sacramentorum, de vitae honestate et bonâ conversatione illorum.

x. Circa fratres autem in communi, ita ex praelato et subditis de sequentibus interroget, an aliqui suspecti sint de horis non recitandis, de non confitendo frequenter et temporibus a constitutione designatis, de indevote celebrando, et si quis forte non iustâ de causâ missae celebrationem omittat.

xi. Circa vota vero, an aliqui utantur superfluitate in vestibus, aut non servant uniformitatem, tam in materiâ quam in colore vel formâ; an habeant aliqua utensilia vel dona suscepta, aut peculia praelatorum libito et voluntati non exposita; an sint suspecti de aliquâ familiaritate inhonestâ, vel impurâ sermonum consuetudine; an sine licentiâ cum mulieribus quandoque tractatus habeant; an omnes debitam superiori reverentiam exhibeant; an humiliter ferant eius increpationes et monita; an aliqua bona redemptionis laeserint, vel ea tractantes negligenter aut cum infidelitate procedant.

xii. Circa constitutiones et regulam percontetur, si quis eas contemnat; si quis pro consuetudine frangat; si ieiunia Ordinis, cum valeat, non observet; si quis silentium horis statutis habere despiciat; si quis a choro saepius, aut refectorio, aliisque communibus actibus absit.

xiii. Insuper, an inter commendatorem et fratres sit religiosa concordia; an sese omnes vero charitatis foedere diligant; inter quos si qua dissidia aut partes invenerit, sollicite radicem inquirat et evellat, auctoresque discordiae cum severitate corripiat; an alii alios decipiant, et non debito se invicem honore praeveniant; an mutuis se detractionibus devorent; an (quod absit) species aliqua ludi a iure et constitutione

nostrâ prohibita inter fratres serpat, aut vigeat, vel maxime cum saecularibus, aut coram illis exercent; an scandalum aliud commiserint; an contra praelatos Ecclesiae vel statum politicum privatim aut publice concionando aliquid indiscrete protulerint.

xiv. Tandem in hospitibus et exiguis conventibus inquirat, an divinum officium quotidie celebretur, et potissime in locis ubi sanctissimum sacramentum asservatur, et illud recitari statuat coram ipso, si nondum invenerit institutum. Illis etiam ordinem vitae regularis praescribat, vel iam praescriptum¹ discutiat et confirmet, prout iudicaverit opportunum.

CAPUT VII.
De observan-
dis in praedi-
cto scrutinio a
visitatore
fratribus.

i. De praefatis omnibus et aliis, si pro opportunitate opus fuerit, debet visitator inquirere ex officio et in genere; verum, ne ipse in iis et potissime fratres iura charitatis aut iustitiae praetereant, ipsi visitatori praecipimus ut in hac generali inquisitione caveat omnino laedere famam conventus aut subditorum, inquirendo specialiter de personâ aut delicto nisi fuerit de aliquâ vel aliquo instructus, tam intra quam extra scrutinium praefatum, ut secundum iura charitatis et iustitiae specialis inquisitiô fieri queat; eo videlicet fine, ut, peracto scrutinio, ex eo deliberare possit, quae secreto, ut patet, quae domesticè et plane, quae vero in iudicio ad vindictam publicam corrigere expediat et liceat, ne de singulis processus cum strepitu iudicialique morâ consurgat. In reliquis vero, de quibus non est infamia aut suspicio, semper inquirat in genere iuxta interrogatoria praemissa, quae etsi personas munerum et officiorum videantur attingere, non est ideo particularis inquisitiô, cum fiat generaliter ex solâ constitutione et officio.

¹ Edit. Main. legit *praescriptam* (R. T.).

ii. Quaecumque autem sibi revelentur, debet ipse solus sine secretario conscribere, qui tantum postea vocandus est pro his quae sint tractanda in iudicio. Ipsi vero visitatori praecipimus in virtute Spiritus Sancti, ne quidquam, de sibi revelatis in praedictâ inquisitione generali, directe vel indirecte cuiquam aperiat. Quod si ex ipsis possit iam satis iuste procedere ad inquisitionem specialem, semper eam faciat suppressis nominibus delatorum, donec illi in iudicio se ipsos manifestent, ac detegi oporteat, prout consuetudo aut praxis et facultas regularium causaque postulaverit.

iii. Circa praedicta verò legitime interroganda, universis fratribus declaramus teneri ad visitatoris mentem respondere, et nihil tegere posse, aut quavis arte celare¹ veritatem de his quae remedio indigeant ac veniant revelanda de iure; unde crimina iam publica, unâ cum eorum auctoribus publice diffamatis, etiam sine praeviâ correctione fraternâ, sunt ab ipsis manifestanda absque dubio sub poenâ periurii, ut publico scandalo fiat satis. Quae autem sunt occulta, si tamen vergant in commune damnum, aut tertii, quod superet famam ipsius delinquentis, etiam sine directâ correctione manifestari debent, nisi certo sciant solam correctionem fraternam ad criminis emendationem non² sufficere; si vero tantum redundent in damnum ipsius peccantis, similiter nota fiant praelato, praemissâ correctione fraternâ.

iv. Quae hanc regulam fratribus observari praecipimus, quod in omnibus delictis, sive debeat praeire correctio evangelica sive non, si tamen aliquando possunt ea licite manifestare praelato tamquam patri vel iudici, nullâ ratione

¹ Coniunct. et *delemus* (R. T.).

² Particula *non delenda* (R. T.).

praetermittant, neque illa sinant in fratribus obscurari, aut eos sine medico et medela perire propter modicum ruborem et dolorem famae apud illum; malint enim vulnera eorum et ulcus praelati discretiae providentiae cum fiducia subiicere, quam eadem occulte putrescere; praelatus vero in omnibus ad se delatis ita prudenter se gerat, ut nunquam temere et inconsulto crimina subrogat¹, sed ea respective medenda suscipiat paterne vel iudicialiter, secundum quod de iure et charitate magis congruat emendationi delinquentis. Eam tamen regulam sibi observandam statuatur, ut secreta secreto, publica publice corrigantur, et coram pluribus aut paucioribus, secundum gradum diffamationis delicti.

v. Quaecumque autem deferenda sint iudicialiter, semper de illis debet praecedere diffamatio et suspicio, quae de iure ad delationem sufficiat. Si reus iam fuerit alioquin emendatus in casibus ita occultis, et ex illis scandalum et vindictae publicae satisfaciendi necessitas non emergat, omnino celandus est iudici. Si autem sine scandalo offendat, et fraterna correctio non prosit, vel quis eam facere non audeat, evangelicam tantum denunciationem adhibeat, ut paterne et sine strepitu corripiatur. Quae iam fuerint punita aut correctae, nec paterne nec iudicialiter denunciuntur praelato, nisi morale immineat relabendi periculum; cum ipsi aliquid manifestaverint, debent etiam declarare omnia, quae illum iuvare possint ad convincendum delinquentem; ex audito nihil proferant, nisi simul referant a quo vel quibus audiverint.

vi. Facta itaque inquisitione generali, agere debet visitator secundum quod ex illa deprehenderit, quae enim ut

¹ Quid pro subrogat legendum nescio (n. t.)

pater agnoverit, paterne corripienda suscipiat, et si per amotionem a loco aut alia media suavia possit avertere delinquentem a reiteratione lapsus absque nota infamiae, ita profecto exequatur. Si autem delicta publica invenerit, vel quae deduci possint et probari in iudicio, et sic oporteat fieri, tunc procedat¹ ad inquisitionem specialem, praevis semper insinuatione clamorosa, non quidem leviter inter quoscumque vagante, sed a timoratis et prudentibus attestata.

vii. Si autem iudicium de aliquo crimine instituat, cum hoc fieri possit per accusationem aut denuntiationem iudicialem quae saepius pacem turbant in Ordine, seminariumque prodeunt discordiae ac fomites invidiae inter fratres; idcirco tertia via incedere praelato consulimus, quae quieti et societati fraternae magis convenit, iamque est a regularibus in consuetudinem ducta; quod videlicet visitator procedat ad instantiam iuridicam accusantis aut denuntiantis, sed ex solo officio, idest utendo ipsorum delatione et notitia sufficienti et legitima in praedicto, scrutinio, vel extra, vel ab ipso clamore facti legis, aut vera infamia delicti tamquam accusatoribus fictis accepta; in hac enim forma nullius personae accusantis vel denuntiantis nomen scriptum appareat in processu, sed testes a praelato ex officio vocati coguntur attestari quod noverint sine strepitu et nota livoris unius fratris in alium, cum haec omnia tunc fiant ex sola iudicis aequitate et officio, iuxta notitiam in praefata generali inquisitione susceptam.

viii. Haec est enim via corripiendi et iudicandi salubrior et charitati conformior, et vix in Ordine reperietur delictum, quod vel paternae correctione

¹ Edit. Main. legit procedant (n. t.).

vel praefata ex officio emendari non sufficiat. Si autem aliquod occurrat, quod propter commune bonum indigeat accusatione vel denuntiatione iudiciali, haec prius quam illa eligenda est, quia lenior et magis charitatem redolens, nisi forte accusatione sit opus omnino ad maiorem vindictam sceleris, vel si ab ea delator reverti noluerit, velut pars laesa clamat ad iudicem.

ix. Quaecumque autem assumatur, debet fieri coram secretario, qui delationem scribat cum nominibus delatoris, et tertium; in quo tamen casu si fratres in inquisitione speciali iudicialiter deferre et ratificare noluerint quae in generali detulerunt, debent cogi praecepto et censuris, et ipsi tenentur obedire iudici. Sciat autem accusans, ipsum esse obligatum ad probandum plene debitum¹, sub poena talionis; cui etiam aliquatenus subditur denunciatus qui sine sufficienti fundamento denunciavit, aut accusator palliatus reperiatur; qui eo dignoscitur, cum revera utitur nomine denunciantis, et nihil scribi permittit, nec vult delata subscribere, aut illis nomen dare, et² omnino poenas talionis effugiat.

x. Delationes, quae importune malignitatem redolent, non debet visitator admittere; admissas autem et tales postea repertas non prosequi, sed rescindere: quinimo prudens consilium erit veras aliquando non tractare in iudicio, ex quibus forsitan maius scandalum formidatur, quam profectus eruitur, dum ex ipso iudicio altius in delinquentem aut communitatem crepitare consuevit infamia vel ignis discordiae in fratribus exardescere. Talibus autem praelatus suaviter et paterne medeatur secundum prudentiam sibi datam a Domino. Melius

¹ Forsan delictum vel delatum (n. t.).

² Forsan legendum ut pro et (n. t.).

est enim aliquando oleo maturare et concoquere vulnus, quam illud ferro incidere, suaeque putredine iudicio publico diffusa delictos et ignaros inficere.

xi. De levibus nunquam instituitur iudicium, sed de plano corripiantur secundum Ordinis statuta, et iuxta prudentiam et censuram praelati. De iis etiam fratres respondere tenentur in scrutinio praefato, praesertimque aperire quaecumque possint in communem ruinam observantiam inducere.

xii. Visitator autem et omnis praelatus caveat ab epistolis non subscriptis contra fratrem aliquem sibi directis, quas debet omnino despicere, ut per eas de tali fratre ad inquisitionem specialem deveniant, etiamsi epistola non subscripta testes adhibeat: quod si subscriptam ab aliquo fratre sibi noto recipiat, poterit ab ipso rem diligenter investigare, quousque satis sit ut ea versetur in iudicio.

xiii. Saecularium delationes aut litteras in fratres nunquam suscipiat, nec eos pro testibus admittat, nisi crimen vel scandalum fratris urgeat, et solum fuerit inter saeculares nullo sciente fratre commissum.

xiv. Denique cum praelati sint quasi signum ad sagittam, nec possint omnibus placere, sed potius in eos multorum odia succenseat, idcirco in eosdem accusatio non est facile a visitatore admittenda, sed diligentem cautelam adhibeat, ut, ex qualitatibus praelati, subditorum ac prudenter delicti, agnoscat, an ex invidia zeloque aequitatis delatio procedat, et sic se gerat in omnibus et provideat ne praelati criminationibus versentur iniustus, ut tamen caveat ne sub hac umbrâ criminibus indolescant. Cunctis ergo praedictis a visitatore servatis, ita se habeat cum fratribus et delictis, ut, quantum possit, nihil impuni

tum maneat, et omnes sub meliori fruge et conversatione relinquat.

CAPUT VIII.
De domibus
acceptandis ac
noviter erigen-
dis in regulari
qua clausura
constituendis.

I. Nulla domus in qua fratres nostri debeant commorari, sive sit conventus formatus, sive hospitium, per aliquem fratrem nostri Ordinis acceptetur, vel acceptata dimittatur, aut aliò transferatur, seu commutetur in alteram, nisi de licentiâ magistri vel provincialis: in novis foundationibus servetur praxis consueta. In qualibet autem quae sit noviter constructa vel Ordini collata, nisi fuerit domus rusticana aut hospitium, semper aliquis frater fiat commendator, qui sit prudens et fidelis administrator illius. Hic habeat secum illum numerum fratrum, quem et locus exigit et domus substantia patiat, a quibus adiuvetur et humiliter obediatur in omnibus. Debent etiam divinum officium devote celebrare et elemosynas pro redemptione captivorum impense colligere, et laborare in ipsis, quae sunt duo nostri Ordinis cardines, et instituta illius in quolibet conventu exequenda.

II. Pro iis ergo et aliis quibuscumque provinciarum domibus, debet definitorium provinciale sollicite providere, ut iuxta distantiam a se invicem unaquaeque (si territorium sufficiat) suum districtum habeat pro elemosynis captivorum procurandis, qui nullatenus cum termino alterius domus confundatur, sed ita sint ad invicem discreti, ut collector unius domus fines alterius non attingat, et quisque tantum fiat de suae messe caudalibus.

III. Domus autem, quae de cetero erigantur in Ordine, ita exsurgant ambitu et mole capaces, ut et templa Deum et cultum eius deceant, et frequentiae populi aliunde sufficiant, nec numero fratrum sit locus aliquando futurus angustior; sit, inquam, ita latus, ut omnes officinas et cameras regulari domui ne-

cessarias et congruas modeste intra se continere valeat. Enixe vero consulimus, et in quantum liceat praecipimus, ut universis domibus Ordinis, si loci amplitudo permiserit, semper aliqua pars vel area separetur ad opus horti, ut intra illas habeant fratres aliquod recreationis levamen, nec illud foris quaerere indigeant.

IV. Rursus claustra in eis aedificanda ita clausa et obscrata extruantur, et iam extructa similiter reformentur, quatenus sit possibile, quod transitus ad chorum hyemis asperitatibus non pateat, ne fiat inde praetextus dispensandi aliquoties matutinas mediâ nocte dicendas.

V. Quascumque autem domos nostras, quae iam sint vere coenobium, conventus vel monasterium, sic legibus clausurae subiicimus, ut nulli commendatori, praesidi vel vicario, aut cuicumque particulari fratri liceat, sub poenâ privationis officii et utriusque vocis in perpetuum, in designatam clausuram introducere seu ingredi permittere¹, quocumque colore vel causâ, etiam serviendi aut curandi aegrotos. Quocirca declaramus clausuram monasterii, coenobii, vel conventus esse ea omnia quae pertinent ad ipsius habitationem ac domicilium, exceptis ecclesiis et claustris inferioribus, si capellas et sacella contineant. In quo casu ad huiusmodi claustra feminas ingredi permittimus tempore dumtaxat celebrationis missae aut processionis alicuius. Poterit tamen in hoc magister vel provincialis pro bono regimine declarare et interpretari difficultates, quae in hac parte occurrere solent.

VI. Saeculares in domibus nostris convivere aut pernoctare non permittimus. Delinquentes autem, qui se ad monasteria recipiunt, ut capturam effugiant,

¹ Videtur deesse feminas (R. T.).

nullus praelatus ultra tres dies patiat in suo conventu manere, et potissime intra claustra, sub poenâ privationis officii; frater vero qui praedictos clam aut quomodolibet retinuerit, poenae gravis culpae subiaceat, et conventualitate privetur.

VII. In fine tandem statuimus, ut in quacumque domo cellae et camerae illius sic fratribus a praelato distribuuntur, ut semper potiores dignioribus conferantur.

CAPUT IX.
De possessionibus habendis ceterisque bonis temporalibus.

I. Possessiones, redditus, et eas quae pertinent ad commune proprium, vel tangunt possessionis titulum, liceat Ordini nostro tenere et possidere. Unde universis commendatoribus nostris licitum erit de consilio suorum conventualium praedicta bona acceptare, ut habeantur et possideant in communi, seclusâ omni proprietate singularium: si qua vero conventus bona possideat in annum perpetuumve censum redigenda, sive iam extinctorum censuum sint capita, sive pecunia ex haereditario aut alio quovis iure proveniens, sive quocumque titulo accepta vel donata conventui, id nequaquam facere possit solus commendator aut procurator aliquis, sed conventus dumtaxat, cui privative competit, tamquam dictorum bonorum domino. Ad hoc autem debet congregari capitulum, ac de consensu maioris partis res ista decerni, interveniente tamen licentiâ provincialis in scriptis ab ipso conventu capitulariter petita, discussâque fideliter securitate et bonitate hypothecae, et quod aliis censibus et contractibus non teneatur adstricta.

II. Super his ergo bonis et aliis quibuscumque statuimus et ordinamus, ut tam generalis magister in Ordine, quam provincialis et commendatores in suis respective conventibus et provinciis diligenter requirant aut requiri faciant

scripturas omnes, et publica instrumenta possessionum, reddituum, legitimarum, actionum et quorumcumque aliorum bonorum ad Ordinem nostrum, provincias et domos eius quomodolibet pertinentium, ut illa in communi deposito ordine debito et accurate custodiantur, ita sane, ut facile dignoscantur rescripta omnia et publica instrumenta bonorum omnium praedictorum, et sint in promptu quoties necesse fuerit.

III. Commendatoribus autem praecipimus, sub poenâ privationis officii, quod, quoties aliquis census et hypotheca cuiuscumque possessionis conventus in novum possessorem transeat, de hoc semper memoriam faciant in libro speciali expressis nominibus ementium, atque etiam illorum qui noviter et de facto possident terras, domos, aut haereditates liminares, quibus hypotheca, haereditas, censualis, aut possessio conventus adhaeret, itaut probatio identitatis eorum nunquam perire valeat, nec oblivione deleri, sed tractu successivo novorum dominorum semper diligentissime notato² omni tempore dominio³ Ordinis pateat. Quod insuper ut aliunde non pereat, sub praefatis poenis eiusdem⁴ commendatoribus constituimus, ut omnes dominos praedictorum censuum, haereditatum, aliorumque bonorum conventibus respondentium in toto suo triennio aut etiam in antecedentibus invocatos obliget⁵ ut novo instrumento iuridico se ipsos debitores conventibus fateantur.

IV. Similiter omnia debita tam activa quam passiva debent commendatores in libro speciali conscribere, ut omnium illorum nomina ullâ⁵ oblivione delean-

¹ Deesse videtur nomine (R. T.).

² Videtur legendum *dominium* (R. T.).

³ Videtur legendum *eisdem* (R. T.).

⁴ Potius lege *obligent* (R. T.).

⁵ Potius lege *nullâ* (R. T.).

tur. Nomina insuper tam debitorum quam creditorum in ipso etiam libro memorari praecipimus, ut, quid cuique debeatur aut debeat, conventui constare valeat. Si quid autem mutuo commendatores accipiant, semper id faciant numeratâ pecuniâ coram depositariis, et inter debita activa in praedicto libro conscriptâ, in librisque maioribus conventus dati et accepti, tam in solutione quam receptione dictae mutuatae pecuniae; quod si contrarium faciant, tam ipsi depositarii quam commendator poenam privationis vocis activae et passivae et officiorum incurrant, et sint obligati debito, donec illud conventui solvant.

v. Statuimus praeterea, ut superiores Ordinis, quacumque auctoritate seu facultate praefulgeant, nullo modo possint bona quaecumque in alteram provinciam vel etiam de uno conventu in alium traducere, iuxta constitutionem Clementis VIII eiusque tenorem, sub datis Romae xix ianuarii mdccl.

vi. Quantum vero ad alienationem bonorum Ordinis districte praecipimus, ut neque magister generalis, neque provincialis, aut illorum capitula, neque commendatores, aut illorum conventus, vel quilibet alius possit per se vel alterum remittere aut condonare neque renunciare haereditatem legitimam, aut alia quaecumque bona quae fratribus et haereditario iure paterno vel materno aut quovis alio illis et Ordini debeantur.

vii. Super quibus similiter observari praecipimus decretum sacrae Congregationis Concilii speciali iussu SS. Urbani VIII editum die vii septembris anno mdcxxiv, ubi perpetuo prohibetur omnibus superioribus cuiuslibet religionis, sub poenâ privationis omnium officiorum vocisque activae et passivae ipso facto incurrendâ, bonorum immobilium

1 Videtur legendum ex (n. t.).

pretiosorum alienatio, aliaeque actiones et contractus circa eadem bona in eodem decreto contenta, nisi eadem sacra Congregatione¹, et cum ipsius expressâ licentiâ, praeterquam in casibus a iure permissis et pro redemptione captivorum.

viii. Praesenti constitutione statuimus et decernimus, ut bona stabilia, ad fratrisque legitimam pertinentia, semper illi monasterio tribuantur, ubi talis frater habitum religionis suscepit. Cum autem e vitâ discesserit, universa bona mobilia, quae ad usum possidebat, sic dividantur, ut habitus et vestes religionis magis indigentibus a commendatore distribuantur, pertinentia vero ad lectulum et mensam, quaecumque illa sint, ducantur ad infirmariam, eiusque deposito inferantur, in quo huiusmodi utensilia pro infirmis tantum custodiri praecipimus modo et formâ iam suo loco praedictis. Ceterum libri a magistro vel provinciali conventibus studiorum (prout melius expedierit) impertiantur. Sedilia vero, mensae et omne genus arcae, tegumentorum, vestiumque custodiae, ministerium scribendi, lucernae et candelabra, et id genus utensilia, maneat ipsi conventui, ubi frater decesserit, in communique eius inventario describantur tamquam bona ipsius conventus, itaut perpetuo conserventur in cellis eiusdem ad usum religiosorum.

ix. Reliqua tandem bona, quae praeter dicta superfuerint, solutis ante omnia debitis defuncti, in quatuor partes aequales dividantur, quarum prima pertineat ad conventum in quo defunctus habitum suscepit; secunda ad provincialem pro expensis provinciae; tertia reponatur in custodiâ religiosi designati a magistro generali pro victu et sustentatione sui et pro sumptibus officii; quarta vero ad

1 Videtur deesse consultâ, aut simile (n. t.).

ipsum magistrum generalem pro expensis et causis Romanae Curiae mittatur.

x. Declaramus tandem ad hanc divisionem et partes non pertinere, neque inter spolia reputanda esse, ea debita, quibus conventus aliquis adstringatur fratri decedenti ratione commendae ab eo gubernatae; et si quid de hoc in computis et rationibus talis conventus praedicto fratri debitum apparuerit, eo defuncto, cedat in beneficium conventus, et deleatur a debitis.

xi. Circa bona autem quae magister Ordinis decedens ad se pro suo tempore pertinentia reliquerit, districte praecipimus provinciali eius provinciae in qua praedictus magister obierit, ut ea omnia tamquam bona Ordinis diligentissime colligat, et in aliquo deposito fideliter custodienda reponat. Ex quibus, solutis prius omnibus debitis magistri et Ordinis, si qua fuerint, reliqua futuro proxime generali magistro omni curâ reservet, illique quamprimum electo subiiciat, eidemque rationem reddat de illis.

CAPIT. X.
De depositariis conventus.

i. Ut autem praedicta conventuum bona debitâ ratione et fidelitate serventur et dirigantur, duos depositarios seu clavarios in singulis domibus institui praecipimus, qui libere et per schedulas suffragiaque secreta capitulariter eligantur, nec aliter possit ullus commendator illos designare aut nominare, sub poenâ privationis officii, nec eadem die, qua proponit electionem, eam perficiat, sed unum diem ad minus pro electione conferendâ fratribus concedat.

ii. Ad huiusmodi munus semper eligendus est frater, qui sit arte calculandi sufficienter idoneus, probataeque fidelitatis. In conventibus autem, ubi fuerint graduati, unum saltem ex illis necessario duximus assumendum, alterum vero de reliquis fratribus eiusdem conventus.

iii. Ad eos quidem pertinet regere libros omnes dati et accepti, et omnium rerum quae pertinent ad conventum rationem habere, et secundum proprias earum species et qualitates diversos libros statuere, in quibus omnia cum distinctione scribantur.

iv. Quantum enim ad pecunias, illis districte, sub excommunicationis maioris poenâ praecipimus, ne in libris rationalibus quantitatem aliquam cuiuscumque sit generis apponant aut scribant, quae realiter coram ipsis non fuerit numerata et deposito recondita, nisi statim de illâ fiat solutio aliqua ab ipsis quoque depositariis cum commendatore vere et realiter creditori numeranda; nec, sub eadem poenâ, permittant, quod sumptus et expensae omnisque ratio dati et accepti confuse adnotentur, sed districte, et cum omni claritate, adiectis pariter nominibus dantis et accipientis, sive etiam vendentis et ementis.

v. Si qua autem debita contra conventum in triennii fine remaneant, inviolabiliter ea debent scribere in ratione et computis capitulo provinciali exhibendis; quod si non faciant, illis et commendatori irrelaxabiliter solvenda relinquimus, itaut, licet conventus eorum solutionem faciat, ipsi eandem teneantur conventui retribuire. Praefatis ulterius depositariis iniungimus, ut computos a commendatore fieri contendant tempore et formâ superius cap. xxiii distinctionibus praestabilitis; praetereaque, ut bona redemptionis ac debitam de illis rationem diligentissime sumenda curent, iuxta ea quae dist. ii et iii praecipimus.

vi. Insuper ipsis commendatoribus et depositariis constituimus, ut nullas externorum quantitates in communi deposito custodiendas suscipiant et inferant, nisi sub hac lege quod ad restitutio-

nem earum Ordo noster minime teneatur, si furto vel incendio aut quavis alia ratione simili periri contigerit.

VII. Tandem, si depositarius aliquis a suo exercitio et munere sit quomodo libet impeditus tam per brevem quam diuturnam moram, clavem depositi et exercitium muneris alteri fratri consignet, cui se credere posse cognoverit, illeque omnem eius potestatem obtineat, sitque subiectus omnibus praedictis, sicut depositarius ipse.

VIII. Quoniam autem potissime ad depositarios attinet bonorum conventus habere expressam notitiam, ac libros eorum dirigere, in illisque scripturas et novos hypothecarum dominos censuumque notare debitores, et de cunctis exactam rationem habere et reddere valeant, una cum commendatore in capitulo: idcirco statuimus, ut unus eorum qui ex iudicio, praelati plus sit diligens et disertus in custodia et peritia scripturarum, officium archivarii exerceat, et ita habeat cuncta instrumenta disposita, ordinata et servata, ut, quantum sit possibile, disperdi non valeant: habeat apud se clavem semper archivii, a quo nullum instrumentum extrahi permittat, nisi per breve tempus, relictaque memoria extrahentis, ad quem finem et quod deferat illud: curet pariter ut locus sit aptus et mundus a pulvere, tineis, vermibus et muribus, unde scripturas saepius lacerari contingit; ac nimis antiquas, antequam penitus abeant, denuo a suis originalibus extrahat, vel illud medium adhibeat, quo ad fidem publicam maneant semper cum viribus.

CAPUT XI.
De procuratoribus conventuum.

I. In quolibet conventu, pro suis bonis temporalibus agendis, unus vel plures procuratores eligantur iuxta pondus et multitudinem rerum agendarum.

1 Potius lege ut (R. T.).

Illum autem vel eos poterit commendator designare, qui magis ad artem fori eiusque tractanda negotia sint habiles, de consensu capituli conventualis, ad quod privative pertinet per suffragia vivae vocis huiusmodi procuratores instituere, cum iure et facultate ipsis ab eo concedenda pro libito: si vires unius fratris ponderi sufficiant, nullo modo commendator procuratores multiplicet, neque praetextu procurationis fratrem aliquem audeat sublevare ab officio chori et altaris, aliisque conventus oneribus; quo si secus fiat, provincialis sua potestate coerceat.

II. Ab eisdem commendatore et capitulo, eodemque ritu, constituitur procurator conventualis redemptionis, ad quem pertinet omnia captivorum bona intra terminos sui conventus, vel undequaque ad eum spectantia, sollicite procurare et exigere. Cuicumque autem ex dictis procuratoribus instrumentum procurationis authenticum respective tribuatur a conventu, cum ea facultate, quae pro opportunitate visa fuerit expedire. Illis vero enixe praecipimus, sub poenam gravioris culpa, ut nullam se ratione distendant in aliorum negotia extra Ordinem procuranda. Quod si alia domus nostra eius procuratione specialiter indigeat, eam nunquam assumat, nisi de licentia provincialis, ab eoque antea perpensis suae primariae obligationis oneribus, ne extra illam nimis ad alia dispersus suae obedientiae et domui non sufficiat.

III. Procuratores autem, dum fuerint in actuali exercitio sui muneris, non teneantur officio hebdomadae aut altaris, et unam pro se missam, praeter a constitutione assignatam universis presbyteris, celebrare poterunt in singulis septimanis.

1 Aptius lege quod (R. T.).

CAPUT XII.
De capitulis conventualibus.

I. Plura quidem in conventibus eveniunt, quae, vel de iure aut consuetudine et prudentia, non nisi capitulariter ordinantur et fiunt. Unde receptiones ad habitum et professionem et ordines etiam maiores aut minores suscipiendos, electiones depositariorum, vel si quae sint aliae nominationes, graviaque negotia, quae vel ex se postulant aut consueverint fieri per suffragia secreta, semper decernantur in capitulo conventuali, in quo tantum vocem habeant sacris initiati. Contractus autem et negotia vel dubia quae pertinent ad bona temporalia, ut emptiones vel admissiones haereditatum, aut censuum, nominationes procuratorum, et aliae actiones similes, in eodem capitulo conventuali decernantur per suffragia vivae vocis ab omnibus conventualibus et professis eiusdem domus; et sensus maioris partis capituli praevalere. Procurator redemptionis conventus in hoc etiam capitulo ab omnibusque conventualibus nominatur.

II. Nullum negotium ad bona temporalia conventus vel ad Ordinem pertinens, quodque in capitulo proponere sit necesse, eadem die qua proponitur resolvatur, sed in diem sequentem aut alium differatur resolvendum, et illud inter se versandi et maturius decernendi locum habeant fratres, ne aliquando resolutio et consilium extemporaneum, et nimis propere datum, Ordini vel conventui damnum aliquod inferat. Quocirca praecipimus commendatoribus, in virtute sanctae obedientiae, et sub poenam privationis officiorum, ne unquam huic constitutioni adversentur, neque arte aliquam tempus eligant importunum pro huiusmodi capitulis habendis; sed semper eos congregent illis diebus et ho-

1 Edit. Main. legit alia (R. T.).

2 Aptius lege omnibus (R. T.).

3 Aptius lege ut (R. T.).

Bull. Rom. — Vol. XX.

ris, quibus fratres regulariter consueverint adesse conventui, et sanior pars et patres a consilio non absint.

III. Sub praedictis poenis, eisdem commendatoribus constituimus, ne supplicationes aut petitiones, quae pro rebus suarum domorum exhibendae sint superioribus propriis nominibus conventualium subscriptae, subscribere faciant, nisi prius lectae fuerint in pleno capitulo, et in eo publice ab omnibus subscribantur singulis proprium sensum affirmativum vel negativum declarantibus; quibus etiam sub poenam gravis culpa praecipimus, ne aliter praedictas petitiones nomine proprio subscribant.

I. Quaedam modica frequenter oriuntur in Ordine quae praelatus potest sine consensu aliorum expedire; quaedam vero sunt adeo magna, ut nullo modo debeant sine consilio totius conventus peragi nec resolvi; quaedam tandem sunt media ad quae tractanda et exequenda sufficit, vel forsitan etiam in gravibus expedit paucorum adhibere consilium, ne vel conventus nimis gravetur capitulis, et praelatus, pro suo libito praedicta resolvens, minus sapienter agat contra Salomonis eloquium.

II. De nimis arduis et gravibus, quae de iure vel usu exigunt assensum capituli, iam superiori capite constituimus. Nunc autem pro rebus mediis, atque etiam interdum difficilibus, quae non expedit toti conventui subiicere, specialem coetum discretorum patrum in singulis domibus totius Ordinis designamus, quorum suffragia, non quidem decisiva, sed tantum consultiva permittimus. Caveat tamen praelatus, ne, sibi nimis fidenter adhaerens, sanioris vel maioris partis sensum quandoque despicat.

III. Ad hunc coetum constitui debent fratres, qui sint probatae directionis,

CAPUT XIII.
De patribus consilio.

exercitati in agendis, amatores boni, in suo sensu non nimis abundantes, quæque Dei spiritum habere credantur; quæ omnia cum in patribus provinciae, magistris, praesentatis, lectoribus iubilatis, et qui fuerint commendatores, facilius inveniantur ratione litteraturae vel experti regiminis, omnes praedictos, modo sint conventuales, ad istum coetum et consilia designamus; ubi autem non fuerint tres de praedictis, vicarius conventus, praedicator conventualis et magister novitiorum vel professorum, atque etiam quicumque senior quadraginta annorum a professione, vel amplius, vocandi sunt ad consilium, cum quibus praedicta negotia, potissime quae pertinent ad bona ipsius domus, debet tractare et consulere commendator, et praecipue res illas quae raro circa gubernationem domus evenerint.

CAPUT XIV.
De notariis
apostolicis
praelatis Ordinis
eligendis.

I. Cum ex constitutione beati Pii V et Iulii III praelatis regularibus sit concessum, ut unum, tres, quatuor, aut plures fratres in notarios apostolicos valeant instituere, tam pro toto Ordine vel provinciâ, quam pro domibus singulis et cum omnimodâ potestate quae de iure sit tradita huic muneri; propterea decernimus, ut primus magister, si velit, pro toto Ordine, et provincialis pro totâ provinciâ, unum fratrem illius, sibi satis ad hoc probatum et idoneum, notarium apostolicum nominet, qui, si opus fuerit, mandata, privilegia, gratias, concessionem, indulta et rescripta apostolica quaecumque Ordini concessa, eiusque utilitatem quomodolibet concernentia, cuiusque personae rite notificare possit, atque alia cuncta, quae de iure fidem publicam exigunt, instrumentis authenticis consignare speciali signo vel rubricâ roboratis, cum omnibus aliis, ad quae in constitutionibus praedictorum Pontificum facultas continetur indulta.

II. Commendatores autem pro suis conventibus unum similiter de suis fratribus in hoc munere instituant, quoties in conventu opus sit, aut designatus deficiat, qui omnia praedicta pariter possit agere ubicumque expedierit, et fidem publicam reddere, ut vere notarius.

III. Forma autem illud instituendi: Vocato namque fratre a praelato coram testibus sufficientibus et idoneis, sive extraneis, sive ab Ordine assumptis, recipiat ab eo iuramentum sub hac formâ: « Ego frater N. promitto et iuro Deo omnipotenti, et SS. D. N. Papae N., et tibi N., quod officium a te mihi traditum auctoritate et largitione apostolicâ fideliter exercebo in omnibus et per omnia. Sic me Deus adiuvet et haec sua sancta evangelia ».

IV. Praestito iuramento tradit illi calamum cum atramentario dicens: « Accipe potestatem notificandi et intimandi in toto Ordine (vel in istâ provinciâ) quibuscumque personis, etiam regibus, mandata, indulta et privilegia apostolica, necnon quaecumque alia in Bullâ felicis recordationis B. Pii Papae V contenta, faciendique publicos actus et instrumenta. In nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. Amen ».

V. Forma vero litterarum, quibus constare debeat talem fuisse in hoc munere constitutum¹, haec vel alia similis esse potest: « Pateat universis quod nos fratres² N. provincialis (aut commendator) ex auctoritate SS. D. N. Pii PP. V per suas litteras datas Romae apud S. Petrum die XXI martii anni MDLXXI, quae incipiunt *Debitum pastoralis officii*, creavimus, constituimus et deputavimus in notarium dilectum nobis in Christo patrem fratrem N. Ordinis nostri bea-

¹ Aptius lege *constitutum* (R. T.).

² Forsan legendum *frater* (R. T.).

tissimae Virginis Mariae de Mercede professum, et huius nostrae provinciae N. filium, vel conventualem huius conventus N., virum moribus praestantem, et fide et virtute commendabilem, ad intimanda et notificanda quaecumque indulta, etc., et faciendâ¹ quaecumque instrumenta, etc., recepto prius ab eo coram nobis genuflexo iuramento fidelitatis ad sacra Dei evangelia coram testibus infrascriptis. Datum, etc. In quorum fidem, etc. » Et postea subscribat ipse provincialis instituens cum testibus vocatis, quae omnia referendabit et signabit secretarius eiusdem, vel commendator instituens.

CAPUT XV.
De magistro
novitiorum.

I. Magistrum novitiorum non pro universis domibus constituimus, sed illis tantum quas definitorium provinciale in capitulo designaverit, in quo pariter pro munere praefato viros ab eo non dispareres eligendos esse decernimus, iuxta ea, quae dist. VII, cap. ... constituimus. Novitiatus enim sunt plantationes Ordinis, ubi virgulta et surculi sine cultura silvescunt, studiose vero irrigata et effusa surgunt virtute frugifera.

II. Hinc ergo magister novitiorum debet semper eligi, qui sit in virtute probatus, in observantiâ sedulus, in doctrinâ sufficiens, in docendo patiens et assiduus, in corrigendo suavis et mitis, non pro genio et indole durus, nec tamen qui exardescere nesciat, sed qui in opportunitatibus non frangatur, nec auctoritate vilescat.

III. In hoc autem officio, quanto desiderio possumus, graviores Ordinis fratres et virtute et prudentiâ et litteris praestantiores semper adhiberi concupiscimus, quibus in Christi visceribus suademus, ut ad illud quandoque vocati nullâ causâ detrectent, sed culturam ex-

¹ Edit. Main. legit *faciendi* (R. T.).

cipiant tot meritis et frugibus Domino placituram.

IV. Quae autem ad magistrum novitiorum sic exoptatum attineant circa executionem sui muneris iam superius dist. IV cap. V *De instructione novitiorum* satis superque sancivimus; illum tamen ita liberum in suâ potestate relinquimus, ut, quantum ad regimen novitiorum, et eorum correctiones propter defectus tam intra quam extra novitiatum commissos, solus ipse sit arbiter, tantumque praelatis et commendatori subiaceat: professos etiam ita omnino ipsi subiicimus, ut vicarius conventus solum extra novitiatum possit eos aliquando corripere, cum videlicet ad publicam emendationem expedierit, defectu praedicti magistri; in reliquis correctiones eorum semper ipsi relinquat. Si magister novitiorum infirmari aut abesse ad tempus eveniat, ipse commendator fratrem idoneum cum eadem potestate substituat.

V. Ut autem huius oneris gravissimi-que plane muneris pondus dignis compensationibus sublevetur, quibus et potentis humerus alliciatur ad illud, praesenti constitutione decernimus, ut, quicumque non graduatus per duodecim annos continuos in praefixis domibus novitiorum a definitorio capituli vel provinciali praefectus cum approbatione et laudabiliter hoc fuerit functus officio, maneat exemptus perpetuo ab hebdomadâ, aliisque officiis et ministeriis poenalis communitalis et tabulae officiorum, et dum actu est in munere eadem exceptione gaudeat, et ultra unam missam, quam pro se concedimus universis fratribus in hebdomadâ, alias duas suae intentioni liberas indulgemus. Quantum vero ad victum, sic illum tractari praecipimus sicut magistros de numero, prout in qualibet provinciâ fuerit consuetum.

vi. In reliquis autem provinciae domibus, ubi novitiatus non existat, si fratres professos, quos clericos et non presbyteros nuncupamus, adesse contigerit, semper in alio loco speciali et a reliquorum convictu separato receptos contineri praecipimus, sub curâ tamen et directione unius prorecti probique fratris, qui sit et dicatur magister professorum, qui eos essentialia Ordinis doceat, et instituta bonosque mores in novitiatibus tradita nunquam ab eis excedere permittat, quinimo ad illa obviando et puniendo promoveat.

CAPUT XVI.
De examinato-
ribus conventus.

i. In singulis conventibus provinciae, in quibus provincialis expedire iudicaverit, duos examinatores instituat, quorum censura primo et praecipue subiciamus omnes qui accedant ad suscipiendum habitum, et eos probent circa sufficientiam in litteris et capacitatem ad illas; quibus examinatis, debent omnino fideliter referre capitulo conventus quid de illis sentiant circa meritum; qua super re servare studeant quae superius dist. iv cap. i et vi stabilivimus de praedictis.

ii. Similiter ad eos pertinet examinare fratres ordinandos et eos qui ad studia litterarum mittendi sunt, ac de ipsorum sufficientiâ provinciali ac capitulo conventus respective suum iudicium ex aequo detegere: quocirca ipsius conscientias oneramus, ne fratrem aliquem immature ad philosophiam seu theologiam approbent, et praecipue ad sacros ordines suscipiendos, ne vel in studio perdant operam, vel in ministrando altari stultum exhibeant Domino ministerium. Si quos autem in aliis examinandos susceperint sibi a provinciali commissos, semper cum aequitate procedant, ne in eos Deus damna retorqueat, quae ex eorum approbatione devenerint.

i. Cum in Ordine statutis temporibus silentium observari debeat, et pro eo aliisque zelandis unum fratrem adhiberi oporteat, quem zelatorem aut circatorem dicimus; idcirco de cetero constituimus, ut munus istud semper exerceat vicarius conventus, qui, sub tacitis horis quibus silere constringimur, semel aut pluries totam domum eiusque officinas et loca intra clausuram perambulet, et, si alicubi fratrem vel fratres invenerit qui contra religionem vel debitam honestatem regulae aliquid locuti fuerint vel fecerint, auctoritatem habeat eos corripiendi secundum facultatem a praelato susceptam: quod si apud aliquos dissolutiones commendatori non silendas agnoverit, eas illi suo tempore deferat, vel gravius ipse corrigat et emendet, ita scilicet ut semper totus conventus in debitâ tranquillitate et quiete temporibus silendi permaneat.

ii. Nec per hoc intendimus commendatorem ex praefato zelandi munere sublevare, imo denuo illi praecipimus, ut tam circa custodiam domus et clausurae, quam circa quietem et tranquillitatem illius, semper ut verus pastor et excubiator invigilet.

i. Dum fratres nostros urgeat itinerandi necessitas, nullus viam instituat nisi de licentiâ praelati superioris vel commendatoris respective iuxta ordinata superius distinctione praecedenti cap. xxix; qui vero secus audeat, puniatur iuxta ea proxime dicenda, et alibi iam praemissa.

ii. Omnes fratres viatores Ordinis nostri secum perpetuo ferant in scriptis praedictam licentiam sui praelati, vel litteras testimoniales, quas ubique ostendere valeant. Si autem eas non ferant, nec epistolam commendatitiam, aut alia instrumenta non exhibeant, neque aliun-

CAPUT XVII.
De zelatore
conventus.

CAPUT XVIII.
De fratribus
et agentibus
et hospitibus.

de non esse fugitivos aut apostatas innotescat, detineantur a praelato in custodia vel carcere, donec rei veritas pateat; et tunc cum ipsis agatur secundum qualitatem delicti, et iuxta superius dicta de apostatis et fugitivis.

iii. Omnes fratres, cum sint in viâ semper divinum officium recitent. Sacerdotes autem, si opportune liceat, nunquam rem sacram facere praetermittant; nullus quoque dies eos sine oratione praetervolet, quam bis habere debent iuxta constitutionem nostram, etiam in viâ constituti. Si plures simul incedant, semper digniori in omnibus deferant et obediant, et modestiam ubique interiorius exteriusque praeseferant; non utantur nisi vestibus omnino albis, et prout superius dist. iv cap. x *De vestitu* praecipitur.

iv. Fratres viatores uti poterunt equitaturis, non profane sed modeste stratis, quas omnino interdiciamus fratribus non viatoribus cuiuscumque qualitatis aut dignitatis extiterint, ita videlicet, ut ad egrediendum domo, et incedendum intra loca ubi sunt conventus, nulli sit licitum quodcumque genus equitaturae quomodolibet per se vel alium ubicumque habere, neque in illâ equitare quocumque praetextu vel causâ, sub poenâ privationis utriusque vocis et inhabilitatis ad officia; super quo taxatur potestas magistro, aliisque praelatis universis, ut nonnisi fratribus ad negotia Ordinis et magni ponderis destinatis indulgere valeant, in eoque tantum loco ubi propter eius magnitudinem et alia incommoda incessus ita expedire iudicaverit.

v. Propterea nullus audeat ingredi curiam regiam, nisi immediate post duodecim horas commendatori conventus nostri se praesentaverit. Quod si secus fecerit, a commendatore in carcerem

iniciatur donec a provinciali veniam recipiat.

vi. Si quis itinerando stationem facturus sit in loco ubi est conventus Ordinis, semper ad illum accedat et praestet commendatori obedientiam. Quod ut nemo facere praetermittat, et virtus hospitalitatis ubique in Ordine fulgeat, commendator commendatorem supervenientem cum honore suscipiat, et universis Ordinis viatoribus iuxta qualitatem personae omnia officia charitatis impendat, et maxime ad pernoctandum inviolabiliter retineat et cogat quamdiu moram fecerit in loco sui conventus. Et licet fratres aliorum Ordinum quasi nobiscum vinculo verae fraternitatis adstrictos non dissimili hospitalitate suscipiamus, fratres tamen Ordinum sancti Dominici et sancti Francisci, quos cum nostro uno quasi foetu parturivit Ecclesia, et ex hoc ad invicem arctiori fraternitate copulamur, specialibus etiam charitatis officiis, iuxta constitutionem pristinam, in domos nostras inducimus, et omni studio et hilaritate refoveri praecipimus.

vii. Fratres nostri hospites sine licentiâ commendatoris domus, in qua sunt, nihil agant, neque ab eâ egrediantur, sed illi deferant in omnibus obedientiam, etiam in correctionibus, si expedierit. Rursus per tres dies eos commendator in hospitio recreari faciat, quibus si eâ in domo diutius immorari necesse sit, refectorium cum ceteris addeant et utantur consueta refectioe conventus.

viii. Nullus frater viam prosequuturus discedat a monasterio, ubi stationem fecerit, nisi prius a praelato obedientiam accipiat. Deinde coram ipso (si libeat) vel alio sacerdote prostratus dicat psalmum *Levavi oculos meos in montes*, etc.

Kyrie eleison,
Christe eleison,
Kyrie eleison.

Pater noster, etc.

✠. Et ne nos inducas in tentationem,

✠. Sed libera nos a malo.

✠. Salvum fac, etc.

✠. Dominus vobiscum, etc.

Oremus.

Adesto, Domine, supplicationibus nostris, et viam famulorum tuorum in salutis tuae prosperitate dispone, ut inter omnes viae et vitae huius varietates tuo semper protegantur auxilio. Per Christum, etc.

Et aspergatur aqua benedicta.

ix. Quotidie autem, dum viam aggreditur, dicat: *In viam pacis. Et benedictus Dominus Deus Israel, etc.* ut in Breviario Romano. Cum vero ad propriam domum redierit, vel in viâ ad aliquam ex Ordine declinaverit, dicat in ipso ingressu: *Pax huic domui et omnibus habitantibus in ea.* Et statim se conferat ad praelatum pro benedictione suscipiendâ, ipsi dicendo *Benedicite.* Deinde coram aliquo sacerdote dicat psalmum:

Ad te levavi oculos meos, qui habitas in caelis.

Ecce sicut oculi servorum in manibus dominorum suorum,

Sicut oculi ancillae in manibus dominae suae, ita oculi nostri ad Dominum Deum nostrum donec misereatur nostri.

Miserere nostri, Domine, miserere nostri: quia multum repleti sumus despectione.

Quia multum repleta est anima nostra: opprobrium abundantibus et despectio superbis.

Gloria Patri, etc.

✠. Kyrie eleison,

✠. Christe eleison,

✠. Kyrie eleison,

✠. Pater noster, etc.

Oremus.

Miserere, quaesumus, Domine, huic famulo tuo, et quidquid in viâ ei surripuit sensus, totum ineffabili clementiâ deleas. Per Christum, etc.

x. Quando vero praelatus seu visitator viam incipiat vel ab illâ regrediatur, eisdem psalmis et orationibus dimittendus et suscipiendus sit. Quod si magister Ordinis vel provincialis de viâ veniat, et primum accessum faciat ad aliquam domum Ordinis, tunc, eo iam properante, campanâ ecclesiae convocandi sunt fratres ad fores eius in duos choros divisi cum sacerdote pluviali albo induto et parvam crucem gestante, quos praebunt crux magna conventus cum caeroferariis, et sic omnes, suscepto magistro vel provinciali, intrabunt ecclesiam cantantes *Te Deum*, in cuius ingressu sacerdos praedictam crucem parvam illi genuflexo adorandam offert.

xi. Inde proceditur ad cappellam maiorem, ibique magister vel provincialis genuflexus orabit paulisper dum hymnus *Te Deum* canitur; quo finito, sacerdos stans in altare dicit:

✠. Salvum fac servum tuum, Domine,

✠. Deus meus, sperantem in te.

✠. Mitte ei, Domine, auxilium de sancto,

✠. Et de Sion tuere eum.

✠. Nihil proficiat inimicus in eo,

✠. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

✠. Ora pro nobis, sancta Dei genitrix,

✠. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

✠. Domine, exaudi orationem meam,

✠. Et clamor meus ad te veniat.

✠. Dominus vobiscum.

✠. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, qui facis mirabilia magna solus, praetende super famulum tuum N. et congregationes illi commissas spiritum gratiae salutaris, et ut in veritate tibi complacet, perpetuum ei rorem tuae benedictionis infunde.

Protege, Domine, famulum tuum subsidiis pacis, et beatæ Mariæ semper Virginis patrociniiis confidentem a cunctis hostibus et periculis redde securum. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

xii. Absolutis orationibus, omnes fratres se prosternunt, magistro seu provinciali genuflexo manente, super quem sacerdos facit benedictionem itinerantium incipiens psalmum *Ad te levavi, etc.* cum *Gloria Patri, etc.*, quem recitat alternative conventus, deinde additur *Kyrie eleison, etc.* et *Pater noster, etc.* Et ne nos inducas, etc. ✠ *Deus meus, etc.* *Dominus vobiscum.* ✠ *Et cum spiritu tuo.*

Oremus.

Miserere, quaesumus, Domine, huic famulo tuo, et quod in viâ surripuit visus vel auditus malae rei aut otiosi sermonis, totum ineffabili pietate deleas et abstergas. Per Christum, etc. ✠. Amen.

xiii. His peractis, surgat magister vel provincialis cum fratribus, et incipiat psalmum *De profundis, etc.* cum *Requiem aeternam, etc.* *Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison.* Deinde dicat *Pater noster, etc.*

✠. Et ne nos inducas in tentationem,

✠. Sed libera nos a malo.

✠. A portâ inferi,

✠. Erue, Domine, animas eorum.

✠. Dominus vobiscum.

✠. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus veniae, etc. Per Christum Dominum nostrum. ✠. Amen. Requiescant in pace. Amen.

xiv. His ergo conclusis, sit cella praeparata, in qua sedeat magister vel provincialis, atque omnibus fratribus ad obedientiam susceptis, eisque datâ pace, surgit et ingreditur monasterium sociatus ab eisdem fratribus usque in cellam suam.

CAPUT XIX.
De ordine sedendi et honore fratrum ad invicem.

i. Magister generalis, et quicumque illi successerit in officio, primum et praecipuum locum obtineat in toto Ordine, sicut et provincialis eiusque vicarius in totâ provinciâ, et commendatores in suis conventibus; vicarius autem generalis in

provincia aliquâ sen provinciis designatus primum similiter locum habeat in illâ seu illis, et provincialibus praefertur; quod etiam intelligitur de visitatore generali respective in eâ domo quam actu visitat, a principio usque ad finem visitationis eius. Eadem ratione visitator provincialis praefertur commendatori et obtinet locum sui principalis in eâ tantum domo quam visitat, et tempore visitationis dumtaxat; praesides in capite sicut ipsi commendatores toti conventui in primâ sede praesideant; praesides vero interini teneant locum vicarii, nisi aliunde digniorem possideant; quod si tempore sui gubernii vicarius permaneat in officio, sint immediate ante ipsum.

ii. Post commendatorem sedeant generales absoluti, inter quos praecedat semper qui sit in munere antiquior; rursus immediate sequantur omnes exprovinciales cum eodem inter eos ordine prioritatis officii, quamvis aliquis eorum aliud munus possideat. Exprovincialibus autem proxime adhaereant qui fuerint vicarii generales totius Ordinis et procuratores generales eiusdem in Romanâ Curia secundum condiciones in propriis locis declaratas, et servato inter ipsos ordine temporis a quo fuerint ius adepti ad honores exprovincialium; quod si ad eos non deveniant, ut suo loco praedicatur, maneat inter magistros de numero, cum optione antiquitatis inter illos a die (ut etiam praemissum est) quo ius ad magisterium assecuti fuerint, modo tamen impleverint annos lecturae pro illo, secus autem inter magistros de numero sint semper et ubique novissimi.

iii. Praeterea post exprovinciales et omnes eos praedictos qui iure constitutionis simili honore gaudent, socios actuales magistri sedere praecipimus, et

1 Edit. Main legit *permissum* (R. T.).

inter eos sit ea praecedentia, qua secluso munere gaudent. His autem accedunt omnes duodecim magistri quos vocamus de iustitia vel numero, et qui iuxta constitutiones nostras cum integro lecturae merito ab Ordine sunt suscepti. Inter eos etiam antiquitas et prioritas gradus ubique respicitur, quae semper in omnibus graduatis ad se invicem in sui genere comparatis attenditur a die confirmationis gradus a magistro, unde ins ad illum et consequenter ad praecedentiam acquiritur. Ubi cumque vero magistri fuerint aequales in confirmatione praedicta, respicienda erit antiquitas professionis. Si quis autem praesentatus de cathedra ex speciali gratia Sedis Apostolicae ab Ordine suscepta magistratum obtineat, sedeat immediate post omnes magistros de iustitia et numero qui sunt et pro tempore fuerint.

iv. Post magistros vero praefatos, reliqui, quos hic nominabimus, sedeant cum hoc ordine litterae, videlicet: vicarius conventus, praesentati de lectura, magistri de gratia, praesentati de pulpito; lectores iubilati; praesentati de gratia; et denique procuratores generales redemptionis et Ordinis, et procuratores provinciales redemptionis et provinciae, si non fuerint graduati, dum tamen omnes vocem habeant in capitulo. Qui autem de illis graduatus fuerit, sedeat in ordine sui gradus iuxta qualitatem et antiquitatem illius, nullo habito respectu ad procuraciones praedictas.

v. Circa reliqua officia quae diversis personis accidunt, sic ea distribuimus. Definitorum generales ex suo genere sunt electoribus priores, et utrique definitorebus provinciae. Cum autem haec officia in personis superioris dignitatis extiterint, ut in patribus provinciae et reliquis adhuc¹ ordinem pertinentibus, non pro-

pterea locum inter se mutare debent, sed semper servare sibi debitum exprovincialatu aut alio munere peracto. Infra eos autem usque ad lectores iubilatos inclusive, quicumque praedicta officia subierit, ratione illorum omnibus sui generis, gradus et qualitatis antefertur; videlicet, si unus socius magistri factus¹ definitor Ordinis, aut provinciae, sive generalis elector, ex hoc ipso sit altero socio prior. Magister vero de numero superet omnes similes, et magister de gratia, ex praesentatura de cathedra electus, eos tantum qui forsitan de hoc ordine fuerint, sicut etiam magister de gratia eos dumtaxat qui fuerint qualitatis huiusmodi; praesentatus autem de cathedra omnes praesentatos de cathedra et vicarium conventus; praesentatus de pulpito omnes eiusdem generis; et lector iubilatus iubilatos omnes. Infra istos autem si quis fiat definitor, aut elector generalis, sive definitor provinciae, post praedictos iubilatos immediate locum habeat, nec ipsi quomodolibet liceat ratione praedictorum officiorum ad sedem et ordinem superius nominatorum ascendere. Quod si duo intra eundem ordinem in definitione aut electione fuerint pares, tunc praecedat qui alterum alioquin sine dictis officiis anteciret.

vi. De socio autem et secretario cuiuslibet vicarii generalis tam totius Ordinis quam provinciarum aut alicuius provinciae statuimus, quod, si fuerint graduati, praesideant omnibus magistris de numero, et sint exprovincialibus et eorum iuribus a constitutione faventibus² immediate³, modo non concurrant cum sociis magistri, quibus eos ubique reddimus inferiores. Si vero graduati non

¹ Adde verbum *fuerit* (R. T.).

² Videtur legendum *fruentibus* (R. T.).

³ Videtur legendum *immediati* (R. T.).

fuerint, omnibus praesentatis de numero praesentantur toto tempore quo permanent in munere et solum in provinciis ubi illud exerceant. Secretarius autem provinciae, si non fuerit graduatus, sedeat proxime post procuratores generales Ordinis et provinciae vocem in capitulo provinciali habentibus¹; graduatus vero, locum in suo Ordine praehabitu non praetereat.

vii. Patres graduati, aut aliquo munere affecti aliarum provinciarum, ubicumque de licentia superioris extiterint, semper sint postremi inter graduatos sui ordinis aut dignitatis et officii.

viii. Tandem, post omnes superiores suo ordine relatos, sequuntur alii fratres conventuales secundum antiquitatem professionis, dum tamen ordinati praecedant non ordinatos, et clerici tam professi quam novitii omnes laicos fratres. Si vero contigerit lectorem aliquem non esse presbyterum, locum obtineat presbyteris immediatum.

ix. Haec ita sint extra capitulum. Tempore vero capituli in omnibus actibus electionum et definitorii hic ordo servetur. Quod si fuerit capitulum provinciale primi semper assideant praesidi provincialis electus et absolutus a dexteris et a sinistris illius, et post eos eadem forma definitores provinciae, qui tamen in aliis actibus conventualibus toto tempore capituli semper sedeant omnes simul in choro sinistro post ipsum provincialem electum, cum quo personam totius provinciae ita in his actibus gerant. Prior Barchinonensis intra provinciam Aragoniae, si fuerit magister omnes alios magistros, si autem praesentatus omnes eiusmodi gradus antecellat.

x. In capitulo generali primus semper sedeat magister, sive praeses ante

¹ Forsan legendum *habentes* (R. T.).

electionem quomodolibet constitutus; ea vero peracta, praesideat magister electus si fuerit praesens, alioquin autem praeses, qui incepit, continuabit praesidentiam et locum. Praesidente vero generali electo, sequitur post ipsum generalis absolutus, vel quicumque alius qui praeses electionis praextiterit. Huic autem succedunt suo ordine reliqui generales absoluti, si sint in Ordine, et huiusmodi capitulo intersint.

xi. Post illos autem constituimus provinciales aut vicarios provinciales, iuxta suarum provinciarum antiquitates et ordinem. Deinde sedeat prior Barchinonensis, si praesidere non contingat. Postea procurator generalis in Urbe, quem sequantur definitorum generales secundum antiquitatem provinciarum, et postremo eodem ordine electores generales.

xii. Denique super huiusmodi declarationibus, quod, quoties in his constitutionibus ius, actio vel res aliqua relinquatur aut defertur digniori de coetu, communitate, aut capitulo, vel etiam generaliter, in designationibus unius prae alio semper intelligatur de illo qui loco praecellit inter eos fratres de quibus statuitur dignior.

xiii. Circa honorem fratrum ad invicem, ipsis enixe consulimus, ut semper alterutri honoribus se praeveniant. Quadragenarios autem in Ordine, qui per hanc integram et non interruptam periodum iugum eius laudabiliter tulerint, a matutinis media nocte dicendis, Prima, ac epistola et evangelio decantandis absolvimus; senibus insuper confectis atque impeditis² de sibi necessariis et socio, qui curam eorum gerat, sic a praelatis provideatur, ut cunctis ibique fiat veneranda canities.

xiv. De reliquis statuimus, sub poena gravis culpa, ut nunquam sibi honores aut comitates deferant more sae-

culi, sed ut per Salomonem praecipitur: *Magnalis humilia caput tuum, et presbytero animam tuam*: ut non quasi ad oculum carnis immodicis deflexionibus idolum vanitatis colere videamur¹, sed quasi spirituales alter alteri ex animo veram mentis humilitate se subiiciat.

xv. Sed ut in istis metam fratribus statuamus iuxta qualitates personarum Ordinis, sic eas tractari praecipimus, ut soli magistro, et, ipso deficiente, vicario generali totius Ordinis titulus paternitatis reverendissimae deferatur. Expleto tamen officio, nulli vicario praedicto, sed tantum generali absoluto praefatum tituli honorem continuari permittimus. Provincialibus autem et vicariis provincialibus sociisque magistri actualibus honorem paternitatis reverendae concedimus. Exprovinciales vero, vicarios generales Ordinis absolutos, et eos qui per duos annos vicarii provinciales extiterint, et socios magistri praedictos, qui per triennium haec munera subierint, atque etiam commissarios et visitatores tam generales quam provinciales dum sunt in actuali munere, non dissimiliter reveremur. Vicarios vero generales provinciarum, tam actuales, quam absolutos, hanc eandem reverentiam et titulum habere decernimus.

xvi. Magistros insuper et praesentatos, atque etiam lectores iubilatos, qui iam omnia merita pro magistro adimpleverint, paternitatem habere concedimus. Item commendatores, definitores et electores generales, definitores provinciae, eiusque secretarios, et omnes procuratores generales et provinciales, eiusdem tituli sunt, quamdiu officia peregerint, etiamsi illo aliunde non gaudeant. Reliquos vero fratres, quicumque sint, solo reverentiae nomine appellandos esse ordinamus. Caveant autem omnes, sub

¹ Edit. Main. legit *videamus* (R. T.).

poenam gravis culpa, ne hanc honoris diversitatem et gradus indistincte permisceant et confundant, sed unicuique quod suum fuerit tribuant cum discretionem praedictam.

I. Cum omnia et singula, quae in his constitutionibus auctoritate et facultate apostolica, ut initio praemissum est, ordinavimus, vel novam texturam, expositionem aut omissorum additione in meliorem formam redeimus, ita mature et consulto deliberata sint, ut nihil in illis inveniat etiam levissimum, quod non fuerit ad severissimam lancem et trutinam revocatum; nulli propterea licitum debet esse quidquam pro suo libito mutare, addere, vel minuere; imo definitioribus generalibus omnino interdiciamus, ut, quae auctoritate apostolica confirmata vel constituta fuerint, nulla ratione destituant, neque actis, decretis, aut contrariis inchoationibus¹ delectant, sed ista immota relinquant, ut malint tolerare vel quomodolibet exponere quae minus congrue ordinata pro tempore appareant, quam, saepius innovando textum, turpem instabilitatem committere.

II. Quod si propter vicissitudines temporum rerumque mutationes aliqua innovari seu mutari necesse sit, fiat semper sine deformatione huiusmodi compilationis, per modumque expositionis dispensatoriae, cum distinctione a textu et ad calcem capitis additae, servata semper integritate illius.

III. Sed ut etiam in istis non latius pateat constituendi et addendi vel innovandi libertas, antiquam constitutionem strictissime observari praecipimus, ut in praemissis nihil addatur aut apponatur, modo etiam praedicto, nisi per tria capitula generalia continuo successiva fuerit approbatum, aut etiam per unum a Sede Apostolica confirmatum,

¹ Forsan *innovationibus* (R. T.).

CAPIT. FINALE.
Instructio ad fratres circa omnia praedicta iam in regula quam in constitutionibus ordinata.

sive sit per modum constitutionis novae, sive dispensationis aut declarationis antiquae. Quibus tamen conditionibus praemissis, et non aliter, huic volumini, et ad calcem proprii capitis, cum distinctione a textu, subiiciatur, et ita vim universalis et rigorosae constitutionis obtineat.

IV. Observantiam autem omnium praedictorum sic inviolatam intendimus, ut ne minima quidem pateant despectui, ne paulatim in maximis decidamus; nec ita in modicis simplicibus statutis securitatem iniungimus, ut, maiori obligatione occurrente, minor observantia urgere nos audeat cum detrimento potioris.

V. Quod ne contingat interdum legum incompatibilitas temperetur, universis praelatis in Ordine dispensatoriam concedimus facultatem, ut, quoties prudenter et rationabiliter expedire iudicaverint, huiusmodi observantias fratribus indulgere valeant, et eas quidem praecipue quae divinum officium, aut captivorum redemptionem, vel praecisam et communem Ordinis utilitatem impediunt, aut generaliter quando minor obligatio et observantia cum minori complicata videatur. Ab hac tamen dispensatoria facultate excipimus ea, quae iure communi nostrarumve constitutionum ipsis expresse prohibentur.

VI. Fratribus autem expedit super omnia summo studio perpendere, corrigere, et mensura¹, tam regula quam constitutiones praemissae ad conscientiae forum pertineant, nec² videlicet transgressionis scrupulus eos in angustia constituat, vel inobservantia transcat in contemptum, et lapsus iterati ducant paulisper in foveam.

VII. Et licet superius dist. III cap. I *De obedientia* iam super hoc regulae

¹ Emendat qui potest (R. T.).

² Forsan ne legendum (R. T.).

sint praemissae, eas tamen fratribus non importune inculcavimus, ut in eorum cordibus defixae permaneant, neque illarum oblivio vergat in conscientiae periculum. Unde memores eos facimus quod regula et constitutio, aut etiam praelatorum verba seu iussa, nullatenus eos obligant ad culpam quae theologica dicitur, sed tantum ad poenam, nisi ubi adsit praeceptum formalis obedientiae, vel contemptus praelati, constitutionis, aut regulae, vel nisi in materia quae iam aliunde obligat ex voto vel praecepto.

VIII. Praeceptum autem formalis obedientiae tunc debent intelligere fratres, cum praelatus, regula, vel constitutio praecipit in virtute obedientiae, aut sub aliis verbis, poenis et execrationibus, quae affectum et intentionem obligandi significant modo ibidem praefixo. Quomodo autem praelatus non nisi in materia gravi illis uti debeant, et quae sit illa, iam similiter in eodem loco exposuimus.

IX. Circa poenas vero, quas interdum constitutionibus adiicimus, quando et quemadmodum incurrantur, similiter in dist. V^a cap. I *De poenis in genere* regulam praelibavimus, quam semper fratres habere prae oculis omni studio consulimus, ne per negligentiam aut errorem se innoxios aliquando reputent, vel per livorem alios innodatos existiment. Quicumque autem praemissam regulam et constitutiones sequuti fuerint, pax super illos et misericordia, et super Israël Dei. Amen.

Actuum et sessionum definitorii generalis finis factus est in Dei Salvatoris nostri eiusque sanctissimae Genitricis gloriam et honorem die XXX novembris anno MDCLXXXVIII

Fr. Iosephus Linas, magister generalis; Fr. Petrus Garcia Castellae, provincialis; Fr. Michael Mareis, exprovincialis et definitor generalis Castellae; Fr. Marcus de

¹ Praeposit. in nos addimus (R. T.).

² Edit. Main. legit 15 (R. T.).

Ostos, exprovincialis ac definitor generalis Vandaliae; Fr. Iosephus Brizeno, exprovincialis Chilensis; Fr. Damianus Stephanus, definitor generalis Valentiae; Fr. Michael de Ulate, praesentatus, huiusque generalis definitorii secretarius.

Attestatio secretarii.

Cum eius originali, quod in generalium capitulorum libro manet exaratum, recte cohaeret: in cuius rei testimonium me totius Ordinis generalem secretarium subscripsi.

Fr. IOANNES NAVARRA, magister definitor, et secretarius generalis.

Proces procuratoris generalis.

§ 2. Quare praefatus Martinus Salvator procurator generalis nobis humiliter supplicari fecit ut constitutiones huiusmodi apostolicae confirmationis patrocinio communire de benignitate apostolica dignaremur.

Confirmatio palatii complutensis.

§ 3. Nos igitur, ipsius Martini Salvatoris procuratoris generalis votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, omnes et singulas constitutiones praeinsertas, et in eis contenta quaecumque, auctoritate apostolica, tenore praesentium, perpetuo confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus; ac omnes et singulos iuris et facti ac solemnitatum quarumcumque in similibus etiam de necessitate observandarum, aliosve quoslibet etiam formales et substantiales defectus, si qui in praemissis principaliter, vel accessorie, aut alias quovis modo intervenierint, seu intervenisse dici, censi vel praetendi possent, penitus et omnino supplemus et sanamus.

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras ac constitutiones praeinsertas semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et Apostolicae Sedis nuncios, aliosve quoslibet quacumque praeeminentia et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Clausulae.

§ 5. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, dicti Ordinis, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis etiam Ordini praedicto illiusque superioribus, fratribus et personis, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis et decretis, in genere vel in specie, seu alias quomodolibet in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, ac pluries confirmatis, approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importan-

Contrarium derogatio.

tes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omissis, et forma in illis tradita observata, exprimerentur vel insererentur, iisdem praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, ad effectum praesentium, illis alias in suo robore permansuris, harum serie derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptum.

§ 6. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud ubique locorum habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die vii decembris mdcxci, pontificatus nostri anno i.

Dat. die 7 decembris 1691, pontif. anno i.

XVII.

Confirmantur quaedam decreta fratrum Eremitarum sancti Augustini provinciae Baeticae circa institutionem novorum magistrorum.

Innocentius Papa XII,
ad futuram rei memoriam.

Numerus magistrorum ab actus fuit ab Alexandro VIII.

§ 1. Exponi nobis nuper secerunt dilecti filii fratres provinciae Baeticae Ordinis fratrum Eremitarum sancti Augustini, quod, cum alias felices recordationis Ale-

1 Constitutio Alex. VIII hic laudata, quo actus fuit numerus magistrorum, extat ed. mdcxc, die 21 ianuarii, pontif. i. Similes constitutiones habentur editae mdcxc, die 31 iulii, pontif. i, pro provincia Quitensi, et mdcxci, die 28 septembris, pontif. iii, pro provincia Mexicana.

xander Papa VIII praedecessor noster per quasdam suas in simili forma Brevis litteras die xxi ianuarii mdcxc expeditas indulserit, ut de cetero senarius dictae provinciae magistrorum numerus ad duodenarium, sub certis modo et forma tunc expressis, augetur, capitulum provinciale provinciae supradictae, novissime, videlicet anno mdcxci, habitum, maiori ipsius provinciae bono et decori unice intentum, ac ut incommodis, quae exinde alias in tranquillitatis eiusdem provinciae perturbationem oriri potuissent, occurreret, conditiones seu leges quasdam in magistrorum huiusmodi institutione servandas proposuit per suum decretum desuper emanatum tenoris qui sequitur, videlicet:

« Cum felices recordationis sanctissimi domini nostri Alexandri divina providentia Papae VIII Breve, datum Romae apud S. Mariam Maiorem, die xxi mensis ianuarii anni proxime praeteriti mdcxc, sic incipiens *Ex iniuncto nobis*, etc. in archivio provinciae asservatum, definitorio constiterit, et agente cognitum fuerit, in quo praedicti domini nostri benignitas, huic Baeticae provinciae fovere cupiens, illi concedit magisteriorum numerum senarium praeter aliorum sex numerum, quo provincia haec pluries ab hinc annis fruebatur; quod cum inspectum diligenter fuerit, et a patribus definitorii diligentia maxima revisum: praedicti patres decrevere dictam magisteriorum gratiam debere admitti et acceptandam esse, sicuti de facto accipit et admittit, his tamen servandis conditionibus: quod praedicta magisteria sunt taliter distribuenda, ut semper partialitas provinciae ex his sex magisteriis quatuor obtineat, unum partialitas Hispalensis, Estremadurae autem partialitas restans aliud. Et ut distributio haec

Decretum capituli provincialis.

1 Legendum pluribus (R. T.).